

“Bak Postacı Geliyor” - Tezcan Karakuş Candan	2
Mimarlar Odası'nda Bir Simge: Teoman Öztürk - Yavuz Önen	3
Geçen Sayıdan Yansımalar	4
Aalto Etkinliklerinin Ardından - Nuri Ankoğlu	6
Aalto Kütüphaneleri Maket Yapım Atölyesi ve Düşündürdükleri - Mustafa Önge	8
Suyun Senfonisinde Halfeti - Tezcan Karakuş Candan	11
UIA İstanbul 2005 Kongresi Danışma Kurulu Üzerine Notlar - Nuray Bayraktar	12
UIA Türkiye Kongreleri Kongre Temaları	13
UIA Nedir? Yenir mi, İçilir mi? “Chapter” ÜÇ- Nerede Kalmıştık - Ahmet Sönmez	14

DOSYA

ankara üzerine senaryolar

Sunuş Nuray Bayraktar

“AKADEMİK SENARYOLAR” I. toplantı	21
Bir “Yeşil Senaryo” Önerisi - Mehmet Tunçer	30
“AKADEMİK SENARYOLAR-2” 2. toplantı	33
Hafif Ankara- Sait Kozacıoğlu	41
“ANKARA PROJELERİ” 3. toplantı	43
“YEREL YÖNETİMLER YASA TASLAĞI KAPSAMINDA ANKARA” 4. toplantı	53
Ankara Senaryoları, Farklı Bir Yaklaşım - Emel Akın	60
Popülizmin Önlenemez Yükselişi - Baran İdil	62

Çağrı - “ANKARA’NIN SÖKÜKLERİNİ DİKMEK” MİMARLIK HAFTASI 4-11 EKİM 2004	66
“Piknik” - Tuna Caddesi, 1/A, Yenışehir / Ankara - Yalçın Ergir	68
İşyeri Temsilcileri Çalışma Programı	74
Şehrin Giriş Kapısı Olan İstasyon Silüetinden Bir Bina - Gülderen Zegerek	76
SON GÜNLERDE ANKARA: Dikmen-Çaldağı, TED, AOÇ, Papazın Bağı, Modern Çarşı-Hal	78
Deprem Şurası Kurumsal Yapılanma Komisyonu Sonuç Raporu - H. Ali Ulusoy, Oğuz Gündoğdu	82
Koruma Yasası Değiştirildi	83
Basında Geçen Ay	84
EDEBİ MEKANLAR- TUTKU 2000- İskender Savaşır	86
TMMOB'nin 38. Olağan Genel Kurulu Yapıldı	87
Haber Duyuru	88
Gelir Gider Tablosu	92
Eylül: Ankara Üzerine Projeler	

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
H. Ali Ulusoy

YAYIN KOORDİNASYON KURULU
Kadri Atabaş, Metin Aygün, Nuray Bayraktar,
M. Müge Cengizkan, Rabia Ç. Çavdar,
Ayşe Ergül, Gülnur Özdağlar Güvenç,
Nurcihan D. Kadioğlu, İsben Önen,
Mustafa Önge, Aslı Özbay, Emel Özcanlı Akın,
Ali Özer, Mehmet Saner, Levent Şentürk,
Özlem Taşkın, Zübeyde Turan

BÜLTEN

Yayına Hazırlayan Gülnur Özdağlar Güvenç

Grafik Tasarım Harman Şaner Çakmak

Adres: Konur Sokak No: 4/3 Kızılay Ankara
Telefon: 0 312 417 86 65
Faks: 0 312 417 18 04
e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
Http://www.mimarlarodasiankara.org

Reklam Yetkilisi
KAREMEDYA
Telefon: (312) 425 69 24, 425 69 42
Faks: 0 (312) 425 55 41
e-posta: ank@karemedya.com

Baskı
Matsa Basımevi

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
ayda bir yayımlanmaktadır.

“BAK POSTACI GELİYOR”

Tezcan Karakuş Candan
tcandan@mimarlarodasi.org.tr

Hatırlamamak mümkün değil, ilkokul sıralarında öğrendiğimiz postacı şarkısı, bir dönemin nostaljisi olarak kaldı artık anılarımızda. Sokakta postacının gelmesini beklediğimiz saatler, köşeden çıkınca koşarak bize posta var mı? diye önünü çevirdiğimiz çocukluk günlerimizde bu şarkının anlamı büyüktü. Pencerelerden sarkan mahalleliler, bekledikleri mektupların cevabını almaya çalışırken, hal hatır soran posta memurları, neredeyse aileden biri olmuşlardı. Zaman geçtikçe saniyesinde ulaşan elektronik postalar mektupların yerine, cep mesajlar ,e-kartlar bayram tebriklerine tercih edilir oldu. Ve hepimiz postacıların hangi gün geldiğini kim olduğunu, adlarını ve sıcak selamlarını almayı unuttuk. Teknolojinin yeni iletişim araçları bir yandan anı yakalamamızı sağladı öte yandan bizleri birbirimize giderek uzaklaştırdı. Telefon açmak, fiziksel bir iletişim kurmak neredeyse zul olmaya başladı. Mektup yazmaz olduk birbirimize... Gelen mesajları posta kutumuz doldukça önemine bakmadan sildik birer birer, siliyoruz da ... duyguları okuyamıyoruz klavye tuşlarında... yazı karakterlerinden tanıyamıyoruz insanları ve giderek yabancılaşıyoruz dostlarımıza arkadaşlarımıza, ortama... Sıcak bir selama, içten bir gülüşe, duygulu bir sese, hesapsız sohbetlere, yalansız dünyalara , sahici papatyalara, neler verilmez ki... Bütün bunları unutuyoruz yoğunluk içerisinde evde, işte ve meslek odamızda... Kim bilir belki de kolayımıza geliyor.

Teknolojinin bütün olanaklarına rağmen, en önemli iletişim araçlarımızdan olan bülten aracılığıyla ulaşmaya çalışıyoruz sizlere, muhtemelen duyularımız yansımıyor, çabalarımız elinize geç geçen bültenlerin hırsıyla dağılıp gidiyor ve hırpalanıyoruz... Kapınıza gelen kuryenin elindeki bültenler, özensiz dağıtım, zamanında ulaşmayan gönderiler iletişimimizi kopartabiliyor..

Geçmiş dönemlerde kuryeler aracılığıyla devam eden bülten dağıtımı, 38.dönemin başında da problem olmaya başladı. Genel siyasi sürecin bir parçası olan özelleştirme politikası yıllarca bize hizmet veren PTT 'nin bir bölümünü de kapsayınca, devlet tarafından yapılan hizmetlerin görece özel sektöre de yapılan hizmetlere göre pahalı olması, bir çok meslek odasında ve sivil toplum örgütlerinde dağıtım şirketleri ve kuryelerle çalışmayı gündeme getirdi. Gönderilerin dağıtım sonuçlarının da geri dönüş olması, adresi çalışmayan üyelerin tespiti konusunda da bir yol kat ettirince, ister istemez dağıtım firmaları PTT yi tercih edilir duruma geldi.

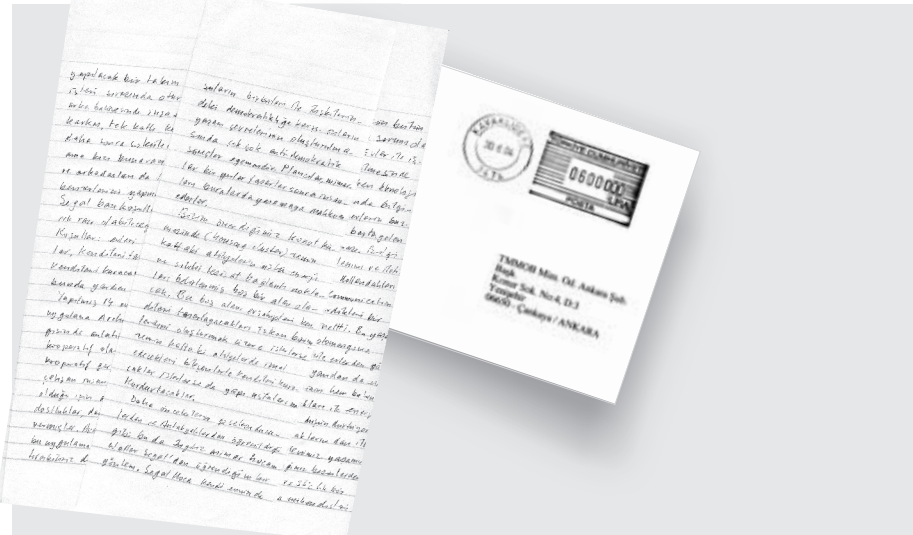
Süreç içerisinde tıpkı bizim bültenlerimizde olduğu gibi, dağıtım firmalarının 5 günde dağıtırlar yaklaşık 20-25 günü bulmaya başladı. Ekonomik oluşu için tercih edilen dağıtım firmalarıyla çalışma süreci, üyelerimizle kurduğumuz ilişkinin zamanında kurulamamasına yol açtı. Gelen şikayetlerin, zamanında öğrenilmeyen etkinliklerin maddi kaybının ise karşılığı yoktu. Bir yol bulunmalıydı. Bütün araştırmalar pahalı olsa da PTT yi gösteriyordu. Ankara Posta İşleme Merkezi Müdürü Hüseyin Bey, işini

seven ve önemseyen biri görüşmelerimizde bize o çocukluk yıllarımızdaki postacıları hatırlattı, işini seven, mahalleyi tanıyan, selamlaştığımız aileden biri olanları. Ankara içinde PTT en geç üç gün içerisinde dağıtım yapıyormuş...Ne büyük kolaylık ve artık bültenlerimiz PTT yoluyla ellerinize ulaşacak. Haziran bültenimiz, 4 Haziran sabahı dağıtım çıkmıştı bir cumartesi sabahıydı... 5 Haziran'da Dünya Çevre Günü etkinliğimiz vardı ve bülten üyelerimize erken ulaşsın istiyorduk...

Tarih 4 Haziran 2004 saat 12.30 bültenim posta kutusunda... ev adreslerine hemen o gün, iş adreslerine ise hafta içi ulaşmıştı. Hemen telefonlar çalmaya başladı değişik semtlerden oluşturulan kontrol noktalarından üyelerimiz arıyordu. Bülten aynı gün pek çok yere ulaşmıştı. İade olanların bir kısmında postacıların el yazısıyla, taşınmış, kimse tanımıyor, gibi notlar bile düşmüştü. Posta ulaşımında yaşadığımız her türlü aksaklıkları, Ankara Posta İşleme Merkeziyle görüşüyoruz ve birlikte çözmeye çalışıyoruz... Çözüm için aksaklıkları bilmemiz yeterli..

Bültenlerimizi artık postacıyla gönderiyoruz.... Mutlaka aksaklıklar olacaktır bunu biliyoruz ama sorunları birlikte çözmeye umudumuzu hiç kaybetmedik. Şimdi sanal posta kutularının yanı sıra eski bir alışkanlığa davet ediyoruz sizleri, posta kutularınıza bakmaya, postacılarla selamlaşmaya...

MİMARLAR ODASINDA BİR SİMGE TEOMAN ÖZTÜRK

Yavuz Önen / 09.07.2004, Ankara

Aramızdan ayrılalı on yıl oldu. Ancak, ayrılığın acısı sıcak, düşünce ve eylemleri güncel. Meslek örgütlenmesinde geçirdiği yaklaşık on yıl, özgün bir yaşam biçimine sahne oldu. Doğup büyüdüğü yerin, yaşadığı toprağın, mimarlık mesleğinin sosyal ekonomik kültürel, sanatsal ve estetik boyutlarının ve döneminin ülke ve dünya koşullarının beslediği bir yaşam biçimidir bu özgün yaşam. Bu nedenle onu anmak, insanlığı, yurttaşlığı, meslektaşlığı, dostluğu, dayanışmayı, düşünce berraklığını, yandaşlığı yaşamaktır, bir uğraşı ve mücadeleyi anımsamaktır. Mimarlar Odası içinde ve oda temsilcisi olarak bulunduğu TMMOB ortamında meslek ve meslektaş sorunlarını kapsamlı düşündü, değerlendirdi. **Sorunlarımız ülke sorunlarının bir parçasıdır** dedi. Hızlı nüfus artışı, kırdan kente göç; bir doğal afet gibi, doğal ve tarihi çevrenin tahribine ve kamu arazilerinin yağmalanmasına yol açtığında, çarpık dediği kent ortamını kaosa dönüştürdüğünü gördüğünde, kent toprakları kamulaştırılmalıdır dedi. Şehir, bölge, ülke ölçeklerinde planlı kalkınmayı savundu. Kentsel ranttan beslenen politikacıların imar sömürsüne karşı çıktı. Mesleki denetimi sağlıklı kentleşmenin güvencesi olarak önerdi. Meslektaşları için özgür güvenli ve insanca çalışma koşulları ve ücret politikalarını talep etti.

Görev yaptığı dönem, gelir dağılımındaki adaletsizliklere, bölgeler arası kalkınma farklarına ve sömürü politikalarına karşı yükselen güçlü ve eylemli bir toplumsal muhalefetin hükümetleri bunalttığı bir dönemdi. Toplumsal muhalefetin emek cephesinde yer aldı. **“Bilimi ve tekniği yalnızca halkımızın hizmetine sunacağız”** dedi.

Yetmişli yıllar dünyada ulusal kurtuluş hareketlerinin ve sosyal devrimlerin etkilerinin büyük olduğu yıllardı. Ulusal kurtuluş hareketi yaşamış bir ülkenin yurttaş ve keskin çelişkilerin yaşandığı bir toplumun bireyi olarak ülkesinin ve toplumunun kalkınma ve refaha ulaşma hakkını savundu. Yer altı ve yer üstü kaynaklarını emperyalist ülkelere ve yerli işbirlikçilere karşı koruma çabasını sürdürdü. **“Bağımsız Türkiye”** dedi.

Teoman ÖZTÜRK başkanlığındaki TMMOB eylemli bir muhalefetti. Ülke çapında tanındı. Halkın sevgilisi, hükümetlerin ve derin devletin hedefi oldu. Üyelerimiz faşist saldırılara hedef oldu, öldürüldü, yaralandı... Sürgünlere gönderildiler, görev yerleri değiştirildi. Hakları yendi. Yargı takibine uğradılar. Binalarımız bombalandı. Baskılara boyun eğmedi.

Teoman ÖZTÜRK tarihe iz bırakan bir arkadaşımız oldu. Mücadelesi devam ediyor. Zira sömürü işsizlik, mesleki alanda dışlanmışlık ve etkisizlik sağlıksız kentleşme ve onun üzerinden politikalar devam ediyor. Kapitalizm neo liberal ve küresel programlarla kendini yeniden üretiyor. Kalkınmacı sosyal devlet programları terk edildi. Kamusal alan yok ediliyor. Emperyalizm Yugoslavya'da, Afganistan'da, Irak'ta sömürgeci yöntemlere geri döndü. Ülkeler fiilen işgal ediliyor.

Teoman ÖZTÜRK ve toplumcu görüşlerini savunan arkadaşları mücadeleye atıldıkları ilk günden itibaren kafatasçıların da yer aldığı bir alanda sağın türlü çeşitli saldırılarına hedef oldu olmaya devam ediyor. Ancak şu çok açıktır ki altmışlı yılların ikinci yarısından sonra içinde olduğumuz hareket kimliğini koruyor. Barış, demokrasiyi ve insan haklarını savunmaya devam ediyor. Bu Teoman'ın arkadaşı olmanın, bu insan meslektaş ve yurttaş olmanın, bu toplum ve halk hizmetinde olmanın bir gereğidir. Dönemlerin ve düşüncelerin dışında Teoman'ın arkadaşları yollarında yürümeye kararlılıkla devam ediyor.

TEOMAN'IN İÇİNDE BULUNDUĞU KERVAN YÜRÜYOR.....

yansımalar.....geçen sağıdan

DEPREM VE KAYIP PSİKOLOJİSİ

Prof. Dr. Ferhunde Öktem

“İnsanları farklı kılan başlarına gelenler değil, onlarla nasıl baş ettikleridir.”

Bu söz yetişkinler için olduğu kadar çocuklar için de geçerlidir. Ancak çocuklar baş etme yöntemleri açısından yetişkinlerden farklılıklar da gösterebilir. Çünkü onlar dünyayı erişkinlerin tepkilerini gözlemleyerek, yineleyerek, örnek alarak anlamaya çalışırlar. Ancak, erişkinlerin tepkilerini temel alarak kendi değerlendirmelerini biçimlendireceklerdir. Kuşkusuz bu tepkiler yaşa göre farklılıklar da gösterecektir. Ancak çok genel olarak okul öncesi çağda ana babalarını mutlak doğru olarak görüp, ilköğretim döneminde ev dışındaki erişkinlere özenip, ergenlik döneminde de erişkinlere tepki koyarak kendileri olmaya çalışırlar, kayıplarda da dönem özelliklerine göre değişen tepkiler söz konusudur. Ancak yine de başlangıç noktasının ana baba tepkisi olduğu unutulmamalıdır.

Kayıplar sadece sevilen kişilerin yitirilmesi sonucu yaşanmaz. Bir statünün, mal varlığının, bağlanılan bir nesnenin, yaşam amaçlarının vb. yitirilmesi de kayıp etkisi yaratacaktır. Deprem bu nedenle pek çok alanda kayıplar yaşatan bir olgudur, yakınlarını, yaşadığı evini, alışık olduğu eşyalarını, anlarını ve güven duygusunu kaybeder insan, çocuklar o zamana dek her şeyi çözen ve bilen yetkin yetişkinlerin derin çaresizliklerine tanık olurlar. İşte bu onlar için katlanılmaz ve baş edilemez bir süreçtir. Çünkü artık kime güveneceklerini ve kimden güç alacaklarını bilemez olmuşlardır. Daha farklı bir deyişle hangi yaşta olursa olsunlar, başlangıç noktaları olan yetişkinler artık onların alışageldikleri ve güvenle sırtlarını dayadıkları kişiler değildir. Kimi çaresiz, umarsız duygularıyla daha çökkün bir yol izler, kimi ise bu çaresizliğe başkaldırı aramalarına girişir. Böyleli durumlarda çocukların önüne sağlıklı rol modellerinin konulmaması, onlara sahip çıkılmaması ve umut aşılammaması bu konuyu kullanabilecek ve istismar edebilecek kişi ve kuruluşların ortamı ele geçirmesine yol açabilmektedir.

Kayıplar karşısında gösterilen tepkiler genellikle dört ana evre üzerinde toplanmaktadır.

İlk gösterilen tepki genellikle “inkar yadsımadır”. Olay o denli ürkütücü ve korkutucudur ki böyle bir şey olmamış gibi davranılır. Bu tepkiye çocuklarda daha çok rastlanır, baş edemeyeceği bir durumu yok

sayar. Çocuklarında bu tepkiyi gören erişkinler çok endişe ederler ve onlara gerçeği kabul ettirmek için büyük ve yıpratıcı bir çabaya girişebilirler. İnkara duyulan gereksinimi azaltıcı yaklaşımlarda bulunulması çok daha sağlıklı olan yaklaşım biçimidir.

İkinci evre en karmaşık ve zorlu dönemdir. Neden oldu ve neden bizim başımıza geldi? Öneleyebilir miydik? Neden cezalandırıldık? Çok yoğun suçlama ve suçlama tepkileri gözlenir. Aslında bu arayışlar bir tür kontrol çabasıdır. “Elimizde olmayan bir şekilde bunlar oluştu, belki neden olduğu bilinirse, kontrol yeniden ele geçirilebilir” beklentisidir. Buna yönelten çok yoğun bir öfke ve kırgınlık vardır. Aslında bu öfke bir tür yaşam enerjisi de sağlayabilir. Bu tür durumlarda görev alan personelin bu duyguların yaşanacağı yönünde önceden eğitim almaları, hem çalışacak kişileri koruma, hem de gereksiz gerginliklerin yaşanmasını önleme açısından çok önemlidir.

Bu duygusal aşamalar benzeri bir biçimde o bireylerin oluşturduğu toplumlarda da gözlenir. Erzincan depreminde hemşirelik okulu öğrencilerinin, Marmara depreminde içki içilmesini sorumlu tutması gibi akılla bağdaşmayacak bağlantılar ortaya atılır. Kaplıca sularından tahminlerde bulunma çabaları, bilinmezliklerle dolu, kontrolsüz oluşan olgular üzerinde yitirilen gücün kazanılma girişimleridir. Akılcı yöntemlerle desteklenmelerinde yarar vardır.

Üçüncü aşama kabullenmedir. Gerçekle yüzleşme, kayıpların ayırına varma, yapabilecek olanların ve oluşturulacak yeni yaşam biçimine ilişkin yanıtlar bulunmaya çalışılır. Çocuklar kontrolsüz yaşamdan çok korkarlar. Koşullar ne denli kötü olursa olsun güvence verebilen ana babalar, ait olmuştuk duygusu uyandıran kurum ve kuruluşlar beklenen çözümleri daha kolay getirebileceklerdir.

Son aşama ise koşulların getirdiği depresyon, çökkünlüktür. Kayba bağlı yas tepkileri sağlıklı ele alınmadığı zaman uzamış yas tepkilerine, travma sonrası stres bozukluklarına yol açabilir. Bu gibi durumlarda bir uzman yardımı gerekebilir.

Çocuklara sunulacak hizmetler çok önemlidir. Ancak bunun sunuluş biçimi çok önemlidir. Çünkü çocuğun temelde istediği yıkıntılar arasında bile olsa kontrollü bir çevrenin, düzenin oturtulmasıdır. Aile bütünlüğünün korunması, ait olma duygusuna en sağlıklı ve güvenli çözümün oluşmasına yardımcı olacaktır. Gençlerin boş ve amaçsız kalmaları, umarsızlık duygularının yoğunlaşmasına neden olur. Bu nedenle güçlü ve güvenilir liderlerle çözümün bir parçası olmak sağlıklılığın temel adımıdır.

yansımalar.....geçen sağıdan

GECEKONDULAŞMA TÜRK İNSANININ KADERİ OLMAMALI

Dündar GONCA Y. Mimar

Gecekondulaşma ne demektir bir bakalım. Gecekondu türü konutun ayırt edici özelliği, kaçak çabuk yapılması değil, kentlerde grupların kendi konutlarını kendi emek ve kaynaklarıyla, bildikleri yöntemlerle üretmeleridir.

Gecekondulaşmanın başlıca nedenleri şöyle sıralanabilir.

- 1) Nüfus artışının yüksekliği
- 2) Hızlı kentleşme
- 3) Kamu ve özel konut üretim kurumlarının nitelikli, zaman ve yer bakımından uyumlu konut üretememeleri
- 4) Gelir dağılımındaki dengesizlikler
- 5) Konut standartlarının yeterli olmaması
- 6) Devletin yerel yönetimlerin konut üretimini piyasa mekanizmasının eline bırakması
- 7) Sosyal güvenlik sisteminin olmamasıdır.

Gecekondulaşmanın kısaca tarihçesine bakalım:

Türkiye'de gecekondulaşma süreci 1930'larda başladı, gecekondulaşma ancak 1950'lerde toplumsal bir sorun niteliği kazandı. Gecekondularla ilgili ilk yasa 1948' de çıkarıldı. Gene 1948' de çıkarılan ikinci yasa (5228 sayılı) arsa dağıtılan kişilerin konut kredisinden yararlanmalarını sağlıyor ve tüm Türkiye' yi kapsıyordu. 1953'te çıkarılan 6188 sayılı yasayla o tarihe değin yapılmış tüm gecekondu yasallaştırıldı. 1980'lerde gecekondu bölgelerinin uzun vadeli planlanması ve tapulaştırılması için yasal düzenlemeler getirildi.

1988'de Türkiye'de toplam gecekondu sayısının 2 milyon, bu tür konutlarda yaşayan nüfusun 10 milyon civarında olduğu tespit edildi.

Dünya ülkelerinin gecekondulaşmaya bakışı bakın nasıldı:

1960'ların sonlarına değin gecekondu yıkılıp temizlenmesi gereken bir olay olarak görülürken 1970'lerin başlarından sonra uluslararası kuruluşlar gecekondulaşma lehinde tutum benimsemeye başladı.

Türk halkının kaderi gecekondulaşma olmamalıdır. Bunu sağlayabilmenin alternatifi var, ülkemizin müsait illerinde devlet arazileri tahsis edilerek bu mekanlara yönelik alt yapılar bir an önce tamamlanmalı ve isteyen ailelere buralar tahsis edilmelidir. Tip planlar verilerek proje desteği sağlanmalı ve belirli elemanları üretilerek talep edene verilmeli ve çeşitli iş makineleri ile yardım edilerek konutun yapılması sağlanmalıdır. Konutlar oluşturulurken Türkiye'nin çeşitli kesimlerinden gelmiş ve zorluklar içinde bulunan bu aileler için yörede özel sektörçe devlet desteği ile fabrikalar açılmalıdır. Özellikle İç Anadolu'nun düzlük ovaları olan şehirlerinde uygun araziler bulunmaktadır

ayrıca bu gecekondu önleme bölgelerinde okul, cami, alışveriş merkezi hastane sağlık ocağı yapılabilir. Söz konusu konutlar iki katlı yapılarak gelişmeleri sağlanmalıdır. Böylece büyük şehirlerin etrafında mantar gibi bitmiş çirkin ve sağlıksız yapıların önüne geçilmiş ve yapılan bu uygulama ile toplumsal tampon bölgeler meydana getirilmiş olacaktır.

İnsanlar yapı elemanlarını az bir ücret karşılığında alabilir bunları kendi çabaları ve devletin desteği olan iş makineleri ile konutlar haline getirilebilir. Tıp projelerin elemanları olan duvarlar, mutfak elemanları, tuvaletler, ahır parçaları kurulacak fabrikalarda üretilebilir böylece hem köyünden tamamen koparılmamış olacak ayrıca şehirleşmeye bir adım atmış olacaktır.

Türkiye'de ve dünyanın çeşitli az gelişmişlik düzeyinde olan şehirlerinde gecekondulaşma adeta kendi kaderine terk edilmiştir.

Türkiye'mizin İzmir, Ankara, İstanbul gibi şehirlerinde gecekondulaşanlar ne köylü kalabilmekte ne de şehirli olabilmektedir. Ayrıca pek çok sorunu da beraberinde getirmektedirler. Türk mimarı bu kadar aciz olmamalı ve sorunu çözebilme gayretinde bulunmalıdırlar.

Aynı çözüm yollarını Büyükşehir belediyeleri de uygulayabilir. Söz konusu sorunları çözmek adına Toplu Konut İdaresi Başkanlığına yetki verilmiş ve bazı çözüm yolları ortaya atılmıştır.

Ancak bir çok bilim adamı gecekonduyunun pahalı bir konutlandırma yöntemi olduğunu, dar gelirli grupların kaynaklarını ve emek gücünü israf ettiğini ve uzun vadede oturanların adeta bir sosyal yara meydana getireceği görüşünde olduklarını ifade etmektedirler.

Sevgili Meslektaşlarım,
Bülten'imizin 22. Sayısını biraz önce aldım. Her sayısını aldığımda yazmayı arzu ettiğim bir konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum: Emeği geçen arkadaşlarımızın büyük özverileri ile gerçekleştirildiğine inandığım 'Bülten', 'Dergi', vb. yayın araçlarımızın haddinden fazla yazılı materyal içeriyor olmalarına karşın görsel malzemenin çok az, var olanların da çoğu kez posta pulu formatından belki biraz daha büyük oluşu. Hep merak ediyorum; acaba bu kadar büyük çaba ve özveri ile hazırlanan bu yazıları kaç üyemiz okuyabilmektedir? Uzun yazıların kenarında bazan küçük bir resim yerine, güzel görsel malzemelerin kenarında kısa yazılar içeren sayfalar ile dolu Dergi ve Bültenli günlere dileklerle, tüm emeği geçen kardeşlerime sevgiler sunuyorum.

Saygılarımla,
Mehmet İzgi, 05.06.2004

Not: Dostlarım bu yazıyı “okuma özürülü toplum...” vb. bağlamında değerlendirirlerse büyük bir yanlışlığa düşüp özü kaçırabilirler.

AALTO ETKİNLİKLERİNİN ARDINDAN

M. Nuri ARIKOĞLU
Y. Mimar

7 Nisan -16 Mayıs arası Ankara'da yoğun bir ALVAR AALTO etkinliği yaşadık. Katkısı olan herkese tebrikler, teşekkürler. Sanki, sıcak, rutubetli, yapışkan bir ortam içinde kuzeyden esen bir meltem gibi geldi, geçti.

Beni ta 34 yıl öncesine götürdü. 1970 yazında New York'tan sonra üç-beş günlüğüne gittiğim ve sonra da 11 ay kaldığım Helsinki'ye. 1970 Ağustos'unda Stokholm'dan sonra üniversite şehri UPSALA'ya, lise arkadaşım Bülent Ayaşlı'nın yanına, oradan da İsveç'in en batıdaki limanı NORTALJA'ya oto-stopla, oradan da feribotla bir akşam vakti Finlandiya'nın en batı limanı TURKU'ya, oradan da yine oto-stopla ver elini HELSINKİ.

Helsinki'ye geldiğimde Mimarlar Odası'na gittim ve mimarların adres ve telefonlarının bulunduğu bir liste aldım. Önce telefonla hepsini aradım ve iş istedim. Beni hepsi teker teker kibarca red ettiler. Ardından yılmadım; hepsinin adreslerine bizzat giderek kendimi tanıttım ve yine iş istedim. Yine kibarca red ettiler. Sonunda ümidimin tükendiği bir noktada, VALIO RAKENNUS TOIMISTO'da beni kabul ettiler. Açıklama: VALIO: Fin Süt Ürünleri Kooperatifi. RAKENNUS TOIMISTO: İnşaat bürosu. Ve sonra 10 aylık bir macera.

Şimdi düşünüyorum da, gitmeden önce FİNLANDİYA ne idi benim için; Grigoriy Petrov'un BEYAZ ZAMBAKLAR ÜLKESİ, KALEVALA DESTANI, 2. Cihan Savaşı'nda Rus istilasına karşı "KIŞ SAVAŞI"nı yapan, yalnız savaşçıların ülkesi, ODTÜ Mimarlık Fakültesi'ndeki az ve öz konuşan FİNLİ hocalar...

AALTO etkinliklerinde sergileri, maket atölyesini gezdim. Konuşmaları dinledim. Finli meslektaşlarla sohbet ettim. 1970'lere, hatta talebeliğime, 1960'lara gittim.

Yerellikten, farklılıktan, ayrırlıktan, kimlikten, kaliteden bahsedildi. Yerel değerlerden, birikimlerden, yerel kültürden üniversal değerlerin

doğuşundan bahsedildi. Kütüphanenin bir Finli'nin günlük hayatındaki yerinden bahsedildi. Ve bolca AALTO'nun kültür merkezlerinden, kütüphanelerinden bahsedildi. Çok etkilendim. Çok uygulandım. Kendi kendime geriye dönük araştırma ve hesaplar yaptım. Bunlara bir bakalım.

1971 yılında FİNLANDİYA'nın nüfusu 4.5 milyon idi. Etkinliklerdeki Finlandiyalı dostlardan nüfusun şimdi 5.0 milyon olduğunu öğrendim. 33 senede artış % 1.1. Biliyorsunuz, İskandinav ülkelerinde artmayan, hatta bazılarında azalan nüfusu arttırmak için hükümetler teşvikler, primler uyguluyorlar.

1971 yılında TÜRKİYE nüfusu 36.215.000. (1970 yılı nüfus sayımı = 35.605.000'e göre yapılan projeksiyon). 2004 yılında TÜRKİYE nüfusu 72.003.000. (2000 yılı nüfus sayımı = 67.803.000'e göre yapılan projeksiyon). 33 senede artış % 100.

1970-71 yıllarında öğretmen sayısı 8.931, öğrenci sayısı 159.000.
2000-01 yıllarında öğretmen sayısı 67.880, öğrenci sayısı 1.508.200.

Artışlar: Öğretmen % 660, öğrenci % 849. (Öğrencilere üniversite öğrencilerinin, öğretmenlere de öğretim üyelerinin de dahil olduğunu düşünüyorum. Ayrımını bulamadım.)

1970-71: üniversite + yüksek okul sayısı 152
2000-01 :üniversite + yüksek okul sayısı 1.084
Artış: % 613

1965 yılında üniversite sayısı: 8 (Ankara, Atatürk, Ege, Hacettepe, İstanbul, İstanbul Teknik, Karadeniz Teknik, Odtü)

1975 yılından sonra 10 üniversite daha eklenmiş; (Anadolu, Boğaziçi, Cumhuriyet, Çukurova, Dicle, Fırat, İnönü, 19 Mayıs, Selçuk, Uludağ) üniversite sayısı 18 olmuş.

2004 yılında 53 devlet + 24 vakıf = 77 üniversite.
Artış: 1965'e göre % 866, 1975'e göre %328.

Bu üniversitelerin hepsi, birkaçı dışında evrensel anlamda üniversite midir? Yoksa lise uzantısı birer okul mu? Kaliteleri ne ? Kalite üretirler mi? Kaliteli meslek insanı üretirler mi? Kaliteli bilim insanı üretirler mi ?

Şimdi, yukanda belirttiğim senelere göre katlanarak artan bu rakamları bir politikacı seçim kürsüsünde söylese, her halde büyük puan toplardı. Müthiş bir artış, müthiş bir büyüme! Ama müthiş bir gelişme mi? Bu büyümelerle birlikte bir değer artışı olmuş mu? Bu kantite artışı, bir kalite artışı getirmiş mi? Getirmesi bir tarafa; bu kantite artışı ile kalite aynen muhafaza edilebilmiş mi? Bu yerel gelişme evrensel ne değerler getirmiş? Aksine götürmüş mü?

4.5 milyon nüfuslu FİNLANDİYA'dan AALTO çıkıyor ve WRIGHT'ların, MIES'lerin, CORBUSIER'lerin safında yer alıyor.

MISIR'dan HASAN FATHİ çıkıyor; bin yıllar öncesi teknoloji ve malzeme (kerpiç) ile mimari yapıyor. HİNDİSTAN'dan CORREA ve DOSHI, IRAK'tan ZAHA HADİD.

Yerel değerler, yerel birikimler, yerel kültürler evrensel değerler doğuruyor.

Acaba sıradanlık, işini bilirlik, iş bitiricilik, iş pişiricilik doğuran bu eğitim sistemi ve politikalar; "ağır ol, molla desinler" terbiyesi; sivrilikleri, ayrırlıkları, farklılıkları, kimliği törpülenmiş, vasat bireyler... birey bile değil MÜRİT, ÜMMET, YANAŞMA, KAPIKULU mu üretiyor? Bu sistemde MİMAR, KALİTE, KİMLİK üretilir mi?

Yoksa üretilenler, dışarıda üretilen malların, modaların, akımların, değerlerin TÜRKİYE temsilcileri, mümessilleri, ajansları mıdır?

Üstelik! Yeni İMAM mimar, İMAM mühendis, İMAM doktor, İMAM eczacı, İMAM hukukçu, İMAM akademisyen, İMAM sanayici, İMAM tüccar, politikacı, dışişleri bakanı, başbakanları ile;

HAYDİ TÜRKİYEM İLERİ !

Not: Bu yazıdaki istatistik bilgileri çeşitli internet sitelerinden alınmıştır.

aalto @ turkey

Aalto Kütüphaneleri Maket Yapım Atölyesi ve Düşündürdükleri

Mustafa Önge
Araş. Gör., Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü

MAKET EKİPLERİ:

JYVASKYLA ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ 1/100 Kütüphane ve iç mekan

- **M.Mustafa Tural** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü 3. Sınıf
- **Haldun Keçecigil** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Melek Bozbay** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Ramazan Baltacı** Abant İzzet Baysal Üniversitesi Resim İş Eğitimi Bölümü 3. Sınıf
- **Zekeriya Harmanda** Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Resim İş Eğitimi Bölümü 3. Sınıf

REYKJAVIK NORDENS HUS KÜTÜPHANESİ 1/50 Kesit maketi

- **Tahsin İnanıcı** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 3. Sınıf
- **Ali Ataytur** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Alaaddin Baltacı** - Abant İzzet Baysal Üniversitesi Resim İş Eğitimi Bölümü 3. Sınıf

SEINAJOKI BELEDİYE KÜTÜPHANESİ 1/50 Kesit maketi

- **Görkem Acar** - Osmangazi Üniversitesi Müh. Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Özlem Fidan** - Osmangazi Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Murat Alabaş** - Abant İzzet Baysal Üniversitesi Resim İş Eğitimi Bölümü 3. Sınıf
- **İrfan Tuzcu** - Abant İzzet Baysal Üniversitesi Resim İş Eğitimi Bölümü 3. Sınıf
- **Mahmut Kadioğlu** - Karadeniz Teknik Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Mimarlık Bölümü 4. Sınıf

ROVANIEMI KÜTÜPHANESİ 1/100 Kesit maketi (cut away section)

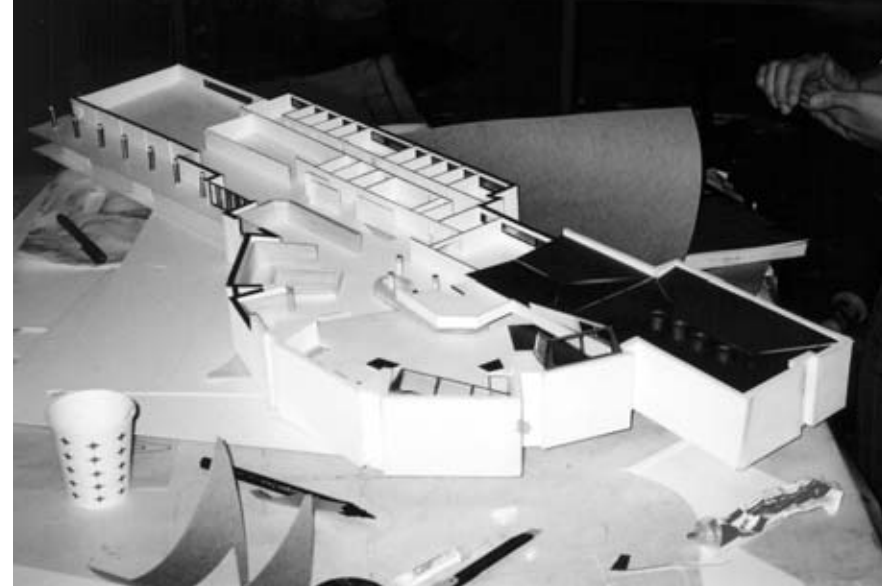
- **Eser Yıldız** - Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 2. Sınıf
- **Can Pamukçu** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 2. Sınıf
- **Erşah Çetiner** - Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 2. Sınıf
- **Aslı Kaya** - Gazi Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Mimarlık Bölümü 3. Sınıf
- **İndrit Blea** - Gazi Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Mimarlık Bölümü 4. Sınıf
- **Işıl Ruhi** - Gazi Üniversitesi Müh. Mim. Fak. Mimarlık Bölümü 4. Sınıf

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından, Finlandiya Büyükelçiliği, ODTÜ, Mimarlar Derneği ve Alvar Aalto Müzesi'nin desteğiyle, "Aalto @ Turkey Etkinlikleri" çerçevesinde, "Aalto Kütüphaneleri Maket Yapım Atölyesi" düzenlendi. Bahsi geçen atölye çalışması, 10-15 Mayıs tarihleri arasında, Kocatepe Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Mimari maket yapımı alanında Tadao Ando ve Norman Foster gibi önemli mimarlarla çalışmış dünyaca ünlü bir isim olan Jari Jetsonen'in ve kendisine yardımcı olan, bahsi geçen isimleri sadece kitaplardan okumuş, "bendeniz" in yürütücülüğünde gerçekleşti. Araştırma görevlisi olmadan önceki çalışmalarım ve çalıştığım kurumda, bununla ilgili dersin programını hazırladığım bilindiğinden, bu atölyede yer almam, Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından resmen istenmişti. Bu atölyenin benzerleri, kendisinin verdiği bilgiye göre, Sayın Jetsonen tarafından, Mimarlık öğrencilerinin katılımlarıyla, daha önceden Tokyo'da ve Helsinki'de düzenlenmişti.

Bu atölyede; Jvaskyla Üniversitesi Kütüphanesi'nin 1/100 ölçeğinde, Reykjavik'teki Nordens Hus Kütüphanesi'nin 1/50 ölçeğinde, Seinajoki Belediye Kütüphanesi'nin 1/50 ölçeğinde ve Rovaniemi Kütüphanesi'nin 1/100 ölçeğinde maketleri hazırlandı. Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Osmangazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Resim İş Eğitimi Bölümü'nden toplam 25 kadar öğrenci ve iki araştırma görevlisi, bu atölyede katılımcı olarak yer aldılar.

Başlangıçta beş gün içinde gruplar tarafından, beş kütüphanenin maketinin hazırlanması öngörülmüştü. Fakat ilk günlerde Aalto'nun müze arşivinden derlenmiş olan çizimlerinin, çıktılarının alınmasında yaşanan güçlükler ve diğer gecikmeler nedeniyle bu süre altı güne çıkarken, hazırlanacak maket sayısı da dörde indi.¹

Uykusuz gecelerin ardından, kağıt bardaklarla dolup taşan çöp kovaları ve sağa sola savrulmuş malzeme artıkları içerisinde Mimarlık öğrencilerinin emekleri yavaş yavaş kendilerini göstermeye başladı. Ve etkinliklerin son gününün son saatlerinde Aalto'nun

Rovaniemi Kütüphanesi'nin maketi bitmek üzere

Seinajoki Belediye Kütüphanesi'nin maketi, son çalışmalar

kütüphanelerine ilişkin dört maketi başarıyla tamamladılar. Ve bunları konferansa katılanlara kısa sunuşlarla tanıttılar.² Bu maketler, etkinlikte yer alan ve Aalto'nun adını taşıyan sergi ile birlikte, dünyanın çeşitli merkezlerinde izleyenlerin beğenisine sunulacaktı.

Bu yaşanan süreç boyunca, beni zaman zaman rahatsız edip zaman zaman heyecanlandıran düşünceler de geçti kafamdan. Neden maket? Maketin sihri nedir? gibi... Mimari maket, mimarlık mesleğine yabancı kişilere tasarım ürününü anlatmak için son derece etkili ve güçlü bir dildir. Zira maket ölçeğinde, Mimarlık ürünü, mesleğe yabancı kişinin, üç boyutlu olarak görüp kavrayabileceği bir ölçeğe indirgenmiş olur. Mimarlık ürününün konumu, formu, rengi, dokusu ve oranları, izleyen kişi tarafından gerçeğine kıyasla daha rahat algılanır ve kişinin hafızasında yer edinir. Dolayısıyla bir kişiye bir yapıyı veya objeyi tüm yönleriyle anlatmanın en etkili yolu o kişiye yapının maketini göstermek, kavratmanın en etkili yolu ise o kişiye o objenin veya yapının modelini yaptırmaktır. Çok büyük ihtimalle çalışmaya katılan Mimarlık öğrencileri, modelini yaptıkları yapı ile ilgili bilgileri, ileride hafızalarının ayrıcalığı olan bir köşesinde bulunduracaklar. Ve on bin yıldır üzerinde mimarlık yapılan toprakların çocuklarının hafızalarına kazınan o yapı, dünyanın kar ve buzla örtülü bir ucunda, belki o öğrencilerin hayatları boyunca gidip göremeyecekleri bir yerlerde bulunan bir Aalto yapısı olacak.....

Gönül isterdi ki odamızın, yapıtlarıyla günümüzün mekanlarını şekillendirmiş üyelerinin ürünleri için de benzeri atölyeler düzenlensin. Ankara'da, İstanbul'da ve Türkiye'nin başka pek çok yerinde gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiş olan ve çoğu tescilli olmadığı için gün be gün yıkılmaya yüz tutan yakın dönem Mimarlık mirasımızın da farkında olalım.

Düzenlenen bu atölye çalışmasının en olumlu yanı böyle bir çalışmanın mekan, alet ve malzeme gereksinimleri hakkında fikir sahibi olunmasıdır. Bununla beraber, böyle bir çalışma yapılmak istendiğinde kuşkusuz, bu iş için ilk engel yapıların çizimlerinin elde edilmesi olacaktır. Ne kadar acıdır ki bugün elimizde cumhuriyetin Mimarlık mirasına ilişkin kolayca ulaşabileceğimiz pek az çizili doküman bulunmaktadır. Mevcut dokümanların pek çoğu en iyi ihtimalle devlet dairelerinin ilgili departmanlarının tozlu raflarında kıymetlerinin anlaşılmasını beklemekteler veya çoktan yok olmuşlardır. Seyfi Arkan'ın İller Bankası binasının çizimleri nerededir? Şevki Balmumcu'nun Sergiev'nin Opera binasına dönüştürülmeden önceki çizimleri nerededir? İsmet Paşa Kız Enstitüsü'nün, Konservatuar'ın, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin çizimleri nerelerdedir? Münakalat Vekaleti (Ulaştırma Bakanlığı ki şimdiki TCDD genel müdürlük binasıdır), Ankara Garı gibi yapıların çizimleri acaba hangi tozlu çekmecelerde çürümektedir? I. ve II. Meclis ile ilgili elimizde hiç mi orijinal doküman bulunmamaktadır. Atatürk'ün

GAP'TA KÜLTÜREL MİRASI GELİŞTİRME PROGRAMI...

“SUYUN SENFONİSİNDE HALFETİ”

Tezcan Karakuş Candan
tcandan@mimarlarodasi.org.tr

Avrupa Komisyonu Türkiye temsilciliği tarafından GAP'ta kültürel mirası geliştirme programı duyurusu yayınlandığında aklımıza ilk gelen proje teklifi Halfeti ile ilgiliydi. Yerleşimin Fırat' a nazır dizildiği iki katlı taş evlerin; her noktadan suyun zenginliğine, durgunluğuna coşkusuna ulaştığı Halfeti'de aynı enstrümanla herkes kendi müziğini yapıyordu. Suyun senfonisinde bizimde katkımız olsun istedik ve çağrı yayınları yayınlanmaz değerli hocalarımız, Emre MADRAN ve Nimet ÖZGÖNÜL'le birlikte bu proje kapsamında rotamızı HALFETİ'ye çevirdik... Belediye Başkanı Mahmut ÖZDEMİR'in ilgisi, birer birer açılan kapılar bizi daha da çok heyecanlandırdı... Karşılıklı görüşmeler gidip gelmeler aylar sonra “Suyun Senfonisinde Halfeti” projesini, ortaya çıkardı... Ankara Halfeti arası yüzlerce kilometreye rağmen hala çok yakındı...

Ermeni Adır Usta'nın ellerinde şekillenen havara taşları, artık yeni bir sürece, turizme, tanıklık etmeye hazırlanıyor. Halfeti, mekanını, köylerini, anılarını, gizemli kuytuluklarını, daracık sokaklarını, bahçelerini kaptırdığı Fırat'tan, “başka bir geleceğin mümkün” olduğunu umut ediyor. Bir yeniden doğuşun öyküsüne tanıklık etmeye hazırlanıyor...

“Suyun Senfonisinde Halfeti” projesi 26.06.2004 tarihinde, Avrupa Komisyonu Türkiye temsilciliğine, başvuru sahibi Halfeti Belediyesi, ortak kuruluş TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi olarak teklif edildi.

“Kültür varlığı geleneksel konutların kültür turizmine yönelik potansiyellerin belirlenmesi /dönüşüm sürecinin teknik yasal, yönetsel ve parasal boyutlarına ilişkin bir model oluşturulması” kapsamında genel hedefi GAP bölgesinde bulunan kent ve kasabaların içerdiği kültür mirasının çağdaş işlevlerle değerlendirilmesine ilişkin uygulanabilir bir model oluşturmak. Bu modelin hayata geçirilmesi halinde ülke kültür mirasının en önemli bölümlerinden biri kullanılarak korunacak, yapı sahiplerine ekonomik katkı sağlayacak ve istihdam yaratılacaktır.

7 eylemi olan projeyi; veri toplama, modelin oluşturulması ve modelin tanıtılması gibi üç ana başlıkta toplamak mümkün. Hedef grup olarak Halfeti Belediyesi ve geleneksel / tarihsel konutların sahiplerinin seçildiği proje, kabul edilirse 9 ay sürecek. Toplam bedeli 148.785 Euro olan projenin 130.000 Euro'su Avrupa Komisyonu ödeneklerinden talep edilmekte...

“Suyun Senfonisinde Halfeti” projesinin kabul edilip edilmeyeceği, Eylül ayı içerisinde belli olacak.

Beklentimiz; Senfoninin herkes tarafından dinlenebilmesi, Fırat'la güneşin akşam üstü kaçamağına herkesin tanıklık etmesi, yüksek tepelerinde sevda türkülerinin damıtıldığı Halfeti-Zeugma-Rum Kale üçgeninin kültürel turizmin odak noktalarından biri haline gelmesidir.

Halfeti'de suyun senfonisine kulak verin...

Jari Jetsonen, Nordens Hus'un maketini yapan öğrencilerle beraber

Nordens Hus Kütüphanesi'nin maketi bitmek üzere

Ankara'da bulunduğu sırada kaldığı ve önemli kararları aldığı “direksiyon evi” nin doğru düzgün alınmış bir rölövesi var mıdır? Ulus'taki Sümerbank'ın, İş Bankası'nın, Ziraat Bankası'nın, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün çizimleri, eskizleri nerelindedir? Bu anlamda, Belediye İmar Müdürlüğü'nün arşivinde, İller Bankası'nın arşivinde ve diğer bankaların inşaat departmanlarının arşivlerinde acaba hangi mimari hazineler gizlidir?

Aalto'nun çizdiklerine sahip çıkan ve onları derleyip toparlayan bir kuruluşun, bir müzenin bulunması Finliler için olduğu kadar bizim için de çok önemlidir. Üzerinde on bin yıldan fazladır Mimarlık yapılmakta olan yaşadığımız toprakların, her ögesiyle renkli ve hayat dolu ortamının, bu günümüze en yakın dönemini şekillendirmiş olan yapılar ve bu yapıları yapanlar acaba neden özenli ve yeterli bir belgelemeye layık görülmemişlerdir? Burada kültür ve kimlik tartışmalarına girmek istemiyorum. Fakat arşivleme ve belgelemenin sahip olduğu öneme karşın, ne kadar eksik ve düzensiz yapıldığının anlaşılması gerekir. Şu anki durum itibarıyla Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarisi ve hatta sonrası bağlamında böyle bir atölye çalışması düzenlenmesi oldukça zor gözükmektedir. Osmanlı ve Selçuklu

Jyvaskyla Üniversitesi Kütüphanesi maketi, son çalışmalar

dönemlerine ait yapılar için bu tartışma yapıldığında mevcut rölövelerin güvenilirlikleri, süslü ve karmaşık biçimlerin sınırlı zamanda maket ölçeğinde hazırlanma güçlükleri ve geleceğin mimarlarını eğiten ithal popüler söylemlerin mimari mirasa yaklaşımlarındaki sorumsuzlukları ve çapsizliklerini, üzerinde süs barındıran her şeye olan alerjilerinin getireceği uygulama zorlukları için içine girmektedir. Dolayısıyla hernekadar işin altyapısı oluşmuş olursa olsun, benzeri bir atölyeyi doğru düzgün bir dokümantasyon olmaksızın düzenlemek zor bir iştir. Finlandiyalılar ile çok daha renkli bir kültüre sahip olan bizleri karşılaştırdığımızda, bizlerin; belgelemedeki yetersizliğimiz sonucu, yakın geçmişimize ait yapıları ve yapı çevreleri tartışmamak, doğru düzgün inceleyememek, gelecek nesillere aktaramamak, onların önemini gözeterek değerini ortaya koyamamak, onlardan bir şeyler öğrenememek ve hatta onları kendi mimarlarımızın bile hafızasına yerleştirememek gibi bir durumla karşı karşıya bulunduğumuz görülmektedir.

¹Kokkola Kütüphanesi'nin maketi yapılamadı.

²Ben bu esnada onların yanında bulunamadım. Organizasyonu yapanlardan ve değerli öğrencilerden bu yazı vesilesiyle özür diliyorum.

UIA İSTANBUL 2005 KONGRESİ

DANIŞMA KURULU ÜZERİNE NOTLAR

Nuray Bayraktar
Mimarlar Odası Ankara Şubesi UIA Komisyon Üyesi

Şubemiz Mayıs bülteninde yayınlanan “Çağrı” metninde belirlendiği üzere 25 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşen Danışma Kurulu ne yazık ki sınırlı sayıda katılımcı ile gerçekleştirildi.

Şubemizin UIA İstanbul 2005 Kongresi'ne katılım sürecine ilişkin konu başlıklarını ve katılım yöntemini saptamaya yönelik olarak kurgulanan toplantı, katılımcı sayısının sınırlı olmasına karşın oldukça verimli bir çalışma ortamına dönüştü.

Toplantıda öncelikle bültende yer alan öneri çalışma programı üzerinde duruldu. Programda yer aldığı üzere; Şubemiz bünyesinde devam etmekte olan “Çocuk ve Mimarlık” ve “Bina Kimlikleri Atölyesi” çalışmalarının UIA İstanbul 2005 Kongresi'ne yönelik olarak genişletilmesinin gereği vurgulandı.

Buna göre;
Çocuk ve Mimarlık çalışmaları için
- Ankara Şubesi tarafından Mimarlar Odası Genel Merkezi aracılığı ile UIA İstanbul 2005 Kongresi için “Çocuk ve Mimarlık Alt Çalışma Grubu”na isim önerilmesine ve
- 2005 “Yaz Okulu” atölye çalışmasının İstanbul'da Kongre kapsamında yapılmasına karar verildi.

Bina Kimlikleri Atölyesi çalışmaları için ise var olan serginin UIA İstanbul 2005 Kongresi'ne götürülmesi konusunda ortak görüş oluşturuldu.

Toplantıda aynı zamanda temsilcilikler aracılığı ile farklı kentleri anlatan sergilerin hazırlanması ve bunun için “tüm kentlerin kültürel haritalarının yapılması” gereği üzerinde duruldu.

Aynı toplantıda UIA İstanbul 2005 Kongresi için Ankara Şubesi'nin bir bildirge hazırlanmasına ve bu konuda çalışma başlatılmasına karar verildi. Buna göre, mimarlık ortamına ilişkin bir değerlendirmeyi kapsayacak olan bu bildirgenin hazırlanabilmesi için bir “forum” ortamı oluşturulması ve bu forumun çağrı metnini ve katılımcılarını belirleyecek bir çalışma grubu oluşturulması önerisi benimsendi.

Toplantıda gündeme gelen diğer görüşler UIA İstanbul 2005 Kongresi'nin Ankara Şubesi tarafından “üyelere” ve “kamuoyuna” yönelik bir kampanyaya dönüştürülmesi için hangi araçların kullanılacağına ilişkin olarak bir belirlemeye yönelik oldu. Bunun için çeşitli “paneller”, “açık oturumlar”, “sergiler” ve “duvar afişleri” vb. önerildi.

Alt komisyonun çalışmalarını tamamlamasının ardından gerçekleşecek “çağrılı toplantı” ile birlikte UIA İstanbul 2005 Kongresi'ne yönelik Şubemiz çalışmalarının ortak bir “tema” kapsamında kurgulanması ve bu yolla “mimarlık” ve “Mimarlar Odası” ortamlarının yeni kazanımlar edinmesi mümkün olacak.

BİLDİRİ ÇAĞRISI!!

Uluslararası Mimarlar Birliği'nin 22. Dünya Mimarlık Kongresi 3-7 Temmuz 2005 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilecektir. UIA 2005 İstanbul Kongresi Bilim Kurulu, Kongrenin genel temasını, “**Kentler: MimarlıkLARın Pazaryeri**” olarak belirlemiştir.

Kongreye, bildiri çağrısı yapılmıştır; bildiri/ sunuş/ afiş özetlerinizi/önerilerinizi **13 Eylül 2004** tarihine kadar iletmeniz beklenmektedir.

İstanbul'da 'Kongre Vadisi'nde gerçekleştirilecek olan UIA 2005 Kongresi, pazaryeri temasına uygun olarak, normal kongre oturumlarının yanı sıra alternatif toplantılara da yer verecek şekilde kurgulanmıştır. Kongreye katılmak isteyenler, aşağıda yer alan katılım biçimlerinden birini seçerek, gereken özet veya taslağı gönderebilirler. İsimlerinin kapalı tutulduğu bir hakem değerlendirmesinin ardından Bilim Komitesi, gönderilen çalışmanın etkisini arttıracak farklı katılım biçimlerini de önerebilir.

Katılım seçenekleri şunlardır:

1. **Bildiriler**
2. **Görsel Sunuşlar** (Afiş Sunuşları/Multimedya Gösterileri)
3. **Forum Etkinlikleri** (Konulu Toplantılar/Sohbet Odaları/Serbest Kürsüler)

Takvim ise şöyle açıklanmıştır:

13 Eylül 2004: Özet ve taslakların teslimi için son gün (kısa özgeçmiş sayfası ile birlikte).
15 Kasım 2004: Kongre sunuşları için kabul edilen çalışmaların açıklanması.
14 Şubat 2005: Tam bildiri metinleri ve afişlerin teslimi için son gün
3-7 Temmuz 2005: Kongre Akademik Takvimi (Hazırlıklar ve Genel Kurul toplantısı ile 2-10 Temmuz)

Özel ilgi ve katılımınızı beklemekteyiz. Bildiri davetiyelerinizi Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nden alabilirsiniz.

Detaylı bilgi için;
www.uia2005istanbul.org

UIA-2005/İSTANBUL'A DOĞRU - TÜRKİYE KONGRELERİ KONGRE TEMALARI

UIA 2005 İstanbul buluşmasının ev sahibi olmaya hazırlanan Mimarlar Odası, aynı tartışmanın öncelikle “ulusal ölçekte” ve “Türkiye gerçekliğinin gündeme getirilmesiyle” yapılmasını 2005-İstanbul kongresine “bilinçli katılımın” ön koşulu olarak görmektedir. Bu nedenle; UIA-2005/İstanbul Kongresinin yapılacağı 30 Haziran-10 Temmuz 2005 tarihine kadar, bu büyük uluslararası buluşmanın ve temasının Türkiye mimarlığının ve mimarlarının gündeminde giderek artan bir yaygınlıkta ve yoğunlukta yer almasını sağlamak; ülkenin tüm yörelerindeki mimarların ve ilgili kesimlerin meraklarını ve düşüncelerini aynı buluşmaya yönlendirmek; uluslararası katılımın yanısıra ulusal katılımın da bilinçli ve coşkulu bir şekilde yaygın ve güçlü olmasına katkıda bulunmak; Mimarlar Odası'nın bu tarihsel evsahipliğinin en geniş örgütsel katılımı ile gerçekleşmesi için oda eylemliliğini ulusal ölçekte ve tüm birimlerin katılımıyla yaşama geçirmek için; hemen tüm bölgelerimizdeki mimarların olabildiğince geniş katılımlarıyla ve mimarlık, kültür, kent ve yaşam alanındaki sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yöredeki mimarlık-şehircilik okullarını da içerecek ve yerel yönetimlerin de temsil edileceği; “**UIA-2005/İSTANBUL'a doğru-TÜRKİYE KONGRELERİ**”ni düzenlemektedir. İlki **25-26 Haziran'da KONYA'da** “TARİHİN BAŞKENTLERİNDE ANITSAL YAPILAR ve YENİ MİMARİ ÇEVRE” temasıyla gerçekleştirilmiş olan kongreler aşağıda verilen takvime uygun olarak sürdürülecek. UIA-2005 İstanbul Kongresi Süreci Ulusal Eşgüdüm Komitesi ve Tematik Danışma Kurulu, her kongrenin yapılacağı kentlerin özelliklerine uygun temalarla gerçekleşmesini uygun bulmuştur. Buna yönelik hazırlanan “öneriler” bilginize sunulmaktadır. Her kongrenin ortak ev sahibi olan şubeler, bulundukları kentle ilgili Mimarlar Odası çalışmaları ışığında, mimarlık ve kent ilişkisini yansıtan sunumlar yapacaklardır.

27-28 AĞUSTOS 2004 TRABZON: “KIYI KENTLERİNDE YAŞAM VE MİMARLIK”
TRABZON / SAMSUN / ORDU / GİRESUN

22-23 EKİM 2004 İZMİR: “METROPOLLEŞEN TARİHE MİMARLIĞIN ÇAĞDAŞ KATILIMI”
İZMİR / ÇANAKKALE / BALIKESİR / DENİZLİ

17-18 ARALIK 2004 DİYARBAKIR: “GÖÇÜ AĞIRLAYAN KENTTE İMAR VE MİMARLIK”
DİYARBAKIR / GAZİANTEP / VAN

25-26 ŞUBAT 2005 ANTAKYA: “KÜLTÜRLERİN ORTAK KENTİ VE ORTAK “MİMARLIK”LARI...”
ADANA / MERSİN

15-16 NİSAN 2005 KOCAELİ: “SANAYİ KENTİNDE ÇEVRE VE MİMARLIK”
KOCAELİ / BURSA / ESKİŞEHİR

27-28 MAYIS 2005 ANKARA: “MODERN KENTİN KİŞİLİĞİNDE DÜNÜN VE BUGÜNÜN MİMARLIĞI”

HAZİRAN 2005 İSTANBUL: UIA 2005'TEN ÖNCE !!!

UIA nedir..? Yenir mi, içilir mi..? “Chapter” ÜÇ Nerede kalmıştık..?

Ahmet Sönmez, Mimar

En son Kahire kongresine katılıp ortalığı karıştırmıştık... Bizim vermiş olduğumuz öneri uyarınca üye ulusların aidat hesaplamaları değişmişti ve artık üye ülkelerin Gayri safi Milli Hasıla rakamları üzerinden hesap yapılacaktı... Türkiye'nin UIA üyeliği artık askıda değildi. İtalya, Hindistan, Türkiye yeniden UIA üyesi sayılmıştı. Yeni yönetim seçimlerinde ciddi isim değişiklikleri olmuştu... Filan.

Mimarlar Odası'nın çeyrek yüzyıllık UIA macerasına, soru-cevap şeklinde devam edelim.

SORU: Sayın Ahmet Sönmez, UIA kongresinin Kahire'de toplanması, Türkiye Mimarlar Odası'nın istemediği bir şeydi dediniz... Ama anlaşılan orada alınan sonuçlar Türkiye'nin istediği gibi olmuş.

CEVAP: He he heeee... Ho ho hoooo...! Kıs kıs kısss...!!!

SORU: Evet durum anlaşılıyor. Sonraki yıllara gelelim...

Neler oldu, Neler yaşandı..?

CEVAP: UIA'nın sonraki genel kurul toplantılarına geçmeden, Sofya'da iki yılda bir düzenlenen “INTERARCH” toplantılarından söz etmemiz gerekir sanıyorum.

SORU: Sofra mı..?!

CEVAP: Hayır sofraya değil Sofya... Gerçi bizim o dönem çalışmalara katılan mimar arkadaşlarımızdan biri ismi lazım değil- Romanya yerine yomanya, rakı yerine yakı, reşit yerine yeşit derdi ama... Bizim bahsettiğimiz sofraya değil Sofya... Bulgaristan'ın başkenti oluyorlar kendileri. Bir kat aşağı inin, Aydın beye sorun, o bilir.

SORU: Sayın Ahmet Sönmez, bu UIA işi giderek kayışıyor (pardon) karışıyor. Anlattıklarınız “pehlivan tefrikası” gibi uzamaya başladı. Acaba konuya geri dönsək de bizim Mimarlar Odası'nın...?

CEVAP: Tamam tamam..! Konuyu biraz dağıttık ama durum kontrol altında..! Benim demek istediğim şey; 1980'li yıllarda dünyada “mimarlık” dendiğinde ilk akla gelen ismin “UIA” ikinci akla gelen ismin ise “Interarch” olduğunu hatırlatmaktan ibaret. O yıllarda dünyanın 72 çeşit ülkesinden gelen delegasyonları “UIA Bulgaristan Ulusal Kesimi”, iki yılda bir yaptığı “Biennale” toplantılarında ağırlıyordu. “Demirperde” olarak bilinen Sovyet kamplaşması bütün hızıyla etkili olmaya devam ediyordu.

Türkiye Mimarlar Odası, Bulgaristan'da düzenlenen bu toplantılara sürekli katıldı, bilgi ve belge sundu, Türkiye'yi tanıtan girişimler yaptı... Sonuç olarak bugün UIA nezdinde sahip olduğumuz itibar ve ağırlığın bir bölümü de bu Biennale toplantılarındaki çalışmalarımız sonucunda sağlandı. Bu toplantılara UIA üyesi çok sayıda ülke katılıyordu. Bütün eziyeti Bulgar mimarlar çekiyordu, bütün organizasyonu Bulgarlar yapıyordu... Ama açılış konuşmalarını da UIA yönetimi yapıyordu. Böylece UIA yönetimi, “hazıra konmuş” olmak gibi bir durum şeyettiriyordu. (Aynen bizim TMMOB'nin üye Odalar tarafından yürütülen çalışmaları sahiplendiğine benzer bir durum...)

SORU: Türkiye Mimarlar Odası bu toplantılarda neler

yapabilirdi ki..??

CEVAP: Walla ben bir keresinde Bulgaristan'a uçakla gidip trenle döndüm. Diğer iki keresinde rahmetli kırmızı Murat 131 marka binek otosuyla gidip döndüm. O yıllarda Türkiye-Bulgaristan savaşı çıkmak üzereydi... Hani bizim soydaşlarımızın isimleri Bulgar isimleriyle değiştiriliyordu, 'müslüman', Türk', 'soydaş'... her neyse bu insanlar baskı altında tutuluyordu. Bizim Sofya Büyükelçiliği ve Filibe/Plovdiv Konsoloslugu kuşatma altındaydı... Filan...!

O yıllarda küçük boy bir Türk bayrağını arabanın anten direğine çektiğimi, Edirne, Kapıkule... derken Bulgaristan'a “giriş” yaptığımı hatırlıyorum. Kapıkule'nin tam karşısındaki 'Kapitan Andreevo' gümrük girişinde arabamın kenara çekildiğini, beni silah zoruyla indirdiklerini ve arabanın bagajının didik didik arandığını da hatırlıyorum. Bagajda yüzlerce Mimarlık Dergisi, Ankara Şube bültenleri, mimarlık afişleri, mesleki kitaplar filan bulmuşlardı. Bana 'terörist' muamelesi yapıyorlardı. Hatta Necdet Teymur'un İngilizce basılmış 'Environmental Discours' isimli kitabını da 'Biennale'deki yarışmaya katılmak üzere götürüyordum. Sonradan ödül filan kazanmıştı...

SORU: Ne yaptılar..?

CEVAP: Hiç bir b.k yapamadılar. Önce 'omzu kalabalık' kırmızı apoletli bir gümrük yetkilisi geldi, “..sen kimsiniz, sen ne yapmak istiyorsunuz..?!” gibi sorular sordu. Ben de cevap olarak “Ben mimarım, Sofya'da toplantıya gidiyorum, sana ne LAN.. (pardon) size ne oluyor ki..??” şeklinde özetlenebilecek cevaplar verdim. Sonra beni tutuklamaya kalkıştılar, bunun üzerine ben biraz daha terbiyesizleştim... filan...! Sonuç olarak gümrük yetkilisine “..AÇ ULAN Sofya'ya bir telefon (pardon) açınız Sofya'ya bir telefon, sorunuz benim kim olduğumu” şeklinde son bir kavga çıkartınca Sofya'dan Georgi Stoilov'u aradılar, sordular.

SORU: Corc Stoylof..?

CEVAP: Corc değil “Georgi”. Bu meslektaşımız o yıllarda Bulgar Mimarlar Birliği'nin başkanıydı, aynı zamanda başkent Sofya belediyesi de ondan sorulurdu... Takip eden yıllarda Türkiye Mimarlar Odası'nın da desteği ile UIA Genel Başkanı seçildi. Türk meslektaşlarını ve Türkiye Mimarlar Odası'nı çok sever, beni (bizleri) ne zaman görse “Nasilsin Komşi” diye hatırlar sorar.

SORU: Peki bu “İnterarch” mıdır her ne karınağrısı ise, bizim bu toplantılardaki kazanımlarımız neler oldu..?

CEVAP: Walla.... önce dünyada Türkiye diye bir ülke olduğunu ve bu ülkede adına “mimar” denen meslek adamlarının bulunduğunu anlatma fırsatını bulduk... Çok şaşırdılar..! “Türkiye'de mimar da mı var..?!” diye sordular. Sonra, Türkiye'den gelen Mimarlık Dergisi nüshalarını, afişleri, bültenleri... filan gördüler ve Türkiye'de yazı 'sağdan-sola' mı, yoksa 'soldan-sağa' mı yazılıyor gibi sorular yönelttiler. Benim katıldığım 3 adet Biennale toplantısı süresince, yani yaklaşık 8 yıl boyunca bu gibi sorular bana hep soruldu... “UYGUN” cevaplar hep verildi. Bütün bu ilişkiler süresince verdiğimiz cevaplar da UIA platformlarında etkili ve yetkili durumda olan bazı 'Batı Avrupa'lı meslektaşlarımızın kafalarına 'temel çivisi' gibi çakıldı. Türkiye denince artık biraz durup düşünmeye başladılar.

SORU: Bulgaristan ilişkileri çok mu olumsuzdu?

“... Büyükelçilik hizasına kadar yürüdüğümde arkamda 4 kişilik bir Bulgar gizli servis ekibinin sivil giysiler içinde beni takip etmekte olduğunu gördüm. Derken kapının önünde resmi üniformalı Bulgar polisi de nöbet kulübesinden çıkıp duruma müdahale etti... Bizim büyükelçiliğin Türk polisleri de demir parmaklığın arkasından işe karıştı... Kavga dövüş derken iş büyüdü; Bulgar polisi beni “büyükelçiliğe iltica etmeye çalışan Türk terörist” gibi değerlendirerek tutuklamaya çalışırken...”

CEVAP: Bakın size kısa bir durum raporu vereyim: Sofya'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne bir akşam saat 22:30 gibi yürüyerek gittim. Amacım, ertesi gün yapılacak toplantılarda Oda adına sunmam gereken İngilizce bildiriyi 'daktilo' ile yazabilmektir. Büyükelçilik hizasına kadar yürüdüğümde arkamda 4 kişilik bir Bulgar gizli servis ekibinin sivil giysiler içinde beni takip etmekte olduğunu gördüm. Derken kapının önünde resmi üniformalı Bulgar polisi de nöbet kulübesinden çıkıp duruma müdahale etti... Derken bizim büyükelçiliğin Türk polisleri de demir parmaklığın arkasından işe karıştı... Kavga dövüş derken iş büyüdü; Bulgar polisi beni “büyükelçiliğe iltica etmeye çalışan Türk terörist” gibi değerlendirerek tutuklamaya çalışırken büyükelçiliğimizdeki polis görevliler “buyurun, içeri girin, hoş geldiniz...” demeye başladılar. Acayip komik ve hareketli dakikalar yaşandı. Sonra ben içeri girmeyi başardım..... ”...Bana bir oda gösterin, bir daktilo makinesi verin ve arada bir çay ikram edin...” diyerek durumumu açıkladım. Benim bu çalışmalarım 5 gün kadar devam etti. Her gece büyükelçiliğe gidip daktiloyla rapor yazıyordum... Ama artık Bulgar polisi beni durdurmaya çalışmıyordu. (...O tarihlerde bizim büyükelçilikte yetkili olan !.Katip Sn. Beyza Su hanımefendinin ve kapıda görevli polislerin kulakları çınlasın.)

SORU: Peki UIA genel kurul toplantılarına dönersek? CEVAP: Kahire'den sonra İngiltere/İrlanda - Brighton/Dublin toplantısı yapıldı. Bizim o toplantılarda hiçbir varlığımız yoktu. Bu genel kurulda, 1993 yılı evsahibi olarak ABD'nin Şikago/Chicago kenti seçimi kazandı. Mimarlar Odası içinde yine bazı küçük siyasi çekişmeler ön plana çıkmıştı. Kendilerini 'sağcı', 'solcu', 'futbolcu' gibi tanımlayan ve ait olduklarını zannettikleri gruplarda daha da küçük 'fraksiyon'lara bölünerek meydan savaşı vermeye çalışan bazı 'mimar'lar, uluslararası ilişkilerin varlığını bile unutmuştu... Ama biz çok kararlı bir biçimde 1990 Kanada/Montreal kongresine hazırlanmaya başlamıştık. Chicago 1993 yılında olacaktı ve daha çok vakit vardı. SORU: Kanada'da ciddi bir varlık gösterebildik mi? CEVAP: Silindir gibi ezdik geçtik...! Kalabalık bir delegasyon olarak “duhul” ettik. Ahmet Sönmez, Emin Mahir Balcıoğlu, Orol Ataman, Berrak Seren, Yıldız Sey, Semih Eryıldız, Suha Özkan Montreal'deki çalışmalara fiilen katılıyorlardı. Büyükelçilik bizi yakından destekliyordu, Türkiye'de ise Bora Akçay, Aydan Bulca, Gürkan Bulca Erim, Fatih Söyler, Tamer Deniz, Aydın Kılıcıoğlu UIA konuları hakkında yavaş yavaş bilgi edinmeye başlamışlardı ve katkılarını esirgemiyorlardı. Özellikle Fatih'in grafik tasarım yönündeki katkılarını çok iyi hatırlamak ve teşekkür etmek gerekiyor. Türkiye Mimarlar Odası, Montreal genel kurul toplantısında İstanbul'u tekrar aday gösterdi... Kazanamadık, üçüncü olduk ama uzun yıllar akıllarda kalacak bir tanıtım kampanyasını, görsel malzeme eşliğinde İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca dillerinde sunduk. “Mimar Milleti” çok beğendi, acıap alkışladı.... SONUÇ olarak UIA tarihinde ilk kez UIA Merkez Konsey yöneticiliğine aday olduk ve büyük bir oy farkı ile seçim kazandık. Artık UIA Konseyi olarak bilinen üst düzey yönetim organında Yıldız Sey ve Berrak Seren Türkiye'yi 6

yıl boyunca temsil edeceklerdi.

SORU: Diğer adaylar...?

CEVAP: Diğer adayları boşver. Sadece aklımda kalan önemli bir ayrıntı var, onu aktarayım: UIA bünyesinde adına 'Nordic Section' Kuzey Ülkeleri Kesimi- olarak bilinen grubun ciddi bir adaylığı vardı. Türkiye delegasyonu olarak bu grubu İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya....filan.. - bir akşam yemeğe davet ettiğimizi hatırlıyorum. Kendilerine öneri olarak, 'ilk turda kim daha çok oy alırsa, ikinci turda diğer grup onu desteklesin' gibi bir 'centilmen' anlaşması önermiştim.... Üç bardak kırmızı şaraptan sonra önerimizi kabul etmişlerdi... Hatta sonra bu 'Nordic' grubu Montreal'in “UPSTAIRS” olarak bilinen caz kulübüne götürüp centilmen anlaşmamızı kutlamıştık. Gerçi 'Nordic Section'un başkanı bir 'centilmen' değildi... olsa olsa bir 'centilvumın' olabilirdi... Gunnel Adlerkeuz isimli hanım meslektaşımız sonraki yıllarda UIA yönetimine de seçildi ve 6 yıl görev yaptı. Ama o gün konuştuğumuz anlaşmanın koşullarına sonuna kadar uydu... Montreal'de Türkiye Mimarlar Odası, kelimenin tam anlamı ile “VİTES DEĞİŞTİRDİ” . Artık UIA Konsey toplantılarına direkt olarak katılıyorduk ve UIA'nın dünya ölçeğindeki varlığını yönlendiren seslerden biri olma durumundaydık. UIA artık Türkiye'den soruluyordu (WAY BE...!) SORU: Montreal'den 3 yıl sonra Chicago genel kurulunun yapıldığını söylemiştiniz. Bu süreç içinde neler oldu..? CEVAP: Herşeyi bir yazıda uzun uzun anlatmak biraz zor olur. Chicago konusunu bir ay sonraya bırakalım diyorum.... Ama bugünden hatırlanması ve değerlendirilmesi gereken çok önemli bir şey oldu Chicago'da...

SORU: Nedir..?

CEVAP: Türkiye Mimarlar Odası, tarihinde ilk kez olmak üzere, Türkiye'deki bütün mimarlık okullarından birer öğrenciyi UIA genel kuruluna katılmak üzere davet etti, tüm masraflarının yarısını karşıladı ve Chicago'ya götürdü. Aradan 10 küsur yıl geçtikten sonra bu öğrenciler bugün Mimarlar Odası'nın çeşitli birimlerinde yetki kullanıyorlar, görev yapıyorlar... ve Chicago toplantısını güler yüzle hatırlıyorlar.

(Yorulдум.... Sıkıldım... Yazıyı bitiriyorum..! Yeter be..! Yok öyle olmuş... Yok böyle olmuş.. Yok şöyle kaybetmişiz.. Yok böyle kazanmışız...! Öğrenciler filan...)

Bir ay sonra Temmuz ayı geliyor. Nasıl olsa mimar milleti tatile filan gider, Ankara Şube Bülteni'ni de kimse okumaz. Ben de oturup tekrar yazarım, Chicago'da ne oldu, 'Aztek'ler ve 'İnka'lar genel kurulda ne yaptı, Makedonya son saniyede nasıl üye oldu, oylamaya gelecek delegeler adresi nasıl şaşırdı, Semih banyo küvetinde uyurken ilkel 'lap top' bilgisayarın neden bozuldu, Aydan'ı nasıl aday gösterdik, Aydan neden kaybetti... Azerbaycan, Kazakistan, Makedonya, Yunanistan Bosnia-Herzegovina... filan... Bekleyiniz görünüz.

SORU: Ahmet bey verdiğiniz bu bilgiler için teşekkür ederiz. HAYIRLI İŞLER... CEVAP: Hayri bugün işe çıkmadı.

ankara üzerine senaryolar

Nuray Bayraktar
Yayın Komisyonu Üyesi

SUNUŞ

Ankara... Çoğunlukla anılarımızda var etmeye çalıştığımız, üzerine farklı anlamlar yüklediğimiz, bizim için ilklerin ve teklerin kenti... Yaşadığımız, ancak bize ait kılamadığımız ve her gün biraz daha yabancılaştığımız kentimiz.

Cumhuriyetin başkenti politik ortamlarda, meslek odalarında, derneklerde ve hatta sokaklarda giderek daha çok tartışılmakta... Her birimizin bu kente dair söyleyeceği öyle çok şey var ki... Bu dosyada esas amaç işte bu söyleyeceklerimizin paylaşılabilceği bir ortam oluşturmaktır. İstedik ki “bizim dışımızda” Ankara için söylenmiş sözler üzerine değil “kendi söyleyeceklerimiz” üzerine bir tartışma platformu yaratalım... Bunun için Oda ortamında bir dizi toplantı düzenledik. Dosyada kısaltılmış metinlerini bulacağınız toplantılardan ilki “Ankara Üzerine Senaryolar” başlığını taşıyordu ve bu toplantıyı Ankara hakkında çalışmalarını yapan hocalarımızın katılımı ile iki oturum olarak gerçekleştirdik.

Toplantının ilk oturumunda üzerinde en çok tartışılan konu Ankara’da giderek daha yoğun olarak algılanan yaşamsal ve mekansal ayrışma oldu. Kent “kuzey” ve “güney” olarak ifadelenecek bir bölünme yaşamaktaydı. Kentin bu iki yakası arasında bir kopukluk vardı ve kent özünde ayrışmanın değil yaşamsal ve mekansal zenginliğin ifadesi olmak zorundaydı. Bu kopukluğu ortadan kaldıracak “kamusal mekan” tartışmaları ile birlikte gündeme gelen güçlü bir “merkez” fikri bir senaryo altlığı olarak vurgulandı. Ankara’da resmi anlamda “kamu” vurgusu önemli idi. Ancak kent, kamusal yaşam açısından ciddi yoksunluk içindeydi. Merkezi giderek yoksunlaşan ve boşalan bir kentti Ankara. Oysa hem kuzey-güney ayrımının giderilmesi, hem kamusallığın yoğun yaşanması açısından güçlü bir merkez önemliydi.

Toplantıda gündeme gelen bir diğer konu Ankara’nın özel durumuna ilişkindi. Ankara’nın bir ilkler ve tekler kenti olduğu;

- > ilk diplomatik arterin,
- > ilk bankaların,
- > ilk üniversite kampüsünün vb. Ankara’da olduğu ve bu anlamda sahip olduklarının doğru değerlendirilmesi gerektiği, en önemli sorunun kentte tarih bilinci yaratmak olduğu üzerinde önemli duruldu. Ankara’da Cumhuriyetle başlayan tarihin vurgulanması önemli idi. Ancak Ankara’nın geçmişine yönelik vurgulamaların salt Cumhuriyetle sınırlı kalması bir sorun olarak ifade edildi bu açıdan Ankara’daki kültürel birikimin bir ifadesi olarak “çok katmanlılık” bir senaryo altlığı olarak gündeme getirildi.

Ankara’nın kurgusundaki temanın önemi toplantıda bir kez daha ifade edildi.Bu kapsamda gündeme gelen senaryo altlığı ise Ankara’nın modern başkent imgesinin yeniden canlandırılmasına yönelikti. “Modernite” Ankara’nın bugününü de kapsayacak biçimde önerilen bir diğer senaryo altlığı olarak ele alındı.

Ankara’nın sahip olduğu doğal değerlerini giderek yitirmesi bir başka senaryo altlığını gündeme getirdi. Kentte elimizden yitmiş olan derelerin ve vadilerin kente

Ankara Üzerine Senaryolar

Ankara üzerine çalışmaları yapan akademisyenlerin, Ankara’da kamusal projelere imza atmış mimarların ve gündemdeki yasaların oluşumunda çalışmış meslektaşların davet edildiği 4 sohbet toplantısının bant kayıtlarından Gülnur Özdağlar Güvenç tarafından derlenmiştir.

Kayıtların kısaltılmamış orijinal haline www.mimarlarodasiankar.org adresinden ulaşabilirsiniz.

yeniden kazandırılmasının anlamı üzerinde önemli duruldu. Kentte ekolojik bir dönüşüm gerekmekteydi ve bunu sağlamak için halen elimizde olan;

- > A.O.Ç.,
- > İmrahor,
- > Papazın Bağı,
- > İncesu vb. değerlerin, kamu yararı ve kamusal kullanım gözetilerek yeniden kurgulanması gerekmekteydi. Bu bir başka senaryo altı anlamında ele alındı.

“Yeşil Ankara” gerçekleşmesi en kolay senaryo altı idi.

Tüm bu tartışmaların ötesinde toplantıda ortaya konulan Ankara resmi bir yoksunluğun ifadesi idi. Ankara'nın

- > sanayiini kaybettiği,
- > servislerini kaybettiği,
- > buna karşılı kamu istihdamının arttığı bir görünümde olduğu, buna göre de metropol olmaktan giderek uzaklaşırken Orta Anadolu açısından önemini koruduğuna dikkat çekildi.

Ankara bir üniversite kenti idi, ancak önemli bir akıl göçü yaşamaktaydı. İstanbul'un dünya kenti vurgusunu güçlendirecek düşünsel altyapı Ankara'dan sağlanmaktaydı.

Toplantının ikinci oturumunda yoğun olarak yöntem üzerinde duruldu. Ankara için gelecekte belirlenen “rolün” ne olması gereğine ilişkin tartışmalar beraberinde bir sorunsalı da işaret etmekteydi. Ankara için bu rol Türkiye'nin başkenti olarak mütevazı bir ele alışla belirlenmeliydi. Ancak bu rol biçilirken Ankara'nın “resmi” kimliğinden de sıyrılması ve sivilleşmesi gerekmekteydi. Tartışmada yöntemle ilişkin olarak öncelikle Ankara için kurgulanacak senaryoların somut sorun alanlarından hareketle gündeme getirilmesi gereği ve bu senaryolarda rol alacak aktörler arasındaki ilişkilenenin önemi vurgulandı.

İkinci toplantıyı “Yerel Yönetimler Yasa Taslağı Çerçevesinde Ankara” başlığı altında, konu ile ilgili birikimi olan konuklarımızın katılımı ile gerçekleştirdik. Toplantıda öncelikle tartışılan konu, Yerel Yönetimler Yasa Taslağının tüm diğer yasa tartışma süreçleri ile ilişkilendirilmesi gereği idi. Tartışmada tüm yasa tasarılarının kentin yeni yönetim modelini kurgulayan maddeler içerdiğine ve yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesiyle yeni bir değişim sürecinin başlayacağına dikkat çekildi. Yasalar yeni yetkiler ve alanlar tariflemekteydi. Yasa tasarılarının bir bütün olarak ele

alınmasına karşın, her birinin farklı bir idare tarafından ele alınmasının birbiri ile çelişen durumlar içerdiği; bu sürecin kentlerin kendi iç dinamikleri ve değişim süreçlerinin belirleyiciliği ile yönlendirilmediği; farklı beklentilerin ve aslında ekonomik süreçlere kentlerin de dahil edilmesi yaklaşımının ürünü olduğu üzerinde ısrarla duruldu. Yasaların tüm kentlerde yerel yönetimlerin yetkilerini artıracığı ve bunun Ankara kentini de etkileyeceği; kente ilişkin ve çoğunlukla kabullenmediğimiz müdahalelerin yeniden gündeme geleceği tehlikesine karşı bir duruş sergilemek üzere yeni bir yönetime gerek duyulduğu belirtilerek, bu yönetime ilişkin daha önceki yerel yönetim deneyimlerinden yararlanılması gereği ifade edildi. Buna göre;

- > Kent mekanlarında kullanıcı, tasarımcı ve sunumun örgütleneceği bir modelin hayata geçmesi gerekmekteydi.
- > Kentin özel sorun alanlarına sektörel bazda müdahale, konu ile ilgili tüm meslek örgütlerinin katılımı ile örgütlenmek zorunda idi.
- > Bu süreçte yerel mahalle örgütlerinin de dahil edilmesi gerekmekteydi.

Toplantıda tartışılan bir diğer konu, yasa tartışmalarının özüne ilişkin olarak gündeme geldi. Şöyle ki;

- > Yasa tasarılarında yer alan “parsel” bazındaki düzenleme, bugünkü düzeni tariflemekteydi.
- > Planlamanın katılımı reddeden yaklaşımı önemli bir sorun alanı olarak bir kez daha gündeme getirilmekteydi. Oysa planlama sürecinin katılımcı ve açık bir yaklaşımla ele alınması gerekmekteydi.
- > Yasal süreçlerde kentsel rantın özelleşmiş tanımı önemli idi. Oysa kentteki rant mülk sahibine değil, kentin kullanıcılarına aitti ve bunun vurgulanması gerekmekteydi.

Tartışmalarda Ankara özelinde güncel bir tartışma olarak “merkez” ve A.O.Ç. üzerinde duruldu. Ankara'nın tek merkezli yapısının giderek çok merkezliliğe dönüştüğü, bunun kaçınılmaz olduğu, ancak bu durumun beraberinde bir “kimlik” problemi getirdiği vurgulandı. A.O.Ç. için ise “kentin hayatını değiştirecek bir alan” değerlendirmesinin ardından, bu alanın kullanımını örgütleyecek küçük ölçekli projeler üzerinde çalışılması gereği üzerinde duruldu.

Toplantılardan üçüncüsü “Ankara Üzerine Projeler” başlığını

taşıyordu ve bu toplantıyı da Ankara'da proje çalışmaları olan çağrılı meslektaşlarımızın katılımı ile gerçekleştirdik. Ankara üzerine projeler toplantısı öncelikle gündemde olan sorun alanlarına ilişkin önermelerle başladı ve iki temel konuda odaklandı. Bu konulardan ilki Ankara'ya ilişkin proje önermelerinde temel yaklaşımın “kamu yararı” olması gereği üzerine idi. Bu tartışma beraberinde Ankara'da kamuya ait olan, ancak kamunun kullanamadığı pek çok alanın “kamusal kullanıma açılması” önerisini getirdi. Bunun için kentteki duvarların yıkılması, halktan korunan yapıların halka açılması gereği üzerinde duruldu. İkinci temel konu “bütüncül bir ele alış”a yönelikti. Kente ilişkin parçacıl uygulamaların olası sonuçları üzerinde durularak, en önemli sorunun kentin ve uygulama alanlarının bütüncül olarak ele alınması olduğu ifade edildi. Kentte sorunların çözümü için üst ölçekten bir yaklaşım getirilmesi ve bu yaklaşımın koruma-kullanma dengesi, ulaşım, yeşil alanlar vb. konularını da kapsamı gerektiği üzerinde duruldu. Korumanın, kentin anılarının ve tarihinin korunmasıyla ve ancak katılımcı bir yöntemle mümkün olduğu; ulaşımın bütününe ilişkin bir yaklaşım önerilmeden otoparkların ve köprülerin çözüm olmadığı; yeşil alanların kamusal kullanım açısından değerlendirilmesinin gerektiği bir kez daha vurgulandı.

Toplantıda projeler

- > uzun vadeli (üst ölçek) bütüncül
- > kısa vadeli (alt ölçek) lokal projeler

olarak ifade edildi.

- > Üst ölçek projelerde kente senaryolar bağlamında Ankara'ya nasıl bir kimlik biçtiğimize ilişkin bir bakış getirilmesi,
- > Alt ölçek projelerde ise mimarlar ve kullanıcıların katılacağı süreçlerin örgütlenmesi bir yöntem olarak önerildi.

Alt ölçek projeler

- > tartışılmış ve belirli bir noktaya gelmiş, ancak talepleri örgütlenememiş (Havagazı Fabrikası)
- > yarışmaya çıkarılmış, projeleri tamamlanmış, ancak uygulamaya geçilememiş (Kale)
- > gündemde olan yeni tartışma alanları (Çal Dağı, Papazın Bağı, A.O.Ç. vb.)
- > farklı bir ele alışla M.O. tarafından gündeme getirilecek projeler (İmrahor, Bademlidere vb.) biçiminde sınıflandırıldı.

- Bu süreçte ;
- > öncelikle uygulama sorunları olan projelerin saptanması ve dosyalarının oluşturulması,
 - > tartışmalı konularda meslek örgütlerinin birlikteliğinin sağlanması,
 - > tüm problemli alanları kapsayan fikir projesi yarışması açılması,
 - > kentteki sorun alanları belirlenecek yeni konular için üyelerin katılımı ile atölye çalışmaları gerçekleştirilmesi, bu çalışmaların “forum” ortamlarında tartışılması yöntem olarak önerildi.

Toplantıda Ankara'daki temel sorun “resmi”-“idari” kimlik olarak belirlendi. Kentte bir “sivilleşme” ihtiyacı vardı. Kentin günün her saatinde kullanılabilir, paylaşılabılır ve yaşayan bir kent olması bu sorunun cevabı olmalıydı. Buna göre ulaşılamayan kamu alanlarının kentin dönüşümü için potansiyel olarak değerlendirilmesi gereği; kentteki ayrışmayı giderecek kamusal alanların oluşturulması önemli idi. Ankara'nın geleceğinin kurgulanmasında mimarlar nasıl bir rol oynayabilir sorusunun cevabının arandığı toplantıda; bir takım somut önermeler ile

- > İmrahor Vadisi ağaçlandırma alanı
- > A.O.Ç. Kent parkı
- > Demiryolu çevresi kuzey ve güneyi birleştiren bir buluşma mekanı
- > Kızılay, Güvenpark, Saraçoğlu, yayanın ağırlıkta olduğu bütüncül kamusal kullanım alanı olarak tariflendi.

Biliyoruz ki Ankara üzerine söyleyeceklerimiz henüz bitmedi. Bu nedenle bu tartışma platformlarının farklı ortamlarda bir süre daha devam etmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Bunun bir ilk adımı olarak, gerçekleştirilmiş olan tüm toplantıların özet metinlerinin Ankara'daki yerel yöneticilerimize gönderilmesi ve bu yolla bir işbirliği başlatılması için çaba göstermek istiyoruz. Bir sonraki bültenin dosya konusunun farklı bir ele alışla Ankara projelerinden oluşturulmasının ve tüm bu sürecin Ekim ayında gerçekleştirilecek etkinliğe yönelik olarak kurgulanmasının gereği üzerinde de önemle durmaktayız.

Sonuçta elinizde olan bülten dosyası uzun erimli ve oldukça katılımlı bir çalışmanın bir ilk adımı... Bu süreçte şimdiye dek bizimle birlikte olan ve birikimlerini bizimle paylaşan; bundan sonra da katkılarını esirgemeyeceklerine inandığımız tüm katılımcılarımıza yürekten teşekkür ediyoruz.

“AKADEMİK SENARYOLAR”

KATILANLAR: **MEHMET SANER** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Üyesi), **ORHAN KUNTAY** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü), **MURAT GÜVENÇ** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü) **AYSU BAŞKAYA** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **ZEYNEP ULUDAĞ** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **EMRE MADRAN** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **METİN AYGÜN** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **NURÇİN ÇELİK** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **CANA BİLSEL** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **NURAY BAYRAKTAR** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü), **SEDVAN TEBER** (Bilkent Üniversitesi, Kentsel Tasarım Bölümü), **DENİZ ALTAY** (Bilkent Üniversitesi, Kentsel Tasarım Bölümü), **TEZCAN KARAKUŞ CANDAN** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Üyesi), **AYŞE ERGÜL** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **EMEL AKIN** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **GÜLNUR ÖZDAĞLAR GÜVENÇ** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Sorumlusu)

MEHMET SANER- Hoş geldiniz. Ankara, başkent olmasının da etkisiyle merkezi otoritenin ve yerel yönetimin kendi erklerini somutlaştırmak istedikleri senaryolara çok sık sahne olan bir kent. Bu toplantıda sadece bilgi birikiminin artırılması değil; bizlerin de senaryoları nedir veya oluşturulan senaryolara karşı senaryolar ne olabilir, Ankara nasıl senaryoların mekânı olmuştur, olmalıdır, bunun üzerine bir tartışma yapalım istiyoruz.

yerel yönetimlerin ankara senaryoları

ORHAN KUNTAY- Böyle bir toplantıda “ortak akıl nasıl geliştirilir?” sorusuna cevap bulmalıyız. Ankara üzerine proje mi üretelim; yoksa Ankara üzerine neler yaptıysak, onların bir değerlendirmesini mi yapalım? Ama burada çok tehlikeli bir durum var; belediye başkanı, “Ben 4 tane proje yaptım” diye projelerini sundu ve seçime gitti, seçimi kazandı. Bu durumda bu projelerin bir açıdan oylanmış olduğu anlaşılıyor. Dünyada “ben proje yaptım, oldu” diye bir şey yok, bir projenin artık ortak akılla yapılması gerekiyor...

MEHMET SANER- Aslında belki sorun

en başta, şu anda Ankara üzerine projesini, senaryosunu net bir şekilde ortaya koyan tek bir kişinin olması ve o tek kişinin bir şekilde kendi saltanatını kabul ettirmiş olması.

ORHAN KUNTAY- Dalokay, Belediye Başkanı olmadan önce oraya eski belediye başkanı bir çukur kazdı ve bu çukurun kazılmasının temel amacı, halka gelir sağlayacak dükkânlar yapmaktı. Eğer bu çukur kalsaydı, metronun gerçekleşmesinde büyük sorunlar yaşayacaktık. Dalokay, seçime girerken “ben bu çukuru kapatacağım” dedi ve seçimi kazandı, çukuru kapattı. Burada birçok soru var; Ankara’da eğer bu çukurun açılmasını istemiyorlarsa, neden eski belediye başkanına “sen bu çukuru nasıl kazarsın” demediler? Kapatılmasını istemiyorlarsa, “Sen bu çukuru niye kapatıyorsun, buraya bir sürü para harcandı!” demediler? Şimdi de “Ben burayı yayaalara kapatacağım, aşağı ineceksiniz” diyor başkan, bunu da bir tez olarak ortaya atıyor. Böyle bir tezi ortaya atabilir mi?

proje mi, fantezi mi?

MURAT GÜVENÇ- Bu durum, sadece

Ankara’ya özgü bir durum değil; özellikle bu son seçimlerde bir proje demokrasisi, yani bir tür yeni siyaset yapma tarzı oluştu. Kanal A’da ilçelerle ilgili “Seçimin Ardından” diye bir televizyon programı var; belediye başkanlarıyla söyleşiler yapıyorlar, o söyleşilerde de çok benzer bir diskur var. Mesela, Çamlıdere Belediye Başkanı ya da Ayaş Belediye Başkanı daha ağzını açar açmaz projelerden bahsediyor, “şuraya park yapacağız, buraya bir şey ekeceğiz” gibi. Bu tabii üzerinde gerçekten durulması gereken bir siyaset yapma tarzı. Melih Gökçek hep bir hit Belediye Başkanı olarak geliyor, ama Şişli’de de başka bir siyasi partinin adayı da çok benzer bir diskuru sürdürüyor. Yani bir tür kent ideolojisi yeni baştan oluşturuluyor gibi bir durum var.

Burada iki-üç tane noktaya değineceğim. Bir tanesi, biz bir durum tespiti yapalım; yani Türkiye’de, yerel yönetim işinde tam nereye geldik, herkesin bununla ilgili söyleyeceği bir tarihi olabilir. Herhalde üçlü bir dönemleme yapılabilir. Bir, 1930’lu yıllarda hijyen belediyeciliği diyebileceğim bir şey var; biraz zapturapt belediye zabıtası belediyeciliği. 1970’li yıllara gelindiğinde, bu belediyecilik değişiyor,

Halk Partisinin ilk kurduğu yeni belediyecilik, Dalokay’ların zamanında bir daha değişiyor. Bu aslında bugün de geçerli olan belediyecilik söylemini bütün partiler için üretiyor; yani bu projecilik, kendi kaynaklarına güvenme, yerel inisiyatifi seferber etme belediyeciliği. 1974’te temelleri atıldı ve bu; darbelere, bütün 80’li yıllarda yaşananlara rağmen, Türkiye’de halen hâkim söylem olarak kaldı.

Bugün artık 70’lerin Ankara’sından çok farklı olmamıza rağmen, hangi parti belediye başkanı olursa olsun, hep projelerini anlatıyor, seçildikten sonra da o projelerini iyi kötü hayata

geçirmeye çalışıyor. Benim proje fikrine, proje anlatmaya bir itirazım yok, ama şu anda geldiğimiz noktanın hastalıklı bir tarafı var; bu projeler bir durum tahliline dayanmıyor, geleceğe ilişkin bir öngörüyü dayanmıyor, toplumun bir mutabakatını veya ortakların mutabakatını da yansıtmıyor çoğu kez. Böylece de proje artık fanteziye dönüşüyor, fanteziyle proje arasındaki fark da ortadan kalkabiliyor.

kuzey-güney

MURAT GÜVENÇ- Burada asıl sıkıntı, bu kentin içerisinde paylaşılmış bir vizyonu yansıtmıyor bu projeler, yansıtamaz da. **Ankara’nın toplumsal topografyasına bakarsanız, Ankara’nın kuzeyiyle güneyi arasında irtibat kopuk, Başka işlerde çalışıyorlar, başka kökenlerden gelmişler, başka kültürleri var, başka eğitim düzeyleri var, birbirleriyle hiçbir alışverişleri yok. Hepinize, “son 5 senede Keçiören’e kaç kez gittiniz?” diye sorabilirim. Nüfusun ve seçmenin yüzde 65’i oralarda oturuyor. Böyle bir kentte, kentli olarak bizim ortak yaşamımız olmayan bir kitlenin ağırlıklı oyuyla seçilmiş olan bir belediye**

başkanının vizyonu da böyle projeler üretiyor. Acaba kentli olarak nasıl bir kent kuracağız, nasıl bir şey paylaşacağız, paylaşacak mıyız? Yoksa burası federatif bir kent mi olacak; onlar orada, biz burada? Senaryoları tartışırken bunlar üzerinde düşünmemiz lazım.

ilkler, elimizde kalanlar...

EMRE MADRAN- Ankara Üzerine Senaryolarda “bundan böyle nasıl bir Ankara görmek istiyoruz?” mu üzerinde durulması gereken bir stratejidir yoksa, “elimizde ne vardı, ne yaptık, ileriye neyi taşıyacağız, hatalarımız veya sevaplarımıza

doğru değerlendiriyor muyuz? Doğru değerlendirmiyorsak, nasıl bir stratejiyle, ama bu ilk olmalarından kaynaklanan niteliklerini de unutmadan tekrar yaşamımıza dahil edebiliriz?

ZEYNEP ULUDAĞ- Size çok katılıyorum. Cumhuriyet tarihini en iyi okuyabileceğimiz kent Ankara aslında, bu da bizim için çok ciddi bir değer. Eksik kalan bir şey bu tarih bilincini yaratmak; yani o yüzden hem öğrencileri, hem Ankaralıyı bilinçlendirmek amaçlı birtakım girişimlerle belki herkes daha bilinçli bir şekilde bu işe bakar diye düşünüyorum. Hem Cumhuriyet tarihi açısından, hem bu ilklerin korunması,

devamı ve daha farklı anlamların gelecek nesillere taşınması açısından bunların bir şekilde belgelenip, bir şekilde iletilmesi gerekiyor, tartışılması gerekiyor diye düşünüyorum.

AYSU BAŞKAYA- Buraya geldiğimde, başlık çok genel geldi bana: “Ankara Üzerine Senaryolar”. Başlıklar öyle bir takip ediyor ki, “elimizde ne var” kısmı var, bir de bir süreç var, o sürecin sonunda bir şeyler değişiyor ve yeniler var elimizde. Bir de Ankaralı kim, biz neyiz, iletişimimiz nasıl kuruluyor hali var. Sonra, kent o kadar yayılıp gidiyor ki, hani hep tartışılıyor ya, “kaç merkezlidir” diye. Birtakım banliyöler türüyor, kentten kent uçlarına giden kısımlar var; gücü yetip edip gidebilenler var, bir de gitmek isteyip kalanlar var.

Konuşmanın çerçevesini nasıl kuracağız, ortak dili nasıl yakalayacağız? Bana kalırsa “barınma” başlığında hepimiz tutunabiliriz; kent ölçeğinde de, koruma ölçeğinde de. Mesela koruma ölçeğinde “Kaleiçi’nin yaşıatılması” gibi başlıkta.

başkent kimliği

TEZCAN KARAKUŞ CANDAN- Aslında

Ankara'yı diğer yerlerden farklı kılan şey bence başkent olması ama son yıllarda başkent özelliğini yitirmeye başladı. Kentli olarak sürece müdahale edişimizden Cumhuriyet döneminin yapılarının korunmamasına kadar ya da bankaların gidişine kadar her şey gösteriyor ki **Ankara başkent kimliğini yitirmeye başladı**. Çünkü Ankara, giderek İstanbul'a kaydırılmaya çalışılıyor ya da öyle bir senaryo kurgulanıyor. Belki bu açıdan da bakılıp tartışılması gereken bir durum; Keçiören'deki seçmen kitlesinin giderek merkezle ve Ankara'ya hâkim olması, aslında yitirilen bir kimliğin sonucu diye düşünüyorum.

konumum var mı?" Onun için hep fiziki kısımda kalmayı da yeğ tutuyorum, sanki biraz daha disiplini verdiği güçle orada var oluyorum. Emre Hocanın söylediği ilkler var, ama şimdi bir de hafif nostalji var ve değerini de çok az kişi biliyor gibi gözüküyor. Bunun tabii nedenleri de var. **Devletimiz bu global dünyanın içinde zemin kaybediyor, ama İstanbul güçleniyor. Biz, istediğimiz kadar Cumhuriyet desek, şimdi ikinci Cumhuriyetçiler de var. Böylesine bir ortamda çok geriye dönük mü bakmalıyız, yoksa Ankara'nın bir başka niteliği var mıydı? Doğrusunu isterseniz, Ankara'nın bana kalırsa bir modernite sorunu var. Tabii İstanbul'da da vardı,**

NURAY BAYRAKTAR- Biliyorsunuz, bültenin Temmuz-Ağustos sayısının teması "Ankara Üzerine Senaryolar" olarak belirlendi. Bu temanın belirlenmesindeki temel, yayın kurulundaki şöyle bir tartışmadan çıktı aslında: **Biz, söylemimizi ve tartışmalarımızı çok fazla, şu andaki mevcutta bize sunulanların üzerinden yapıyoruz. Halbuki, bizim de kendimize dair, Ankara'ya dair çok fazla senaryomuz var; biz de acaba bunları ortaya döküp tartışabilir miyiz, bültende de bu tartışmalar bu anlamda yer alabilir mi?** Tema böyle belirlendi, fakat bu tema aslında bir kurgunun parçası. Bu toplantı, mesela buna benzer yapılacak üç toplantının ilki. İkinci toplantı, şu anda

Ben de diyorum ki, "Nasıl çöküntü alanı? Ulus, çöküntü alanı değil benim bildiğim, en nadide şeyleri, en bulunmaz şeyleri orada buluyorum. Nasıl çöküntü alanı olur?" Kızılay'da bulamadığım malı orada buluyorsam, burası bir çöküntü alanı değildir. Yani bir Posta Caddesi'ne, bir Konya Sokak'a, Çıkrıkçılar Yokuşu'na gittiğimizde inanılmaz şeyler var ve özelleşmiş bir kent merkezi var orada. Kızılay'da o yok, belki Kızılay bu durumunu kaybedecek zamanla; ama Ulus, o özellikleriyle daha da üstün bir şekilde yaşayacak.

SEDVAN TEBER-Ben Migros'u merkezî bir parçası olarak görmüyorum. Ama biz

yapamayıp, ondan sonra yine "biz bir enkaz devraldık" diyerek mi gitti Ankara senaryoları? Bunların söylemleri arasında bir süreklilik var mı, yok mu, birbirlerini tamamlamaya mı yöneldiler, büyük projeleri devralıp gitmeye mi yöneldiler yoksa hepsi Ankara'ya başka bir biçimde bakıp, başka bir senaryo üretip onu mu götürmeye çalıştılar? Sanırım ikincisi daha geçerli çıkacak, ama bunu da bir öğrenmemizde fayda var.

kültürel çok katmanlılık

EMRE MADRAN- Ankara'nın üzerine kurulacak senaryoların bir bölümünün

gri hücre ihracatı

CANA BİLSEL- Geleceğe dönük senaryolar oluşturabilmek için, bugün Ankara nereye doğru gidiyor, onu anlamak önemli diye düşünüyorum. Onun dışında belki biraz kentsel coğrafya yaklaşımıyla Ankara'ya ülke bütünü içinden bakmak çok önemli. **Özellikle Türkiye'de liberal ekonomi politikalarının etkin olmasıyla birlikte, yani 80'ler sonrasında çok ciddi bir şekilde Ankara, İstanbul yararına, Ankara'nın zararına bir şekilde ekonomik açıdan geriledi. Bu biraz ülkenin ekonomisi içerisindeki rolünün azalmasıyla da ilişkili; çünkü Ankara, büyük ölçüde devlet yatırımlarıyla**

Eski Ankara Gari

Ulus Meydanı, 1930-40'lar

Ulus'ta Roma Tiyatrosu ▲

DENİZ ALTAY- Ankara için geliştirilmiş senaryolar ve bunların hayata geçirilmesi gibi daha "planlanmış bir kent" fikrinden biraz uzaklaşıp, acaba aslında o ilkleri kaybederken ya da yaptığımız bütün planları uygularkenki erkin ötesinde, aslında yaşayanların kenti nasıl yönlendirdiği, nasıl götürdüğüyle ilgili ve belki biraz o kuzey-güney ikilemini de ortaya koyabilecek şekilde -ikili yapı, ikili aktör grupları diyebiliriz belki- kenti bu resmi tarihin ötesinde nasıl şekillendirdi, belki onları sorgulamak da kente yaklaşmak üzere bir bakış açısı olabilir diye düşünüyorum. **Belki bütün Ankara'yı kurgularken, baştan kentin elinde bulunan bütün kamu alanlarının yavaş yavaş nasıl elden çıktığı ve aslında birtakım farklı güçlerin yönlendirmesiyle nasıl parçalandığı, yok olduğu gibi bir senaryodan gidebiliriz.**

modernite

SEDVAN TEBER- Tabii her zaman böyle bir gecikme durumu vardır; yani "ben kimim, ne kadar güçlüyüm; fiziki bir planın parçası mıyım, yoksa biraz daha sosyal durumu da etkileyecek bir pozisyonum, bir

ama belki daha az hissediliyordu. **Devletin gücünü kaybetmesiyle birlikte sosyal hayat eskisi kadar güçlü değilse, bu modernite de biraz geride kalmaya başladı.** Bir de sözü edilen kuzey kısımda bu duruma en az katılabilen ama şehrin kaderi üzerinde belediye başkanlarını ve programlarını belirleme konusunda etkili büyük bir kitle geldi. **Modernite acaba bu senaryoların içinde Ankara için bir şey olabilir mi?** Yani modernitenin üzerinde biraz daha durmak bir çıkış noktası sağlayabilir mi?

Nedir modernite? Doğrusunu isterseniz, tanımı da biraz kaypak. Ama diyelim ki birtakım kentler var; şimdi adını çok duyduğumuz, dünya çapında bir şey olmaya çalışan birtakım kurumları ve birtakım önemli iddialarıyla. Torino için öyle şeyler söylüyorlar. Bu işin biraz global yönü galiba. Bir de bir başka türlü bir yöne gidebiliriz belki, biraz daha lokal kalıp. Yani bölgesi içinde daha başka bir konumu olabilir Ankara'nın; İç Anadolu ve çevresi olarak. O yöndeki tavırlarımız farklı olabilir, modernite anlayışımız farklı olabilir, belki dünya ölçeğindeki tavırlar farklıdır.

tartışılmakta olan yasa taslakları yasallaşırsa, Ankara üzerine neler olacak, ne tür dönüşümler yaşanacak? Üçüncü etapta da daha lokal ölçekte, alternatif projelerimiz ne olabilir? Bu, şu andaki tartışmayı ne kadar etkiler, bilmiyorum ama buradaki ortamdan beklenen -aslında bu söylenenler son derece önemli ve beklentilerimizle de çok çakışıyor- gerçekten biz nasıl görüyoruz kenti, biz ne söylüyoruz; projeler üzerinden mi tartışmalıyız, yoksa senaryolar üzerinden mi? Çünkü o projeler aslında Ankara'ya dair senaryonun pratik işleyişleri. Ben başka bir kentte olsam, 50 metrelik bir heykele belki başka tepki göstereceğim, ama Ankara'da olmaktan dolayı başka bir şeyle bağdaştırarak tepki gösteriyorum. Yani o ilkler, başkent olması, modernite, bunların tümü aslında bir arada düşünmek gerekiyor.

merkezler

ORHAN KUNTAY- Şöyle bir tartışma yaşanıyor bizim atölyelerde: **Mesela öğrenci çıkıyor, "Ulus, çöküntü bir alandır, mahvolmuştur" diye başlıyor.**

doğru dürüst bir şey kurmadığımız zaman insanlar merkeze en yakın bulduğu yeri Armada olsun, diğerleri olsun kullanıyor ve bu aynen dediğim gibi insanları birbirinden uzak yerleştiriyor. Onun için belki merkez tanımının ne olduğunu konuşmamız lazım. Çünkü merkez dediğimiz zaman kadınların aklına alışverişten başka bir şey gelmiyor türünden bir tespit yapıldığını sezdim.

senaryoların sürekliliği

EMRE MADRAN- Ankara üzerine senaryolar deyince bundan sonraki senaryolar akla gelebilir. Yalnız bunları bir yere oturtmak için, bundan önceki senaryoları bilmemiz lazım. Bundan önceki senaryoların kent açısından tek ve yegane kaynağı, belediye başkanlarının seçim bildirgeleridir, "O başkanın Ankara'yı nasıl gördüğünü, Ankara'daki senaryosunun ne olduğunu söyleyen en somut belgeler bunlardır. Başkanların acaba Ankara'ya bakış açılarında bir süreklilik var mıydı; yoksa klasik anlamda "biz bir enkaz devraldık, şimdi artık başka şey yapacağız" gibi, kendilerinden önceki dönemi bir tür inkâr edip, yepyeni bir şeye girmeye yönelip, 4 veya 5 yılda yine bir şey

belki Ankara'nın çok katmanlılığını öne çıkartan senaryolar olabileceğini düşünüyorum. En görkemlisi Roma, sonra Bizans var, ihtimal ki Hitit var - tam bilmiyoruz, bugün elimizde maalesef verisi kalmadı. Çok görkemli olmasa bile, iyi-kötü bir taşra Osmanlı'sı var. Bu çok katmanlılığı da birtakım senaryoların üzerine bina edilebileceği bir özellik olarak görüyorum. Cumhuriyet bu mirasın üzerine gelmiş, ne yapmış? Çok bir şey yapılmış da, ama ne yapmalı? Belki Ankara'nın kültürel senaryosu da bu çok katmanlılık olayının araştırılması, ortaya çıkartılması, sunulması -sunum da çok önemli- üzerine kurulabilir gibi geliyor. Yani benim çocukların ancak benim sayemde Beştepeler'in bir tümülüs olduğu, tümülüsün ne demek olduğunu öğrendiler. Ankara'da bir çok tümülüsün bulunduğunu hâlâ kimse bilmez ama bir tümülüsler turu tertiplerseniz sevinmez mi? Bilmiyorum, belki meraklısı vardır, niye olmasın? Bir şeylerin bu bağlamda kamuya mal edilmesi, paylaşılması ve belki kültür etkinliklerimiz içerisinde de araç olarak, bu çok katmanlı dönemlerden elimizde kalabilenleri değerlendirmek olabilir diye düşünüyorum.

gelişen bir kentti. Bence bunun etkileriyle giderek nitelikli, eğitimi, entelektüel nüfusun, özellikle genç nüfusun İstanbul'a taşınmasıyla bir çeşit beyin göçü yaşanmaya başladı ve Ankara'nın mekânsal olarak da izlediğimiz niteliksizleşmesinin gerisinde bence bu var. Hatta şunu da söyleyebiliriz: Ankara, giderek orta Anadolu'nun başkenti olmaya başladı, yani daha çok çevre kentlerden göç alan ve eğitimi nüfusunu da kaybeden bir kent.

Ama buna karşılık Ankara bugün ilginç bir şekilde bir üniversite kenti, yani çok sayıda üniversite var, özellikle Batı koridoruna baktığımızda. Bunu Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çok net görüyoruz. Öğrencilerimizin çok önemli bir bölümü, yarınsından fazlası, belki yüzde 70'i Ankara dışından gelen öğrenciler. En az 4 yıllarını Ankara'da geçiriyorlar. Büyük ölçüde kentin merkezini kullananlar da Ankaralı olmayan, ama eğitim süreci içerisindeki öğrenciler. Yani özellikle merkezle yaklaşırken, önemli bir kullanıcı kitlesi olarak üniversite öğrencilerini görmemiz gerekiyor.

Tabii Cumhuriyetin modernite projesinin başkenti olarak Ankara konusu, yine Ankara'nın niteliğinden, varlık nedeninden ortaya çıkan ve geleceğe dönük bir senaryo olarak bizim için önemli bir temel oluşturan bir konu. Ama buna devlet anlamında değil, ama toplum anlamında kamusal alanın sahip çıkması lazım. Buna yerel yönetim mi yoksa devlet mi sahip çıkacak? Bence her ikisi de değil; çünkü bugün çoğunluğun oylarıyla gelen ve çoğunluk adına kendini kent üzerinde pek de demokratik olmayan uygulamalar yapmaya yetkin gören bir yerel yönetim var. Ona karşılık bir kamusal hareketin, bir sivil hareketin bu anlamda biçimlenmesi önem taşıyor. Ki, bu aynı zamanda kent

birtakım projeler yapılması gerekiyor. **“Özellikle de kentin kültürel aktiviteleri giderek yoksullaştığına göre, onları arttıracak birtakım şeyler özellikle de sivil inisiyatifle nasıl gerçekleştirilebilir” sorusu geliyor akla.**

Merkez aynı zamanda yine kamusal alan açısından çok önemli olan kolektif belleğin alanı, yani Cumhuriyetin modernite projesinin alanı. Sanırım Zeynep Uludağ az önce söz etmiş, bu belgeleme çalışmaları, giderek koruma çalışmaları; biz özellikle mimarlar olarak belki bu anlamda bir sivil hareket başlatabiliriz. DOCOMOMO gibi bir hareket başlıyor örneğin. Onun ötesinde, bir de tarihi kent Ankara, aynı

dönüşümü içerisinde yerlerin istihdam profilleri ne oluyor?” diye bir araştırma. Burada aşağı yukarı 80 vilayetin 90 yılından 2000 yılına kadarki istihdam profillerini ve onlardaki değişimi dikkate alan bir çalışma yaptık. Bunlar içerisinde hatırimda kalanları söyleyeceğim. Çok sayıda tarımcı iller var, Türkiye'de tarımın istihdam içerisinde ortalaması yüzde 50'ler civarında. Türkiye'nin alan olarak belki yüzde 70'ini bu iki tarımcı il kümesi oluşturuyor. Bunların arasında bizim bu “Anadolu aslanları” denilen, tarımcılıktan sanayiciliğe geçen iller var; Denizli, Kahramanmaraş, Çorum. Bir de sanayileşmiş iller var; Marmara Bölgesinde bulunan Bursa, Tekirdağ, Kocaeli,

biliyor musunuz, Türkiye genelinde? Yüzdeleri düşünürseniz, Ankara'nın en yakın komşusu Şırnak, Hakkari ve Tunceli gibi yerler. Yani hiçbir şey yapmazsanız; Ankara'nın geldiği nokta, devlet istihdamından başka hiçbir istihdam yaratmayan, herkesin devlet istihdamı üzerinden yaşadığı ve bir metropol olmaktan uzaklaşmakta olan bir konum.

Bu durum saptaması belki Cana Hanımın söylediği durumun vahametini destekliyor. Evet, Ankara'da üniversite öğrencileri var, Ankara'da çok sayıda üniversite var. İstanbul'da bir araştırma yaptım; İstanbul'un çeşitli iş kollarında köken araştırması. Mesela, İstanbul'un inşaat

gidiyoruz? Bunun kent mekânına nasıl yansıdığı meselesine de gelebiliriz; ama şu anda geldiğimiz nokta çok vahim bir nokta. Hiçbir şey yapılmazsa, burada gündeme bir müdahale yapmazsak, benim söylediğim gibi, bu süreç yavaş yavaş erozyonla kendini tezahür ettirecek. Ankara'da “Güney” dediğimiz yer, Türkiye'nin gelişmiş yörelerinde doğmuş anne-babaların bölgesidir. Bu kent için bizim gelecek kurmamız bakımından, burayı insanların yaşamaktan gurur duydukları, gitmek için değil de kalmak için seçtikleri bir kent yapmak gerekir. Ama bunun fiziksel boyutu elbette var. Açılan her yeni alışveriş merkezinin o merkez fikrini erozyona uğrattığını

gerçekten Ankaralı mı? Gerçekten “Ankaralıyım” diyen bir grup var mı hakikaten? Aklıma gelen ilk soru bu. Biraz önce bir söz geçti, “İstanbul güçleniyor, Ankara geride kalıyor.” Bana göre İstanbul hep güçlüydü zaten. Ankara, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yönetimin sahip olduğu erkle, bir anlamda da bir miktar zorlamayla güç haline getirilmeye çalışıldı; ama bu zaten zorlama olduğu için, bugün biz belki bunları yaşıyoruz. Yani aslında kentin kimliğine uygun değildi bu rol. Ankara, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkenti olduğunda sahip olduğu nüfus gerçekten Ankaralı diyebileceğimiz nüfustu belki; ama Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkenti olmasından

Mehmet Saner

CSO'dan Atatürk Bulvarı'na Bakış

Aysu Başkaya

Nurçin Çelik

yaşamını da canlandıracak, insanların aktif olarak kent yaşamına katılmalarını sağlayacak. **Sedvan Teber'in Mimarlık Dergisi'ndeki yazısında çok iyi işaret ettiği gibi, Ankaralı kentliler, özellikle eğitilmiş kentliler merkezi boşaltıyorlar, yani mevcut kenti terk ediyorlar. Artan göçle birlikte farklı bir toplumsal yapı giderek hâkim oluyor, ona karşılık rahatsız olan Ankaralılar da, ya daha iyi yaşam koşulları, kültürel ve ekonomik fırsatlar için İstanbul'a gidiyorlar ya da Ankara içinde kalıyorlarsa, o zaman yine Batıya doğru taşınıyorlar; yani Batı koridorunda kendilerine biraz da birtakım banliyö özelemleriyle birlikte bir başka yaşam çiziyorlar ve kendilerini oraya hapsediyorlar. Çok sayıda insan biliyorum ki, Kızılay'a artık hiç gelmiyor.**

Yani bir şekilde eğer kent bir kamusal alansa ve de ne yazık ki bu tür merkezkaç etkilerle birlikte giderek çözülüyorsa bu kentsel kamusal alan, o zaman bu merkezkaç etkilere karşı durabilecek en önemli güç yine merkezde, yani merkezin çekiminde. O zaman, kentin mevcut merkezlerine yeniden değer kazandıracak

zamanda Roma'nın Galatia Eyaletinin merkezi olmuş. Çok önemli bir Roma kenti, ama Ankara'da hiçbir zaman bunu hissedemiyorsunuz. Ankara'da bir Roma Tiyatrosu var; Roma Tiyatrosunda proje verdik öğrencilere, bundan 6 yıl önce yine aynı proje verilmiş. 6 yıl içerisinde o Roma Tiyatrosunun taşlarının yok olduğu, mahvolduğu, oranın bir mezbelelik olduğu; yani birtakım değerlerin yitirildiği görülüyor. Acaba yine mimari bir proje olarak Roma kenti Ankara'nın bir senaryo olarak ele alınması ve geliştirilmesi olabilir mi?

MURAT GÜVENÇ- Cana'nın sorduğu sorularla ilgili son zamanlarda bir araştırma yaptık.Bu araştırma, Ankara açısından pek fazla iyi şeyler göstermiyor. Ben, önce bunu anlatayım, şahsen senaryoyu nasıl görüyorum, onu da söyleyeceğim.

Farklı senaryo yazma stilleri olabilir. Birinci alternatif, İngilizlerin söylediği “do nothing”, yani hiçbir şey yapmazsak, böyle bırakırsak, Ankara ne oluyor? 1990-2000 döneminde Ankara'nın ne olduğuna dair bir araştırma bitirdik; “Türkiye'nin 90-2000

İstanbul'un etrafındaki yerler. Sonra üç metropol, “İstanbul, Ankara, İzmir ne yapıyor?” diye baktık. İstanbul, 1990'lı yıllarda bir azman sanayi kentiydi ve bu azman sanayi kentinde bir metropolde olmasını beklediğimiz pek çok şey yoktu; ama 90-2000 döneminde İstanbul bu açığını müthiş bir hızla kapatıyor, büyük bir hinterlandın merkezi haline geliyor. Sanayi, istihdam artıyor; servislerde, kurum hizmetlerinde gelişiyor. Yani orası bir dünya kenti, bir global kent oluyor. İzmir'de aynı yönde bir dönüşüm yaşanıyor; İstanbul ve İzmir'in projektörleri farklı yerlerden başlasalar da, birbirine benziyor. **Ankara, olmayacak bir şekilde kendi sanayisini kaybediyor. Belki bazı sektörlerde, elektronik gibi - ASELSAN'ın varlığıyla- çok sofistike yerlerde bir miktar gelişimi olabilir; ama sanayi açısından önemini kaybediyor. İkincisi, servislerini kaybediyor; yani kurum hizmetlerini. Sanayi gitti, servisler de gitti, metropolün yapacak hiçbir şeyi kalmadı. 10 yıllık dönem içinde Ankara'da kamu istihdamının devasa şekilde arttığını görüyoruz. Ankara'ya en benzeyen yer neresi,**

müteahhitleri Karadeniz'den geliyor, inşaat ameleleri Bayburt'tan geliyor. **İstanbul'un onu global kent yapan bütün sektörlerine, finansman, bankacılık, sigortacılık sektörlerine baktığınız zaman, ekseriyetle Ankaralıları var. Yani Ankara, İstanbul'a gri malzeme ihraç ediyor. Burada yetiştiriyor, orada istihdam ediyor. Ankara'nın yüzde 70 mektep talebesi alması çok önemli, ama yeterli değil. Sen, onun kaç tanesini Ankara'da tutuyorsun? Bir bayram tatilinde Ankara garında insanlar Ankara'dan dışarıya çıkmak için bulunuyor... Ankara, durulması bir yer değil, gidilesi bir yer.** Bir fotoğraf çekmeye çalıştım ben; 90 sonrasında globalleşme sürecine girdikten sonra ülke mekânının şekillenmesinde buraya gelinmiş. Şöyle bir şey: Böyle bir senaryo yapmak demek, “ ben şuraya yazıyorum kardeşim, önümüzdeki matematik sınavından çıkacağım. Bak, göreceksin!” türünde bir kehanette bulunmak. Hiçbir şey yapmazsan, tabii o senaryonun da, o akıbetin kendi tezahürüne çanak tutmuş olursun. Benim söylemek istediğim şey bir durum tespiti. Nereden geldik, nereye

düşünüyorum. Harcanacak para sabittir. Söylemek istediğim, merkezin diğer işlevlerini göz ardı etmeyelim, mesela, Kazıkıçı Bostanı projesine bir itirazım yok, ama ucuna konulan Migros Center o merkezin yapılabiliğini acaba ne kadar erozyona uğratmıştır sorusu bence önemlidir.

ankaralılık...

NURÇİN ÇELİK- Ben tekrar biraz başa dönmek istiyorum. Senaryolar başlığıyla geldik aslında hepimiz buraya. Neden Ankara'yla ilgili senaryo üretme ihtiyacı hissedildi, niye böyle bir sorun edindik kendimize? Demek ki birtakım problemler var; bu problemlerin tespiti mi önemli, yoksa bu problemlerin tespitine ilave olarak çözüm önerileri getirecek senaryolar ve bu senaryoların projelere dönüştürülmesi mi önemli? Başlangıçtan itibaren aslında benim zihnimde yer eden çok önemli cümleler var; birincisi Ankaralı kim? Gerçekten Ankara'da her zaman Ankaralı mı yaşadı? Bu konu bence büyük bir soru işareti. Şu an seçimlerin yüzde 60'ını alan kesim

itibaren Ankara'nın aldığı göç Ankaralıyı o kadar değiştirdi ki. **Şu an ne kadarımız gerçekten kendimizi Ankaralı sayıyoruz ve gerçek anlamda kente ne kadar sahip çıkıyoruz ya da sahip çıkmanın ölçüleri neler, bu konuda neler söyleyebiliriz?**

Sosyal yapıda değişim, kuzey-güney arasında hakikaten bir uçurum var; kuzey güneyi, güney kuzeyi çok fazla tanımıyor. Aslında tanıyor, tanımıyor değil; ama tanımıyor olmak daha kolay geliyor, daha rahat geliyor. Ama şu bir gerçek: Hakikaten Ankara olarak, Ankaralı olarak ciddi anlamda birtakım sıkıntılar yaşıyor. Başlangıçta yapmamız gereken, bu sıkıntıların tespiti mi? Çünkü geleceğe dair birtakım senaryolar üreteceksek, bu senaryolara dair de birtakım projeler söz konusu olacaksa, öncesini çok iyi değerlendirmemiz lazım. Öncesinin içine ilkler giriyor mu, Ankara'nın başkent olması giriyor mu, kent nüfusundaki değişim giriyor mu? Bunların hepsi aslında bizim konu başlıklarımızın arasında ve sanki bu tek bir bültenin konusu olamayacak kadar da geniş bir konu gibi görünüyor bana.

çok ciddi bir sorun olarak karşıma çıkıyor. O zaman hakikaten bu üst başlıktaki senaryoları bir miktar buna da dahil kılmak gerekiyor diye düşünüyorum. **Yani bu yalıtılmış yaşamlar bir araya gelmeli mi? Gelmezse ne olur, nereye gider? Yani gerçeklik olarak nereye gider? Bunlar önemli diye düşünüyorum.**

güney bitti...

AYSU BAŞKAYA- Kuzeyliler, güneyliler deniliyor, peki güneyliler kimler? Çankaya, Gaziosmanpaşa, Birlik Mahallesi, Oran; ama gitsin bakalım ondan öteye; gidemiyor ki, orada bitti

bir kavşak çözülüyor ve bunlardan alabildiğimiz kadar pay almaya çalışıyoruz. Yani hiç o partinin destekçisi olmadığımız halde, “Ben AK Partiden değilim, ama buraya hizmetler geldiği için ona oy vereceğim, adama bravo” diyenler var. Güney diye bir şey belki bir gün kalmayacak ve ben bu iki kesimin bir arada olabileceğine inanmıyorum, çünkü ekonomik farklılık sorun değil aslında. Sorun bu insanların farklı sosyal katmanlarda olmaları ve bu insanları siz, aynı parkın içinde dahi buluşturamazsınız. Hatırlarsınız, Gençlik Parkı belli bir kesim tarafından terk edildi ve ben inat için gidiyorum; çünkü o kesimin eline geçmesini

şeydir bu, önce yadırgarsınız, sonra göre göre alışır ve alışacağız herhalde bu tür karşılaşmalara, bu tür sürprizlere.

kenti paylaşamazsak denize düşeceğiz...

TEZCAN KARAKUŞ CANDAN- Ben, kentin kent olabilmesi için bu tür sosyal ayrılmaların tamamen ortadan kalmış olması gerektiğini düşünüyorum çünkü kentte yaşayan bir topluluk var ve siz de onlara “kuzeyli” diyorsunuz, nüfusun yüzde 65-70'ini oluşturuyor. Bir topluluk ise yüzde 30'unu oluşturuyor ve süreç içerisinde bu yüzde 65'in sürekli olarak yüzde 30

kent olmasını öğrenmek durumundayız diye düşünüyorum.

ankara ölüyor mu?

METİN AYGÜN- Ben şöyle bir şey söyleyeyim: Kentlerin doğuşu, yaşayışı ve ölüşü süreçleri vardır. Yani Ankara için bu kadar ağıt yakıldığına göre ölecekse de ölecek yani, ne var bunda? Acaba kemoterapi gibi birtakım yöntemlerle Ankara'yı kurtarabilir miyiz umudunda gördüm efkârıumumiyei. Toplumsal değişimi ne tür dinamikler yönlendirir? **“Ankara'nın çöküşünü acaba hangi sosyal dinamiklerle ya da siyasal**

Tezcan Karakuş Candan

Keçiören Kent Merkezi Düzenlemesi

olay. Benim bir endişem, burada tabii ekonomik düzeyi belli bir noktanın üzerinde olan insanlar yaşıyorlar ve bu insanlardan çoğu diyebileceğimiz bir grubun konutu el değiştiriyor. Çayyolu tarafında yaşayanlar daha çok güneyden geliyor, Keçiören gibi yerlerden de Batikent'e gelenler oluyor. Eryaman profili daha bir başka, oralarda öğrenciler ağırlıkta oluyor daha uzakta olduğu için. Bu profile baktığımızda endişeleniyorum. Bir gün gelecek belki güneyli kavramı yok olacak. Çünkü kentin o yönde gelişimi bitmiş, yani kent hızla el değiştiriyor.

Bir de “yerel yönetim mi, devlet mi sahip çıkacak” konusu dile getirildi. Aslında bu olaya hiçbirisi sahip çıkmıyor ve bunu hepimiz biliyoruz herhalde. Herkes bir sonraki seçimi garanti etmek adına bir şeyler yapıyor, biz de onlardan, yaptıklarından pay almaya çalışıyoruz. Yani bugün hakikaten yapılanlardan bazılarını takdir ediyorum. Eryaman'da hiç işe yaramaz su birikintisi muhteşem bir park haline geliveriyor. 70 günde büyük, sorunlu

de istemiyorum. Mesela, bugün Eryaman'da yeni açılan Gökusu Park'a gittiğinizde her şey çok mükemmel, yavaş yavaş ilerliyorsunuz böyle battaniye, branda gibi bir şeyler görünüyor. Piknik dediğiniz zaman illa ki mangal yakılacak, yayılacaklar battaniyelerle filan. Yani o kültürle aynı alanı paylaşmanız mümkün değil, orası onların şu anda.

CANA BİLSEL- Artık mekânların birlikte kullanılmaması gibi bir yaklaşım kenti nereye götürür?

AYSU BAŞKAYA- Aynı şekilde gidin Dikmen Vadisi'ne, orayı kullanan karma iki sınıf var. Bakın, orada biz becerebiliyoruz bunu. Daha bir eğitilmiş sosyal sınıf, orada yürüyüş yapan bir kesim var. Ama yakın civardan yürüyerek gelenler var veya belediyenin oraya servisleri var. İnanın bilmeyiz o servislerin nereden ve nasıl kalktığını, onlar çok güzel binip geliyorlar, semaverlerini getirip akşamüzeri çay içenler oluyor orada. Dikmen'de bu ikisi var, ama ben başka parklarda bu ikiliyi göremiyorum. İnsanın bünyesinde olan bir

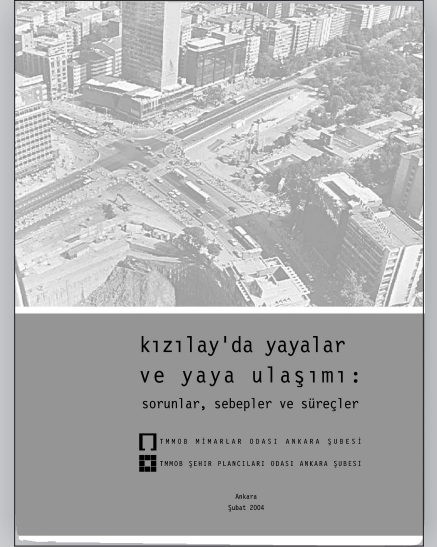
üzerinde baskısı çoğalıyor, “güneyli kalmayacak” deniliyor. **O zaman kentin kent özelliği kalmıyor. Biz bir şeyleri paylaşmak durumundayız bu kentte yaşayan herkesle. Yani gelir durumundaki adaletsizliği çözemiyorsak, bu yüzde 65'ler giderek artacak ve bizim beğenilerimizle, kente bakışımızla, fiziksel mekânlardaki talebimiz ve isteyişimizle onların istekleri arasında hep bir uçurum olacak. Dolayısıyla bu kenti kent yapabilmek için, biraz önce de söylenildiği gibi merkez denilen yerlerde onlarla ortaklaşabiliyor olmamız, bulaşabiliyor olmamız gerekiyor ve buna yönelik aktiviteler neyse bunları bulmamız gerekiyor. Eğer biz bunları bulamazsak, şimdi güneydeyiz, sonra batıya doğru gideceğiz, Türkiye'yi ele aldığınızda belki İzmir'e kadar gideceğiz. Yerel seçim sonuçlarıyla ilgili haritayı düşünürsek deniz kenarlarına doğru gitmişiz ve bir süre sonra da denize düşeceğiz gibi geliyor bana.** Yani biz bu insanlarla bir şekilde yaşamasını ve bir

dinamiklerle etkileyebiliriz?” sorusu başlı başına bir sorun şüphesiz. Ama tabii öyle anlaşılıyor ki, tarih akışına devam ediyor. Nasıl Ümit Burnu dolaşıldığı zaman İpekyolu yok olduysa, demek ki bir şeyler de yok olacak. Toplumsal süreçler kendi doğal mecralarında dış dinamiklerin de şüphesiz etkisiyle, kapitalizmin gelişme sürecine paralel olarak kendi süreçlerini yaşıyorlar. Ancak tabii bu süreçler içerisinde senin söylediğin gibi bakalım ne olacak yaklaşımını da getirmiyor şüphesiz. En azından anlama açısından çaba sarf etmek gerekiyor.

NURAY BAYRAKTAR- Çok keyifli bir toplantıydı. Kendi adıma herkese çok teşekkür ediyorum.

ORHAN KUNTAY- Ben de kapanış olarak hepinize teşekkür ediyorum. Doğrusu bu toplantıların yapılması gerekiyor. Proje üretmenin, yahut da vizyon üretmenin yolu bu tür toplantılardır; ancak bu tür toplantılarda fikirlerimizi karşılıklı olarak geliştirebiliriz.

KIZILAY'DA YAYALAR VE YAYA ULAŞIMI: SORUNLAR, SEBEPLER VE SÜREÇLER

Şubemiz ve Şehir Plancıları Odası Ankara Şube üyesi mimar ve şehir plancılarının katılımı ile yaklaşık 20 aydır çalışmalarını sürdürmekte olan Kent Merkezi Çalışma Grubu'nun “Kızılay'da Yayalar ve Yaya Ulaşımı: Sorunlar, Sebepler ve Süreçler” kitabı yayınlandı.

Kitap; Planlı Gelişme Sürecinde Ulaşım Politikaları Yaya İlişkileri Bağlamında Kızılay; Kent Merkezlerindeki Ulaşım Politikalarında Çağdaş Yaklaşımlar; Kızılay'daki Yaya Ulaşımı, Yaya Yolları ve Yaya Bölgeleri: Mevcut Durum ve Sorunlar; Yaya Mekanlarına İlişkin Çağdaş Ölçütler ve Kızılay İçin Öneriler bölümlerinden oluşurken, Kızılay Kent Merkezi Çalışma Grubu'nun etkinliklerini ve etkinlik ürünleri de içeriyor.

Kitap Künyesi:

KIZILAY'DA YAYALAR VE YAYA ULAŞIMI:
SORUNLAR, SEBEPLER VE SÜREÇLER

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara
Şubesi
Ankara, Şubat 2004

Yayına Hazırlayanlar: Tonguç Akış, Eser Atak,
Selda Bancı, Savaş Zafer Şahin
Tasarım ve Uygulama: Yiğit Adam

Fiyatı: 3.500.000.- TL

* Şubemizden edinebilirsiniz.

1.tarihsel / kültürel değerlerin envanteri tam olarak çıkarılmalı ve “Koruma Ana Planı” yapılmalıdır. Bu Plan var olan koruma planları yeniden gözden geçirilerek yapılabilir. Bu planlara kesinlikle uyulmalıdır.

Doğal değerler, su havzaları, akarsular, vadiler, değerli topraklar, flora ve faunayı içeren bir envanter yapılmalıdır. Bu değerlerin tek tek her birini, ve bütünleşik olarak tümünü koruyup geliştirmeyi içeren bir “Doğal Çevre Koruma Ana Planı”

Çevre Duyarlı Planlama Çerçevesi

Ankara'da yapılacak tüm planlamalar, oluşturulacak “Yeşil Politika” doğrultusunda ele alınmalıdır.

. Metropoliten Ankara Nazım Planı (1/25 000) onayı bulunmamakla birlikte bu güne kadar yapılan çalışmalar “Çevre Duyarlı” olarak yeniden ele alınmalıdır.

. İlçe belediyeleri için hazırlanmış tüm Nazım Planlar (1/5000) bütünleştirilerek, planlı ve plansız alanlar

Ankara'nın Başkent oluşunun 90. yılına yönelik (2010)

Bir “YEŞİL SENARYO” Önerisi*

Mehmet Tunçer
Şehir Y. Plancısı (ODTÜ) Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Doktoru (AÜSBF)

hazırlanmalıdır. Kentsel ekolojik çevreyi dikkate alan ve yaya yolları, bölgeleri, yeşil akslar, kamalar, spor alanları ve bisiklet, yürüyüş yollarını içeren bir sistemler bütünü oluşturulmalı, yeşil alan oranlarının artırılması için tescil dışı ve tescilli tüm hazine toprakları, belediye mülkleri koruma altına alınmalıdır.

Doğal ve tarihsel/kültürel değerlerinin korunduğu bir Metropoliten Alan Master Planı (tercihan 1/25 000 değilse 1/50 000) hazırlanmalıdır. Buna bağlı doğal, tarihsel/kültürel değerlerin özel projelerle ele alınmasına, onarım ve sağlıklılaştırılmasına yönelik alt ölçeklerde (1/5000, 1/1000, 1/500...) planlama ve projelendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Kentte yık-yap-sat süreci ve ıslah planlama süreci denetim altına alınmalı, yapıların ekonomik ve teknik ömürleri dolmadan yıkımı önlenmelidir. Altyapının, yolların, kaldırımların her seçim dönemi yeniden ele alınmasının önüne geçilmelidir. Sürdürülebilir kentsel gelişme ancak böyle sağlanabilir.

Kentlinin, kentte yaşayanların, “Ankaralı”nın doğal ve tarihsel çevre korunmasına yönelik olarak bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi, sivil toplum örgütlerinin geliştirilerek koruma/geliştirme konularında çalışmalar yapmalarının sağlanması da geleceğe yönelik önemli bir konudur. Her kentliye bu konuda önemli görevler düştüğü de unutulmamalıdır.

belirlenmelidir.

. Tüm Nazım Planlar; doğal, kültürel ve tarihsel çevre değerleri (Ulus, Kale, kentsel ve arkeolojik sit alanları, tescilli yapı ve alanlar, Saraçoğlu Mah., Bakanlıklar, Elçilikler, Vadiler, Gölbaşı, Eymir, İmrahor, Dikmen vd.) dikkate alınarak yeniden irdelenmelidir. “Kentsel Dönüşüm” ve “Sürdürülebilir Koruma” ilkeleri birlikte düşünülmelidir. Kentsel dönüşüm yapılırken “Ekolojik Planlama” yaklaşımları ile “Kentsel Ekoloji” dikkate alınmalıdır.

. Rüzgar koridorları, yer altı ve yerüstü su kaynakları ve su havzaları (Ankara Çayı Vadisi, Çubuk Çayı Vadisi, Dikmen Vadisi, Gölbaşı, Eymir, İmrahor, Dikmen vb.), hava, su ve toprak kirlilikleri dikkate alınmalıdır.

. Sürdürülebilir Planlama İlkeleri doğrultusunda tüm ilçe belediyeleri sınırları içi yeniden, gerekirse tümüyle planlanmalıdır.

. Tüm Uygulama İmar Planları (1/1000), yukarıdaki yöntemle hazırlanan nazım planlar (bunlara ECO-PLAN da denilebilir) doğrultusunda yeniden gözden geçirilmeli, makro-planlara uyum sağlamayanlar yeniden hazırlanmalıdır.

. Hazırlanacak Nazım Planlar, “Yapısal (Structural)” nitelikte “stratejik” planlar olmalı, uygulamaya yönelik “Özel Proje Alanları”, “Kamu Proje Alanları” ile “Etaplama” ve “Uygulama Modelleri”ni içermelidir.

1924 Lörcher Planı'nda yeşil alanlar

Eko-planların Bütünleyicisi Olarak Hazırlanacak “Ana-Planlar”

“Çevresel Ana Plan”: Flora ve fauna (canlı sistem) ile su, toprak ve havadan oluşan (doğal sistem) çevrenin insan yapısı öğeler (kent dokusu) ile ilişkilerinin sağlıklı kurulmasını sağlayacak bir plandır (1/25 000 ve/veya 1/10 000 ölçeklerde olabilir).

“Ulaşım Ana Planı” : Yaya, bisiklet, atlı spor, koşu/yürüyüş vb. doğal aktivitelere ağırlık verecek şekilde tüm ulaşım sisteminin yeniden ele alınacağı bir plandır. Toplu taşın sistemleri (raylı-tramvay-metro-trolleybüs, otobüs/dolmuş hariç) ile, özellikle kent merkezlerinin (Kızılay + Alt Merkezler / Etlik - Keçiören- Tunalı- Bahçeli- Esat vd.) ağırlıklı olarak yaya bölgesi olarak planlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

“Yeşil Sistem Ana Planı” : Çevresel ana planla bağlantılı olarak kentsel ölçekten başlayarak (Vadiler, Kent Parkları vd.) semt ve mahalle ölçeklerine kadar giden (yeşil kama, yaya aksları, semt/mahalle park, spor alanları ve yaya yolları) yeşil sistemi oluşturmaya çalışan, kentin doğal verilerini değerlendirerek (Kavaklıdere, Dikmen, Etlik, Keçiören vd Bağları vd.) restore etmeyi amaçlayan bir plandır (1/5000 gerekirse 1/1000).

“Kültürel Değerler Ana Planı” : Eski Ankara ve Cumhuriyet ile özdeşleşmiş, Atatürk Devrimlerinin mekansal karşılıklarının yer aldığı simgelerin geliştirilip değerlendirileceği bir plandır. Tarihsel / kültürel alanlar ile tescilli/tescilsiz korunması gerekli

kültür varlıklarını dikkate alarak hazırlanacak bir plandır. Bu planda; öncelikler, korumaya yönelik ilke ve kararlar, etaplama, yapı/yapı gruplarının birbirleri ile olan ilişkileri yer alacak, Yeşil Sistemi Ana Planı” ve “Ulaşım Ana Planı” ile entegre edilecektir.

“Yerleşmeler Ana Planı” : İmarlı, imarsız, planlı ve plan dışı tüm yerleşimleri ele alarak sağlıklı, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir “Yaşam Çevresi / Habitat” oluşturmayı hedefleyen bir plandır. (1/5000-1/1000-1/500.....1/1 ölçeklerde ele alınmalıdır). Isıtma, soğutma, iletişim, su, atıksu/içmesuyu, kanalizasyon, elektrik vb. teknik altyapı sistemlerinin geliştirilmesi ile yapının iç konfor (tuvalet, mutfak, banyo, sağlıklı m2'ler) durumunu geliştirmeyi hedefleyen planlama çalışmalarıdır. Güneş enerjisi kullanımı ile, aydınlatma, ısıtma, enerji sakınımı (tasarrufu), yalıtım, depreme dayanıklılık gibi pek çok konunun bir arada ve kapsamlı olarak ele alınmasını gerektirir.

“Altyapı Ana Planı” : Teknik donatı alanları dahil, altyapının çevresel ilkeler doğrultusunda yeniden ele alınmasını gerektiren bir plandır.

Önerim, 2020 yılına kadar yukarıda ana hatları çizilen “Yeşil Politika” ve “Çevre Politikası” nı öne çıkaracak bir strateji ve yönetim modeli geliştirilmesi, çağdaş ve sürdürülebilir bir Ankara oluşturulmasıdır.

*Mehmet Tunçer'in Ankara Üzerine Senaryolar toplantısında sunduğu ve tartışmalara temel oluşturan senaryo önerisidir. Kısaltılmamış metne www.mimarlarodasiansankara.org adresinden ulaşabilirsiniz.

“AKADEMİK SENARYOLAR-2”

KATILANLAR: **ORHAN KUNTAY** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü), **EMRE MADRAN** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **METİN AYĞÜN** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **NURÇİN ÇELİK** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **NURAY BAYRAKTAR** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü), **SEDVAN TEBER** (Bilkent Üniversitesi, Kentsel Tasarım Bölümü), **BAYKAN GÜNAY** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü) **MEHMET TUNÇER** (Şehir Y. Plancısı, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Doktoru), **Ali CENGİZKAN** (Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü), **GÜLNUR ÖZDAĞLAR GÜVENÇ** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Sorumlusu)

NURAY BAYRAKTAR- Hepiniz hoş geldiniz.

Yeni katılan hocalarımız için çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum izinizle. Bültenin Temmuz ve Ağustos sayısı ortak bir sayı ve bu sayının dosya konusu da

bu konunun işlenmesi gerektiğini savunan bir teklifim var.

MEHMET TUNÇER- Bundan yıllar önce Mimarlar Odası'nın bir Kent İzleme Komisyonu vardı. Bu Kent İzleme Komisyonunda, özellikle **Büyükşehir**

yapılabilir?” diye ilgililere mesaj aktaracak globalikte bir şeyler önerilmesi lazım diye düşünüyorum. Mesela, sevgili Tunçer'in her zamanki titizliğiyle ve ciddiyetiyle, plan ölçeklerini, hatta konumları dahi belirlediği bir önerisi var. Peki, diyelim ki, bu planın yapılmasını

mekânda sağladığı bütünlük açısından başarılı buluyorum. Ne kadar eleştirirsek eleştirelim, burada bir kent görüyorum. Bozulmaması, yani Ankara'nın korunması gereken özelliği, o kent olabilmesi, o kentin varlığı. Türkiye'de Ankara-İstanbul ikilemine baktığım zaman, Ankara'nın en temel problemini, Türkiye'deki entelijansiyayı vareden bir kent olduğu halde bu entelijansiyayı kaybetmesi olduğunu gözlüyorum. Bugün İstanbul bir öncül kenttir, büyük kenttir. Ankara'yla bence organik bir ilişkisi vardır. Ankara'da eğer iktidar bir başkasının eline geçmişse, bunun Ankara'nın mekân kurgusundaki ve sosyal yapısındaki sıkıntılardan kaynaklandığını düşünüyorum. Onun için

Şöyle bir şey de tartışıldı, bunu da hemen aktarayım: bu tartışmalar ne olacak? Bir kere mimarlık ortamıyla paylaşılacak, yani yayın olduğu için paylaşılacak. Ama onun ötesinde, bunları gerçekten de acaba bu işin başında olan ya da yönetimde olan insanlarla tartışmayı başarabilir miyiz? Sorusu önemli. Tam da sizin ifade ettiğiniz gibi elimizde bir dosya gitsek, tartışsak. “Ankara'ya evet, siz bir şeyler yapıyorsunuz, ama bakın, biz de bunları tartışıyoruz, biz de bunları söylüyoruz” desek. Sanırım bu önemli ve gerekli.

Sonuçta, bunlar öncelikle kendi aramızda, mimarlık ortamıyla tartışılacak, paylaşılacak, hem web ortamında, hem

Eğer kültür başkenti diye bir senaryoya ağırlık verilecekse, bu çalışma, hazırlık, ona altlık olarak kullanılır.

BAYKAN GÜNAY- Birinci katman Roma Ankara'sı. Avrupa'ya girdik, ama Ankara'nın Roma'sını bilmiyoruz. Asteriks'in çizimleri gibi Roma Ankara'sını çizerseniz iyi olur.

EMRE MADRAN- Sevgili Günay, zaten aklımıza gelen oydu, Ankara'nın bir resmini çıkartmak. Bu bir haritayla desteklenebilir, fotoğraflarla desteklenebilir. Ankara, Anadolu'nun birçok kentinde olduğu gibi, çok katmanlı bir kenttir, çok önemli bir öğedir bu. Bizim bunun hepsini okuyor olmamız lazım. Hiçbir katman diğerini yok

Emre Madran

Nuray Bayraktar

“Ankara Üzerine Senaryolar” olarak belirlendi. Bunun çıkışı da, “bizim de Ankara üzerine söyleyecek sözümüz var” idi. Bununla ilgili üç toplantı kurgulandı. İlk toplantıyı gerçekleştirdik ancak söyleyeceklerimiz bitmedi. Bugün sizlerin katkılarıyla bu toplantının ikinci bölümünü yapacağız.

ORHAN KUNTAY- Yeni Belediye Başkanımız bir sürü projeyle ortaya çıktı ve bu projeleri kendisinin yaptığını da söyledi, “teknisyenlere verdim, çizdi” dedi. Sonuçta, seçim yapıldı ve seçimde de yüzde 60 oranında oy aldı. Bu durumda ne yapılır? Benim senaryo önerim bu, yani eğer bu projelerini gerçekleştirmek isterse, biz ne diyeceğiz, bir şey diyebileceğimiz? “Parası yok, parasızlıktan bir şey yapamayacak” deniliyordu, ama yarın bu projeleri yap-işlet-devret yöntemiyle yaptırmaya kalktığında, nasıl bir durumla karşı karşıya kalacağız? **Örneğin, Kızılay'da yayaların yüzeyde dolaşmasını önlemek için, başka altgeçitler yapılacağı iddia ediliyor ve benzeri birtakım projeler var. Bu konuya özel bir önem verilmesi gerektiğini ve**

Belediye Başkanının yaptığı ve yapmayı planladığı eylemler izlenerek, özellikle belediyenin içindeki teknokrat plancı arkadaşlardan önceden haber alınarak, eğer bu kötü bir projeyse, kente karşı bir suç işlenecekse, önceden önlem almak, mahkemeye gitmek, çeşitli bilimsel platformlar yaratmak gibi düşünceler geliştirilmişti. Belki, bunu daha aktif hale getirebiliriz, yani kentsel politikalar üretmek ve varolan politikaları izlemek bağlamında, bu çalışmalarını aktif olarak yeniden gündeme getirebiliriz diye düşünüyorum.

EMRE MADRAN- Bu masa etrafında toplanan veya daha sonra toplanacak olan kişiler, uygulamaya yönelik bir proje de önerme durumundalar. Eğer bu ise olay, bunun uygulama makamı kim? Çünkü, bize bu çağırıyor yapan meslek odamız. **Meslek odasının kuruluş adabında, kentle ilgili uygulama yapmak veya koruma planı, yeşillendirme, peyzaj, tekrar düzenleme planı yapmak gibi bir olay yok, yani yasasında da yok, çalışma adabında da yok. O zaman burada daha ziyade, üretilen projelere karşı duruş ya da “ne**

mı başka kurumlara önermek durumundayız? O mekanizmayı biraz netleştirmek mümkün mü? Şube Başkanımız Ali Ulusoy'un elinde şöyle bir rapor olacak, o bu raporu koltuğunun altına alacak, muhatabını arayacak. Bu sadece bir deklarasyon olarak mı kalacak, yani süreci netleştirmekte fayda var.

ankara'nın varlığını sürdürmesi senaryosu

BAYKAN GÜNAY- Senaryo, vizyon gibi şeylerde, çerçeveyi de çizmek gerekir diye düşünüyorum. Galiba, Ankara'nın varoluşu ve varlığı gibi bir şeyden senaryo çıkarmak lazım, yani böyle gündelik bir mesele değil bu. **Kentin eğer kuzey, güneyi ayrılmışsa, bu siyasi bir mesele, ben tutup bunun için bir proje öneremem, ama eğer Ankara'nın niçin var edildiğini ortaya koyup, bu varlığın önündeki tehditler ortaya çıkarılırsa, buradan daha iyi bir vizyon ya da senaryo çıkabilir diye düşünüyorum.** Bildiğim kadarıyla, dünyada üretilmiş yeni başkentler içinde en sağlıklı olanı Ankara. Hem ülke içinde oynadığı rol, hem coğrafi

de Belediye Başkanı oy alıyor, yani buna karşı bir proje olmaz, bu siyasi bir tavrıdır. **Ama bir üst dil oluşturulacaksa, yineleyeyim, Ankara'nın varlığının sürdürülmesi yönünde üretilmesi gerektiğini düşünüyorum. Burada “Ankara ne olmalıdır?” sorusunun önemli bir senaryo olduğunu düşünüyorum.**

NURAY BAYRAKTAR- Hocam, aslında tam da sizin söylediğiniz anlamda bir beklentimiz var bizim. Önce bültenle başladık, yani çok mütevazı olarak bültenin bir sayısında, “Ankara ne olmalı, ne olabilir, tartışılabilir miyiz?” diye. Bunun üzerinden bir tartışma ve bir üst dil oluşturulması, yani bir senaryolar dizisi oluşturulması; bu toplantılardan beklenen bu. **Yani şu anda Ankara'nın durduğu yer. Ankara'nın resmi aslında hepimizi herhalde çok rahatsız ediyor. O resmin karşısına biz hangi resmi koyacağız? Biraz da galiba o beklentiyle böyle bir tartışma sürecini başlattık. Sanırım, asıl problem, giderek Ankara'nın başkent kimliğini yitirmesi; tartışmaların özü, geçen toplantıda da buydu.**

Ankara- Roma Hamamı ▲

kitap olarak, hem bülten olarak, hem de ilgili nerelerse, oralara bir şekilde raporlar halinde mutlaka aktarılacak. Ayrıca, Ekim ayında bir etkinlik yapılması kurgulanıyor, bütün tartışmalar, orada belki başka platformlarda da aktarılacak, daha geniş ortamlarla, yani mimarlığın dışındaki ortamlarla da belki paylaşılma fırsatı bulunacak; böyle bir süreçteyiz.

kültür başkenti senaryosu

EMRE MADRAN- Ankara'nın niteliklerini yitirmeden, başkent kimliğini veya kent kimliğini korumanın önemli bir girdi olduğunu hazerun kabul etmiş idi. Hakikaten son katmanı Ankara'nın diğer katmanlarını yemeye başladı, açıkçası böyle bir tehlike de ortaya çıkıyor. Eski Sümerbank'ın arkasındaki Roma Yolu'nu son katman yedi, Roma katmanını Cumhuriyet katmanı yedi, yani fiilen yedi, fiziken yedi. **Çok katmanlılık, Ankara'nın başlı başına bir senaryosu olamaz; ama kurulacak senaryolara altlık teşkil edip, onlara veri oluşturabilir. Zaten bu çok katmanlılık bilgisi kullanıldığı takdirde, ona doğru gidebilir, bunun aracıdır o.**

edecek bir hakka sahip değildir, hiçbir kültür diğerine baskın değildir, her kültür yaşamaya layıktır.

“Kültür başkenti Ankara” senaryosunun kabul görmesi halinde, çok katmanlılık dışında bunu destekleyecek başka alt veri tabanlarını oluşturmak tabii ki mümkün. Mesela, bağ evleri, Ankara'nın kırsal yaşamını bize anlatan, ama artık anlatamayan, maalesef parsel bazında kalmış, etrafı kuşatılmış evlerdir. Ankara'nın kırsalının bugün kentsel hale gelip, bizim eski Ankara kırsalını bir türlü izleyemediğimiz ortaya konabilir. Diplomatik vadi, büyükelçilikler meselesi. O, Ankara'nın kentsel oluşumunda çok önemli bir kararmış. O aksı prestij aksı olarak oluşturup, “Cumhurbaşkanına giden yolda yer alır büyükelçilikler” esprisi getirilmiş. Bu da mesela, bir altlık olur. Ama bunun üzerinde bir senaryo olması lazım diye düşünüyorum.

yeşil senaryo

MEHMET TUNCER- Bu kültür başkenti ve kültürel altyapıyı sanırım çok

abartıyoruz, çünkü şu anda metropoliten Ankara'nın, her yöne uzanan 45-50 kilometrelik akslarına baktığınız zaman, burada pek kültürden söz etmek de mümkün değil gibi görünüyor bana. Mesela, Kazan, İncek, Ballıpınar, Alaçatlı, Eryaman, Çayyolu, Hasanoğlu, Mamak; bunlar yeni gelişmekte olan, daha doğrusu eskiden gecekondlu işgali altında olup, sonra ıslah planları adı altında yıkılarak, çok katlı yenilenmeye açılan alanlar. Kimisi de planlı ve yok edilmekte olan kırsal bir doku var, tarım toprakları var, su havzaları var, tarımsal araziler var, yerel kültür var. Bunları bence, senaryomuza katmak gerekir diye düşünüyorum. **Ulus ,Kale ve**

apartmanlaşma, yoğun yapılaşma başlıyor. Ankara şu anda, gelecekte çok daha büyük sorunlara yol açacak bir ıslah planlaması süreci yaşıyor. Şu anda başkent Ankara'nın bir makro planı yok. **Makro planı olmadığı gibi, bu lokal, küçük planlamalarla, doğal değerler ağırlıklı olarak yok edilmekte, bunun önüne geçecek birtakım öngörüler sunmak gerekir diye düşünüyorum.**

düşük profilli senaryo

SEDVAN TEBER- Doğrusu, hep bir görüşe bağlı olarak geliyoruz ve ona zor karşı çıkıyoruz. Bunlardan biri, koruma alanları. Bunu yaparken de, öngörülerimizi

belli bir kentsel dokuyu, yoğunluğu öngörmediğimiz için veyahut bunların yeniden yapılanması sürecinde müdahil olmadığımız için, Ankara çok dağınık, ne olduğu belli olmayan, bir kent olmayan, ama belli bir nüfusu, iyi ya da kötü bir yerde toplamış. Bir yığılmadan söz edildi, kuzeyi, güneyi... Güneyi de kendi içinde kim bilir kaç parçadır, kuzeyi de keza öyle. Birbirimizle karşılaşmayız, ama belirli bir coğrafyanın içinde toplanmışızdır. Hangi plan döneminde yaptılarsa, Eskişehir Yolu'nu açarken, askeri arazinin üzerinden geçip, Kara Kuvvetlerinin arasından yol açılabilmiştir, oradan geçilebilmiştir; ama bugün hiçbir plan girişiminde o cesareti gösteremeyiz. ODTÜ'ünden geçen yolu

yönelik global bir kenttir, Türkiye ya da Ortadoğu'ya aittir ya da bölgesine ait bir yerdir; bu da böyle kabullenilebilir. Onun için de dışarıya yönelik bir koruma yerine, kendi içindeki alanlarını, değerlerini korumalıdır. Biraz kendine dönük bir kent olabilir yeter diye düşünüyorum. Gene tabii, özel şeylere girdiğimizi söyleyebiliriz; metro hakikaten eğer gidecekse, Balgat, Yüzüncü Yıl, Çiğdem Mahallesi, ODTÜ, Bilkent, Hacettepe'ye gitmesi gerek. Bir de, çok uygun olan, boş alanlardan geçen demiryolunu -Orman Çiftliğinin içinden geçiyor- kentsel ulaşım ana omurgası olarak kurgulamak gerek. Ben ulaşım çok önem veriyorum, çünkü bizim kentlilerle iletişim içinde olduğumuz

NURAY BAYRAKTAR- Ama şöyle bir şey söylediğinizde, bunların hepsi olabilir mi? "Ankara sadece Anadolu'nun bir kenti, yüzünü çok fazla dünyaya dönmessin" gibi, yanlış anlamadım değil mi? Öyle bir şey söylediniz. "Türkiye'ye dönsün, daha mütevazı ölçekte, yerelle ilişkilenebilir" diye düşünüyoruz. Ama bunu yapmak için de, Ankara'nın yine de bir öncü, örnek role ihtiyacı var. Bu rol ne olacak?

SEDVAN TEBER- Ben bir tek şunu istiyorum: Ankara yaşanacak bir yer olsun, birbirlerimizle karşılaşacaksa, yani doğru dürüst insanca karşılaşma imkânı olsun. Eğitimden söz ediyoruz, aslında eğitim

yaptıysa onu, Eskişehir Yolu'nu o yapıların arasından hangi beceriyle geçirdilerse, Ankara'nın tek sivil aksı odur. Bugün biz ideolojik olarak, "AOÇ,kamu toprağıdır, yeşil kalsın" diyoruz. Hiçbir şeyin de yeşil falan kaldığı yok. Gidiyor, ondan sonra farkına varılıyor. Ben mesela, burada yaşadığımdan beri, kaç defa gittim ya da kaç defa gitmek ihtiyacını hissettim? Burnumun dibinde bir açık alan var ve bana yönelik bir şey yok, arada sırada önünden geçerim.

kentlinin katılımı senaryosu

METİN AYGÜN- Özellikle Mehmet Tunçer'in metnini gördükten sonra

Mehmet Tunçer

Kızılay-Atatürk Bulvarı

Kızılay-Ziya Gökalp Bulvarı

Baykan Günay

eski Ankara, 150-200 hektarlık bir alan için bu kültür başkenti Ankara, geçerli, hadi ona Yenişehir'i de katalım, 300-400 hektar. Yani binlerce hektara yayılmış bir Ankara, Çevre Yolu'nun içini düşünürseniz, büyük bir Ankara ile karşı karşıyayız ve bu büyük Ankara, Orhan hocanın söylediği gibi, yüzde 40-50 oy vererek Büyükşehir Belediye Başkanını seçiyor. Bence, senaryo geliştirirken, "varoşlar" denilen, gecekondlu olarak nitelendirilen, kentin yüzde 40'ı, yüzde 60'ına ulaşan kaçak ve düzensiz yapılaşma ve daha sonra onun üstüne belediyeler tarafından getirilen ıslah planlarını da bence çok önemle senaryoya katmak gerekir. Bu ıslah planları nasıl ıslah ediyor? Varolan düşük yoğunluklu gecekondlu bölgelerini, yeşil alanları yok edip, 8-10 kata kadar çıkan çok yoğun yapılaşmalar getiriyor. Bakın, Çukurambarlar'ın o güzel yeşil dokusu yok oldu. Bunun gibi, Keçiören, Emre hocanın söylediği gibi, bağ evlerini de tahrip eden şekilde bir yoğunlaşma gösteriyor ve yeşil doku kalmıyor, toprak gidiyor, havzalar gidiyor. Topografyanın uygun olmadığı bölgelerde gecekondular yapılıyor, sonra bunların yerine 5 katlı, 7 katlı

koyabilmiş olsak bari. Bir şeyi kaybederken başka şeyi kazanırsınız. Onu da kazanmıyoruz. Bunun için de, bu iki görüşün biraz çekişmesi var diye düşünüyorum. **Uybadin Planına alınmamış, boş bırakılmış vadiler, korunmaları, boş kalmaları amacıyla plana dahil edilmemiştir. Jansen Planında da öyledir. Ancak sonunda, onların üzerine doğru bir kentsel karar, kent kullanımlı, etkin kullanımlı bir karar getirmedığımız için hepsini kaybetmişizdir. AOÇ duruyor gibi gözüküyor. Çok büyük bir alan, fakat onun da kentsel kullanımı yoktur, bölük pörçüktür, yarısına yakınının hiç istemediğimiz kullanımlarla doldurulmuştur. Aynı şekilde, kurumların sahip olduğu alanlar da buna dahildir; ODTÜ, Hacettepe, Bilkent dahildir, askeri alanlar dahildir.** Bizim yerleşim alanlarımız çok gevşek olarak, uzaklara yayılmışlardır. O uzaklarda da kentsel bir şey düşünülmüş müdür? Hayır, onlar merkeze bağımlı olacakları için, orada bir kentsel yaşam odağı hiçbir zaman öngörmemişiz. Kentli miyiz, köylü müyüz; yaşadığımız yerde kente ilişkin hiçbir şey yok, sonunda işyerimiz ile evimizin arasında geçirdiğimiz bir hayat. Ankara'da

açamamışızdır, kurumsal direniş vardır. Orman Çiftliği için, Mimarlar Odasının da etkisiyle, kuvvetli bir koruma isteğindedir. Tabii, ben de karşıyım spor derneklerine falan bağışlanmasına; ama istediğimiz kadar koruyalım, Türk Traktör oradadır, Ankara oto sanayicileri onun içine girmiştir, binbir türlü kullanım da onun içine girmiştir ve bu kullanımlar böyle birbirlerinden bağımsız geldikleri için, kentsel strüktürün içine de katılmamışlardır. **Hep sonradan önümüzü tıkayacak, korumayı da beceremediğimiz şeyler yaratıyoruz. O konuda acaba, biraz profili düşürmek daha mı uygundur? Mesela, Baykan'ın söylediği şey hakikaten öyledir, çok fazla böbürlenmeye gerek yoktur. Belki, bir zamanlar Cumhuriyetin başkenti olması hesabıyla bir önemi vardı, ama bugün İstanbul aldı başını gidiyor, Marmara Bölgesi aldı başını gidiyor, kıyıların kendi çaplarında önemleri oluyor. Ankara'nın global olma şansı çok zayıf. Biraz profili düşürsün, ama yaşanabilir bir kent olmayı becerebilse yeter.** Nüfusu kaçsa, 3 milyon, 4 milyon, ne zaman ne kadar olacaksa, ona çaba gösterebilirsin. Yani bütün dünya çapında birşey olmaya çalışmasa da olabilir. Dünyaya

ortam, ulaşımında geçen ortam; onlarla en çok orada karşılaşıyoruz.

NURAY BAYRAKTAR- Ortama bir soru sormak istiyorum: Birtakım projeler üzerinden gitmek evet, olabilir. Bu zaten bir başka tartışmanın da konusu, orada o tartışma yapıldı ve sürecek de. Herhangi bir kentte de, mevcut sorunlar üzerinden giderek, birçok şey üretmek mümkün, birçok konuyu tartışmak mümkün. Ama konu Ankara olduğunda, acaba onlara dair biraz daha özel bir şeyler söylemek gerekmiyor mu? Ankara'nın kendine dair de bir şeyler üretmek gerekmiyor mu? Yani o üst dil hâlâ boş gibi geliyor bana. Gökçek bir senaryo üzerinden gidiyor aslında. Ne diyor? "Ankara bir turizm kenti olacak" diyor. Heykeller ve benzeri bir sürü proje bunun altlığını oluşturuyor. Bizim burada tartıştığımız projeler herhangi bir kente ait de olabilir, o kentteki ulaşım sorunu için başka şeyler de önerilebilir. Ankara dediğimizde, üst dil olarak ne diyeceğiz? Mesela, bilim kenti Ankara mı, modern kent Ankara mı, ilkler kenti Ankara mı?

SEDVAN TEBER- Aslında bunların hepsi olabilir.

okullarda değil, aslında eğitici olan kenttir, bizi talepkâr edecek odur. Esas dediğimiz, benim anladığım anlamda, mümkün olduğu kadar kentlilerin, o kentin içinde yaşayanların karşılaşma imkânları olsun, birbirleriyle bir diyalog iyi ya da kurma imkânları olsun. Bizim yapacağımız da, fiziki alanı ve onun emenitizlerini - bunlardan biri ulaşım- ona uygun hale getirelim. Mesela, şu söylenebilir: Dünyanın başka hiçbir yerinde kamu bu kadar yer kaplamaz, parlamentoları bile küçük birimlerdir. Ama bizde ODTÜ 44 kilometrekare, askeri alanlara baksanız, herhalde 100'ü geçiyor. Biz, koca büyük dalgaların arasında şehir oluşturmaya çalışıyoruz.

NURAY BAYRAKTAR- Ankara'nın sivilleşmesi gibi bir problemimiz mi var?

SEDVAN TEBER- Evet, aynen öyle. **Başkentliği biraz Ankara'ya avantaj getirdiyse, çok büyük oranda da dezavantajlar getirmiştir. Kurumlara bahşedilmiş alanlar, onların Ankara'da yer tutup da, bir daha kimseye yer vermemesi.** Demin andığım gibi, kim

konusmaya karar verdim. Bir kısmını Sedvan söyledi. Kentler, biraz önce Baykan hocanın da vurguladığı gibi, iktidarla ve hayatla iç içe gelişen mekânlardır. Dolayısıyla, Ankara'yı analiz ederken, şüphesiz Cumhuriyetin kuruluşuyla paralel bir gelişme süreci yaşadığı, aynı zamanda Cumhuriyetin geçirmiş olduğu kültürel, ekonomik ve siyasi değişimlere de paralel bir süreç yaşadığı ortada. Burada bir "Yeşil Senaryo" önerisi var. Bence, sorgulanması gereken çok önemli bir şey bu planlama ideolojileridir. Sürdürülebilirlik, neyin sürdürülebilmesi, koruma, neyin korunması? Mesela, Beypazarı örneği, bütün koruma politikalarına rağmen gelişmiş örnektir ve üzerinde çok durulması gereken bir örnektir. **Acaba, çevreci önermeler de bir soruşturmaya muhtaç değil mi?** Onun dışında, bu nazım planlar gibi önermelerin de kendi içinde bir soruşturmaya ihtiyacı var gibi geliyor bana. Bir bakıma, benim senaryom, kentlerde mekânın oluşma süreçlerine kentlinin katılma süreçlerinin demokratikleştirilmesi. Şu anda kentlerdeki örgütlenme düzeyini, anlayışını, mekân ideolojilerinin şu andaki

halini, mesela apartmanlaşmayı, gecekondu apartmana dönüşümü, belki bir plancı olarak ya da tasarlayan veya yöneten olarak biz uygun bulmayabiliriz; ama yaşayanlar, acaba kentliler bu olayı nasıl algılıyor, bu önemli. Ankara'nın bütün dereleri kapatılıp pazaryeri yapıldı biliyoruz, hepsini yaşadık ve alkışlarla yapıldı.

Özetle şunu söylemek istiyorum: Kentle iktidarın ilişkisi, kentle kentlinin ilişkisi çok soruşturulmaya muhtaç bir halde. Beypazarı'nda Belediye Başkanından öğrendiğimize göre, 70 tescilli bina var, ama 3 500 adet, bir şekilde hayata katılmış bina var. Belki, mimarların, plancıların ya

yaşanabilecek çağdaş bir kent ortamı ve doğal çevrenin korunması, tarihsel, kültürel çevrenin korunması demek, benim kafamdaki şey bu.

Son zamanlarda her ay Ürdün'e gidiyorum. Amman'ın doğusu ve güneyi çöl. Eğer biz Anadolu'da, İç Anadolu'da, Ankara'da sürdürülebilir bir planlama yapıp da, doğal çevreyi, su havzalarını, tarım topraklarını korumazsak, geleceğimiz öyledir. Bunu merkeziyetçi diye de nitelendirebilirsiniz, ama katılımlı bir planlama da yapılabilir. Biraz böyle heyecanlı konuşuyorum, ama eğer hakikaten biz çölleşmek istemiyorsak, gelecek kuşaklara en azından üstü kapatılmamış dereler ya da korunmuş

6 katlı çevrelerde araçtan yürünmez oldu. Bu 12 katlı, 15 katlı blokların oluştuğu çevrelerde acaba nasıl bir yaşantı olacak? **Bence, sürdürülebilirliğin temeli, doğru dürüst insan ölçeğinde yaşam çevresi oluşturmak, planlamak.** Bunu isterse merkeziyetçi, Büyükşehir Belediyesi yapsın, ama diğer belediyelerle işbirliği içinde bir makro plan yapılsın. Çevredeki gelişmeleri denetleyecek bir makro plana ihtiyaç var, onaylı bir plana ihtiyaç var. Böyle parçacı mevzi planlarla gide gide, Temelli'ye kadar ulaştık. Yakında Polatlı'yla birleşeceğiz herhalde, bunun sonu nedir bilemiyorum.

METİN AYGÜN- Çok ayrıntılı tahlillere

Mamak-Gecekondu bölgesi Belediye eliyle imar(!) Ediliyor

da korumacıların istediği standartta olmayabilir, ama bir şekilde yaşayan bir doku var. Çevre konusunda da, özellikle bu sürdürülebilirlik meselesinin tartışılması lazım, yani biz neyi sürdüreceğiz? Mehmet beyin önermelerini şöyle hızlı bir şekilde okudum, merkezi planlama anlayışıyla oluşturulmuş önermeler gibi geldi bana. **Benim başlığım da, olabilecekse tabii, kent mekânının oluşumunda, kentlinin katılımını nasıl sağlarız, o süreçlerin demokratikleşmesi için neler yapabiliriz? Hele hele son günlerde Yerel Yönetim Yasası gibi bir sürü yasa geçiyor. Görülen o ki, yerel yönetimler çok ciddi yetkilere sahip olacaklar; ama kentli, bu haliyle bu süreçlere pek katılabilecekmiş gibi görünmüyor.**

“sürdürülebilirlik”

MEHMET TUNCER- Cevap hakkı doğduğuna göre, Metin arkadaşımız “soruşturmaya ihtiyacı var” dediğine göre, biz de hakikaten bir soruşturalım. Mesela, acaba bu sürdürülebilirlik nedir? Sürdürülebilirlik, sürdürülebilirlikten daha öte bir şey, yani doğru dürüst

vadiler bırakabilmeliyiz.

Çukurambarlar'da biz talebeyken, plan yaptık, ikinci sınıftaydım, 5 kat verenler kaldı. Niye? Yoğun yapılaşma getirip, oradaki yeşil dokuyu yok ettiler diye. Şimdi gidin bakın; 12, 15 kat ve dip dibeler. Çukurambarlar, o tepeler hariç, zaten çürük bir zemin. Bunun bir benzeri Keçiören'de, Etlik'te. Ben gecekonduyu çok seven bir insan değilim, tabii ki sağlıklılaştırılması gereken bir çevredir; ama sağlıklılaştırırken, aşırı yoğun bir dokuya gitmemek lazım, spekülötlere rant vermemek lazım. Eskiden müteahhitler arsa sahibiyle anlaşıp, “3 daire sana, 5 daire bana” diye 8 daireyle yetiniyorlardı. Şimdi emin olun, 40 daireden aşağıya kimse bina yapmıyor. **Demek ki, kentsel toprak spekülasyonu aşırı bir durum almıştır ve belediyeler de buna araç olmaktadır. Özellikle ıslah planları bence, Ankara'nın en büyük derdidir. Aşırı yoğunlaşma ve oradaki altyapı sorunlarını düşünün, gelecekteki hava kirliliğini, otopark sorunlarını düşünün.** 10 katlı blok yapıyorlar, otopark yapmıyorlar, otopark parası ödüyorlar. Bahçelievler'de biz bunu yaşıyoruz, 5 katlı,

girmek istemiyorum, ama, **apartmanlaşma olgusu ya da küçük müteahhit olgusu ya da küçük sermayenin kentte etkinliği, 1950'li yıllarda başlayıp, şu yıllarda da sonuçlanan bir süreçtir, yani apartman ve gecekondu olgusu, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi değişimin kente yansımasıdır. Bütün bu süreçleri göz ardı ederek, mükemmel bir planla bir kenti dizginlemek, oldukça zor bir şeydir. Bu soruşturmadan kasıt, bu tür planlama ideolojilerinin, yani bu tür meslek ideolojilerinin aslında sonuçta hüsrarla biteceğini göstermektir. Sürdürülebilirlik kapitalist sistemin bu haliyle, yeniden üretilmesini önermek midir? Ben “sürdürülebilirlik nedir?” diye sorduğumda, otomobillerin sürekli bu şekilde üretilmesini önermek midir, gerçekten biraz düşünmemiz gerekiyor, neyi sürdürdüğümüzü sorgulamamız gerekiyor.** Birtakım önermelerde bulunurken, tabii bunun bir arka planı olması lazım. Son süreçlerde sürekli tartışıyoruz, artık ciddi olarak büyük sermayenin kentlerle ilgilendiği bir döneme girdi Türkiye. Bu İstanbul'da çok bariz bir şekilde görülüyor ve Ankara'da da bu

süreçler yakında başlayacaktır. Batıkent gibi, Çayyolu gibi, kooperatif inisiyatifleriyle, küçük sermayelerin bir araya gelmesiyle oluşmuş olan konut çevreleri, belli bir süre sonra oluşamaz hale gelecektir; bu benim öngörüm tabii. Zamanla kentin eskimiş alanlarının, başka tür işlevler için belli gruplara devri sürecine girilmiştir. Mesela, Ankara girişi, özel kanunla yapıldı. Kent toprakları artık sterilize edilecek, insanlar tekrardan bir yerlere depo edilecek. Dolayısıyla, değişen birtakım süreçler var. Bu süreçler içerisinde çevre faktörü şüphesiz devreye girmelidir, ama talebimiz nedir, yani neyi sürdürmeyi planlıyoruz? O açıdan üzerinde durmak istedim.

Keçiören Vadilerinde Plan (!)

Demokratikleşme meselesi, mekânın kullanımına kentlinin katılımı bence çok önemli. Belki birtakım model önerileri Mimarlar Odasından çıkabilir, yani kentli hakikaten kendi mahallesine, çevresine dair söz sahibi olabilir. Sadece oyunu atıp da, belediyeye temsilcilerini gönderip de, “hadi sen artık en iyisini yap” sürecinden, nasıl daha farklı bir sürece olay taşınabilir? Bu konu üzerinde biraz kafa yormak lazım. Nitekim, Ankara'da bazı deneyler vardı. Ama nasıl oldu onlar, hangi aşamadalar? Yeni bir dernekleşme olmuş galiba, belediyenin el değiştirmesi üzerine... Okulda da hep gündeme gelirdi; “mimar çevresini oluşturur, değiştirir, inşa eder, kültürel yapıyı da inşa eder, mimar her şeyi yapar”. Böyle bir şey yok. Dönüp dolaşıp, bu meslek ideolojilerinin öyle tehlikeli bir tarafı var.

beklentileri yükseltmek

NURÇİN ÇİÇEK- Geçen toplantının sonunda birtakım başlıklar ortaya konulmuştu. Nuray hanım bunları yeniden dile getirdi. Emre hocanın da çok üstünde durduğu bir konu vardı, katmanlaşma . Ben

şimdi bu senaryonun başlangıç aşamasına bir daha geri dönelim diye düşünüyorum. Ankara'nın sahip olduğu değerlerin -bu değerleri hep olumlu değerler, kültürel değerler anlamında söylemiyorum- olumsuz olan da ne varsa, bu bir anlamda mevcut durumun tespiti, çünkü ortaya senaryo koyabilmemiz, hakikaten önce varolan durumun değerlendirilmesiyle mümkün olabilecek. Ben buraya gelmeden önce, kendi çapımda minik bir hazırlık yapma gayretine düştüm. Geçen toplantının çok güzel bir sorusu vardı: Ankaralı kim? **Hep kent üzerinden gittik, bir Ankara var, bir de o Ankara'nın sahibi olan Ankaralı var. Ankaralı kim? “Ankaralı kim?” derken, bunun karşılığı,**

konusunda bir başlık da bu olabilir. Eğitim yoluyla bir şeyler başarabilir miyiz?

faıdacı senaryolar

ALİ CENGİZKAN- Ben doğrudan konuya girmek değil de, aklımdakileri sizlerle paylaşmak isteyeceğim. Biraz belki faydacı bir yapım var, onun için de şu genel noktadan başlayacağım: Herhangi bir senaryo aslında, ne yapılacağına ilişkin şeyler kadar, nasıl yapılacağı, aktörlerin kim olduğuyla da ilgili bir konu. Dolayısıyla, buna şu açıdan baktığımızda, niçin Mimarlar Odası Ankara Şubesi senaryo geliştirmek için birtakım insanları yan yana getiriyor? Fazla didaktik olmak

Ali Cengizkan

Ankara'nın demografik yapısı mı, Ankara'ya sonradan göç eden grup mu, Ankara'nın kuzeyi mi, güneyi mi? Problem yaşıyorsa, belki problemin en büyük nedeni, Ankaralının, “Ankaralıyım” diyenin ya da Ankara'da yaşayanın, Ankara'ya ne ölçüde sahip çıktığı.

Bizim Ankaralı için önerceğimiz mekânsal kalite de bir anlamda göreceli, yani halkın bir beklentisi var ve o beklenti bir şekilde sağlanıyor, onlar da mutlu yaşıyorlar. Bugünkü yönetimin karşılığı ya da açıklaması da belki bu, yani onlar mutlu aslında, çok mutsuz değil. Mutsuz olan bizz. Ankara dışından gelen insanlar geçici olarak konakladıkları bu bölgelerden, daha olumlu, daha iyi kabul edilebilecek semtlere taşıyorlar. Onlar için geldikleri ortama göre, elde ettikleri ortam daha avantajlı, o yüzden mutlular. O zaman halkın beklenti seviyesini yükseltmek lazım. Bunun da çözümü eğitim. Toplum, kentli, bir şekilde eğitilerek, beklenti seviyesi yükseltilecek ki, o zaman yöneticilerin önerilerini ya da hayallerini bu kadar kolay benimsemesinler, kabullenemesinler. Belki, senaryolar

istemiyorum, ama orada istesek de, istemesek de şöyle bir şey var: Kentin sahibi ya da kenti belli bir dönem için teslim ettiğimiz belde yönetimi, belediye, aslında bu senaryoları kendiliğinden üretmekle yükümlü olan bir yer. Ayrıntılarına girmeye gerek yok, belediye yönetimi, son iki dönemdir olumlu olumsuz herhangi bir senaryo üretmeyen bir kurum haline geldi, bunu da biliyoruz. Şu ana kadarki belediye yönetimlerinin senaryolarını, programlarını yan yana getirelim, bu bize bir ham karşılaştırma olanağı verecek, ondan sonra bir şeyler söyleyebiliriz. Ama şu andan zaten hissediyoruz ki, bizi bu noktaya iten şey senaryosuzluk, yani bizim adımıza, sadece uzmanlar grubu adına değil, kentli adına düşünen kimse yok hissi. Ankara için senaryolar üretmek aslında Ankara Şubesinin misyonu arasında yer alması gereken bir şey. Bir bültende konu edinip, enine, boyuna tartışıp, ondan sonraki iki ay unutulmasını getirecek bir şey değil de, sürekli takip edilen konular halinde tutmak, sürekli sıcak tutmak gerekir. Bununla ilgili ikinci nokta belki şurada çıkıyor: Söylenenlerin hepsinde katıldığım noktalar var, ama mesela, kimliği öne

atmak yerine, yani “Ankara şöyle bir kent olmalı, yeşil bir kent olmalı, eski misyonunu tekrar sahiplenmeli, Anadolu coğrafyasındaki gücünü tekrar kazanmalı” gibi bir üst çerçeve yerine, aslında içerden hissettiğimiz ve “belediye başkanı olsak, burası için düşünen bir grubun parçası olsak, neler düşünürdük?”den hareket etmek daha doğru gibi geliyor bana. Bunun üst dili şöyle ya da böyle kurulabilir, çünkü mesela, değişim bütün Türkiye kentlerinde var, dönüşüm de bütün Türkiye kentlerinde var. Üç aşağı beş yukarı, son 20-30 yılda üçe, beşe katlanan nüfus olgusu, çoğu bölge merkezi olabilen kentler de var. Değişik nedenlerle, bunları tartışabiliriz; göçler, siyasal konular, bazen hâlâ

dönüßeceğinin planlaması yapılmadı. Buna da kentsel çevreyi okuyarak yargıda bulunuyoruz, yani biraz kestirme yargılar bunlar, hepsi tartışılabilir. Geçmişte, değişik plan dönemlerinde alınmış kararların, bütün bu dönüşüm içindeki tekrar gözden geçirilebilirliği hatırlanmadı, hatırlanmıyor. Mesela, Ankara'nın mezarlığı hâlâ aynı yerde, büyüyor; tıpkı Ankara'nın otogarının da yarışmayla ve planlı bir biçimde büyüdüğü ve tek bir merkezde kaldığı gibi. Halbuki bunlar, belediye yönetiminin daha uzun vizyonlu, daha uzman görüşü çerçevesinde kurması gereken olgular değil midir? Bir kent 300 bin nüfusa sahipken tek bir mezarlığı olabilir belki, ama 3 ya da 6

farklı tepkileri ya da çok tepkisel olarak bazı projeler, senaryolar geliştirmemizi de getiriyor, öyle düşünüyorum. Bütün bunun içinde, doğrusu Metin Aygün'ün söylediği, kente katılma, kentlileşme, kentli olma, kentli hissetme konusunun da yeri var. Böyle bir olgu, kentin biçimlenmesinde de karar alıcı ya da karar verici bir noktaya doğru gidecek diye düşünüyorum. **Daha faydacı olmamız durumunda, kısa vadeli amaçlar tanımlamak değil, ama doğrudan Ankara'ya özgü olan şeyler üzerinden hareket ederek, bir belde yönetimi gibi davranarak çok daha kolay sonuç alabiliriz, ama her halükârdâ bunların sürdürülebilir ipuçları olması zorunlu gibi geliyor**

bir şeyler yapabilmenin koşulu, gerçekle olan ilişkisini kurmak ve referansını koymak. Bu katılım meselesini ben o yüzden çok önemli görüyorum. Yeni oluşan alanlarda da benzer sıkıntılar var, yani Çayyolu'nda da büyük problem var. Batıkent uzunca yıllar, kötü inşaat, altyapı eksiklikleri yüzünden büyük sorunlar yaşadı ve sadece belediyenin ağızına bakan bir süreç yaşadı. Belki, orada birtakım örgütlenmeler gerçekleşeydi, Batıkent çok daha çabuk birtakım sorunlarını halledebilecekti. Mimarlar Odası gibi bir ortamda, bu pratiklerin hayata geçirilmesine biz bir kurum olarak nasıl yardımcı olabiliriz, nasıl önyak olabiliriz?

Bahçesi'nden başlayıp, Söğütözü'nde biten böyle boncuklar var. Hayvanat Bahçesi, Merkez Lokantası, köfteciler, Marmara Otel-i çökterttiler, o da vardı. “Acaba böyle iki tane daha üretilebilir mi?” diye bir soruydu bu. Çimento Fabrika'sıyla ODTÜ arasında, daha ilerisinde Behiçbey ve Çayyolu'yla birleşen daha kültürel, ama hepsinde de demiryolu istasyonlarını temel alan daha teknik bir bağ belki kurulabilirdi. “Çiftliğin arazisi nedir, bugün nasıl kullanılıyor, ne tür senaryolar üretilebilir?” gibi bir çalışmaydı. Ben daha üst düzeyde bir senaryo olması da gerektiğini hep düşünüyorum, inanıyorum; yoksa, Melih Gökçek'le başka türlü temas kurmak çok kolay değildir. Ben

çıktığında hemen karşı duran bir sözümüz olabilecek, biz söz hakkımızı kaybediyoruz. Ama söz hakkı da, kentin doğrudan reel olarak yaşadıklarını daha içeriden gözlemekle elde edilebilen bir şey, öbür türlü çok daha isimlendirmeye ilgimiz oluyor. Mesela, şöyle bir örnek de verebilirim: Belli bir dönemde, sosyal demokrat bir belediye döneminde yapılan şeylerin hepsi, eğitimle ilgili bir altyapı yatırımıdır, yani metro, halk ekmek, BEL-KO, patent pisti, yeni bir kent alanını yerleşmeye açmak, Batıkent gibi şeyler, hepsinin eğitimle bir ilgisi vardır. **Bu kentin kendine özgülüğünü anlayalım, ondan sonra sorunlarını da anlayarak, o sorunlara yanıt verdiğimizizde, verme**

Kızılay-Karanfil Sokak, Bulvar Girişi

Yüksel Sokak'ta Mülkiyeliler'in önü

Karanfil Sokak, Yüksel Caddesi girişi

ekonomik konular, büyük bir merkezin çekimi filan gibi olgular. Ama onlar değil de, Ankara'dan baktığımızda, Ankara'da yaşayan, Ankara üzerine düşünen kişiler olarak baktığımızda, sorun olduğunu hissettiğimiz noktalardan gitmek daha sağlıklı olur gibi hissediyorum. Hatta böyle bir çerçeve içinde “AOÇ'yi yeşil alan olarak koruyalım, kurtaralım” savı bile, yine üst dil ve acaba bizim sivilcilik askıda tutmamız gereken bir sav mı olmalı? Şöyle şeyler daha ilerlenebilir konular gibi geliyor: Kent büyüdükçe, kentin merkezindeki alanların dönüşmesi gerekiyor. Bakıyoruz, doğal halinde, boşalıyorlar, dönüşemiyorlar ya da dışarıdan zorla, özelleştirmeye ya da başka kavramlarla, zorla dönüşüyor ve belli bir planı, programı olmadan dönüşüyorlar. Dolayısıyla, makro ölçekteki plan olsa bile, onu ekarte eden bir şekilde gerçekleşen bir değişim oluyor, parçacıl değişimler, yani birbirini fark etmeyen, ayırdında olmayan parçacıl değişimlerle, olmayan bir bütünlüğe doğru gidiliyor. Burada tabii, mimar ve plancılar olarak kendimizi de eleştirilebiliriz. Ankara'nın Çevre Yolu yapıldı, ama Çevre Yolu'nun her iki tarafındaki arazinin ve arsanın planlaması yapılmadı, yani kentsel kamu rantına nasıl

milyon nüfusu sahipken, belki 10 mezarlığı vardır. 1930'lardaki Hıfzısıhha Kanunu konulduğu zamanki ölü gömme, mezarlık ve defin konularıyla 2004'teki defin, ölü gömme konuları arasında dağlar kadar fark vardır. Böyle noktasal hareket ettiğimizde, mesela en “maneviyatçı” belde yönetiminin, mezara gidiş-geliş konusunda herhangi bir düşünce geliştirmedeğini görüyoruz. Bakımını, defin, şunu, bunu geçtik, bu çok kentli bir şey, yani bir kent yaşadığı gibi ölüyor da, yani ölüsünü gömüyor da, ona ilişkin bir düşünce yok. Kuşkusuz, bunların kendi aralarında öncelikler, koşutluklar vardır, yani hepsi bir yanda. Dolayısıyla, belki üretilecek senaryoların da bir ortak ölçeğinin olması lazım. O ölçeklere belli öncelikler, sonralıklar verilmesi gerekiyor diye düşünüyorum. Böyle gidilirse, mesleki olarak yaptığımız hataların daha kolay farkına varırız gibi geliyor, yani bütün bunların altında yine mesela, ideolojik bir farklılaşma olarak şu yatıyor: 1980'den sonra mimarlık disiplininin, ülke yönetimi nezdindeki itibar yitimi nedeniyle, erkle olan ilişkilerinde de kopma, yani böyle bir sorun da var. Belki, hepimizin duyduğu aşşağılık duygusu da, kendi konumlarımızda

bana; yani Oda Yönetimi tarafından takip edilen şeyler olması. Bunun içinde ulaşımın payı olabilir, alt parçaların dönüşümlerinin payı olabilir, Ulus gibi, Eski Sanayi gibi, Çakarlar'daki bu çevre yolu üzerindeki alanların tanımı gibi. Yeşilin payı olabilir, ama hepsinde meseleyi sonuçlandıran bir iradeye de ihtiyaç var gibi geliyor.

METİN AYGÜN- Ben aslında Ali'nin söylediklerine katılıyorum. Burada koltuğumuzun altına bir proje alıp, belediye başkanına “gel bak, şurada şöyle bir sıkıntı var, gel bunu ancak böyle çözersin, projem de bu” falan gibisinden bir pratiğin hiçbir başarı şansı olamaz. Belki, olabilir, hani nasıl olur? Üzerine uçak kondurulmuş otel proje diskurunda bir yaklaşım olur. Kent merkezi ve daha önce 1930'lu yıllarda oluşmuş kent dokularının dönüştürülmesi konusunda gerçekten bizim bir senaryomuz olabilir. Yerel yönetimler ikna edilebilirse, belki sivil toplum örgütleri - Mimarlar Odası da bunun içindedir- dernekler olabilir, birtakım baskı grupları olabilir, biz bunları hayata geçirebiliriz, somuta basmayan önermelerin de hakikaten bir manası yok. Anlaşılabilmenin,

SEDVAN TEBER- Mimarlar Odası slogan düzeyinde kalmayan, ama genel doğruları ifade eden ve çok da spesifik olmayan bir şeyler önermeli diye düşünüyorum. Orman Çiftliği “yeşil kalmalı”nın ötesinde, ne olmalıdır? Yani o açık alan olur, ama bir sürü şekilde kente katılabilir. O nasıl katılmalıdır? Ulaşım mesela, hakikaten yapılan ulaşım hiç işe yaramayan bir şey gibi gözüküyor. Bu yayılmış, hepsi kendi içinde bile bir ünite oluşturmayan yerleşim alanları bir şekilde tekrar bütünleştirilebilir mi? Mesela çevre yolu olduğunda, “bunun mücavirindeki alanlar nasıl kente katılacaktır, hangi ilkeler çerçevesinde ele alınmalıdır?” diye en azından tartışılmış olabilir.

BAYKAN GÜNAY- Ben Ankara'da yeşil kuşak yerine, yeşil kama fikrini benimsemişimdir, çünkü kuşaklar boğar, ötekisi başka bir şeydir. Bu çerçevede Orman Çiftliği konusunda bir örnek vereyim: Biz 1997'de senaryolar ürettik, temel esprisi de, “Orman Çitliği” aracılığıyla kuzeyle güney arasında yeni köprüler yaratılabilir mi?” idi. Onlardan bir köprü var bugün. O Hayvanat

de, korkmadan başka bir sürü senaryoyu yazabilirim. Mesela, bence ODTÜ'nün son 10 yılda yaptığı en başarılı şey, Türkiye'de teknoparkları dürtmesi ve Ankara'da da en başarılısını kurmasıdır. Ankara, entelijansiya'yı tutmak istiyorsa, bunlarla tutabilir. Bilkent'e çok karşıydım, eskisi gibi değilim, çünkü üst düzeyde baktığım zaman, belirli bir entelijansiya'yı Ankara'da tutuyor, çok net.

ALİ CENGİZKAN- Ben bu ana başlıklarda ısrar edeceğim. Mesela, şu anda belli sonuçların o üst dile yansımaları için enine boyuna tartışıldıktan, incelemesi yapıldıktan, mastır, doktora tezlerinin arasındaki bağlantılar kurulduktan sonra, böyle şeyleri söylemenin yararlı olacağını düşünüyorum. Daha baştan belli düzeyde paydaş olabileceğimiz ortakları kaybetme riski var diye düşünüyorum. Mesela, Melih Gökçek'in Ulus'ta yapmak istediklerinin, aslında oraya 20 yıldır el değmemesiyle bağlantısı var ve bizim de suskun kalmamızla bağlantısı var. Bizim koltuğumuzun altında bir dosyamız olsa, oradaki rantların nasıl canlandırılacağı, Ulus'un Ankara içindeki yeni ya da değişen merkezlik özelliği, böyle bir projeye ortaya

araçlarımız da zaten kendi kimliğimizi belirleyeceğiz. İlla sosyal demokrat olduğumuzu söylemeye ya da illa kentin kuruluşundaki cumhuriyetçi kimliğini yitirdiğini söylememize gerek yok. **Bu andığım dönemde, sosyal demokrat belediyenin yaptıklarının hiçbirisi özgün değildi, hepsi hatırlamayla ilgili bir şeydi. Cumhuriyetin başlangıcında da deneneler vardı. Nasıl bir belediye, sadece yol, su, elektrik, kaldırım değil de, sosyal hizmeti de götüren bir aktöre dönüşür? Geçmişte, Ankara'nın kendi tarihinde bile vardı. Yeni bir şey keşfetmemiz de gerekmiyor demek istiyorum. Sadece uygun zamanda uygun sonuç alıcı somut öneriler haline getirmemiz yararlı olabilecek.**

kentsel arsa politikaları

MEHMET TUNCER- Mimarlar Odası ve Plancılar Odası olarak sanırım, Emre hocanın da söylediği gibi, geçmiş belediye yönetimlerinin yaptıklarına, politikalarına, izledikleri uygulamalara bir bakmak lazım. Özet olarak bakılırsa, nasıl kentsel arsa politikaları izlenmiş? Batıkent'in kamulaştırılması yapıldı ve kooperatiflere

tahsis edildi ve Karayalçın da onun başındaydı, Kent-Koop başındaydı. Ama Altınsoy zamanında kentsel arsa politikaları değişti, kamulaştırma ve tahsis değil Çayyolu'nda şirketler bağlamında uygulamalar yapıldı. Karayalçın'ın başlattığı, yarım bırakıp gittiği bazı projeleri Melih Gökçek bitirdi ve sahiplendi. Aslında kentsel politikalarda, belediyelerin izlediği politikalarda bir süreklilik var; başkanlar bunu kendilerine akıllıca mal etmenin yolunu da buluyorlar. Metroyu da kendi istekleri yönünde belki geliştiriyorlar. Örneğin Dikmen Vadisi modeli, aslında güzel bir model, gecekonduları tasfiye edip, yeni birer daire vererek, kamulaştırma bedelinden

vizyonumuz, Türkiye'de yatak kapasitesinin daha 35 bin olduğu dönemde, Danimarkalı gelmiş, "80 bin" demiş, bize çok geldi, dedik ki "25 bin". Sonra gene 80 bin oldu. O zaman "hiçbir şey demeyelim, hiçbir şey kurmayalım"a geliyor, o en kolayı. Ben Kemer'de büyük fırça yedim, gene mimarlardan yedim fırçayı. Türkiye'de ilk defa mülk sahiplerini bir araya getirerek, Kemer'in kıyısında bir plan yaptım, "siz tek tek yaparsanız, burası berbat oluyor" dedik. 10 metreye 200 metrelik parsellerde tek tek binalar oluyordu. Bunları zorla bir araya getirdik, ama öbür tarafı bilmediği için kimse, ona bile bir sürü eleştiri geldi. Ben gidip bakıyorum, Türkiye'nin bence, en iyi kıyı kasabası, ben öyle görüyorum.

Kızılay

Meşrutiyet Caddesi

kurtulmak iyi bir model, ama aşırı yapılaştırarak, o modeli aslında kendileri çürütüyorlar. Kentsel politikalar akılcı kullanılırsa doğru yönle gidiyor; ama aşırı politik hırslarla ya da rant amacıyla kullanılırsa, Dikmen Vadisi, Portakal Çiçeği'nin geldiği noktaya doğru gidiyor ve korkarım, İmrahor Vadisi de -hiç bahsedilmedi- yakın bir gelecekte bu tehdit altında.

plancılar olmasaydı?

BAYKAN GÜNAY- Bir İngiliz plancı "plancıların performansını nasıl ölçeriz?" diye bir soru sordu. "Biz plancıların performansını yaptığıyla ölçmeyiz. 'Eğer plancı olmasaydı ne olur?'u kafamızda canlandırıp, onuna ölçeriz" dedi. Bunu ben de hep önemsedim, plancıların olmadığı yerde Karşıyaka çıkıyor, çok daha sağlıklı, çok daha tehlikeli.

Senaryo gerçek proje değildir; projeleri oluşturabilecek modeller kurgulamaktır diye düşünüyorum.

Ben 1975-80 arasında Güney Antalya'da çalıştım. Bizim yaklaşık o zamanki

Başkası başka türlü görebilir.

METİN AYGÜN- Bu plancılık, mimarlık, bir tür Mehdi modunda yapılması gereken meslekler değil bunlar. Bizim böyle bir şeyleri söylerken ya da bir konuya el attığımızda, biraz daha mütevazı olmamız lazım, biz de o kentin yaşayan unsurlarıyız, ama birtakım olayların daha ayırdındayız şüphesiz. Onu paylaşarak, ikna ederek, isterse bu idare olsun, iktidar olsun, isterse yaşayanlar olsun, o pratikleri hayata geçirmemiz lazım. Mimarlar Odası da buna önayak olabilmeli, yani bunu yapabiliyorsa, görevini yapmış demektir.

NURAY BAYRAKTAR- Ben hepinize Yayın Kurulu adına çok teşekkür ediyorum.

Ankara'nın sorunları büyük ölçüde hedefi aşma sorunları (overshooting). 20'lerde ve 50'lerde benimsenen başkent ve kentleşme hedeflerinin aşılması kente aşırı bir yük yüklemekte. Fiziki ve sosyal çevrenin artık taşıyamadığı bu yükler hafifletilebilir. Çalakalem bir eskizle yapılabileceklerin kaba hatları ortaya çıkmakta:

1. Ankara garnizon kent olmaktan çıkarılmalı. Ankara'nın artık ortasında kalan büyük askeri alanlar sosyal işlevlere açılmalı. Ankara'daki askeri birlikler hiç olmazsa Polatlı ve Kırıkkale'ye yerleştirilmeli.

HAFİF ANKARA

Sait Kozacioğlu

2003 Sonbaharında Yerel seçimlere doğru şubede yapılan toplantılardan birinde AYDINLIK ANKARA görüşümü anlatmıştım. Kısa vadeli bir bakıştı o. Orta vadede ise "hafif" bir Ankara düşünebiliriz.

2. Başkent seyreltilmeli. Anayasa gereği Ankara'da kalması gereken makamlar dışındaki devlet kurumları diğer illere nakledilmeli. Yüksek Mahkemeler Eskişehir'e, DSİ Konya'ya, Karayolları Bolu'ya, DHMİ Kayseri'ye, Diyanet Çorum'a, YÖK Trabzon'a gibi. (Paralel olarak meslek örgütlerinin genel merkezleri de meslek adamı sıkıntısı çeken illere taşınmalı. TMMOB Yozgat'a, Mimarlar Odası Genel Merkezi Erzurum'a, Tabipler Birliği Batman'a ve ilh. gibi).

3. Geriye kalan kamu yapıları ve yerleşkelerini çeviren duvar, demir parmaklık, dikenli tel vs. kaldırılmalı. Kamu yapıları kent dokusuna geri kazanılmalı. Bu tip güvenlik tedbirleri gerektiren kuruluşlar kent dışına çıkarılmalı; yapıları kente açık kullanımlara devredilmeli.

4. Ankara il sınırları içinde yeni organize sanayi bölgeleri girişimleri durdurulmalı. Mevcutların yönetimlerine üniversiteler ortak edilerek teknoparklara dönüştürülmeleri sağlanmalı.

5. Kentin ortasında kalan küçük sanayi siteleri vb. tasfiye edilerek yeşil alana dönüştürülmeli; bu işlevleri karşılayacak yerleşimler kent çevresinde düşük yoğunluklu olarak ve eğitim kurumlarını (çırac, usta eğitimi) içerecek biçimde yeniden örgütlenmeli.

6. Kızılay bölgesinde (Kolej-Maltepe, Meclis-Sıhhiye arası) kent zemininde özel mülkiyet kaldırılmalı - bu bölgedeki parsellerde mülkiyet yapıyla sınırlandırılmalı, ön - arka - yan bahçelerin mülkiyeti belediyeye geçmeli. Bu bölgede hiç bir yapıya bodrum katta da olsa otopark izni verilmemeli, mevcut otoparklar iptal edilmeli. Yerüstü toplu taşıma araçlarına bu bölgeden geçen güzergahlar verilmemeli. Bölge sınırlarında otopark ve toplu taşıma peronlarından bölge içinde ring seferleri yapan taşıtlara geçiş yapılmalı. Kızılay bölgesinden geçmek isteyen araçlardan ücret alınmalı. Kızılay bölgesinin sınırları süreç içinde Cebeci - Tandoğan, Kuşulu Park-İtfaiye Meydanı olarak genişletilmeli. Bölge içinde meskenlerin azalmasıyla işlevsizleşen ve servis trafiği yaratan ilköğretim okulları halk eğitim

merkezlerine, kültür merkezlerine, kütüphanelere dönüştürülmeli. Saraçoğlu mahallesi üniversite öğrencileri için yurt olarak kullanılmalı.

7. Üniversiteler belediyeleştirilmeli. İlgili kent parçalarında (alt) belediye yetki ve sorumlulukları yüklenmelidir. Üniversite senatoları da (akademisyen adaylardan) belediye meclisleri gibi halk oyuyla seçilmeli ve Büyükşehir meclisine üye vermeliler. Üniversite yerleşkeleri komşu yerleşimlere entegre edilmeli, donanımları çevre halkının kullanımına açılmalı.

8. Belediyeler kooperatifleştirilmeli. Çoğu ülkede devletten bağımsız olan belediyeler kooperatif esasında yeniden örgütlenmeli. En azından bu anlayış Ankara belediye yönetimlerine gelmeli. Kentliler belediyelerin sahipleri - ortakları olmalı. Belediye çalışanları "devlet memuru" olmaktan çıkarılmalı.

9. Belediyeler küçültülmeli, sayıları çoğaltılmalı. Alt belediyeler 100.000 nüfusu aşmamalı.

10. Kent dokusu hafifletilmeli. Kızılay bölgesi dışında her adanın bir köşe binası yıkılarak meydana dönüştürülmeli.

“ANKARA PROJELERİ”

KATILANLAR: **NURAY BAYRAKTAR** (Gazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü), **SEDVAN TEBER** (Bilkent Üniversitesi, Kentsel Tasarım Bölümü), **Ali ULUSOY** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Başkanı), **TEZCAN KARAKUŞ CANDAN** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Üyesi), **SEMRA UYGUR** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Üyesi), **HASAN ÖZBAY** (Mimar), **ALİ ÖZER** (Mimar), **GÜLNUR ÖZDAĞLAR GÜVENÇ** (TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Yayın Sorumlusu)

NURAY BAYRAKTAR- Size Bülten Yayın Kurulu adına “hoş geldiniz” diyorum. Bugünkü toplantımızın amacı Ankara’da özelleşmiş birtakım mekanlar üzerinde ne yapılabilir, ne tür projeler geliştirilebilir konusunu tartışabilmek. Bu mekanları; Çal Dağı, Şeker Fabrikası, TED Kampusu,

kullanımına ilişkin kararlar bu master plan doğrultusunda verilmelidir şeklinde bir çağrı yaptık. İmza kampanyası ve basının bilgilendirilmesi şeklinde çalışmalarımız sürüyor.

Papazın Bağı, şubat sonlarından itibaren

çal dağı...

SEDVAN TEBER- Çal Dağı için 1991 yılında açık alan kararı alınmış ve rekreasyon alanı olarak, Koruma Kurulundan geçmiş. 1993'te yapılan yeni bir planla gene “açık alan” olarak tescili

Çal dağı

AoÇ, Karadeniz Havuzu

Havagazi Fabrikası

Kale

Papazın Bağı, Modern Çarşı, Hal, Protokol Yolu, Havagazi Fabrikası, Murat Un Fabrikası, İmrahor Vadisi, Atatürk Orman Çiftliği, Eski Otobüs Terminali ve Bademli Dere olarak belirledik ve katkılarınızla bu listeyi uzatacağız.

aoç, papazın bağı...

ALİ ULUSOY- Ben isterseniz bilgilendirmeye başlayayım. Bugün tartışacağımız konu başlıklarının birçoğunu şube olarak takip ediyoruz ve bunlarla ilgili yaptığımız çalışmalar var. Sırayla gidecek olursak örneğin, Atatürk Orman Çiftliği'nin bir kısım arazilerinin devri konusunda bir yasa tasarısı şu anda Millet Meclisinde ve alt komisyonlarda görüşülüyor. Mimarlar Odası Ankara Şubesi bu konuyu gündeme taşıyıp, kamuoyunda duyarlılık oluşturulması doğrultusunda bir kampanya başlattı. Burada esas olarak amacımız, Çiftlik arazisinin yasayla devredilmesinin durdurulması ve bu alanın kente kazandırılmasıyla ilgili ne yapılacağını tartışılmaya açılmasıydı. Bunun için AOÇ alanı yarışmaya açılmalı, bir master plan elde edilmelidir, Çiftlik arazisinin

gündemimizde olan bir konu. Papazın Bağının mülkiyeti Hattatlar'da olan bir üst parselinde bir açık alan düzenlemesi söz konusu. Bu parselde önce “spor ve rekreasyon alanı” diye bir proje yapılıp belediyeye sunulmuş. Daha sonra otelin otopark ihtiyacının karşılanması amacıyla bu 8 katlı bir otopark projesine dönüştürülmüş. Otoparkın buraya yapılması durumunda vadiyi besleyen suların çekileceği ve dolayısıyla vadideki bitki örtüsünün de yok olacağı şeklinde raporlar var. Papazın Bağı sit alanı, onun komşu parselinde böyle bir yapılaşmanın neden olacağı olumsuzluklara dikkat çektik. Otoparka yaklaşım için yol açma çalışmalarında şimdiden birçok anıt ağaç kesilmiş, bunu tespit ettik. Şu anda oradaki işlemi durdurduk, ama dosya kapanmış değil. Dosya tamamlandıktan sonra Çankaya Belediyesine müracaat edeceğiz ve burada yapılan işlemin yanlış olduğunu, burada 8 katlı otopark yapılamayacağını; bunun da Hattatlar'ın oteliyle ilişkilendirilmesinin doğru olmayacağını ifade eden bir yazı yazacağız. Sonra da hukuki süreç başlayacak.

planla pekişmiş oluyor. 2003 yılında burasını bir yarışmaya çıkartıyorlar “Osmanlı'nın 700. Yılı” diye. O proje tam bittiği sırada mülk sahiplerinden büyükçe bir parsel sahibi başvuruyor, 250 kişi /hektar yoğunluklu bir plan hazırlıyor. Arazi tektonik olarak zayıf bir zeminde ve dolgu alanda. Neredeyse 30-40 metrelik hafriyatlar gerekebilecek bir yer. Onun arazisini yukarda sağlam zeminde bulunan, hemen hemen hepsi kamu mülkiyetindeki alanlara kaydırıyorlar ve kamu mülkiyeti de o adamın zayıf zeminli arazisi oluyor. Ondan sonra bir 5-6 ay içinde Meclis'in önüne bir plan değişikliğiyle geliyor. Hızlı bir şekilde 2003 yılının Aralık ayında geçiriyorlar. Sanıyorum Ocak'ın başında da süreç başlıyor, tam seçime yakın bir dönemde bu planı incelemesi ve üzerinde görüş bildirmesi, işlem yapması için Çankaya Belediyesi'ne havale ediyorlar. Onlar askı süresini geçiriyorlar. Hemen sürenin bitiminde de Büyükşehir'den “Süreniz doldu, planda bir karşı görüş belirtmediğiniz için bunlar sürece göre onanmış kabul ediliyor” diye yazı geliyor. Bu aşamada Çankaya Belediyesi Mimarlar Odası'na konuyu iletiyor.

Çal Dağı'nın konumu itibarıyla Ankara'nın hemen hemen her noktasını gören bir yeri var. MİT bloklarının devamı olarak, batı ve güneyi daha kapatan bir yapılaşma öneriyorlar. İsteseler belli bir noktada 20 katlı binalar da yapabilecekler. Yani Çal Dağı'nı belli bir alanda öldüren bir plan var. Nitekim yarışma birincisi Nimet Aydın'da bütün gelişmesini hemen hemen düşük kotlarda bir kontur üzerine oturtmuştu. Yani onun projesinin yapılıp yapılmayacağı da belli değil, ama gerçekleşmesi durumunda Çal Dağı'nın özelliği kalmıyor.

ALİ ULUSOY- İlgili meslek Odalarından ve Belediyeden temsilcilerin katıldığı bir

toplantıda yapılan tartışmalar sonucunda bu planlama sürecinin gerektiği gibi olmadığı, imtiyazlı birtakım hakların devriyle ilgili kamu yararına aykırı bir süreç izlendiği tespit edildi. Bir de kent estetiği açısından söylediğiniz yer çok önemli bir alan. Bu anlamıyla da oraya 20 katlı bina da yapılma tehlikesi bizi korkutuyor. Bununla ilgili çalışma devam ediyor, süratle toparlayıp plan aleyhine bir dava açmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

master plan yarışması

SEMRA UYGUR- Şimdi ben aslında tek tek konulardan çok, Ankara üzerine senaryoların neye odaklanacağını vurgulamak gerekir diye düşünüyorum. Bir süre önce bizim yarışmalarla ilgili bir toplantımız oldu, orada yarışmalar, kamusal alanların aktarılmasına yönelik bir ortam olarak da kullanılmalı sonucuna vardık. Örneğin Ankara 2023'te ne olacak? Birinci olarak cumhuriyetin 100. yılı ve ikincisi Ankara'nın başkent oluşunun 100. yılında biz mimarlar olarak Ankara'da kamusal alanların artırılması ve kentsel kullanımın yoğunlaştırılması anlamında ne yapmak istiyoruz? Bu alanlar şu anda

kamusal alan olarak gözüken, korunması gereken ve korunarak dönüştürülmesi gereken; bazıları da şu anda sadece Hazine arazisi gibi gözükp, kentsel dönüşümün bir ortamı olarak kullanılabilir. Örneğin **Ankara haritası üzerinde bu alanları tanımlayan, bu alanlara ilişkin elimizdeki bilgi, belge, koruma kararlarını koyduğumuz, bu alanların yeni kullanımlarla dönüştürülmesini elde edeceğimiz; elde edilecek yeniden dönüşüm, kullanım biçimleriyle ilgili de, kullanımın gerçekten pozitif bir projeye dönüştürölüp yapılandırılabilmesi,**

yarışma açmak çözüm mü? kale örneği?

ALİ ULUSOY- İzin verirsiniz gene Semra hanımın söylediğine ilave bir şeyler söylemek istiyorum: Burada başlıklar halinde verilen konulardan Ankara Kalesi hakkında bir yarışma yapıldı biliyorsunuz 1987 yılında. O yıldan bu tarafa devam eden bir çalışma var, proje müelliflerinden bir tanesi de benim. Tülin Akman ve Ayşe Ergül'le birlikte bu projeyi bir şekilde bitirmeye çalışıyoruz, sonuçlandırmaya çalışıyoruz. O planlama sürecinde bizim yaşadıklarımız, belediyeyle olan ilişkilerimiz, bize gelen talepler, siyasi

birtakım “baskılar”, plan kararlarını etkileyecek nitelikteki şeyler var ve açıkçası bunların konuşulması ve ortakla paylaşılması lazım. Kale Ankara için çok önemli. Mutlaka diğer alanlar da çok önemli, ama yıllardan beri orada sorunlu bir alan olarak duruyor. Kente kazandırılması gereken bir tarihi ve doğal sit alanı Kale. **Burada haklınızın projelerin yarışmayla elde edilmesi lazım, ama yarışmayla elde edilen projenin de hayata geçmesi noktasında bazı sıkıntılar var. Bu da galiba önümüzde bir problem olarak duruyor ve bunun da aşılması lazım.**

havagazi fabrikası

ALİ ULUSOY- Bir de Havagazi Fabrikasıyla ilgili isterseniz ufak bir bilgi vereyim. 90'larda bu bizim gündemimize gelmişti. Havagazi Fabrikası artık biliyorsunuz eski işlevini yitirdi. Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmuş bir teknoloji ile önemli bir süre bu işlevi yerine getirmiş ve Ankara'nın gaz ihtiyacını karşılamış.

O dönemde, Büyükşehir Belediye Başkanı Karayalçın ve ekibi, ticaret merkezi gibi bir

proje attilar ortaya. O zaman da biz bunu Mimarlar Odası Ankara Şubesi olarak gündemimize aldık ve bununla ilgili ciddi çalışmalar yaptık, raporlar hazırladık; buranın kente kazandırılmasının gerekliliği üstünde ciddi görüşler oluşturduk. Oraya yapılacak rant tesislerinin bu anlamıyla kent merkezindeki olumsuzlukları arttıracığını, altyapı sorunlarını daha da çoğaltacağını, trafik açısından da sıkıntılar doğuracağını söyleyerek Karayalçın yönetimini ikna ettik. Tam o noktada Koruma Kuruluna müracaat ettik buraların korunması gereken yapılar olduğunu talep eden bir yazıyla. Koruma Kurulu da yapıları koruma altına aldı. Arkasından bir Danışma Kurulu yaptık; bütün mimarlar, Ankaralılar

parayla ya da özel mülk sahiplerinin parasıyla ancak dönüştürebiliyoruz. O nedenle o mal sahiplerinin, kullanıcıların, yatırımcıların da bunun içerisinde söz sahibi olmaları gerekiyor ve buradan da bir rant ve çıkar sağlamaları da amaç aslında bir anlamda. Hem kenti dönüştüreceğiz, hem de onlar buradan siyasi prestij kazanabilir, ekonomik prestij kazanabilir; ona da bir getirisi olması gerekir. Ama bunun doğru anlamda şekillenerek yapılıyor olması gerekir. Bu da katılımıla sağlanacak bir şey.

ted, modern çarşı, hal...

GÜLNUR GÜVENÇ- Dediğiniz şey çok

de daha uzun vadeli olarak bakılması gerekenler diye ayıralım demek istiyorsun.

üst ölçek, bütünlük

SEDVAN TEBER- Böyle şeylere karar verebilmek için üst ölçekte çok net bir bakımımızın olması lazım. Eğer bunları dahil etmezsek diğer önerilen yarışmalar içinde onların ne olacağını, o bütünlüğün içinde ne olacağını bilemeyiz. Öteki iş ise, yani bunu oluşturmak ise, hakikaten çok müthiş bir şey. Yani ne onun bilgisi var, ne onunla ilgili bütçe, program. Ama öneriler sunulabilir; hatta bunlar belediyelerin çalışmalarından daha değerli de olabilir. Fakat, o bütünü bir

bu ayrıntılara gelmek belki daha tutarlı olabilir.

ALİ ULUSOY- Sedvan hocamın dediklerine katılıyorum. Semra da zaten bir öneride bulundu ve böyle bir şeye ihtiyaç var. Yani Ankara'nın geleceğinin planlanmasıyla ilgili böyle bir çalışmayı başlatabiliriz. Bu çalışma tabii çok uzun erimli bir çalışma olmalı. Yani çok iyi düşünülmüş, kurgulanmış; bütün belediyelerin, tarafların, kentte söz sahibi olanların katıldığı ve bunu desteklediği bir yaklaşım olmalı bu. Bu çalışma bir taraftan yürümeli.

Diğer taraftan Raci Bey'in Hacı Bayram

yeni baştan gözden geçirmemiz gerekir diye düşünüyorum. Ondan sonra belki ekşiğimizi, o süreçte yaşanan sıkıntıları görüp bundan sonrasının aşılması için nasıl bir yol izleyeceğimizi görmemiz lazım. Bu hem Ankara'nın önünü açar, hem Kale'yi kurtarır. Hem katılımçılık anlamında da biz birlikte davranmış, çalışmış oluruz.

SEMRA UYGUR- Bunun aslında ana teması şöyle gibi: Kentin anılarının ve tarihinin korunmasıyla birlikte beraberce yeniden dönüştürülmesi. Bu yapılırken de bir çıkar sağlanması esas. Ama bunu mimarca yapıyor olmak; yani kentin geleceğine ve 21. Yüzyılın gereklerine göre

diye. Hayır, onu açmanız mümkün değil, belediye başkanı istediği kadar razı olsun. O aşılmaz bir duvar. Ben onun için biraz fiktif görüyorum bu senaryoları. **Yani bu bu duvarlar nasıl yıkılmalıdır, nedir halkından bu kadar korunan yapılar, mülkler.** Onlar üzerine belki gidilebilir. Atatürk Orman Çiftliği de belki halka açılmış gibi gözüküyor, ama halka kapalı yerlerden bir tanesidir. Yani bunu onlardan çıkartıp ilkeler düzeyinde de olsa bir şeyler söylemeli. Açık alanlar için, kamuya ait tahsisli alanlar için, AOÇ alanı için “nedir, nasıl kullanalım?” diye. Benim kendi payıma düşündüğüm, o alanların kent parkı olması; ya da ormanı mı olur, kent korusu mu olur?

Sedvan Teber

Modern Çarşı-Hal

TED

Ali Ulusoy

Kent merkezinde Finlandiya Başkanlık Sarayı ve önünde kurulan pazaryeri

ve belediye yöneticileri katıldı; ne yapacağımızı orada birlikte konuştuk ve sonuçta Havagazı Fabrikasını bir teknoloji müzesine dönüştürelim dedik ve alanı iki aşamalı yarışmaya çıkarmaya karar verdik. Bu yarışma yapılmadı.

SEDVAN TEBER- Evet, arazide birtakım güçlükler vardı, mülkiyet sorunlarını çözemediler. Ama o sırada o sözünü ettiğimiz Un Fabrikaları, Koç Binası, okulun oradaki arazi hep birlikte ele almamız gereken bir alandı. Öyle kurul kararlı bir dosya olarak belediyenin ellerinde duruyor. Bir şey yapmaya da niyetleri yok gözüküyor. Nasıl çözüleceğine dair bir yol bulunmadı. Kurul kararı doğrusu biraz sert gözüküyordu benim baktığım dosyada, her şeyi koruyordu. Bana kalsa korumaya değer olmayan yapılar da var orada.

SEMRA UYGUR- Bir projede yaptırımcısını, yatırımcısını, işin içine katmazsak; yaptırmcısını onun içine koyup ikna etme yollarını seçmezsek -örneğin Ankara Büyükşehir Belediyesi yarışması bunun en vahim örneği-ydi- onları yapabilme şansımız yok. Çünkü biz belediyelerin yahut hükümetin verdiği

doğru. Bütün bu problemlili alanlara yaklaşımın en doğru tarzı böyle hepsini kapsayan bir fikir yarışması açmak olabilir. Bu yönde çalışabiliriz, ama bir de bazı şeyler var ki -TED, Modern Çarşı ve Hal Bölgesi gibi- bunlar hiç bekleyemeyecek, el atılmazsa hemen gitmek üzere olan yerler. Modern Çarşı'yı temizlemeye, onarmaya başladılar, yarıda kesmişler ve şimdi yıkılması söz konusu. Hal binalarının mimarı Robert Örley'miş ve çok değerli oldukları söyleniyor İnci hanım tarafından. Orada galiba Altındağ Belediyesi'nin bazı tasarrufları var, hatta Büyükşehir'in bütün oraları yıkıp turizm alanı olarak yeniden yapmak gibi bir niyeti var. Bunlar gibi küçük, lokal sorun alanlarına da hızla birer öneri, senaryo, oluşturmak gibi bir derdimiz var. Bu toplantılardan böyle öneriler çıkmasını bekliyoruz. Ama önerdiğiniz yarışma süreç içinde yapılr ve çok da doğru bir şey olur.

SEMRA UYGUR- Bu söylediğinden şöyle mi anlamalıyız: Örneğin Hal binası için biz ne düşünüyoruz? Bunu rapor ya da bir eskiz olarak belediyeye uzun sürece bırakmadan sunmamız gerekir. O zaman bir hedefi, acilen halledilmesi gerekenler, bir

oluşturmak gerekir. Mesela yarışmaya çıkacağı zaman kim bunun fonksiyonuna karar verecek, eğer belediye bile yapıyorsa o bütünün içinde bir fonksiyon kazanması lazım. Yani bütünü oluşturup fonksiyonuna göre hayali de olsa bir yarışma yapılabilir. Senaryo dendiği zaman ben belki biraz da hep böyle o bütünü anlamaya çalışıyorum.

Hıdırlık Tepesi'nin üstüne planlanan 3 bin yataklı otel, tepenin her tarafının ulaşım kullanımına ayrılması anlamına geliyor. Ankara Kalesi'nin niteliği ne olacaktır? Yani belli ki araçla kullanmayacağımız bir yerse, o zaman ulaşımın toplu taşıım kısmının oralara ulaşması lazım. İşin içine ulaşım da giriyor. Eski AŞTİ alanları için de öyle. Ulaşımdan ya da şehrin içindeki fonksiyonundan bağımsız kararını veremeyiz diye düşünüyorum. **Ne olacaktır, nasıl ulaşılacaktır; hangi fonksiyonlar hangi yoğunlukta kullanılacaktır? Bunlar hep o geniş, genel resme doğru zorluyor planı. Çünkü nasılsa yapmak durumunda değiliz, ama talep etmek durumundayız:** “Şöyle olsun; şu ilkeleri olsun ve prensipleri şunlardır” gibi. Belki senaryoyu öyle kurup, onun üzerinden geriye dönüp

civarıyla ilgili bir düzenlemesi var. Ankara Kale'siyle ilgili yarışma sonucu elde edilmiş bir proje var ve o bir tarafta duruyor. Bentderesi'nde Melih Karaaslan'ın yapmaya çalıştığı bir düzenleme vardı. Hamamönü imar planı da bitmek üzere. Ama anladığım kadarıyla Altındağ Belediyesi'yle sıkıntılar var ve bir türlü aşamıyorlar. Hal Binası ve Modern Çarşı'yla ilgili şu anda yeniden tartışılmaya başlandı.Şimdi bütün bunlar varolan projeler. Yani daha önce düşünülmüş, bir kısmı hayata geçmiş, bir kısmı devam eden projeler. Ulus Tarihi Kent Merkeziyle ilgili bugüne kadar yapılan çalışmalar için özel bir şey yapsak, Belediyeyi de çağırırsak bunları bir tartışsak. Bunları birer proje paketi olarak -yani bunun müellifleri var; yarışma alanları bunlar ve üstünden ciddi süreler geçmiş- tekrar tartışsak taraflarıyla birlikte ve bunu taşısak gündeme.

Bütün bunları yaparken aynı zamanda Büyükşehir Belediyesi'nin ya da Gökçek'in Ulus'ta yapmayı planladığı turizm alanı projesini de konuşmuş olacağız. Bunları bu kapsamıyla gündeme taşımamız lazım ve böyle tartışılması lazım. **Özel projeleri de gündeme taşıyıp bunları bizim tekrar**

yapabiliyor olmak. Yoksa bütün kentler elbette zaman içerisinde dönüşmek zorundalar. Bu hayatın bir gerçeği, ama bu dönüşümü yaparken de hem anıları, hem kentin oluşum izlerini ve de bugünü birlikte görebiliyor olmak aslında esas.

kent kamuya açılmalıdır

SEDVAN TEBER- Ankara vakti zamanında, belki kent planının yapıldığı zaman, küçük bir alan içinde; fakat etrafı hep -belki o sırada vardı veya yoktu bilmiyorum ama- tahsis edilerek kamu kurumlarına verilmiş alanlarla doldu. **Şimdi özellikle Batı'ya açılan tarafa bakınca, nereye bakarsanız bakın şehirliye kapalı kullanımlarla dolu. Batı koridorundan gittiğiniz zaman demir parmaklık ya da duvarlarla özelleştirilmiş, kamu kurumlarına ait alanlar var. İnanın ODTÜ'ye kadar açık bir tane alan yok. Bakanlıklar, askeri alanlar, üniversiteler. Hangi yöne doğru giderseniz gidin bunlar var.** Bunların içinde DSI var, Karayolları var, TMO var, TCDD var. Siz istediğiniz kadar karar alın -nitekim başımıza geliyor- şehirli adına; “Kamusal alandır, kamuya aittir; bunu kamuya açın”

Belediye sınırları içinde kalan yerlerde kamuya tahsisli alanlar üzerinde belediyenin tasarruflarının geçerli olması lazım. Kim askerlerden bir şey alabilir ki, hadi onlar neyse savunma gerekçeleri var. Ama ötekilerinin niçin orada oldukları belli değil. Bana kalırsa, yapamadığımız şeylerden biri de, bu alanları kamuya açmak. **Adı her ne kadar kamuya da kamusal alan değiller gibi, kamusal alanı kamuya açmak. Biz hiçbir zaman Ankara Çayı'nı görmüyoruz, gidemiyoruz, yanına bile yaklaşamıyoruz. Mesela hep aklımdadır, treni toplu taşıım olarak kullanalım, ama tren hattı boş alanlardan geçmektedir. Ona bir şey yapmanız mümkün değildir, çünkü yanına yaklaşılmamaktadır.**

NURAY BAYRAKTAR- Ben aslında şöyle bir şeyi fark ettim, yani her ne kadar yoğun tartışmaların içinde olsak da, sonuçları açısından bazı projelerin hangi noktada olduklarını şu anda biz bile bilmiyoruz. Bir grup proje çok tartışılmış, belli bir noktaya gelmiş, ama talepler örgütlenememiş, hayata geçmesi anlamında süreçler örgütlenememiş. Mesela, Havagazı

Fabrikası bunların herhalde önde gelenlerinden biri. Bir de yarışmaları yapılmış, projeleri tamamlanmış, ama şu andaki durumları ne olacak konusunda soru işaretleri olan gruplar var. Bu iki grubu belki farklı talepler altında örgütlemek üzere bir çalışma yapılabilir. Havagazı Fabrikası, o dönem “teknoloji müzesi olsun” gibi bir talebimiz vardı, bu tekrar gündeme getirilebilir. Ulus çevresindeki bütün proje yarışmalarının bir bütün altında yeniden değerlendirilmesi gibi bir talep gündeme gelebilir.

Bir de şöyle bir şey var: Hani kamusalılığı tartışıyoruz, ama zaten bizim bir ön kabulümüz var, yani Ankara'da yapılmış

Sokağı yapmıştır. Sokağın içine girdiğimiz zaman, Ulus'ta bir sokağa mı giriyorsunuz bilemezsiniz çünkü sokak etrafa açılımlar vermemektedir, sizi böyle bir imajın içine sokuyordur.

Tabii, tartışmayı ikiye ayırmak lazım. Kazanmıştır, uygulansın. Bir de proje ölçeğinde değerlendirme yapabiliriz, proje aslında iyi seçilmemiştir şeklinde, ama o içimizde olan bir söylemdir.

NURAY BAYRAKTAR- Ben birinci tavırdan yola çıkarak söyleyeceğim, çünkü biraz önce sözünü ettiğimiz kale projeleri de bu bütünün bir parçası, yani projeler onaylanmış ve uygulama aşamasında.

kullanılan şey, bu kamusal kullanım alanlarının artırılması ve kamuya açılması aslında. Bütün bu söylediklerimizin her biri ona denk düşüyor. Bulvar üzerindeki elçilikler için de aynısını söyleyebilirim, çünkü 500 bin metrekarelik bir alandalar ve hiçbir şekilde o alanın içerisinde ne olduğunu bilemiyoruz. Orada hem mimarlık kültürü açısından, hem de ülkelerin bakış açılarının yansması açısından baktığımızda, tüm kültürlerin paylaşımı mümkün olabilir. Ama hiçbirine ulaşamıyoruz. İlk gelip yerleşen Alman Büyükelçiliği, onunla kurduğumuz ilişki, vize alırken, bir metrekarelik alandan karşılıklı görüşme süreci. Bütün bunların bence, kente kazandırılması gerekiyor diye

toplutaşım, sular, vadiler...

SEDVAN TEBER- Tren yolu hattıyla ilgili bir düşüncem var. O tren yolu hattı, kuzeyle güney arasındaki geçişe engel olan bir şeydir. Eskiden üç tane geçişi vardı; Kurtuluş'ta, Sıhhiye'de ve Tandoğan'daki köprüler; o üç geçitten geçmezseniz aşamıyordunuz. **Yani şehrin kuzeyiyle güneyi zaten böyle bir fiziki bir engelden dolayı bölünmüştür. O fiziki engelin kenarında kamuya ait olan ve kamusal olarak kullanılmayan alanlar vardır. Oysa demiryolu ve çevresi, kuzey ve güney ayrımını birleştiren bir şekilde ele alınabilir. Eğer Ankara'nın kuzeyinde ve güneyinde daha bütünleşik bir durum**

etrafındaki alanlar, -Gazi Mahallesi gibi- dönüştürülebilir. Orada da konut var ama hiçbir zaman gündeme gelmedi, batı koridoruna yığıldık. Eryaman'da toplu taşıma yok, hemen dibinden tren geçiyor, kullanamıyorlar, ayrıca metroyu oraya kadar getiriyorlar. Gelecekte de öngörülen bütün planlarda, demiryolunun ayrııcılık niteliği vardır. Tezcan'ın söylediği gibi, Kurtuluş'tan itibaren demiryolunun bütün vadisi çok güzeldir, Kurtuluş'tan sonra Cebeci İstasyonu, ondan sonraki Demirtepe İstasyonu, daha sonraki Mamak Vadisi'ne girdikleri istasyonlar çok güzel yerlerdi, çok yakın zamana kadar da boştu. Fakat o boşluğu hemen müteahhitler doldurmaya başladılar, çok kötü gelişti.

otopark yapılır? İncesu altından geçmektedir. “İncesu'yu ortaya çıkartalım” deseniz, şimdi o Sıhhiye Otoparkı'nı kim yıkabilir?

kızılay...

NURAY BAYRAKTAR- Ben de Kızılay üzerine de bir şeyler söylemek gerekiyor diye düşünüyorum. Kızılay'da da kullanım olarak baktığımızda, bir çok yaya sokağı var, ama o sokaklardan birbirine geçemiyorsunuz, mutlaka ışıklarda kesiliyorsunuz, üstte çıkmanız, alta inmeniz gerekiyor; böyle bir kullanım zorluğu var. Kızılay dediğimizde, sadece yaya sokakları anlamında değil, **Güvenpark'ı herhalde**

Semra Uygur

Çaldağı

Bent Deresi

Nuray Bayraktar

olan ve yapılmakta olan ve tasavvur edilen bütün projelerin kamusalılık adına yapılması gereği, yani kamusal yararın önemsenmesi gereğini biz zaten bütün süreçlerde ifade etmişiz. Belki hakikaten Semra hocanın söylediği gibi, daha üst başlık olarak bunu bir kez daha vurgulamak, bunları alt başlıklar altında bir kez daha tariflemek lazım. Ama benim doğrusu bu toplantıdan çok daha net talepler çıkar diye de bir beklentim var. Sedvan hocanın söylediği talepler çok önemli, yani kamusal diye ifade edilen, ama insanların hiçbir şekilde içine giremediği alanların gerçekten halka açılması, yani kentteki duvarların yıkılması.

Bir de, üçüncü grupta şu anda gündemde olan tartışmalar var; Çal Dağ, Papazın Bağı, Çiftlik. Bunlar için ne söylediğimizi çok net bir şekilde ifade etmek gerekiyor herhalde. Mesela, Çal Dağ tartışmaları var, bugün burada onu anlamaya çalıştım. Ama sonuçta, biz o tartışmalarla beraber oradaki yapılmış olan proje hayata geçsin diyor muyuz?

SEDVAN TEBER- O iyi ya da kötü bir yarışma kazanmıştır. Bana sorarsanız, ben projeyi müthiş eleştiriyorum. Bir Osmanlı

Şöyle bir şeyi mi gündeme getirmek gerekiyor: Kent için bir sürü proje yapılıyor, bir sürü insan bunlar üzerine kafa yoruyor, ama uygulama aşamasında problemler yaşanıyor. Oda olarak “Çiftlik için yarışmaya açılın” diyoruz. Biz orada neyi talep edeceğiz ve ne yarışmaya açılacak. Doğrusu yarışmalar konusunda da ben ciddi ürküyorum. Ankara bütünü içerisinde bu yarışmalar nasıl ele alınmalı? O zaman sizin söylediğiniz noktaya geliyorum, yani Ankara'nın bir bütün olarak belki hakikaten kurgulanması, bütün parçaların bunun içerisinde yer alması gibi. Özetle söylemeye çalıştığım şey şu: Bütün bu süreçte çok fazla tartışıyoruz, ama ne söylediğimiz, ne talep ettiğimiz biraz daha netleşirse, sonraki sürece kimleri katacağımızı, o süreç hangi aktörlerle nasıl örgütlenecek; bunu da biraz daha tariflemiş oluruz diye düşünüyorum.

TEZCAN KARAKUŞ- Ben de aslında konuların böyle parça parça ele alınmasından öte, bir üst başlık üzerinde yürümesinin doğru olduğunu düşünüyorum ve burada, söylenenler arasında en çok beni etkileyen ve belki üst başlık olarak

düşünüyorum. Bu sürecin içinde elçilikleri dışarlara taşıyıp, oraları kamuya açma yaklaşımlarının gündeme getirilmesi olabilir.

Banliyö hattından Kayaş'a doğru giderken, mermer fabrikalarını geçtikten sonra bağlar ve bahçeler vardır, hâlâ öyle mi bilmiyorum. Bunlar korkunç etkileyici yerlerdir. Sonra onlar, Bayındır Barajı'yla birleşir ve bir yeşil aks oluşturur. O üst ölçekte aslında bütün bunları da dikkate alan, suların aktığı, Bademli Dere'de bir kent ormanının olduğu gibi hayaller üzerinden de gitmekte fayda var diye düşünüyorum. İmrahor Vadisi'nin tam karşısında alabildiğine büyük bir alan var ve orada artık yapılaşma tek tek malikaneler şeklinde başlamış durumda. Biz bu sürece müdahil olamazsak, bir süre sonra oralar da elimizden gidecek. İmrahor Vadisi'yle ilgili planlama süreçlerine itirazlar ve planın iptali, yapılaşmaya açılmaması konusunda çalışmalar yürütülüyor. Sadece bununla yetinmeyelim, mesela, çok hoş bir öneri geldi, İmrahor Vadisi'nde kamuya ait alanlarda, ağaçlandırma kampanyasına başlayalım.

istiyorsak, bunların orta ve ayıran noktası bu alanlardır. Bunların içine EGO'nun arazisi, askeri alanlar, MKE'nin alanı girmektedir. Bunun içinde ele aldığınız zaman, birleştirici bir parça olarak düşündüğünüz zaman, AŞTİ alanının da anlamı değişik olacaktır. AKM alanı hakikaten kurtarılmadı. Mesela, bana CSO inanılmaz derecede büyük gözükmektedir, birleştirici bir unsur gibi duruyor, ama kullanıldığı süreler olarak baktığımız zaman da, şehrin merkezinde çok büyük bir ayrııcılık yapabiliyor. Tek fonksiyon kültür olduğu için ayrııcı sanıyorum, biraz daha miks kullanımlar belki önerilebilirdi. AKM'nin alanından sonra dönüşme alanı içinde olan, Gençlik Parkı ve spor alanları ele alınamamaktadır; anlamsız bir şekilde bütün o işlevler yan yana gelmiştir, çöküntü ve kullanılmayan bir alandır.

İnsanlarla nerede karşılaşıyoruz? Toplu taşımlarla karşılaşıyoruz. Başkasını görmek istemiyoruz, ama o kabin içine girdiğimiz zaman, ister bu otobüs, ister metro olsun, kentli birileriyle karşılaşıyoruz. Onun için ulaşım bana kalırsa, önemli bir unsur. Bu demiryolu güzergâhı değiştirilmeyecekse,

Aynı şey keza, Hatip Çayı Vadisi planı ihale edileli 4 sene oldu. Orada çok müthiş hisseli mülkiyet vardı. Yeni getirilen planla, oraların hepsini bir imar parseli haline döndürdüler, yani vadi bugün yapılaşması olmasa bile, üzerinde imar haklarının olduğu bir yer. **Ortada Hatip çayını bile göremeyiz, kanalın içine alındı. DSİ'yi kentsel alanın içinden kesinlikle atmak lazım. Yaptığı her şey aykırı, bildiği bir tane kanal kesiti var.**

Vadiler belki taleplerin alt başlığı olabilir; yeşil alanlar öyle.**Biz yeşil alanları bozuyoruz. Gençlik Parkı ve Kurtuluş Parkı buna örnektir. Kurtuluş Parkı ve Abdi İpekçi kadar güzel bir yer şehrin içinde neresi olabilir? Abdi İpekçi'yi taşıyğını haline getirdik, Kurtuluş Parkı'nın içine bir sürü paten sahası, evlendirme dairesi doldurduk.** Kolej oradaki yerini bedavaya almıştır, AOC'de olduğu gibi. Çünkü, orası derenin yatağıdır, Jansen'in aksı oraya kadar gelmektedir. Sonradan TED'e devretmişlerdir. TED de şimdi, o rantlı araziden çıkmayacaktır, çıkmamaktadır. Oraya konulan Sıhhiye Otoparkı, hakikaten o noktada olmalı mıdır? Bir ulaşım planı yapmadan nasıl

çok ciddi bir şekilde tartışmak gerekiyor. Saraçoğlu Mahallesi'nin Kızılay içerisindeki ve kamusal kullanım olarak anlamı nedir ele almak gerekir. Hepsini bir bütün olarak ele almak, Kızılay üzerine de ciddi bir senaryo yazmak, kamusal kullanımı Kızılay için de çok ciddi örgütlemek gerekiyor diye düşünüyorum.

SEDVAN TEBER- Bazı şeyler var ki, hakikaten çok güç diye düşünüyorum. Güvenpark bir ulaşım değiş-tokuş yeri. Oradan minibüsleri, otobüsleri kaldırsanız, nereye koyacaksınız? Belediye Maltepe'yi düşünüyordu. Ama Maltepe Pazarı, bir yaya ve otobüs kullanıcısı olarak bana çok uzak gözüküyor. Zorlarlarsa belki alırsınız, ama bu bir konfor kaybı. Zaten Maltepe Pazarı'yla EGO alanının birlikte ele alınması gereği de var. Bu şehrin, tek aksa kuzeyi güneyi bağladığınız zaman, ne yapsanız, tıkanacağı kesin. Sürekli kuzey-güney aksında akan bir yolumuz var idi, Konya Yolu, onu kaybettik. Onu bir şehir bulvarı haline getirsek, belki Kızılay'ın üzerindeki yük azalacaktı.

Böylesine şeyler düşünülebilir, ama bunlar

hakikaten plan yapmak demek. Plan nasıl olmalı? Yeşillerin ve ulaşımın ayrıntısına girerek, konut alanlarının dağılımı ve nitelikleriyle ilgili bir şeyler söylenebilir. Yeni gelişen konut alanlarında artık parsel yok (Karakusunlar gibi), içinde 300-400 kişinin yaşadığı büyük bloklar yapıyoruz ve giderek bunlar da daha kalın, daha yüksek olmaya başlıyor. Konutlar sosyal niteliği de olmayan acayip kuleler oluyor. 30 kilometre ötede dahi konut blokları var, oralarda toprağa yakın olmanız belki söz konusuysen yine bunlardan var, çünkü rant çok kolay dağıtılıyor ve yoğunluk çok kolay veriliyor.

SEMRA UYGUR- Benim de bu

TED için Sedvan'ın demin söylediği gibi, orası semte adını vermiş bir eğitim kurumu. Bugün yeniden dönüşüme uğrayacağında, çok daha geniş ölçekte, sadece kendi bahçe duvarları sınırları içinde olmaksızın, Kurtuluş Parkı'yla, Ziya Gökalp'le, arkasındaki alanlarla, Hacettepe'ye çıkan ara sokaklarıyla birlikte kentin kullanımına yeniden kazandırılmalı.

Eskiden bir şehircilik tekniği vardı, zonlama yaparlardı; konut burada, kültür burada, sanayi burada... Artık günümüzde bunun olmadığını ve kentin günün her saatinde yoğun olarak kullanılabilir ve paylaşılabilir olması gerektiği gerçeğini hissediyoruz; çünkü öbür türlü, gece kullanımlarının ya

Haklısınız, belki kent merkezinde olmaması gereken kurumlar bunlar, ama bir de baktığınız zaman, yeşili koruyanlar da bu kurumlar; orada da bir paradoks var. Kızılay'dan Çankaya'ya doğru çıkarken sağlı sollu elçilikler. Yukarıdan bir bakın, müthiş güzel bir alan, ama elçilikler etrafını çevirmiş; göremiyoruz. Şimdi biz "belediye, gel buraları al, düzenle" desek, her yer beton yığını olur.

ALİ ÖZER- Ben de buna değinmek istemiştim. Sanırım, Avrupa kentlerinin dönüşümü de, son 15-20 yılda hep bunun üzerinden olmuş. En büyük örnek, Barselona'nın kıyı şeridi. Bu alanlar aslında

tartışma konumuzu oluşturan alt ölçekler var. Kendi içinde hepsinin belli süreçleri var, süreci olmayanlar da var. Bir üst ölçekte Ankara için Odanın yapabileceği şey, herhalde bir master plan yarışması. Bu daha önce yapılmış mı? Jansen Planı dahil, sanırım Ankara'da bugüne kadar hiçbir plan uygulamaya geçirilememiş, böyle plansız bir kent görünümünde. O yüzden bir master planı yarışması, bu üst ölçekleri bir araya getirmesi açısından çok iyi olabilir.

Alt ölçekte de birkaç şey çıktı. Bir koruma alanları var. Koruma Kurulu tarafından korunmayacak nitelikteki yapıların da korunduğunu hepimiz biliyoruz. Diğerinin dediğiniz, yaptırımlar da bundan kâr

aşağı yukarı 4 milyon, ama Ankara hâlâ bir metropol kent modeline dönüşemedi. Bunun bir nedeni de galiba, kentin böyle üst üste yığılmış olmasından kaynaklanıyor. **Bakıyorsunuz, İstanbul'da bir sokak 300 yıldır, 500 yıldır kullanılıyor, yani üst üste bir sürü katman eklenlenmiş. Burada öyle eklenlenmeler yok. O yüzden zaman içinde biraz yoğunlaşmaktan korkmamak gerekiyor. Yoğunlaşmakla, emsalin artmasını kastetmiyorum, yani hayatın, konuların yoğunlaşması, üst üste gelmesi. Kentsel dinamiklerle bütün yoğunluklar rant sağlıyor. Ankara'nın yaşantısının yoğunlaşmaya ihtiyacı var.**

Kongresi deniliyor akla İstanbul geliyor. Tabii, İstanbul pazarlanabilir bir kent gibi gözüküyor. Expo denildi, hemen dönemin bakanı İstanbul'u sundu. Formula pisti denildi, bütün yatırımlar İstanbul'a gidiyor. Ankara bu anlamda yavaş yavaş İstanbul'un taşrası olma pozisyonuna doğru gidiyor, buna engel olmak gerekiyor. Benim kentteki yoğunlaşma, kentteki hayatı zenginleştirmekten kastettiğim şeylerden biri de bu.

SEMRA UYGUR- Tabii, topografyasının, doğal güzelliklerinin ve kültürel, ticari rantının yoğun olması. Ankara ise, topografik zenginliklerini giderek yitiriyor, yanlış imar planlarıyla da yitiriyor. Sanat

Ali Özer

Konur Sokak Üst Geçidi

Hasan Özbay

Kızılay

konusulanlardan edindiğim şöyle bir şey: Kentin aslında herkes tarafından kolay kullanılabilir olmasını sağlamak gerekiyor. Bizim burada vurgulamamız gereken şey, Ankara'ya nasıl bir içerik biçtiğimiz. Örneğin, Paris'e kültür başkenti diyorlar, Berlin'de imparatorluk başkenti hissi var. Biz burada genç bir cumhuriyetin başkentinin nasıl olması gerektiğini aslında tartışıyoruz. Bu da, kamunun daha fazla kenti kullanması, demografik yapının kentin kullanımına yansıtılmasıdır. Mesela, AKM alanları, 140 dönüm bir tarafında, belki 300 dönüm diğer tarafında, gençlik parkına kadar giden kısım, aslında kamunun bugün hiçbir şekilde kullanamadığı bir alan olmaktadır. Kızılay'dan Ulus'a doğru onların yanından yürüyerek geçtiğimizde içine dahil olmamız beklenirken, orası mezbelelik halinde. 20 yıldır dördüncü bölge, siyasi tercihlerin sürekli değiştirmesi nedeniyle, toprak yığını halinde. Ankara'nın oluşumunda, Dil Tarih'in, Olgunlaşmanın, Kız Meslek Lisesi'nin o çepere paralel dizilmesi, yapılı bir Ankara hissi vermek içindi, ama aradan geçen 70 yıldan sonra hâlâ kenti kullanımında yer almayan alanlar var.

da hafta sonu kullanımların olmadığı Kızılay'ı yaşıyoruz. Dershaneler, barlar ya da farklı işlevlerle, gece ve hafta sonları da yaşanır hale getirilmesi için aslında kentin kendi kendini zorlaması lazım. Biz buna ilişkin de belki kafa yormalıyız.

Sedvan'ın söylediği gibi, halka hizmet etmesi gereken merkezi idarelerin elinde olan yerlerin, yerel yönetimlerin iradelerinin dışında geliyor olması ikiliğinin kaldırılması ve kente dair bütün kararların bu işe kafa yoranlar ve yerel yönetimler tarafından alınması çok daha demokratik diye düşünüyorum.

kentin rezervleri

HASAN ÖZBAY- Eskişehir Yolu üzerinde askeriyenin ağaçlandırdığı bir alan var. Ağaçlandırmasa, belediye buraya birtakım rant tesisleri yapacak.

ALİ ULUSOY- O noktada ben çok aykırı bir şey söyleyeceğim. Sonuçta, o alanların kamusal alan olarak düzenlenmesi, kamuya açılması, kullanıma açılması çok doğru, yapılması gereken şeyler. **Ama bakıyorsunuz askeri alanlar yeşil kalmış.**

kent içinde bir rezerv alan olarak koruna gelmiş. **Aslında bu ulaşılamayan kamu alanları, kent için bir şans, bir yeniden başlama noktası gibi duruyor. Batı koridorunda, neredeyse ODTÜ'nün karşısından, Atatürk Orman Çiftliği'yle başlayan alanlar, daha sonra sanırım ordunun alanları, demiryolu hattının etrafının aşılabilmesi... Bütün kentin dört tarafında bu alanlar mevcut. Bu aslında yeniden başlamak için, kentin dönüşümünü sağlamak için bir başlangıç noktası.** Siz "bunlara cevap bulalım" dediniz. Bunlara cevap bulmak bugünün ölçeğinde -hocam da bahsetti-mümkün gözüküyor. Ancak her birini tek tek masaya yatırıp, önce problemleri belirleyip, tartışıp, daha sonra çözüme ilerlemek daha doğru olurmuş gibi geliyor. Eğer bu kamu alanlarının kentli kullanımına açılması, bir zonlamaya gidilmeden, kentin her noktasında yaşanması eğer mümkünse, bu da mimariye yansiyacaktır. Mimari de eğer bu ortamın bir sunuşuysa, herhalde bu dışavurum gerçekleşecektir. Tüm tartışmayı ben iki ölçekte görüyorum. Bir hocamın söz ettiği bir üst ölçek, yani şöyle bir geri çekilip bütün kente tek açıdan bir bakmak, bir de bugün bizim

sağlamak istiyorlar. Sahipsiz bir şekilde bir alanı yarışmaya açınca, bu sefer de yapılamıyor, üretime, uygulamaya dönük olmuyor. Bir de, yeşil, nefes alacak alanlara kentin ihtiyacı var. Bu bana çok kapsamlı geldi. Sizin listeniz dışında, benim burada not aldığım 15-16 tane daha alan var. En önemlisi de, Kızılay hem üst ölçekte, hem de nokta nokta çözümlenmesi gereken bir yer.

istanbul/ankara

HASAN ÖZBAY- Ankara dışında hiçbir kentte belediye başkanının, bu kadar Mimarlar Odasından uzak durduğu bir örnek de yok. İzmir'deki ilişkiler farklı, İstanbul da farklı. Yalnız aykırı bir şey söyleyeyim: Bu kentle ilgili baktığınız zaman, şunu kabul etmek lazım ki, kenti oluşturan şeylere rağmen, rantı kaldırdığımız zaman kent olmuyor. Biz mimarlar her zaman her şeyi belirlemek istiyoruz, ama karar erkleri de her zaman mimarlarda, plancılarda olmuyor. Mesela, İstanbul'da, kentin bir sürü yerinde farklı merkezçikler var ve bunlar yaşıyorlar. Ankara hâlâ böyle tek merkeze bağlı bir kent. 4 milyon az değil, Berlin'in de nüfusu

SEDVAN TEBER- Rantı eşit dağıtacağız diye mümkün olduğu kadar aynı düzeyde, belli bir yerler vurgulanmadan alanlar yaratıyoruz. Şimdi mesela belediye kişi başına 150 hektar filan bir hesaptan gidiyor. Bütün Ankara'da her yerde bu var, uygulamaya geçtiği zaman da ayrıştırmıyor, hep birbirinin benzeri şeyler çıkıyor. Kamunun rantı denetleyecek mekanizmaları olmalıdır.

Ankara'da böyle bir kuzey-güney ayrımı, fakirler, zenginler var, bunlar böyle yağ ile su gibi hiç birbirine bulaşmıyor. İstanbul'da bu böyle değil, Boğaz gibi bir yer, herkese açık. İstanbul'un böyle bir şeye müsait bir yapısı var.

HASAN ÖZBAY- Mesela, İş Bankasının merkezinin İstanbul'a taşınmasına yerel yönetimler müdahale etmeliydi. Biz Ankara'da kurulduk diye ortaya çıkıyorlar, sonra merkezi taşıyorlar. Hatta Merkez Bankası bile merkezlerini İstanbul'a taşımayı düşünüyor. Vakıflar, galiba taşınmayı düşünüyor. Yerel yönetimlerin, bu tür işlevleri merkezde tutmak için çaba göstermesi lazım. Mesela, olimpiyatlar denilince akla İstanbul'a geliyor, UIA

festivalleri İstanbul'da oluyor. Hasan'ın dediği çok doğru, yerel yönetimlerin Türkiye'ye ikinci bir eğlence, ikinci bir gidilmek istenen bir yer oluşturacak rantı, gelişmeyi sağlıyor olması lazım; yoksa meslek alanında da ekonomik alanda da Ankara-İstanbul çelişkisi, çekişmesi var. Bunu yarışa döndürerek, buranın da alternatif bir kent olması için birşey yapmalıyız.

Ankara'ya nasıl bir ruh biçiyoruz? Ankara, tarihiyle, Cumhuriyetin başkenti oluşuyla, oluşturacağı diğer rant aktiviteleriyle, bütün bir kent olmak durumunda. Şu anda Ankara'yı tanımladığımızda, memur kenti, Ankara'da sabah işine giden, akşam evine gelir. Akşamını, hafta sonunu değerlendirecek yer bulamaz, bulsa da parası yoktur; böyle bir kent izleniminde. Ankara'nın bir anlamda ekonomik olarak da zenginleşmesi, bu kentsel dönüşümle birlikte hedeflenmeli. Zenginleşmedikçe de, bunlar yaşamaz, gelir düzeyinin de artırılması, belki Ankara'nın etrafının iş alanlarıyla da çevrilmesi lazım, çünkü iş, ekonomik dönüşüm olmazsa, salt kamuyla bir kenti büyütemeyiz aslında.

mimar senaryoları

HASAN ÖZBAY- Bu yerel seçimler esnasında, mimarların çok küçük (*kitsh*) bulduğu örnekleri, Başkan en ideal, en büyük projeler olarak kamuoyuna deklare ediyordu ve Melih Gökçek büyük farkla seçildi. Oy aldığı tabanın kültürel beklentileriyle bizimkiler çok farklı. Melih Gökçek tabanını orası gördüğü için, bizim kültürel perspektifimize yaklaşıyor. Örneğin, bir müze yapmak istiyor, pekala yapılabilir. Bilbao'da müze yapıldığı zaman, 100 milyon dolar gibi bir maliyeti vardı, ama 2 yıl gibi bir süre içinde kendini

plan hedeflerini değiştirmiş oldu. Bunun gibi, bizim öngöremeyeceğimiz şeyler olabilir, çünkü kent çok değişken, kentin dinamikleri bizim kurgularımız dışında geliyor. Ancak makro alandan detay alanlara kadar bir sürü problemleri var. Bunları ortaya koyup, tartışmak lazım. Hatta ortam ütöpik tasarımlara da imkân vermeli, yani insanların hayalleri, belki bizim güdülediğimiz şeyler olmayabilir; yani bizim korunmasını önerdiğimiz bir alan üzerine başka perspektifler olabilir. Örneğin, Corbusier'nin Paris için bir tasarımı vardır. Bilirsiniz, bloklar, kentin üzerinde yürür, aslında Corbusier Paris'in

detayda ürünlerdi, kentin makro formu üzerindeki öneriler, bu derecede tanımlı şeyler değildi.

ne yapmalı?

ALİ ULUSOY- Üst ölçekte Ankara'ya uygun bir senaryonun tartışılması lazım. Bunun için Sedvan hocamın söylediklerine katılıyorum. Konu başlıklarıyla deminden beri sıraladığımız ve üstünde yoğun olarak tartıştığımız ve bugüne kadar ciddi üretimlerin olduğu birtakım konu başlıkları var, onları masaya yatırabiliriz, bir engel yok. Yani Havagazı Fabrikası, Papazın

yoğun kullanıyoruz. ama her gün burada bir yığın uygulamalar yapılıyor ve bunu yapan da yerel yönetimler ya da kullanıcılar. Bütün yapılanlar, bugüne kadar gördüğümüz ve rahatsız olduğumuz bu uygulamalar, çok plansız ve programsız yapılıyor. Belediye Başkanı Fen İşlerine diyor ki “şu Karanfil Sokak'ın girişindeki merdivenleri bir yapın” Çok yakın zamanda olduğu için söylüyorum. Oraya iki tane arkadaş iyi niyetle geliyor -mesleği nedir bilmiyorum, büyük ihtimalle inşaat mühendisidir- yanına da üç tane usta alıyor, “hadi şurayı düzenleyelim” diyor. Proje yok, bir öngörü yok, bir tasarım yok.

eline bırakılmış olsaydı, kamu kurumlarının koruduğu ya da üstüne bastığı ve dolayısıyla koruduğu yerler kaybedilmiş olacaktı. Ama bunların hepsi için acaba bu çerçevede bir plan elde etme, planı koruma, planı sahiplenme, plana katkıda bulunma süreci nasıl geliştirilmeli?

Bizde gelişme planı gizli, ulaşılması mümkün değildir, kentin nerede ne gibi bir gelişmesi olacağı belli değildir, altyapı ve ulaşım, diğer şeyler nereden geçecektir, belli değildir. Bu çerçevede acaba planlamanın daha açık olması için bir şey yapılabilir mi? Gürtuna döneminde,

örgütlemesi, bunu sistematik hale getirmesi gibi bir önerimiz yer alabilir ya da bunu buradaki grup birlikte yapabilir. Ama alt ölçeğe kadar inen bir modeli örgütlemeye de ihtiyacımız var. Bu ilk başta hakikaten forum gibi geliyor bana da.

Bu tartışma ortamlarını diğer ilgili meslek gruplarının da katılımıyla “planlama, ulaşım, tarihsel süreç, yeşil alanlar, konut gibi 5 ana başlık altında sürdürmek istiyoruz. Bunu çok önemsiyoruz, çünkü burada Ankara'nın 2004'teki resmi çıkıyor.

Katkılarınız için çok teşekkür ediyoruz.

Sakarya Üst Geçidi

Yüksel Caddesi

finanse ettiği gibi, kentte de yeni bir dönüşüm başlatmış oldu. Hatta ekonomisine “Bilbao Efeği” diye koymuşlar, bu yapının böyle kent içindeki birtakım dinamikleri harekete geçirmesini. Başkan böyle bakmıyor, çünkü onların mesaj vermek istediği veya yaslanmak istediği kültürel taban, farklı bir taban.

Biz mimarlar, kente mimarca bir perspektif sunabilir miyiz? Şöyle bir proje geliştirmeye çalışmıştık: Bu yarışma değil, ulaşımdan detaya kadar bir çok alanda kim neyi yapmak istiyorsa, o konuda çalışıp sonuç olarak, herkes yaptığı ürünü bir forumda tartışacaktı.

Mesela, Eskişehir Yolu bence ciddi bir problemdir. Aslında Ankara'nın eski makro formu (1999), İstanbul Yolu üzerine kentin lineer gelişmesini planlayan bir makro formdu. 2005 Planında Eskişehir Yolu'na doğru da gelişmeye başladı. Daha önceki, 1999'a veya 1995'lere kadar geçerli olan Ankara'nın master planı, birdenbire tüm

yok olmasını hedeflemiyordu; onun sunduğu, gelecekte trafiğin kentleri ne şekilde biçimlendireceğine yönelik bir uyarıydı, bir öngörüydü. Bu anlamda belki, beklenmedik öngörüler de gelebilir. Belki, bu forum kent üzerine hayallerin sunulduğu ve bunların tartışıldığı bir ortama dönüşebilir.

Bundan 7-8 sene önce biz Ankara'da atık çöplerimizi ayırıyorduk, ayrı poşetler vardı. Son yıllarda kalktı bu, artık yapılmıyor, onun yerine kâğıtçılar var, onlar topluyor, ciddi bir sosyal hizmet görüyorlar. Belediyenin yapamadığını onlar yerinde yapıyorlar. Bir şeyi birisi yapmayınca, diğeri o boşluğu dolduruyor. Bu anlamda kentin yönetimine de öneriler gelebilir. Biz mimar olarak kente bakışlarımızı sunmalıyız diye de düşünüyorum. Mesela, ben “Yaşasın Kentler” Yarışmasına benzer bir şey olabilir diye bekliyordum. Ama benim dediğim gibi, bir sonuç orada çıkmadı. Orada mesela, Tülin Hadi'ler “plug and play” diye bir kavram üzerinden konuşular, onlar daha entelektüel ve çok daha

Bağı, Çal Dağı, AOÇ ya da yarışmaya çıkmış, Ulus tarihi kent merkezi, Ankara Kalesi, Hamamönü, Hal binası, Modern Çarşı. Gökçek'in Ulus'ta yapmaya çalıştığı bir şey var, “turizm merkezi yapacağım, buraları yıkacağım” diyor. AŞTİ yarışmaya çıktı, ama şimdi orada başka bir proje yapıldı. Yarışmaya çıksın diyoruz, bir tarafta da başka bir şeyler uygulanıyor; bunu tartışmaya açabiliriz. AKM alanının, bu bütün olarak ele alınması lazım, o bir kültür aksı, oradan başlayıp, Ankara Kalesi'ne kadar devam eden, Ulus'u da kapsayan bir alan. Burada yeniden belki tartışılıp, gündeme taşınması gerekiyor. Kamusal alanların kamusal kullanıma açılmasıyla ilgili önerdiğimiz şeyler var, onlar belki tartışılabilir. Bütün tartışmalara hem meslektaşlarımızı, hem de yerel yönetimleri dahil etmek gerekiyor. Bütün bunları birleştirip, üst üste koyup, bunları tekrar tartışmaya açıp, buradan bir yere gitmek gerekiyor.

Mimarlar Odası Konur Sokak No 4'te yıllardan beri oturuyoruz, bu sokağı da çok

Biz şöyle bir çalışma yapsak; Mimarlar Odasının bulunduğu Konur Sokak'tan, Karanfil'i de içine alan, Güvenpark'a kadar uzanan alan Gazi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin proje konusu olsun. Atölye çalışması gibi, burada böyle bir çalışma yapsak, bunu da ilan etsek belediyeye, kullanıcılara, bu sokaktakilere, kitapçılara, kafelere, kim varsa. Projeleri assak, sokakta sergilesek, insanların görüşlerini alsak. Bir proje modeli, proje demokrasisi, hani yerel yönetimlere de model olsun diyoruz ya. Birlikte tasarlayalım, birlikte tartışalım. Şu sokağı düzenlediğimizi düşünün, böyle bir katılımcı modelle hoş şeyler çıkar.

SEDVAN TEBER- Burada hakikaten bir kere kesinlikle Melih Gökçek'ten kaynaklanan özel olarak bir sorun var. Nedir? Her şeyi kendisi, hatta kendi evinde diyeyim, demokrat olmayan, katılımcı olmayan yöntemle yapıyor.

Bir de, demin sözü edilenlerin hepsine katılıyorum. Vakti zamanında belediyenin

İstanbul'da 500 proje yapıldı, “sayıyı tutturacağım” diye zorlayarak ama bunlar ortamı hareketi geçirdi. Burada ise, bütün tasarruflar Belediye Başkanının kafasında geliyor ve gerçek oluyor. Özel bir Ankara durumu. Bu kırılır mı, kırılmaz mı, hakikaten uğraşılsa, anlaşılır mı, uzlaşılır mı bilmiyorum.

NURAY BAYRAKTAR- Bugün bu tartışmalar hep üst başlıklar altında süren tartışmalardı. Acaba bunları hakikaten -hepimizin herhalde önerisi sonuçta oraya geliyor- birtakım proje başlıkları altında gruplayıp da, mevcut duruma ait gelinek noktayı ifade etmek anlamında, belli konuların tarihçelerini de çıkarsak. Bu proje başlıkları çıktıktan sonra, onun modelini örgütlemek üzere çalışsak; buna öğrenci projeleri de dahil olabilir, sizin söylediğiniz forumlar da dahil olabilir. Sonra onların sergilenmesi gibi bir süreç olabilir. Bunlar etap etap gidecek çalışmalar. Bültenin bu sayısında herhalde bu tartışmaları bir şekilde aktarıyor olmamız, bundan sonraki sürece ilişkin de, belki Odanın böyle bir çalışma programını

SSK Geçidinden Selanik Sokak

“YEREL YÖNETİMLER YASA TASLAĞI KAPSAMINDA ANKARA

KATILANLAR: ALİ ULUSOY (TMMOB MO. Ankara Şubesi, Yönetim Kurulu Başkanı), **TUNCAY ALEMDAROĞLU** (Eski Yenimahalle Belediye Başkanı) **ÖMER KIRAL** (Şehir Plancısı), **KADRI ATABAŞ** (TMMOB MO. Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **METİN AYGÜN** (TMMOB MO. Ankara Şubesi, Yayın Koordinasyon Komisyonu Üyesi), **AYHAN ÇELİK** (Mimar), **GÜLNUR GÜVENÇ** (TMMOB MO. Ankara Şubesi, Yayın Sorumlusu)

Ali Ulusoy

Kadri Atabaş

Ömer Kiral

Metin Aygün

ALİ ULUSOY- Öncelikle hoş geldiniz. Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni’nin Temmuz ve Ağustos ayı dosyası için “Ankara Üzerine Senaryolar” konusunu seçtik. Kentte birçok şey değişiyor. Sizler çok yakından takip ediyorsunuz, hem kent merkezinde ciddi değişiklikler var, hem kentin gelişmesiyle ilgili sorun alanları var. Bütün bunlar olurken bir taraftan yasal değişiklikler oluyor. Bunların arasında “Kamu Yönetimi Temel Yasası” diye adlandırılan ve merkezin yetkilerinin büyük bir bölümünün yerele devredilmesiyle şekillenen ve uzun süredir kamuoyunda tartışılan bir yasa tasarısı var. Buna bağlı olarak İl Özel İdareleri Yasa Tasarısı, Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı, Belediyeler Yasa Tasarısı var. Bu arada biliyorsunuz İmar ve Şehircilikle ilgili tasarının Temmuz ayı içerisinde yasalaşacağı söyleniliyor. Bunun kentlerimize getireceği olumsuzluklar, olumluluklar var.

Bütün yasa tasarılarında açıkçası kentin yeni bir yönetim modelini kurgulayan, öngören maddeler var ve birçok yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesiyle birlikte birçok şeyin değişeceğini düşünüyoruz ve

bunlarla ilgili ciddi kaygılarımız var. Mesela, Ankara’nın kuzey girişiyle ilgili, o bölgenin ıslah edilmesine yönelik Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı çıktı. Oradaki planlama yetkisinin Büyükşehir Belediyesine devredilmesiyle, yapılacak çalışmaların önünün açılmasını içeren bir tasarı yasalaştı.

28 Marttan itibaren geçen süreye baktığınız zaman bu anlamda çok ciddi girişimler var yerel yönetimler kanalıyla. Siyasi tablo da açıkçası bu girişimlerin hızlandığı bir süreci gösteriyor ve hazırlıklı olmamız gereğinin işaretini veriyor gelişmeler.

Biz Ankara kentinde bir meslek örgütü olarak bunlara karşı ne yapabiliriz, nasıl bir Ankara öngörüyoruz, bütün bu olumsuzluklar Ankara kentini nasıl etkileyecek ya da bu olumsuzluklar içerisinde biz neler yapabiliriz, nasıl bir girişimde bulunup en azından yasal süreç müdahale ederek, olumlu gelişme sağlamak anlamında nasıl katkımız olabilir diye düşünüyoruz. Yani böyle bir hedefimiz var ve bunu Bülten aracılığıyla tartışmaya

açacağız, kamuoyuyla paylaşacağız.

ÖMER KIRAL- Bizim mesleki alanda, yani şehircilik ve mimaride genellikle iktidarın tek parti tarafından yönetildiği dönemlerde imar yasaları, belediye yasaları, kamulaştırma vs. top yekûn yeniden ele alınıyor. Birikmiş sorunların iktidardaki siyasi anlayışın bakışıyla ve de o siyasi anlayışın içinde bulunduğu iç ve dış dinamikler çerçevesinde çözülmeye ya da değiştirilmeye başlanılacağı gibi ipuçları var. Bu çalışmalar çok yeni değil, hepsi geçmiş olan yasalar; Dünya Bankası’nın ve IMF’nin önermesiyle başlatılan reform tasarıları. Bu işin tutarsızlığı, bir bütün olarak reform niteliğinin olmamasını ortaya çıkaran ipuçlarıdır. Kamu Yönetimi Reformu, Yerel Yönetim Reformu denilen belediyeler, büyük şehirler ve özel idarelerle ilgili yasalar; bütün bunlar farklı bakanlıklarda, hatta aynı bakanlığın içinde bile farklı kümeler tarafından hazırlanan tasarılarıdır ve her birinin bir vizyonu var mutlaka, ama ortak bir vizyona bakıldığı zaman birbiriyi çelişen, tutarsızlıkla dolu çalışmalarıdır.

İmar Yasası ve Kentsel Dönüşüm Yasası ile ilgili katılımcı atölye çalışmaları, Dünya Bankası’nın Türkiye ile imzalamış olduğu bir ikraz anlaşmasının bir koşulu gereği yapıldı. Yani Bakanlığın kendi isteğiyle ortaya çıkan bir şey değildi. Ancak, sonuç olarak bence faydalı oldu.

Kentsel Dönüşüm Yasası çok büyük sorunlar yaratacak niteliktedir. İçinde af unsurları, parasal hesaplamalar var. Eski af yasasından daha kötü şeyler ortaya çıkacak, her şey 1984’lerden daha karmaşık bir hale gelecek. Ancak bir başka saptama da yapmak gerekir ki, içinde yaşadığımız kentlerin sorunlarını af yasaları olmadan

mekânsallaştırılmış dokümanları olarak hazırlanması gerekir ve ona göre bu planların sektörel, tematik ve kurumsal bazda her bir şehirde uygulanması gerekir” diye önermiştik. Temel olarak önemli bir boyut daha önerdik; **mevcut İmar Yasası’nda “afet” kelimesi neredeyse hiç geçmemektedir. Türkiye Afetler Yasası ayrıdır, İmar Yasası ayrıdır, bağımsız şeylerdir birbirinden. Dolayısıyla biz İmar Yasasının içine afetler konusunda bir başka arayüz daha ilave etmeye çalıştık. Risk analizleri, risk yönetimi, mikro bölgelerin tehlikeleri, risk haritalaması vs. gibi gerek planlamanın altlık çalışmaları, gerekse planlama sürecinde**

afetlerin yaratacağı hasarların azaltılması çalışmalarının yürütülmesi gerektiğini, bu bölgelerde belediyelerin rolleri, diğer kurumların rolleri neler olabilir konularıyla ilgili bir taslak önerisinde bulunduk. Bakanlık bu taslağı çeşitli yerlerde kurumlarda görüşe sunuyormuş ve Temmuz ayı içinde yasalaştırmaya çalışacakmış.

ALİ ULUSOY - Bir taraftan da Ankara Kenti içerisinde bizim çok önemli diye gördüğümüz alanlara müdahaleler sürüyor. Bir yasa tasarısı hazırlıyorlar; AOÇ’nin arazilerinin bir kısmının devredilmesiyle ilgili bir hazırlık var. Biz Ankara’daki diğer meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla bir kampanya başlattık. Yine çok yakın zamanda kamuoyuna taşıdığımız Papazın Bağ’ıyla ilgili olarak yeşil alana müdahale var. Bu kullanım ile ilgili yasal olmayan bir şekilde planlama süreçlerinin zorlanması, plan değişiklikleri söz konusu. Kent merkezi çok tartışıldı biliyorsunuz, yayaya açılıp açılmaması, bununla ilgili olarak bir kampanya başlatmıştık. Gökkçek yönetimi geri adım attı, ama basına yansıdı, “tekrar devreye sokacağını” ifade ediyor. Ulus’ta Modern Çarşı’yla birlikte

başlayan ve kısmen oradaki kullanıcıların da içine girdiği bir tartışma; Modern Çarşı ve çevresinin yıkılıp iş merkezi yapılması tartışması var. Ankara Kalesi’ne, Hıdırlıktepe’ye ilişkin bir sürü proje var.

Bunlar şu anda gündemdeki durumlardan birkaçı ve yavaş yavaş da hayata geçireceklerinin ipuçlarını veriyorlar. Yeni yasalar da yerel yönetimlerdeki bu yetkileri kısmen artıracak. Dolayısıyla bizim Ankara’ya dair, **Ankara’nın dokunulmazları olarak gördüğümüz Atatürk Orman Çiftliği, Ulus tarihi kent merkezi, İmrahor Vadisi ya da kentin kamusal kullanıma açılması gereken yerlerin tasarrufuyla ilgili olabileceklere**

ilişkin biraz daha somut, yarına dönük ne yapacağımızı biliyor olmamız lazım diye düşünüyorum. Bunlar birtakım platformlarda tartışılıyor, ama bunların hazırlığı içerisinde olup kamuoyunu bu noktada hareketlendirmek gerekiyor.

Sonuç olarak Ankara’ya dönük ve somut olarak belirleyici şeylerdir bu yasa tasarıları çünkü yeni alanlar tarifliyor, yeni yetkiler tarifliyor. Bütün bunların ilişkisini kurup bir taraftan buna dair önermelerimizi, düşüncelerimizi aktarıp, bir taraftan da kente yapılanlara ya da yapılacak olanlara dair tepkilerimizi ortaya çıkarmamız gerekiyor.

METİN AYGÜN- Bu yasalar gerçekten Dünya Bankasının finansmanı ile gündeme gelmiş, uzunca bir süre hazırlığı yapılmış çalışmalarıdır. Bana öyle geliyor ki, özellikle Kentsel Dönüşüm Yasası’nın içerisinde bu çok belirgin bir şekilde görülyordu. Ekonomik süreçlere Türkiye kentlerini de bir şekilde uyumlu kılmak için bir çaba var ortada. **Kentsel Dönüşüm Yasası’na yakından bakıldığı zaman şöyle şeyler var. Mülkiyetle ilgili olarak merkezi yönetim çok rahat bir hareket alanı sağlıyor. Yani merkezi yönetim kentin**

herhangi bir alanını re'sen belirleyebiliyor ve o alan içerisinde bütün mülkiyeti kamulaştırabiliyor. Kamulaştırma da akçalı bir kamulaştırma değil. Özellikle gecekondular alanları ve kaçak yapılanmanın olduğu alanlarda -hatta kaçak olmayan alanlarda da- işlevleri ve yapıları intikal ettirme yetkisine sahip. Yani bir bakıma kent topraklarını sterilize edebiliyor. Son zamanlarda gayrimenkulların menkul değerlere dönüşme sürecinin altyapısı tamamlandı. Yani bina da artık bir menkul değer olarak tedavüle çıkabilecek. Resme böyle daha geniş bakıldığı zaman bence vahim olan da o; yani kentte yaşayan insanlar sürece hiçbir şekilde katılmaksızın,

Ömer Kırıl'ın dediğine katılıyorum, yani tüm bu yasalar arasında ciddi bir vizyon birlikteliği yok. Ama kent topraklarının artık sermaye açısından cazibesi var. Görünen bu, ama şu haliyle, bu mülkiyet yapısıyla bu dönüşümü sağlamaları mümkün değil, yani geniş kent alanlarında, merkezi alanlarda arsa üretme şansı yok. Dolayısıyla bu yasaların arka planında böyle bir niyetin olduğunu düşünüyorum. Mimarlar Odası ya da meslek adamları, şehir plancıları, vesaire bu olaya nasıl bakacaklar; asıl konumuz bu. Bir taraftan Ali Ulusoy'un başlangıçta söylediği gibi **kent alanlarının geniş alanlar olarak tasarlanması, bu parsel düzeninden sıyrılmak ve kentsel tasarımın gündeme gelmesi olumlu gibi**

hukukçunun elinde adaleti dağıtır.” **Bizde uygulayıcıların zaafiyetleri, yetenekleri, becerileri üzerinde hiç durulmuyor, her şey yasayla hallolacak sanılıyor. Oysa bu yasaların değişmesiyle Türkiye'deki yerel yönetimlerle ilgili sorunun, kentlerle ilgili sorunun düzeleceğine kesinlikle inanmıyorum.**

İkincisi, bu yasalarda gördüğüm geneliyle ilgili bir mantık var; o da şu: **Bu yasalar, birtakım sıkıntılar bahane edilerek, örneğin “Hakkâri'den adam niye Ankara'ya gelsin ikide bir? Yerinden yönetimle meseleyi Hakkâri'de çözelim” deniliyor. Mevcut yasalarla o sorunun Hakkâri'de çözülmesine engel olan tek**

İmar Yasası'yla ilgili bir çalışma var; gerçekten imardan neyi anlıyoruz? Eğer imardan kastımızı bir alanın kentleşmesine giden yöntemler, ilkeler olarak alırsak, İmar Yasası'nda bununla ilgili çok ciddi hükümlerin olduğunu sanmıyorum. Fazla müdahaleci, çok kısıtlayıcı bir imar mevzuatımız var. Bu kısıtlayıcı imar mevzuatını aşmak için insanlar çok değişik yollar uyguluyorlar ve bu uygulama sonunda da böyle ucube yapılar ortaya çıkıyor. Ben şöyle düşünüyorum: Acaba, sorumluluk mimara ait olmak üzere biz binanın dört noktasını versek de mimarı orada serbest bıraksak. Yaratıcılığına güvenerek ya da onu teşvik ederek, birtakım ucube yapıların çıkmasını bu

Biniyorsunuz metroya, televizyonu izliyorsunuz. Her yerde doğalgaz gışesi var, kartınızı yüklüyorsunuz. Ama kent yönetiminde bu teknolojiler kullanılırken kente bakış açıları çok önemli. Kentin insanlar için olduğunun, kentin temel ve asli unsurunun insan olduğunun bilincinde değiller. Yani bir yerel yöneticinin “Mamak Kavşağı'ndan giriyorsun, Kızılay'dan geçmek suretiyle 15 dakikada Atatürk Orman Çiftliği'nden çıkıyorsun” diyerek kent trafiğinin çok iyi aktığını göstermek anlamında övünmesini ben yadırgıyorum. **Çünkü kent merkezi taşıtlar için değildir ve dünyanın hiçbir yerinde böyle değildir. Yenimahalle'de yaya bölgesi yaptık gören var mı biliyoruz.**

ALİ ULUSOY- Bir de kentin ulaşımıyla ilgili olarak ciddi sıkıntılar var; kent merkezi artık araçların istilasına uğramış durumda. Gökçek'in söylediğine göre de bu devam edecek, yaklaşık 30 alt ve üstgeçit daha yapılacağı söyleniyor. AOÇ ile ilgili olarak kampanyayı başlattık, ama biliyoruz ki, orada esas olarak kamu eliyle yağmalar, birilerine kıyak çekmeler devam ediyor, farkındayız. Oranın düzenlenmesi lazım, yeniden bir master planının yapılması lazım. Burada spor yapılması gerekiyorsa, o da yapılmalı ama öncelikle bu alanın yarışma yoluyla elde edilecek bir plan sonucu kurgulanması lazım.

TUNCAY ALEMDAROĞLU- Biliyorsunuz

Tuncay Alemdaroğlu

Ulus Hali

Ulus

Kuğulu Park

kent mekânında hem kentsel kullanım açısından işlev değişiklikleri çok rahat yapılabilir, hem de biraz af koksa da o vesileyle insanları başka alanlarda depolayacaklar, şu anda Esenboğa girişi öyle, Ulus öyle... Bir bakıma Kentsel Dönüşüm Yasasının o kadar acilen gündeme gelmesinin nedeni, birtakım acil operasyonların kapağı dayanmasıyla da ilişkilidir. Resme böyle bakıldığı zaman kentlerin kendi içerisindeki doğal dönüşümünün bu dinamiklerle süremeyeceği yargısıyla, dış dinamiklerle kentlerin dönüştürülmesi amaçlanıyor gibi geliyor bana.

Ankara'da bugün özellikle Çankaya gecekondular alanları dışında, Esat'da, Ayrancı'da hem nüfus hem de binalar yaşıyor. Binaların yeniden tamir edilmesi başarılamıyor ve mülkiyet de bu unsurlara engel. Yani Kat Mülkiyeti Kanunu gibi birtakım kanunlarla bu kentsel alanların yenilenmesi ve dönüşmesi şu haliyle mümkün görülüyor.

Bir taraftan Yerel Yönetim Yasasıyla, Kamu İdareleri Reformu Yasasıyla desentralize bir yönetim biçimi benimsenirken, İmar Yasası'nda çok ciddi bir merkezi yapı var.

görünüyor, ama o süreçlerin nasıl yapıldığı çok önemli. Yani o alanlarda yaşayan insanların o süreçleri katılımı ne olacak? Acaba meslek adamları o süreçlere katılabilecekler mi? Hangi durumda katılabilecekler? Bunlar tartışılmalı ve önümüzdeki dönem bunlar gündeme gelecek. Ankara özelinde özellikle gecekondular kendi başına üzerinde yeteri kadar çalışılmış ve fikir üretilmiş bir konu, ama önümüzdeki günlerde yine Ankara'nın kent içi konut dokularının yeniden nasıl ele alınacağı büyük bir problem olarak ortaya çıkacak. Altyapı tamamen çökmüş durumda, kanalizasyon gibi konularda büyük problemler var, binalar eskimiş durumda.

TUNCAY ALEMDAROĞLU- Bizim yönetimimizde, eğer bir aksaklık varsa, bir bozukluk varsa hemen bununla ilgili bir yasa çıkaralım diye her şeyin yasalarla düzeleceğine inanmak gibi çarpık, yanlış bir anlayış var. Çünkü yasayı uygulayan insanlardır. Eğer siz, insanlara yeterli donanımı ve bilgiyi vermezseniz, hukukta bir tabir vardır çok sık kullanılan: “mükemmel bir yasa, mükemmel olmayan bir hukukçunun elinde adaletsizliği getirir; oysa mükemmel olmayan bir yasa, iyi bir

bir yasa hükmü yoktur. Ne vardır? **Çözümün Hakkâri'de yapılmasına engel olan siyasi irade vardır. Siyasi irade, iradesini merkezi yönde kullanıyor, ondan sonra “bütün yetkiler merkezde toplandı, yetkiyi dağıtacağız” deniliyor.** Bunun arkasından da şu geliyor: Belki bu benzetmem biraz abartılı olabilir, ama kent yönetimlerine demiyorum, kent devletlerine doğru, kent siyasi iktidarlarına doğru bir açılımın yolu açılıyor. Kent dediğimiz zaman makul bir nüfus ölçüsünü esas almak gerekirken, İstanbul'un, Ankara'nın, Adana'nın, İzmir'in, yerel yönetim adı altında tek bir yönetimin şekillendirilmesi gündeme geliyor ki, yerel yönetimlere esas duyulan ihtiyaç, yerinden yönetim ihtiyacından çıkmıştır. Siz ölçeği büyüttüğünüz zaman, kenti Belçika, Hollanda büyüklüğünde bir kent haline getirdiğiniz zaman o yerinden yönetim olmaz ki.

Yasaların çıkış mantığıyla ya da söylemiyle gerçekleştirilmek istenilenler birbiriyle örtüşmüyor. Bu itibarla bu yasaları planlı bir düşüncenin adımı olarak; merkezi siyasi iktidarın biraz daha parçalanmasına, dağılmasına giden bir sürecin başlangıcı olarak görüyorum.

şekilde önleriz. **Özellikle büyük şehirlerdeki parsel bazında düzenlemeden fevkalade kaçınmak gerekir. Yani yoğunluğu esas alarak, mevzi imar ıslah planlarının yapıldığı alanlarda kesinlikle parsel bazında düzenlemeye gitmemek gerekiyor.**

Kentlerdeki gayrimenkulları menkul hale getirilip, hisse senetlerinin piyasada satılması, mülkiyet hakkının ortadan kaldırılması konusunda çok hassas olunmaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü kentlerdeki gayrimenkulların bedeliyle diğer yerlerdeki mülkün bedeli arasında korkunç bir fark var; yüzde binlere varan bir fark var. Kent merkezindeki mülkü, o kadar kıymetli hale getiren, merkezi kullanan kentlilerdir. **O rantta benim, senin, o kentte yaşayan herkesin hakkı var. O halde, bana göre, o kentteki rantın yüzde 1'i mülk sahibine aittir, yüzde 99'u o kentte yaşayanlara aittir. Bu nedenle, kent merkezlerindeki mülkiyetin kamu tarafından rahatça kullanılabilmesi düzenlemelere gitmek gerekir.**

Mevcut yönetim, modern teknolojilerin hepsini herkesten iyi kullanıyor.

Ankara'nın ikinci yaya bölgesi oldu. **Şimdi kaldırıyorlar, Çarşı Caddesini yeniden trafiğe açıyorlar. Sebep? Oradaki 4 ya da 6 tane nalburiyeci esnaf arkadaş “Buradan araç geçmeli” diyorlar. Halk da bu yönde biraz duyarlı olmalı, sahip çıkmalı sorununa.** Ama bizim demokratik kitle örgütü olarak, meslek odaları olarak yapacağımız da onlara bu doğruları anlatmak.

Diğer konularla ilgili olarak da Ankara özelinde bir sıkıntı var. Atatürk Orman Çiftliği'nde bir sıkıntı var. Bunların hepsi bir gecede yapılmış olan şeyler değil ki, 20-30 senede herkesin gözü önünde yapılmış şeylerdir. Şimdiye kadar kimse sesini çıkarmadı. İlk başta kamu kurumları Atatürk Orman Çiftliği'ni tırtıklamaya başlamış, şimdi ise tren yolunun etrafı köfteci dükkânı dolu, İstasyon binası restoran oluyor, Marmara Otel'i'ni kamu bizzat eliyle yaptırdı. Onun dışında başka hiçbir yer yokmuş gibi Jandarma Genel Komutanlığı'nın aldığı yer var. Türk Traktör'ün yeri var, Ziraat Donatımın yeri var, bu yer Adapazarı Valiliği'ne tahsis etmişler. Yani Atatürk Orman Çiftliği'ni herkes bir tarafından ele geçirmiş.

Şeker Fabrikası'nın da oradan kalkması gündemde, Eskişehir Yolu, İstanbul Yolu ve burada Hipodrom, hatta Gençlik Parkı olarak aşağı yukarı 30 km.ye varan 3-4 km de genişliği olan bir uzantı var. O alanın bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

KADRI ATABAŞ- Atatürk Orman Çiftliği dağıtılsa kim üzülecek? Yani yarın sabah bir belediye başkanı seçim kampanyasında “Atatürk Orman Çiftliği'ni elime fırsat geçerse dağıtıyorum” dese, seçim mi kaybeder, seçim mi kazanır? Fikrimi çok net olarak söyleyeyim, seçim alınır. **Şunu görmek lazım: Atatürk Orman Çiftliği'nin şu anda doğrudan kentin hayatına bir şey katıyorsa ve bunu ortaya koyamıyorsa, biz kendi kendimize bir grup aydın, “vallahı çok bir şey katıyor” diye insanlara anlatmaya çalışıyoruz ve kimse buna inanmıyorsa biz kendi kendimizi kandırıyor olabiliriz. İkincisi, hakikaten Atatürk Orman Çiftliği hiçbir şey katmıyor Ankara halkına, sokaktaki herhangi bir insan açısından baktığımızda ne katıyor? İstasyon civarındaki köfteciler evet, çok şey katıyor. Yani emin olun, Atatürk Orman**

Çiftliğini dağıtın kimse bağırmayacak, ama oradaki köfteciler kaldırıldı dersenez bakın epeyi bir şey karışır.

Bunu niye söyledim? Sayın Başkan, sanıyorum siz söylediniz, yani bir şekilde Atatürk Orman Çiftliği diye bir yer var ve ben de efsane diye biliyorum. İçinde hâlâ inekler beslenir, içinde hâlâ ahırlar olan, hâlâ elma ağaçları olan bir yer. Kendi kendine bildiğimiz çiftlik üretimi yapıyor. Böyle bir şey bir başkentin merkezinde olmaz. Kitlelerin sahip çıkacağı bir şeyler varsa, o zaman bir anlamı vardır. Şu anda bir manastır yapmışsınız, içine de rahipler oturmuş, kapılarını kapamış, bağlarında üzüm yetiştirip kendileri içiyorlar ve bizi

oradaki ranttan pay almaktır. Melih Gökçek onu temsil ediyor arkadaşlar. Arabasına binip şehrin içinden süratle geçeceğim diyen ve bunun ne demek olduğunu fark etmeyen okumamışları temsil ediyor. Melih Gökçek, bu kentte yaşayan insanların çoğunu temsil ediyor ve biz azınlığız.

Şimdi söylediğiniz kanunlara geliyorum. Bence şu andaki hükümet, cumhuriyet tarihinin en deneyimsiz hükümeti. Bu kadar deneyimsiz bir hükümet tarihte ilk İttihat ve Terakki Hükümetiydi. Onlar Osmanlı'yı batırdılar, bunlar ne yapacak; meçhul. Bu bir deneyim sorunu. Bence durumun bir tek özeti var, gittikçe dağılmakta olan

ona bir şey diyemem ama sonuçta aralarında bunu tartışıyorlar; "Belediyelerin eline bir şeyler geçirelim de, gidersek onlarda kalsın, hiç değilse oralarda duralım".

ÖMER KIRAL- Birincisi, bence bu broşür çok güzel; "Emanete sahip çıkalım, AOÇ bizimdir" Sahiplilik... Tabii sadece bu sloganla sahiplenilmiyor, sahipliliği kurumsallaştırmamız gerekir. Onun için kendimizden başlamamız lazım; yani odalardan başlayacağız. Acaba tema bazında ve sektör bazında ve mekânsal bazda komşu odalar, yani müttefikler bir araya gelse, odalar olarak hiç olmazsa belirli sorun alanlarında kurumsal bir

ve onunla ilgili planlar yapmaya çalışıyorsunuz. Bu çok önemli bir şey.

"Emanete sahip çıkalım" ama nasıl. Bunun yöntemlerini bulmamız lazım. Önerim şu: Birincisi, Yenimahalle'deki deneyime bakıyorum, iyi uygulamaları var. Bütün dünyada "bench marking" denilen bir yöntem uygulanıyor artık. Benzer şeylerde nasıl başarı sağlanmış diye baktığınız zaman şöyle bir şey yapabilirsiniz: Meslek odaları, Çiftlik, ulaşım ana planı, tarihi çevre, konut gibi her bir alan ve sektör, yani 3'lü, 4'lü bir arayüzle bakalım kente ve her bir arayüzde örgütlenmemizi tamamlayalım. Bunu biz yapacağız, başkası değil. **Yatay örgütlenmeler**

anlaşalım. Sorunun çözme yöntemleri var, sorunun analiz edilmesinin yöntemleri var. Bu yöntemler üzerinde bir mutabakat sağlınırsa, bu sahiplilik modelinde sadece bir araya gelmek değil, bir arada düşünmek yöntemleri, bir arada çözüm bulmak yöntemleri, bir yaptırım yapmak yöntemleri gibi bir üçlüyü ortaya koyabilirsek, bence başarı sağlanabilir.

ALİ ULUSOY- Tam bu sizin söylediğinizle ilgili olarak söyleyeceğim. AOÇ kampanyasında böyle bir modeli başlattık. Bütün odaları bu işe dahil ettik. Ondan önce yaptığımız Papazın Bağı çalışmasında da benzer bir yöntem izledik, Ankara'daki bütün meslek örgütlerini bu çalışmaya

dediğimiz belki de budur. Yani bu sahiplenmeyi biz önce kendi içimizde yapıp, örgütlü kesimler olarak, meslek odaları olarak ya da duyarlı hemşeri örgütleri olarak yapıp bunu kentin çeperlerine yaymamız gerekiyor.

METİN AYGÜN- Sonuçta ekonomik yapıda ciddi bir değişiklik var. İmar Yasası 1950'lerde savaş sonrası koşullarda oluşmuştur, odalar da o süreçte oluşmuştur. Özgün koşullar vardı ve dış dinamikler her ne kadar çok önemliyse de bu coğrafya da çok önemlidir. Yani dünyadaki siyasi, ekonomik ve ideolojik değişiklikler önünde sonunda mekâna yansır. Yeni bir dalga bu. Bu dalga da bir

kurtarın diye bekliyorlar. Yani bugünkü haliyle Atatürk Orman Çiftliğini savunmayı hiç düşünmüyorum. Ne bugünkü yönetimini, ne bugünkü anlayışını hiçbir şeyini savunmuyorum. Burasının hakikaten KİT'lerin kullanımına açılması dersenez, bu konuşulmaya değer.

Ben söz vermiştim bu sayıya "Niye Melih Gökçek'i ciddiye almamız?" diye yazı yazacaktım, bu çok önemli bir şey. Yani Melih Gökçek üçüncü sefer seçim kazanıyor ve siz de farkındasınızdır, dünyanın her yerinde herhangi bir iktidar 15. yılına girerse yıpranır. İlk seferinde daha ciddi bir muhalefet vardı, ikinci seferinde ciddi muhalefet vardı, bu sefer muhalefet edeceğini sandığım kesimlerde tam tersine meşruiyet kazandığını gördüm. **Çünkü bence Melih Gökçek Ankara'da yaşayan önemli bir kitleyi birebir temsil ediyor. Bu çok önemli bir şey, yani demokrasi dediğimiz şey sonuçta eğer bir temsiliyetse, neyi temsil ediyor? Bir adım sonrasını düşüneyen okumamış insanı temsil ediyor. Yani adam gecekondü arsasını işgal ettiği zaman kenti yağmaladığı umurunda mı? Değil, onun için tek önemli olan şey, yarın**

Atatürkçü yapıdan gelen monolitik yapının bir şekilde çözülmeye başladığını hissedene bürokrasinin son bir çırpışla yönetimi ele geçirme çabası. **Veriyor gözükene şeyin altında inanılmaz alan maddeler var.**

Hâlâ da imar haklarının merkezileştirilmesi, neredeyse valinin başkanlığına sokulma, imar yapılarının değişmesi, öylesine rakamlarla hesaplanmış numaralar var ki. Bir taraftan yetki veriyor gözüküyor, bir taraftan para veriyor. Müthiş bir rüşvet ve bütün belediye başkanları da yediler bunu. Hepsı "aman susun" diyorlar. Parayı veriyor, yetkiyi alıyor; ben bunun AKP'nin planı olduğunu sanmıyorum. Bunlar AKP'den önce devletimizin derin dehlizlerinde yazılmış kanunlardır. Sadece bunları çıkartabilecek bir ortam gerekiyordu, bunu da yutacak birileri lazımdı. O deneyime sahip olmayacak, bunun nasıl okunduğunu anlamayacak, o yapıyı bilmeyecek birileri lazımdı. Kendi aralarında tartıştıkları konular, "Biz, çok fazla merkezi kalamayız, dolayısıyla yerel güçlere mümkün olduğunca bir şey aktarmalıyız." Bu ciddi olarak kafalarında belki bir paranoyadır, belki bir hakikattir,

birlikteliğe doğru gitsek. Bizim Odada da, sizde de aynı sorunlar var, o kadar çok gelişme var ki bizim dışımızda, bunlara yetişemiyoruz ve reaksiyoner oluyoruz.

Geçtiğimiz dönemde Yenimahalle Belediyesi'nin ilginç bir uygulaması oldu. Şehir Plancılar Odası olarak Tuncay Alemdaroğlu'na "İyi Uygulamalar Ödülü" verdik bu konuda. Tuncay Bey ne yaptı? Ankara'nın belirli bölgelerinde -ki, 3 bölgeyle başladı, sonrasında 15'e çıkardı, hepsi hakkında çok fazla bilgim yok, ama Çayyolu'nda -oturduğum için biliyorum- Mimarlar Odası, Şehir Plancılar Odası, Peyzaj Mimarları Odası, Ankara Barosu, Tabipler Birliği, Veterinerler Odası gibi meslek odaları ve seçilmiş muhtarlar, sitelerin temsilcileri, okul aile birlikleri, spor cemiyetleri, dernekler, vakıflardan 20-25 kişilik bir kurul oluşturmuşlar. Kurumsal olarak böyle bir şey yaptığınız zaman ve her ay sistematik olarak toplandığında, onun bir sekreteryası olduğunda, o bölgenin sorunları tartışılmaya başlanılıyor. Sorunları çözmeye çalışıyorsunuz reaktif örneklerle. Ondan sonra yavaş yavaş insanlar düşünmeye başlıyorlar ve bu sefer daha genel olarak bakmaya başlıyorsunuz

önemli. Yani kurumsal dernek, vakıf, odalar, artı kişilerden oluşan bir grup ancak bununla mücadele eder ve bunun arkasında mutlaka bir hukuk bürosu olması lazım. Sahiplilik meselesi çok önemli, işin başı o. Sahipliliği kurarken de her bir konuyla ilgili mutlaka bir platform, bir forum oluşturmalı ve sürekli olmalıdır. Onun da yöntemlerini koymalıyız. Tamam, bunu bir yere getirdik, şimdi yaptığımız gibi, irticalen, aklımıza geldiği gibi değil, yöntemlerini koyalım. Yani yöntemleri nedir? Soruna analiz yöntemleriyle başlamalıyız, "problem ağaçlarını" koymalıyız ortaya. Problem ağacından hedef ağacına geçmeliyiz. Buradan itibaren neye karar vereceksek o hedefi gerçekleştirmek için yol haritasını çizmeli ve ona göre adımlarımızı atmamız. Yani eğer biz planlı davranamazsak, dağılmaya başlıyoruz.

Şimdiye kadar konuşmalarınız hep kent üzerine oldu. Bizimkiler de "kent" diyor, peyzajcılar "kent" diyor, inşaatçılar "kent" diyor, TMMOB "kent" diyor, herkes kent diyor, ama hiçbirini bir araya gelmiyor. Bir araya gelerek sorun çözmeye başlayalım, sorun çözme yöntemleri üzerinde

dahil ettik, Türkiye Barolar Birliği dahil. Aslında bunun adımları çok atıldı burada. Çalıdağ'ıya ilgili plan değişikliği konusunda yine bir çağrı çıkardık. Şehir Plancıları Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, hukukçular ve Çankaya Belediyesi'nden arkadaşların katıldıkları toplantılar yapıldı. Hakikaten altı çizilmesi gereken bir durum.

Bugüne kadar bu denenmedi mi? Denendi elbette, ama bunun yöntemleri, çalışma tarzı ve nasıl hayata geçirileceği konusu belki tam net tariflenemedi. Ama esas olarak biz böyle bir şey yapmak istiyoruz, başka türlü bu kadar sorunla baş etmemiz de mümkün değildir. Çünkü çok çeşitli sorunlar var, bunu tek başına Mimarlar Odası'nın "ben çözerim, üstesinden gelirim" demek şansı yok. Elbette plancı arkadaşlarımızı yanımıza alacağız, diğer meslek gruplarını yanımıza alacağız, hatta onun da ötesine taşarak hemşeri derneklerini davet edeceğiz. Bir dönem sizler de hatırlarsınız, 70'lerde plancı, mimar ağabeylerimiz gidip mahallerde kentin planlanmasıyla ilgili olarak kahve toplantıları düzenlediler. Sahiplenme

şekilde hem siyasi olarak, hem ideolojik olarak mekâna yansıyacak. Melih Gökçek yüzde 60'ı aldı diyorlar, ama aslında Melih de eski paradigmanın unsurlarından, yani o da dönüşecek. Şu "globalleşme" lafını çok kullanmak istemiyorum. Yani onun için paradigma dedim, ama gerçekten ciddi bir değişiklik var, **yani 1990'ların ikinci yarısından itibaren bir kırılma noktası var. Nasıl ki 1950'lerde, 1980'lerde ciddi bir değişik varsa, bugün de o var; bizim yaşadığımız da o. Dış dinamikler çok önemli, yeni kurumsal yapılar oluşturulacak, Dünya Bankası parasını verip yasa yaptıracak, Önünde sonunda bu süreçleri tartışma ve kavrama meselesi vardır. Yani bizim aslında güncelliğimiz budur. Türkiye'yi kim yönetiyor, acaba? Yani bu dış dinamiklerin etkisi hangi seviyededir; bunları tartışmakta fayda vardır. Hem mekânda, hem kent ideolojilerinde, hem de kişisel olarak tüketim süreçleri çok ilerledi, epeyi yol almış durumda. Olaylara biraz da böyle baktığımızda Ömer**

Kıral'ın önerileri şüphesiz bu yeni paradigmaya uyuyor, yani dolayısıyla TMMOB gibi merkezi örgütlerde, ya da mevcut şu haliyle siyasi partilerde veya buna benzer örgütlerde mi yürütülmesi gerekiyor acaba bu işlerin; yoksa daha farklı düzlemlerde mi yürütülmesi gerekiyor?

KADRİ ATABAŞ- Niye biz mesela, odalar olarak yer kiralamak için Atatürk Orman Çiftliği'ne başvurmuyoruz? Çünkü orada 50'şer metrekairelik yerleri sanıyorum tekrar kiralamaya başladılar. O kadar

kent hayatı öylesine zenginleşebilir ki, oradan gitmek istemeyebilirsin. Bu alan, kentin hayatını değiştirebilir, bunun farkındayım. Oysa şimdi tam tersine kenti tıkayan, kentin gelişmesinin önündeki engel durumdadır. Yakında ona da dönüşecek, "planlayalım da kentin önü açılsın, Batıya geçişi tikiyor" denilecek.

TUNCAY ALEMDAROĞLU- Bir de şuna dikkat etmek lazım: Büyükşehir Belediyesi kendine göre bir planlama yapmak istiyor. Geçen gün Eryaman'daki göl ve etrafını gördüm. Eğer o mantık Atatürk Orman Çiftliği planlamasına da egemen olursa vay

toplamak istiyoruz" dedik. Tartışarak sonunda şöyle bir karara vardık; bu çiçekçiler gruplanıp bir yerde toplanacak bir şey değildir. Mesela, seralarda çok güzel bir uygulama yaptı belediye: Seraları bir araya topladı, ama çiçekçilerin halka daha yakın, komşuluk birimi, hatta sokak ölçekli alanlarda olması gerekir. Dolayısıyla "bir ana plan yapalım" dedik. Belediyeden bir grup çağırdık ve otobüs durağı olsun, arkasında küçük bir birim olsun, otobüsten insin, çiçekçisine uğrasın, gazetesini alsın ve evine gitsin istedik. Buna uygun noktalar konusunda belediyenin teknik ekibi hazırlık yaptı, biz de gittik, arazisine

Kavaklıderem Derneği gibi, kentlerde yavaş yavaş mekânsal bazlı örgütlenmeler başladı. Odaların da bunu iyi kullanması lazım, bunlarla müttefik ilişkiler kurmak gerekir. Bunlarla tartışmak, karar vermek, çözüm bulmak konusunda bir yönergesi, bir kurallar dizisi, gibi şeyler hazırlarsınız. Karara ulaşacak tartışmalar yapılır. Kurumsallaşma önemli bir şey; öyle olursa siz de her seferinde "kimleri çağırırsak, kimler gelir?" telaşı yerine hiç olmazsa şu bölgenin temsilcilerini çağıralım, onlarla bir toplantı yapalım dersiniz. Yani bunu kurup onların

dinamiği nedeniyle, değişebiliyor. Kötü bir şey değil, ben çok memnunum. Burada İstanbul üstüne yazılmış methiyeler var. İstanbul'u Allah aşkına neresi temsil ediyor? Beyoğlu temsil ediyor İstanbul'u. Kartal başka bir merkez, İkitelli başka bir merkez. Geceleyin siz İstanbul tarihi yarımada da bir gezmeye kalksanıza. Kaç yüzbin nüfusun yaşadığı yer gece 5 bine-10 bine iniyor, kimse kalmıyor, evine kapanıyor. Onun için bütün büyük metropollerde birden fazla merkez var. Her bir merkez bir kimliğe kavuşuyor, kendi etrafında yeni bir dünya oluşturuyor. Bazı yerler akşam daha ölü oluyor, bazı yerler

yeniçeriye ve halka dağıtıyor, yetmezse sarayda ne kadar gümüş eşya varsa eritip dağıtıyor; hep bir şey dağıtıyorlar. **Türk Halkı da iktidar değiştiğinde bir şey alma alışkanlığını sürdürüyor. Cumhuriyet döneminde de oldu; Turgut Özal en son gecekond u arsalarının tapularını verdi. Bu, cumhuriyet tarihinde verilmiş en büyük ulufedir ve o sayede de iktidarda oturdu; 10 sene onunla oturdu, başka bir şey yok. Şimdi o da bitti ve bu İktidarın verebileceği hiçbir şey yok. Şimdi hem belediyesi, hem hükümeti dağıtacak bir şey arıyor. Oraya buraya el atıyor, IMF diyor ki "el**

Ankara Dokusu-Kuzey

Ankara Dokusu-Güney

Alternatif Dokular ve Sorunlar

yabancılaşmışlar ki insanlar Atatürk Orman Çiftliği'ne, hakikaten odalar, sivil kurumlar olarak başvurarak, mimarlık dünyası adına kente katkıda bulunmak üzere bir bölümünü kiralamak istiyoruz diyelim. Bekletsinler, ama bir dikkat çekelim. Başvuralım ve reddetsinler. Yani çok haklı gerekçelerle "kiralamak istiyoruz" diye başvuralım, reddetsinler, o zaman yavaş yavaş ilgi çekmeye başlayabiliriz. Şu anda 50 dernek ve kamu yararına kuruluşun her biri çeşitli gerekçelerle ayrı ayrı başvursun, sonra da onu bir plan haline getirelim. Ama kısmi bir planlama öneriyorum, yani "33 bin dekar şöyle kullanılmalıdır" ayrı bir şey; benimki bir adımla başlıyor. Çünkü öbürü çok soyut bir noktada kalıyor ki, hakikaten 33 bin dekar dediğinde ben de düşünüyorum. Önceki toplantının senaryolarına baktım. Ankara kalınası değil gidilesi bir şehir deniliyor. İstanbul'un neresinde 33 bin dekarlık bir alan, yeşil ve kullanıma açık bir vaziyette var? AOÇ doğal bir orman alanı değil, içinde çok büyük boşluklar var, buğday tarlaları var. 33 bin dekarlık bir alanda bir

haline; felaket bir şey. Yani eğlence merkezi mi, yeşil alan mı, tam bir arabesk.

Ali ULUSOY- Bunu yapan Gökçek, ama Çankaya Belediyesinin bunları yapmaması lazım. Mesela, çok yakında, üç gün önce **Karanfil Sokak'ın çıkışında metro ayağında bir düzenleme yaptılar. Oradaki satıcılar legalleştiriliyor. İhtimal Park Bahçeler Müdürlüğünden bir inşaat mühendisi yapmıştır. Proje yok, detay diye bir şey yok, yani hiç öncesi yok bu işin. "Sakatları unuttunuz" demişler ve bir rampa yapmışlar. Merdivene kadar gelmiş, ama sonra ne olacak, onu da bilmiyorum. Şimdi burada böyle bir düzenleme yapılıyor ve bu basına da yansıyor ve basın da bize dönüp "burayla ilgili ne düşünüyorsunuz?" diyor. Galiba buradan başlamak lazım. Siz dediniz ya "semt birimi", "proje, katılım süreçleri", "ortaklar arama" gibi şeyler... bunlar gerçekten önemsemiğimiz, hep söylediğimiz şeyler bizim.**

ÖMER KIRAL- Çayyolu Semt Birimi'nde, Tuncay Bey'e "Biz çiçekçileri bir araya

baktık, güzel tamam. Sonra "Bunlara bir tip proje yapalım" dendi. Projeyi hazırlayıp getirdiler, heyete bu sefer çiçekçileri çağırdık, hepsini topladık ve yapılan mimari projeyi çiçekçilerle tartışmaya açtık. "Bakın, belediye size şu noktaları tahsis edecek, şöyle bir de çiçekçi büfesi ya da yapısı tasarlamış. Şurası pencere, şurası kapı, siz kışın ne yaparsınız, yazın ne yaparsınız, çiçekleri ne zaman getirirsiniz, kasaları ne yapıyorsunuz, nasıl ısıtacaksınız, ne dersiniz?" dedik. Onların tepkilerini alarak mimari proje tekrar çizildi. Ondan sonrası ne oldu bilmiyorum.

TUNCAY ALEMDAROĞLU- Ondan sonra projeyi uygulamadılar. Şimdi herkes yerini camekânla çevirmiş.

ÖMER KIRAL- Yönetim değişince, yeni yönetim semt birimleri uygulamasını kaldırdı. Kaldırınca o Semt Danışma Kurulu'nda bulunan insanlar bu boşluğu doldurmak için bir dernek kuralım dediler. Yani o semt biriminin bir anlamda dernekleştirilerek devam etmesini sağlayacak bir durum oluştu.

çalışmasını sağlayarak siz de daha yukarıdan bir kurmay gibi çalışmalarını denetleyebilirsiniz.

KADRİ ATABAŞ- Bizim hayalimizdeki, uğrunda bir yığın planlama ya da mimarlık yaptığımız Ankara'yla bugünün Ankara'sı farklı. Ama ben bu ölçekte baktığımda olumsuz bir şey diye görmüyorum. Yani Ankara şimdi 3,5 milyon nüfuslu bir metropol olmaya çalışıyor. Daha önce Ankara tek merkezli bir kamu kentiydi. Bütün işler Kızılay ve civarında dönüyordu. Şimdi Ankara öyle değil, artık Ankara sanıyorum 3-4 merkezli bir metropole dönüşüyor. Tabii bunun getirdiği hem rant meseleleri var, hem kimlik meseleleri var. **Daha önce Ankara Kızılay ve civarındaki kimlikle tanımlanabilirdi, ama şimdi artık Ankara, Konutkent ve civarına doğru açılan batı koridorunun Ankara'sı. Beğenelim, beğenmeyelim, Keçiören ve civarında gelişmekte olan kent merkezi, yine Sincan civarında - kent merkezi gelişimi var. Esas kilitlenen yer bana sorarsanız Mamak ile Altındağ yerleşim yerleridir. Çankaya kendi içinde**

canlı oluyor. Ankara ise tek merkezlidir. Bu yeni bir rant meselesi getiriyor, evet. Çok konuşulması lazım ve bu çok önemli bir mesele; kentin sağlıklı gelişmesi açısından çok önemsiyorum. Bu ciddi bir mesele, ama kötü değil, kentin böyle dönüşmesi kötü bir şey değil. Bence Ankara'nın büyüdüğünü ve aksine çeşitlendiğini gösteren bir şey ve bununla mutluyum. Kent yaşanılabilir hale geliyor demektir; istekler çoğalacak demektir. İlk defa kentli nüfus yeni şeyler isteyecek. Belki Atatürk Orman Çiftliği'ne şimdikinden daha çok taraftar bulacağız. Özellikle batı koridoru nedeniyle, orada hakikaten kent olmanın nimetini isteyen kesimler çıkıyor. Bizim dönemimizin gecekond u kesimi değil artık. Onlar bir odaya razıydı, şimdi bölüşmek istiyorlar; esas meseleler bunlar. Buradaki önemli sorun ve belki tartışılacak olan, bu kanunda ona ne cevap var? Bu da benim kıskırtıcı kendi yorumum; Osmanlı'dan beri her padişah geldiğinde bir şey dağıtmış, işin kuralı böyleymiş. Ne zaman ihtilal çıkarıyorlar, onu deviriyorlar, bunu oturtuyorlar, elinde ne varsa

süremezsin". Gecekond u arsası kalmamış, al tapu diyeceği bir şey yok. Aksine refahın yükselmesi için talep gelmeye başlıyor, kentsel refah istemeye başlayacak insanlar. Dağıtabileceği ne var ona bakıyor. Orman arsalarını buldu, sit alanları var. O söylediğiniz kanunu da bu anlamda denemek istiyorlar. Kendi ekonomik tabanını yaratmak istiyor, ona bağlı ve ulufesini isteyen birileri olsun istiyor. Ama bunu Türk Halkı yaratıyor; bunu da bilelim, yani ben bunu iyi-kötü bir yorum yapmak için de söylemiyorum; bunlar benim gözlemim. Yani emin olun "herkese veriyorum" dese herkes susacak. Özür dilerim, ben de bu halkın parçasıyım, ama maalesef böyle. Dolayısıyla biz rant meselesini biraz da böyle görüp bakmak zorundayız. Popülizmin bu anlamda göreceli yok oluş süreci de bence başladı. Başka bir şeye dönüşebilir de, hiç tahmin etmediğimiz bir canlılık da çıkabilir, onu hiç bilemiyorum, ama bizim bildiğimiz anlamdaki popülizm evet, yok oluş sürecine girdi.

Ali ULUSOY- Oldukça yararlı bir toplantı oldu. Tüm katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Ankara Senaryoları Farklı Bir Yaklaşım

Emel Akın, Öğretim Görevlisi
Erciyes Üniversitesi Yozgat Mimarlık ve Mühendislik
Fakültesi Mimarlık/ŞBP Bölümü

1923'den bugüne Ankara üzerine pek çok senaryo yazılmıştır. Bu senaryoları yazarlar, başrol oyuncular, figüranlar, sahneye koyanlar, zaman içinde değişmiş, ancak kurgu her dönemde aynı kalmıştır. Bu yazıda, Ankara özelindeki senaryolara genel kurgu içinden bakılmaya çalışılacaktır.

Cumhuriyetin kurulması ile birlikte bir ulus-devlet, her anlamda bağımsız, modern bir toplum yaratılmasını hedefleyen yeni oluşum sürecinin temel ve belirleyici politikası, ulusal burjuvazinin oluşturulmasına yöneliktir. 1930'lu yıllarda başlatılan ekonominin iç kaynaklarla beslenmesi, devletçilik, korumacılık, devlet eliyle milli sanayinin yaratılma süreci 1945'li yıllara kadar sürecektir. Bağımsız, kapitalist bir devlet oluşturma kurgusu içerisinde Ankara, modern bir başkent olarak yerini almalıdır. Dolayısıyla kente yönelik senaryolar bu ana kurgu temelinde şekillendirilmiş ve sonuçları kaçınılmaz olarak içinde bulunulan sosyo-ekonomik yapı paralelinde gerçekleşmiştir: Meclisteki senaristlerin tartıştığı “eski kentin yeniden yapılandırılması ya da yeni alanlara açılım” senaryolarından ikincisi kazanmış, böylelikle arazi rantlarını kente yeni gelen bürokratların paylaşması sağlanmıştır. Başkent olma kararı, özel mülkiyetin varlığı nedeniyle kent toprağının fiyatını ve mülkiyetteki el değiştirmeleri artırmıştır. Kırsal artıkların kentlere aktarıldığı bu dönem içerisinde sermaye birikimine katkıda bulunacağı düşüncesi¹ ile önlem alınmaması arazi spekülasyonunu körüklemiştir. Kapitalist sistemde rant oluşturma ve paylaşırma işlevine sahip ve baskı gruplarının uzlaşma zemini olan planlama Ankara'nın imar tarihinde ilk kez sahneye çıkmaktadır. Kentsel yenileme ve kentsel genişleme aracılığıyla -planlamanın, imar uygulamalarının doğal sonucu ve imar kurumuna yapılan baskılarla- rant kazanma olgusu bu dönemde görülmeye başlamıştır. Kentsel yaşamın figüranları Batı'nın kapitalist gelişme çizgisinden farklı olarak kendilerinin geliştirmedeği bir ekonomik temelde, kendileri için yaratılan mekanlarda başkalarının yazdığı yaşam biçimini oynamaktadır. Ankara'nın Cumhuriyetin kuruluşundan 1940'lı yılların sonuna kadar yaşadığı ikili görünüm şöyle özetlenebilir.² Bir yanda yeni açılan yollara sıralanan Batı taklidi binalar, öte yanda eski doku içerisindeki bozuk yollarda köhne konutlar. Bir yanda son model otomobiller, öte yanda kağnılar. Bir yanda yeni kentin danslı, partili, Batı taklidi yeni yaşamı, öte yanda eski kentin yoksul yaşamı. Bir yanda karmaşık küçük dükkanlardan oluşan alışveriş yerleri, öte yanda Avrupa modasını kente getirmeye başlayan mağazalar. Bir yanda konut bulamayan insanlar, öte yanda arsa rantını paylaşanlar. 1980'li yıllardan sonra gündemimizden hiç düşmeyen aforizma salgınının, kollamacılığın, kolay yoldan para kazanmanın ve son zamanlarda dilimize yerleşen rantiyeciliğin Ankara'da 1920'lerin ortalarından itibaren görülmeye

başladığını söylemek abartma olmayacaktır.³ Bütün bunlar kaçınılmaz sonuçlardır. Çünkü senaryonun yazıldığı mevcut sahne yeterli sermaye birikimi, işgücü ve pazar koşulları olmayan ve hemen her alanda güçlü feodal ilişkilerin bulunduğu bir dekora sahiptir. Devlet eliyle özel sermaye birikiminin feodal ilişkiler çözülmeden gerçekleştirilmeye çalışılması ve burjuvazinin Batı'daki gelişiminden farklı olarak- yukarıdan aşağıya oluşturulma çabaları özel girişimleri başarılı kılmamış, tüm teşviklere rağmen üretken yatırımlar yerine rant elde etme ve nüfuz ticareti ile kolay para kazanma yolu tercih edilmiştir.⁴ Dönemin senaryolarının başrol oyuncular rant yaratma ve paylaşırma işlevini yerine getiren imar mekanizmaları, rantı paylaşarak birikimini artıran üst düzey yöneticiler, bürokratlar, müteahhitler ve ticaret kesimidir.

1945 yılından sonra yeni bir perde açılır Türkiye'nin, dolayısıyla Ankara'nın hayatında. Türkiye'nin sosyal ekonomisinde 1946 yılından itibaren başlayan değişimler 1950'li yıllardan itibaren somut bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Devletin ekonomideki payının sınırlandırılması, özel teşebbüsün desteklenmesi, ABD'nin ekonomi politikasına sınıksız bağlanılması süreci başlamıştır. Türkiye'nin uluslararası işbölümünde edindiği yeni yerine uygun olarak benimsenen ekonomi-politikalar içerisinde kentlerin yeni işlevi sermaye birikimine katkı sağlamasıdır. Feodal ilişkilerin henüz çözülmediği bu dönemde yabancı sermaye ve uzman raporlarının doğrultusunda alınan kararlar, çıkartılan yasalar, yoğun olarak başlatılan imar hareketleri bu işlevi hızlandırma yönündedir. Dolayısıyla diğer kentlerde olduğu gibi Ankara için de bu yeni kurguya uygun senaryolar üretilecektir: Sayısı hızla artan altyapı uygulamaları, kamu kurumlarının, özellikle de belediyelerin topraklarını özel mülkiyete devretmesi, yeni imar planı ve plan tadilatları ile yeni rantlar yaratılmasına yönelik uygulamalar hemen devreye girer. Ticaret sermayesinin belirginliğini yaşayan kentte yine ikili bir yapılanma söz konusudur. Bu kez bir yanda sayıları artmaya başlayan gecekondu yığınları öte yanda lüks malzemelerle inşa edilmiş yapılar dikkat çekmektedir. Doğal olarak kentsel yaşam da bu tabanda ayrılmaktadır. Kentsel rantların ve yatırımların özel sermayeye akmasını sağlayan senaryolarda kentsel rantın yaratıcısı imar mekanizmalarının yanı sıra yine (kentsel arenadaki çekişmede sanayi kesimine galip gelen) ticaret kesimi ve müteahhitler başrolü oynamaktadır.

1960 yılındaki kesintiyle başlayan ve 1980'e dek sürecekle olan dönemde izlenen ekonomi politikalar bir önceki dönemin planlama tabanlı olarak devamı niteliğindedir. 1950'li yılların değişimi artan bir hızla sürmektedir. Ekonomi-politikalar sanayi sektörünün desteklenmesi yönündedir. Tam da bu noktada kentler sermaye birikiminin odak noktası olarak belirlenmiştir. Sanayi sektörü için gerekli olan sermaye birikimi kentsel alanlardan desteklenecek ve sınai birikimin önündeki engeller ortadan kaldırılacaktır. Bu dönemde çıkartılan gecekondulunun düşük işgücü ücretleri ile sanayiye olan katkısı ve popülist politikalar nedeniyle- gecekondu yasaları, 1970'lerdeki toplu konut uygulamaları, toprak rantının denetime alınması çalışmaları benimsenen politikaya son derece uygundur. Elbette Ankara'nın kentsel senaryoları da bu temelde gerçekleşecektir: Devlet tarafından desteklenen örgütlü küçük sanayi

sitelerinin yer seçimi, kent merkezinin işlevinin değişmesi, yap-satçı müteahhitlerin konut inşaatlarındaki yoğun faaliyetleri, sanayiye olan katkısı nedeniyle desteklenen gecekondu alanlarına kentsel maliyeti düşürmek adına hizmet götürülmemesi ve planlamaya önem verilmesi dönemin kurgusuna yönelik senaryolardır. Dönemin üretken sermayenin gelişmesine yönelik tavrı ve arsa spekülasyonunun belirli sınırlar içinde tutulma çabaları beraberinde, özellikle de 1970 sonrasında kentsel alanlara yatırımların ve kentsel hizmetlerin artmasını getirmiştir. Kentsel rantı paylaşan kesim bu kez sanayi sermayesi ve yap-satçı müteahhitler olmuştur.

Dünyanın içinde bulunduğu yeniden yapılanma sürecine Türkiye de 1980'li yıllarda ilk adımlarını atmış, benimsediği ekonomi politikalarla bu süreçte yerini aldığını göstermiştir. Ekonominin gelişmesinde burjuvazinin yatırımcı öğeleri değil, aracı ve tüketici öğeleri belirleyici olmuş, üretken alana yatırım yapmanın yerini kolay yolla para kazanma almıştır. Yeni dönemin yeni kavramı olarak öne sürülen küreselleşmenin etkileri doğal olarak kentlerimizde hissedilmeye başlanmış, kentlerdeki toplumsal sınıf yapılanmalarında, emek gücü üzerinde, ekonomik bölüşüm göstergelerinde, mekansal yapılanmalarda farklılaşmalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Sermaye birikiminin odak noktaları artık tamamıyla kentlerdir.⁵ Değiştirilen imar yasası aracılığıyla belediyelerin kentsel rantı paylaşırma ve oluşturma işlevleri güçlendirilmiştir. Ve yine kaçınılmaz sonuç, yeni kurguya uygun kentsel senaryolar üretmektir: Kamu topraklarının özel mülkiyete aktarılmasını sağlayan uygulamalar, kentsel yenileme ve genişleme ve gecekondu bölgelerini iyileştirme projeleri ile rant elde edilmesi, elde edilen rantların kamu yerine özel birikime aktarılması, büyük inşaat sermayesinin kente girişini sağlayan konut yatırımlarının teşviki, arsa spekülasyonunu körükleyecek uygulamalar, plan tadilatları aracılığıyla kentsel rantın artırılması, -postmodernizmin bir sonucu olarak- bütüncül planlamanın yerini alan kentsel tasarım projeleri ile yeni rant sürecinin başlatılması, tüketim toplumu yaratmayı hedefleyen yabancı ya da büyük sermayenin büyük alışveriş ve eğlence merkezleri yatırımları ve altyapı uygulamaları, kentte sermayenin dolaşımını hızlandırmaktadır ve küreselleşmenin getirdiği hareket serbestliği ile sermaye kentte yeni ve farklı mekanlar yaratmaktadır⁶: Bir yanda lüks konut alanları, öte yanda çöküntü alanları olarak gecekondu; bir yanda (henüz değişim değeri keşfedilmediği için) yıkılmaya terk edilmiş tarihi stoklar, öte yanda restore edilerek sadece 'parası olanlara' hizmet veren tarihi yapılar; bir yanda Frenkçe isimli mağazalar, öte yanda bağırarak satış yapan işportacılar. Temel gereksinimlerini zor karşılayan kesimler ile eğlence yerlerine tomarla para bırakan kesimler aynı mekanı paylaşmakta; öte yandan varoşlar, ucuz işgücü deposu olarak, gerileyen reel ücretlerle kâr ve sermaye birikimini beslemektedir. Postmodernizmin yarattığı/yaratmaya çalıştığı yeni birey profilindeki kültürel parçalanma, her kültür grubunda yeni bir takım oluşumlara yol açmıştır. Örneğin; lahmacunun yanında viski içmek, türbanın altına 'marka' ayakkabı giymek, bilgilenmek yerine yorum yapmak, barlarda çılgınca eğlenmeyi(!) ya da eğlenenlerin televizyon izleyicisi olmayı yaşam tarzı haline getirmek; popüler kişilere öykünmek ya da bir şekilde popüler olmanın yollarını

aramak... 1980 yılı sonrasında kentsel senaryolarının diğer dönemlerden farkı uygulamaların meşrulaştırılmış olmasıdır. Kentsel rant oluşum ve paylaşımı yeni imar yasası aracılığıyla kolaylaştırılmış, kentsel genişleme ve kentsel yenileme projeleri adı altında rant mekanizması daha kolay işler hale getirilmiştir. Amacı ya da nedeni rant kazandırmak olan son zaman senaryolarının bir başka farkı da, estetik boyutundadır. Sosyo-ekonomik değişimin beraberinde getirdiği kültür ve kimlik parçalanması ve eğitim hiç kuşkusuz estetik yapılanmayı da belirlemektedir. Dolayısıyla yapılan uygulamaların beğeni toplaması çok da şaşırtıcı değildir.

Ankara'nın kentsel senaryolarının özü her dönemde -ilk dönemi kısmen dışarıda tutulursa-aynıdır. Benimsenen sistemin doğal yapısı gereği sermaye her alana girecek ve yaşadığı krizleri aşmak için her yolu deneyecektir. Tam da bu noktada üretim, tüketim ve dağıtım noktaları olarak kentler sermayenin hizmetindedir. Ne var ki, ülkemiz kentleri azgelişmiş, bir başka deyişle bağımlı kapitalist ülke kentleridir. Bu bağlamda, uluslararası işbölümünde verilen görev ve izin çerçevesinde, kentlerimiz üzerine düşen görevleri başarıyla yerine getirmektedir!

Kentsel senaryolara duyarlı olmak hiç kuşkusuz bir kentlilik görevidir. Ancak, senaryoları izlerken ana kurgunun gözden kaçırılma riski vardır. İki ayrı senarist aynı kurguya farklı senaryolar yazabilirler. Kötü bir kurgunun kötü yazılan senaryosu dikkatleri üzerine çeker ve eleştirir alır. Ama aynı kurgunun bir başka senarist tarafından farklı diyaloglarla yazılan, daha iyi hazırlanmış dekorlarla ve yetenekli oyuncularla oynanan senaryosu alkışlanırken ana kurgunun da alkışlanma riski vardır.

¹Kapitalist sistemin doğası gereği sermayenin bir miktar spekülasyona gereksinimi vardır, ancak spekülasyonun denetim altına alınmaması sermaye birikim sürecinde olumsuz bir etkidir, bu nedenle devlet politikaları ile denetlenmelidir. David Harvey, The Limits to Capital, Basil Blackwell,Oxford, 1985, s.369. Cemil Alaettin Topçubaşı Karınca Dergisinde “Cumhuriyetin kurucularının taşınmaz sahipliği ve servet birikimi arasındaki bağın güçlenmesinde yarar gördüğünü” ifade etmektedir. Karınca Dergisi, Kasım 1935, s.47-49. Ne var ki, dönemde spekülasyon denetim altına alınmadığı için sermaye üretken alanlara kayamamıştır.

²Dönemin Ankara'sını yabancı basından yansıtan Bilal Şimşir, **Ankara Ankara**, Bilgi Yay., Ankara, 1988, s. 409, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, **Ankara**, İletişim Yay., İst., 2003 (ilk baskı Akba Kitabevi, 1934), Cüneyt Arcayürek, **Demokrasinin ilk Yılları**, Bilgi Yay., İst., 1983, s. 33-34.

³Dönemde yaşanan çarpıcı olaylar için bkz. Doğan Avcioğlu, **Türkiye'nin Düzeni (Dün-Bugün-Yarın)**, Bilgi Yay., Ank. 1971, Faliş Rıfki Atay, **Çankaya IV**, Yenigün Haber Ajansı Basım ve Yayın AŞ,İst.,1999.

⁴Doğan Avcioğlu, a.g.e., s. 208, Faliş Rıfki Atay, a.g.e., s. 95. ⁵Kapitalizmin doğası gereği girdiği krizin çözümü olarak Harvey sermayenin ikincil döngülerinin işletilmesini önermektedir. Bunlar, kentsel alana yapılan yatırımlardır. Fabrikalara, bürolara, konuta yapılan yatırımlar, üretim ve tüketim için fiziksel çevre yaratılması açısından önemlidir. Sermayenin üçüncül döngülerine yapılan yatırım ise bilim ve teknoloji alanında ve işgücünün yeniden üretimine yönelik sosyal harcama yatırımlardır. David Harvey, **The Urbanization of Capital**, the Johns Hopkins Univ. Press, Baltimore, 1985, s.4-8. ⁶Kapitalizmin eşitsiz gelişmesi kar oranlarını yükseltmek için gelişmiş bir alandan başka bir az gelişmiş alana hareket etmeyi gerektirir. Kapitalist kent, doğası gereği sosyo-mekansal eşitsizlik yaratmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte bu eşitsizlik daha da belirginleşecektir. Tanık Şengül, “Siyaset ve Mekansal Ölçek Sorunu: Yerelci Stratejilerin Bir Eleştirisi”, **Küreselleşme Emperyalizm Yerelcilik İşçi Sınıfı**, İmge Ktb., Ank., 2000, s. 142.

Popülizmin önlenemez yükselişi ve Türk Aydınının önlenemez miskinliği

Baran İdil
Mayıs 2004 / Ankara

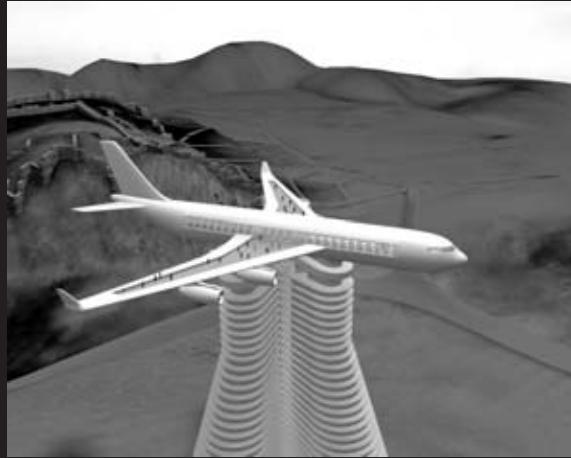
Son zamanlarda planlama, mimarlık ve hatta ülkenin kültür ortamı ile ilgili tespit ve değerlendirmelerimde kendimi böylesine yalnız hissettiğim bir dönemim olmadığını söyleyebilirim. Ülke sanat ve kültürü üzerinde uzunca bir süredir yaptığım bu tespitleri, gerek görev yaptığım Gazi Üniversitesi, gerekse mimar olan ya da olmayan arkadaşlarım ve yakın çevreme daima “kükreyerek” ifade etmek zorunda kaldım. Bunun nedeni çok değer verdiğim bu çevrenin dahi, ülke kültüründeki çöküşü çok doğal ve çok sakın karşılamaları idi. Onların bu hali beni ümitsizlikle yüklü isyanların içine itiyordu.

İşte tam böyle bir ruh hali içindeyken plancılık mesleğim nedeniyle çok iyi tanıdığım belediyelerin seçimleri gündeme geldi. Seçim sürecinde, TV yayınlarında belediye başkan adaylarıyla yapılan söyleşileri, genellikle sıkılıp, yarım bırakmak zorunda kaldım. Çoğu popülist, kalitesiz ve gayri ciddi idi. Ancak, içlerinden biri gerçekten çok ciddi idi: Sayın İ. Melih Gökçek ile yapılan söyleşi, kanımca gerek Cumhuriyet'in Başkent halkının ulaştığı sosyo-kültürel düzey, gerekse Ankara entelektüelizminin kağıttan kaplanlarının, bırakın kaplan olmayı aslında çok uysal birer ev kedisi olduğunu göstermesi açısından çok ilginç idi.

ATV sunucusu Sayın Ali Kırca, İ. Melih'e Ankara'ya ait projelerini soruyordu. Sayın İ. Melih, 50 ~ 60 metre yükseklikte ve üzerinde büyük bir yolcu uçağı taşıyan, ya da içinde restoranların yer aldığı dev Semazen heykellerine ait projelerini, büyük kültürel vizyonunun örnekleri olarak sunarken çok gururlu ve neşeli idi. Doğrusu gösterdiği projeler şaka gibiydi. Hala, bu gösterdiği “şeylere” ne sıfat vereceğimi bulmuş değilim: Tam bir trajikomik gösteri ya da bir rezalet denilebilir. Ancak daha da önemlisi, bu projeleri kendisinin hayal ettiğini ve bu hayallerini yanındaki mimarlara “tarifle çizdirdiğini” gururla ifade etmesi idi ve söylediklerinde ciddi idi. Anlaşılan Sayın İ. Melih, “Yerel Yönetimlerin Vizyonu Olmalıdır” şeklinde ifade edilen söylemlerdeki “vizyondan” bunu anlıyordu. İstihareye yatıp “iyi sıhhatte olsunlardan” böyle hayaller ediniyordu.

Benim yaşımda olanlar hatırlarlar, 1960'lı yılların başında Muammer Karaca'nın, “Uyandırma Bakanı” diye nefis bir oyunu vardı. Oyunun özeti şöyle idi;

Bankada çalışan ve zaman zaman gaipten konuşmalar duyan bir memur, ülkenin değişik sorunlarının çözümüne ait bu vahileri bir deftere yazıyor. O sırada 27 Mayıs devrimi oluyor. Askeri yönetimin milliyetçi üyeleri bankayı kontrol ederken, bu defteri buluyorlar, okudukları ilahi ve radikal önerilere -özellikle Türkeş'çi kesim- hayran oluyor;

Hdırlık Tepe Binası

Konya Girişi

banka memurunu “uyandırma bakanı” yapıyorlar ve uyandırma bakanına zaman zaman sorunlarını iletiyorlar. Bakan istihreye yatıp geçirdiği histeri nöbetleri içinde matrak öneriler üretiyor. Örneğin, “Rusya'dan gelen komünizm tehlikesini nasıl önleyebiliriz”e karşı, Türkiye'nin 15 gün için komünist olmasını öneriyor. Bu öneriye gelen tepkiler üzerine uyguladığımız komünist rejimi gören Kruçov'un derhal komünizmi terk edeceği açıklaması ile etrafını yatıştırıyor. O zamanın esprileri günün aktüel konusu, solculuk ve komünizm korkusu ve McCarty'cilik üzerine idi. Ama eski bir milliyetçi olduğu bilinen İ. Melih Başkanımızı da, herhalde “Uyandırma Bakanı”nda olduğu gibi, bir şeylere kan çekti ve kendisini bir tür uyandırma bakanı yaptı.

O zamanların ana konusu solculuk ve komünizm idi; bu günün ana konusu ise kentsel projeler ve vizyon üzerine.

Aslında Sayın Başkanımız'ın sanat ve kültür birikiminin eşsiz düzeylerde olduğu, hatta bu yüzden kötü sanat ürünlerine tahammül edemeyip “içlerine tükürdüğü” 10

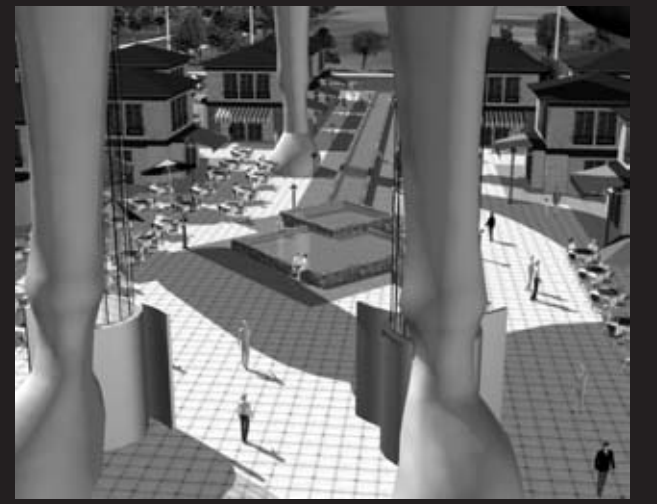

Eskişehir Yolu Binası ve eşeğin ayakları dibinde konut sitesi

yıldır biliniyordu. Olaya bu açıdan bakıldığında “Tayyare Taşıyan Kuleler”, “Restoranlı Semazen Heykelleri”, AB ricalini hava alanı yollarında karşılayan “Yıldırım Beyazıt'ın Yamaçlardan Yuvarlanan Askerleri” ve dev eşeğine ters binen “Nasrettin Hoca” heykellerinin yapımının gecikmesine neden olan ve Ankara halkını bu eserlerden bunca yıldır mahrum eden münafıklara lanet etmemiz gerekiyordu. Bu eserlere ait hayaller konusunda bir uzman “bu projelere ait hayallerin, akşamları kuru fasulyeyi fazla kaçırıp da görülecek kabuslar olmadığı”, “törü ancak sanatçısı tarafından bilinen gıdalarla oluştuğunu” söyledi. Bunun üzerine plancı alışkanlığıyla yaptığım bir tarihsel süreç araştırması sonucunda, sayın başkanımızın kültür ve sanat ateşinin nelerle beslenip de bu noktalara ulaştığını bir nebze anlayabildim. Son 15 yılda Sayın İ. Melih Başkanım bu günkü performansını açıklayan pek çok eser üretilmiş idi: örneğin 10-15 yıl önce Keçiören Belediye Başkanlığı sırasında attığı milliyetçi, muhafazakar ve devrimci (!?) tohumlar, daha sonraki belediye başkanlarınca yeşertilmiş ve “Estergon Kalesi” gibi muhteşem tasarımlar hayata geçirilmiş idi. Bu tasarımlar kısa sürede daha da gelişip, zenginleşti ve çeşitlendi. Kemer, kubbe, tonoz, cumba, rumba vb. şekillerle bezenmiş tasarımlarla, Cumhuriyetçilerin bize zorla unutturmaya çalıştığı “Osmanlı Kültür Kökenimizi” hatırlamamızı sağladı. Şükür Başkanımıza ki çok uzun süredir kimlik bunalımı yaşayan mimari ve diğer sanatlara, bu bunalımdan çıkacakları bir kapı açıldı. Öncelikle, (bırakın Müslüman olmayı) semavi bir dini dahi olmayan Hitler'in Güneş Kursu'ndan kaynaklanan Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin amblemi değiştirildi. Cami minaresi ve kubbe gibi kutsal dini figürlerimizle oluşturulan yeni amblem sokaktaki en geri zekalı hemşerilerimizin dahi kolayca kavrayabildiği, muhteşem bir eser oldu ve halen de saf ve masum Ankara halkını etkilemeyi sürdürüyor.

Aslında Sayın İ. Melih Başkanımız ilk başkanlık döneminde; solcular tarafından Ankaralılar'a empoze edilmeye çalışılan sanatın içine tükürerek bu “kültür ihtilalini” başlatmış idi. Bu bağlamda Tandoğan meydanındaki metal heykel kaldırılmış ve yerine konan dev seramik çaydanlık yalnız Ankara halkının sanatsal ihtiyacını gidermekle kalmamış, söylediğine göre uzak doğu ve Japonya'nın 'çayı' felsefesine inanan toplumlar ile İslam kültürü arasında ciddi bağlar oluşturmuş (!?)

Bununla beraber İslam sanatını sokaktaki Ankaralı'ya yaşatırken bazı risklere de girildiği görülüyor. Örneğin, Atatürk Bulvarının refüjlerinde yaya geçişlerini engelleyecek camii minaresinden mülhem mızraklı parapetlerin üzerinden aşmağa çalışan bir “yaya Müslüman”ın, mızrak münasip olmayan bir yerine girerse,

düşünebiliyor musunuz?

Aslında Sayın İ. Melih Başkanımızın mimarlık ve tasarım sanatında inandığı ve izlediği esas ve ölçütleri, biz mimarlar 10 yıl önce de anlayamamış idik. Sn. Karayalçın döneminde Ankara'nın Esenboğa, İstanbul, İzmir Girişleri ile Ulus ve Yenikent Merkezi Alanları ulusal yarışmalara açılmış ve hepsinin müellifleri belirlenmiş idi. (Hatta bu müelliflerden biri de bizdik) Sn. İ. Melih'in başkanlığa oturur oturmaz yaptığı ilk iş, bu müellifleri devreden çıkarmak oldu. Kuşkusuz bizlerin eserleri de muhtemelen “içine tükürülesi” olarak değerlendirilmiş olabilirdi.

Gene bir milliyetçi lider Adolf Hitler'in Klee ve Kandinsky resimlerini toplayarak, toplumun hizmetine (!) açtığı “Dejenere Resim Sanatları Sergisinden” sonra, Klee'nin kahrından öldüğü dikkate alınırsa, bu yapıtların sahipleri bizler, olayı bir tükürükle atlattığımız için sayın İ. Melih'e teşekkür etmeliyiz.

Yani, özetle sayın Başkanın sanat hayatı aynı Koca Sinan'da olduğu gibi üç kategoride incelenebilir. Gençlik dönemi (Keçiören Belediye Başkanlığı), olgunluk dönemi (son 10 yıllık performansı), dahilik dönemi (seçim sonrasında sergilediği performans ve projeleri). Şu sırada yaşamaya başladığımız “dahilik süreci” Ankara halkına ve ülkemize hayırlı olsun.

Sayın Başkanımızın mimarlık ve sanattaki birikim ve becerileri kadar mühendislik ve özellikle de ulaşım konusundaki yetilerine değinmez isek haksızlık etmiş oluruz.

Rivayet o dur ki sayın Başkanımız küçüklüğünden beri, şehrin neresinde bir hafriyat varsa, orada çalışan makineler ve kazıları büyük bir keyifle seyreden halk kesimlerini izlemiş ve Türk halkında teknolojiye ve onun ürünlerine olan sonsuz hayranlık ve açlığı fark etmiş ve de halkının bu açlığını gidermek için, Belediye Başkanlığınca, her ay bir köprülÜ kavşak yapmış ve anlaşıldığına göre bundan sonra da yapmaya devam edeceğimiz.

Bu durum AKP'nin İzmir adayı, Sn. Taha Aksoy'u öyle etkilemiş ki; İzmir'e Başkan seçilirse, İzmir'in Ankara'ya göre gelişmemişliğini simgeleyen bu sorunu çözmek için elinden geleni yapacak imiş. Allah'tan kazanamadı, zira aradaki farkın kapanması için 70-80 tane köprülÜ kavşak yapması gerekiyordu ve bu imkansız gibi idi. Bu durumda arayı kapatacak bir mega proje gerekiyordu ve bu da olsa olsa İzmir'in tüm rıhtımlarını kat eden bir “kazıklı yol” olabilirdi. Allah şimdilik İzmir'i korudu.

Aslında pek çok konudaki “aklı başında yorumlarıyla”

Esenboğa Yolu'nda Kentsel Dönüşüm

Ankara Kent Müzesi Projesi

dikkati çeken Sn. Taha Aksoy'un, Sn. İ. Melih'in projelerinden ve yatırımlarından ciddi şekilde etkilenmesi, bu mentalitenin yalnızca Sn. İ. Melih'le sınırlı olmadığını ve giderek AKP'nin kültür anlayışında önemli bir yer tuttuğunu göstermesi açısından daha da önem kazanmaktadır. (Allah'tan İstanbul Başkanı şimdilik bu anlayışın dışında bir tavır sergiliyor) Yerel yönetim anlayışlarında İzmir ve Ankara, sanki biri diğerinin antiteziymişcesine, çok farklı iki model oluşturunlar.

İzmir Başkanı Sn. Ahmet Piriştina, hiçbir kentsel projeyi kendi hayal etmediğini, bunları ilgili uzmanların yaptığını ve her yatırım kararını, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerle tartışıp, onların katılımı sonrası karar verdiğini söylüyor. Bu son derece bildik bir yönetim tarzı; mantıklı, bilimsel ve demokratik.

Sn. Ankara Başkanı ise sivil toplum örgütlerini ve özellikle Mimarlar Odası ve derneklerini dışlayan, projeleri kendisi şekillendiren ve içine tükürülesi türden sanatçıları özenle Belediyeden uzak tutan diktatöryal tavrı ile radikalist bir model uyguluyor. (Bana Charlie Chaplin'in Diktatör filmini çağırıştırıyor) Bütün bunlara karşın, Cumhuriyetin Başkentinde Sayın İ. Melih %60 oy alırken Sn. Piriştina %40'larda kalıyor.

Halkın ortalama beğeni ve kültürünü ölçüt ve hedef alan Sn. İ. Melih bu yaklaşımını popülist politikalarının en ayrıntılı uygulamalarında dahi titizlikle sürdürüyor. Bu konuda o kadar net ve açık ki; yanlış imar mühendislik uygulamaları aleyhine karar veren yargı organlarının bu kararlarını halka şikayet edip, onları "futbolu hakemden daha iyi bilen fanatik seyirciler" gibi motive ediyor. Gene Ulus Tarihi Kentsel Sit Alanı'nın tescilli yapılarını yıkıp, Ulus'u modernleştireceğini ve bunu engelleyen Koruma Kurulları ve Koruma Yasalarını Meclis'te değiştirmek üzere olduklarını müjdelerken de, halkın çoğunlukla onu destekleyeceğini pekala biliyor.

Sonuçta popülist ve hatta lümpenist diyebileceğimiz İ. Melih'in Ankara modeli, Piriştina'nın bilimsel, mantıklı, dürüst ve demokratik İzmir yönetim modeline %50 basıyor. Sonuç özet olarak budur.

Bu durum aslında seçim öncesi anketlerde biliniyorken, kendisini Cumhuriyet kültürünün sahibi ilan eden CHP,

halka "anlayabileceği sözcüklerle", aldatıldığını anlatma becerisine dahi ulaşamıyor. Örneğin, Sn. İ. Melih'in hayalleri ve hayallerini mimarlarına çizdirme konusunda söyledikleri, hemen arkasından ekrana gelen CHP adayı için kullanabileceği ciddi bir şans iken, CHP adayı tek kelime olsun bu patolojik olaya değinmiyor düşünebiliyor musunuz?! Sn. İ. Melih'in bu söylediklerini batı dünyasında bir Başkan adayı ağızına alabilir mi? Adamı büyük olasılıkla hemen "Akıl ve Ruh Sağlığı" muayenesine gönderirler. Ancak kültüründen kuşku duymadığımız ATV sunucusu Sn. Ali Kırca dahi, bu konuya ait bir soru üretiliyor ve adeta anlatılanları "vizyon" diye yorumluyor !!!... Merhum Aziz Nesin sağ olsa Sn. İ. Melih Başkanının sunduğu bu madeni ne biçim işler, kaç fıkra üretti? Ancak, basın ve medyada, izlediğim kadıyla bu madeni işleme eğilimi, pek görülüyor. Belki de ben günümüz mizah kültürünün çok gerisinde kalmış olabilirim. Belki de Türk aydını, sanatçısı ve akademisyenleri bu cevherden hiç etkilenmezken, benim böylesine etkileniyor olmam, kişisel evham ve paranoyalarımıdır. Belki de benim bir doktor tetkikinden geçmem gerekiyor(!?) Ancak ben gene de kendi meslek odama (Mimarlar Odası) sağlık kurulu yolunu mahkeme kanalıyla zorlamalarını salık vereceğim. Kuşkusuz başarılı olsa dahi, bu durum popülizmin önlenemez yükselişini engellemeyecektir. Çünkü Türk halkını kafaya alma politikalarının böylesine bereketli sonuçlar verdiği ortamlarda Türk aydını, Türk akademisyenleri ve Türk halkının anlı şanlı kültür kalemleri "güzellik uykusundan" uyanacakmış gibi gözüküyor.

Bu kesimlere gene de bir uyarı: Sn. İ. Melih'in müjdelediği "Koruma Yasaları değişikliği" konusu kıyametler koparılan YÖK Yasası tadilatından çok daha önemli, bakalım reaksiyonunuz ne olacak sayın CHP?

Son sözlerim sayın CHP liderine: Sayın İ. Melih'in Ankara halkını "kafaya alma" yönteminin benzerini galiba sosyal demokratlar için siz de deniyorsunuz: Sayın Başkanım o ne biçim matematik? Seçim sonuçları matematiği CHP'nin başarısı olarak nasıl yorumlanır? Hatırlayınız vaktiyle Ecevit için "iktidarında parayı pula çevirdiği için Nobel Kimya Ödülü veriliyor" esprisi üretilmiş idi. Şahsınız için de Nobel Matematik Ödülü verilebilir; Einstein'ın İzafiyet Teorisi'ne getirdiğiniz yeni yorum nedeniyle ...

Hayırlısı Neyse O Olsun !!

"ankara'nın söküklerini dikmek"
MİMARLIK HAFTASI 4-11 Ekim 2004

TASLAK PROGRAM

I. Sunuşlar

"Varolmayan Ankara: 20 Yıl Sonra Kolokyumları"
Ankara'nın önemli kentsel alanlarında yarışma yoluyla elde edilmiş ancak uygulamaları yapılmamış projelerin müellifleri tarafından sunulması, kentlilerin, yarışma jürisinin, işveren makamların ve mimarların katılımıyla tartışılması.

Ankara Kalesi

Ulus Projesi

Konser Salonu

Kent Girişleri

2. Sohbet ve Tartışmalar

Ankara'nın Kayıp Suları Kamusal Alanları Kamuya Açmak Kuzey/Güney Kaybedilen Kimlik

3. Atölye Çalışmaları

"Ankara'nın Söküklerini Dikmek" Atölyeleri
Ankara'nın sorunlu alanlarında lokal çözümleme ve proje önerileri elde etmek üzere; mimarların, üniversitelerden öğretim görevlileri ve öğrencilerin katılacağı, bir günlük atölye çalışmaları. (AoÇ, Çaldağı, Modern Çarşı-Hal, Bademli Dere, Demiryolu Güzergahı, Havagazi Fabrikası, Kızılay Yaya Bölgeleri)

4. Sergiler (Sokak, Metro, Gar, Alışveriş Merkezleri)

Küratörlü Sanat Sergileri ve Yerleřtirmeleri
Mimarlık ve Fotoğraf Sergileri
Bina Kimlikleri II
Öteki Ankara
Kentin Zulası: Ankara Kalesi
Yeraltındaki Ankara
Havagazı Fabrikası

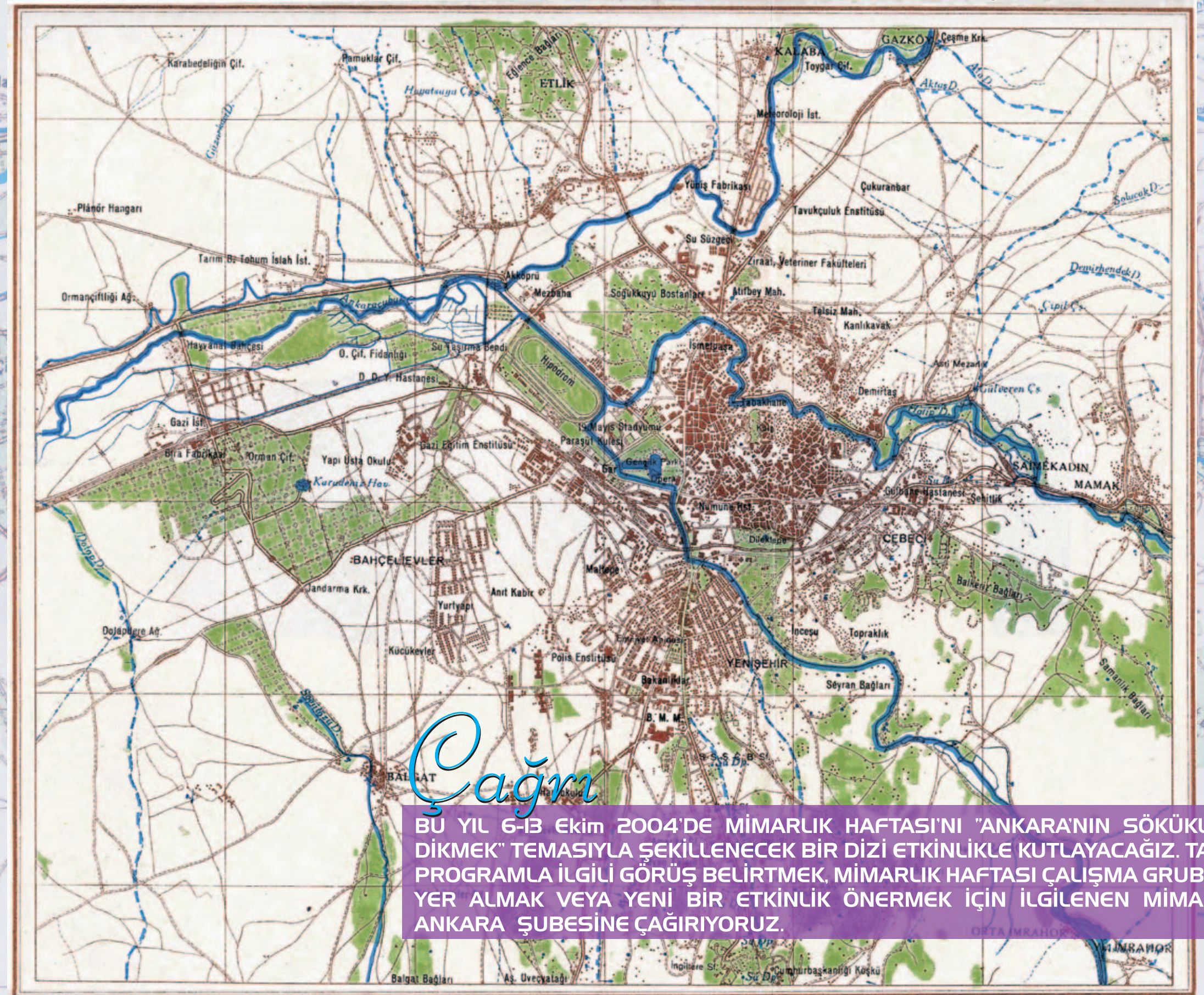
5. Geziler

Ankara'da 5 Timülüs Roma Başkenti Ankara Kayıp Mekanlar

6. Diğer etkinlikler

Çocuk ve mimarlık grubu etkinlikleri
Mimarlık Öğrencilerine proje yarışması
Mimarlık ofislerinde buluşmalar

kayıp sular, kayıp vadiler, kayıp yeşil alanlar...

BU YIL 6-13 Ekim 2004'DE MİMARLIK HAFTASI'NI "ANKARA'NIN SÖKÜKLERİNİ DİKMEK" TEMASIYLA ŞEKİLLENECEK BİR DİZİ ETKİNLİKLE KUTLAYACAĞIZ. TASLAK PROGRAMLA İLGİLİ GÖRÜŞ BELİRTMEK, MİMARLIK HAFTASI ÇALIŞMA GRUBUNDA YER ALMAK VEYA YENİ BİR ETKİNLİK ÖNERMEK İÇİN İLGİLENEN MİMARLARI ANKARA ŞUBESİNE ÇAĞIRIYORUZ.

"Piknik" - Tuna Caddesi, I/A, Yenişehir / Ankara

Yalçın Ergir

*hep Beyoğlu, hep Boğaz, hep "Ah; güzel
İstanbul..."*

*Aşağıda dramatik bir Ankara Belgeseli, bir
Atatürk Bulvarı klasiği,
bir efsane mekanın gelecek kuşaklara mutlaka
aktarılması gereken miras öyküsü var.*

*Avuçlarınızın içinden kayıp gidenlerin,
kayıp gitmekte olanların hüznünlü detayları,
"Piknik Durağı"nda,
altından koşarak geçilen, serçelerden dalları
gözükmeyen ağacın karşı kaldırımında
sizi bekliyorlar.*

*** **

*Şimdi odanızın kapısını içeriden kilitleyin;
ses düşmesini açıp, haliya sırtüstü yatın.*

*Perdeleri,
ışığı,
gözlerinizi kapayın
ve okumaya başlayın...
(serçeler nereye gider?)*

düş hekimi yalçın ergir
http://www.ergir.com

Şimdi sizlere "Piknik"in,
yani 1953 - 1986 yılları arasında Ankara'nın
Yenişehir semtindeki bir efsane şarküteri -
lokantanın,
dolayısıyla bir dönemin "ne yazarsam yazayım,
mutlaka
çok şeylerin eksik kalacağı" öyküsünü
anlatacağım.

Nasıl kağıt mendil, hazır kahve, döner kebab,
traş bıçağı,
daha çok ticari marka olan isimleriyle
özdeşleşmişlerdir;
okuyacaklarınız da şimdiki belediyelerin
benzerlerine
"Piknik" tipi olarak küşat verdiği "isim babası"nın
"orijinal Piknik"in öyküsüdür.

Reşat Önat'la başlıyor, yazılmasaydı bir kuşak
sonra unutulmaya mahkum öykümüz.

1940'lı yılların Ankara'sında, genç Reşat bir yandan
okuyor, bir yandan da dibimizdeki harp nedeniyle
öğretmenlerinin çoğu yedek subay olarak askere
alındığından, dayısı Hilmi Öz'ün Atatürk Bulvarı'nda -
şimdiki Çocuk Esirgeme Kurumu binasının
bulunduğu köşedeki - Özen Pastanesi'nde
çalışıyordu. İstanbul'daki "Le Bonne Pastanesi"nden
getirilmiş Arnavut Argiri Tamburoğlu Usta'nın
yanında, paha biçilmez, hiçbir okulda
öğrenemeyeceği iş eğitiminden geçiyordu.

Özen Pastanesi yıllarını Şükrü Saraçoğlu'ndan
satranç öğrendiği Meclis Lokantası'nı işletme yılları,
daha sonra da 1950'ler, yani ülkede bambaşka bir
dönem ve Servet Öz'ün Özen Lokantası'nı işlettiği
yıllar takip etti. Lokanta, Zeugma gibi korunması
gereken Ankara'nın sembollerinden güzelim eski
Kızılay Binası'nın hemen yanbaşıdaydı. Masaları
kaldırma yayılmış lokantanın yanında Macar
gümüşçü, az ötesinde berber, Özen Pastanesi'nin
hemen yanında ise, Orhan Veli'nin, Ömer İnönü'nün
sıkça ziyaret ettikleri bir dostlarının parfümeri
dükkanı vardı.
1953 yılına gelindiğinde artık kendine ait bir pastane
açmanın zamanıydı ama dayısının pastanesinin tam
karşısındaki Tuna Caddesi 1/A'da tuttuğu dükkanda
ona rakip olamazdı ve belki neyin, nelerin başında
olduğunun, Ankara'nın bir dönemine nasıl imza
atacağının farkında olmadan 15 Kasım 1953'de o
sıralarda Merkez Bankası'nda çalışan kardeşi Vahit
Önat ile birlikte lokanta - şarküterilerini açtılar; adını
da Piknik koydular.

Soldan sağa; Yalçın Ergir, Reşat Önat, Hayri Ayaz

Kızılay Meydanı, 27 Mayıs 1960

Bir benzeri yoktu Piknik'in. İstanbul'da kapanan
Orman Lokantası'ndan Tanas Mastakas Usta'yı
mutfağın başına aşçıbaşı olarak getirmişler, eşi
benzeri olmayan mezeleri, şişleri, sandviçleri yolda
yürürken herkesin birbiriyle selamlaştığı, en temiz
giysileriyle ailecek dolaştıkları Kızılay'lılara sunmaya
başlamışlardı.

Şarküterisi, ayak yeri, sandviçi, oturma yeri ile bir
benzeri olmadığı için belediyeden küşat alma
aşamasında ne birinci sınıf, ne de ikinci sınıf olarak
değerlendirilebilmişti. Sonunda, yıllar sonra bu tip
işletmelerin küşatlarında "Piknik" sınıfı yazacağını
bilmeden, "Brasseri" diye bir kelime - Lüks Sınıf'ın
yanına da "A Sınıfı" diye bir ifade uydurularak küşat
alınabilmişti.

Hizmet mükemmeldi; garsonlar bıyık bırakamaz,
sigara içemezdi. Kasada çalışan, müşterinin parasını
aldığında güler yüzle teşekkür etmezse aşağıdan
Reşat Bey'in tekmesini yerd. Parti ve takım tutmak
yasaktı, kapılar ardına kadar bütün Ankaralılara
açıktı. Büyük para verip, Markiz'den, İtalyan
Sefareti'nden, Orman'dan, Degustasyon'dan büyük
ustalar getirmişler, bir daha eşi zor bir araya gelecek
mükemmel bir kadro kurmuşlardı. Örneğin şef
garson Vasil Lupi beş dili ana dili gibi konuşurdu, çok
keyiflendiğinde yüksek sesle Arnavutça şarkılar
söylerdi.

Reşat ile Vahit'te hiç patron görüntüsü yoktu; oradan
oraya koşuyorlardı, kimi zaman paltosunu tuttukları
müşteriler bahşiş veriyorlar, onlar da bahşişi
personale dağıtıyorlardı.

Önce kocaman bir kokteyl bardağının kesilmiş halini
Paşabahçe'ye götürdüler ve bu dev bardaktan üç bin
adet yaptırdılar. Bu bardaklarla da taze Atatürk
Orman Çiftliği birasını bir Piknik klasiğine
dönüştürerek buz gibi "Arjantin" olarak müşterilerine
sunmaya başladılar. Rakı uzun oturma gerektirdiği
için rakı vermiyorlardı. Piknik dünyada henüz "fast
food" imparatorlukları yokken, kendine özgü bir "fast
food" merkezi haline gelmişti.

Adam almaz kalabalıkta enfes şişler, sosis tavalar
hiç gecikmeden servis yapılırken artık işe
yetişemiyorlardı. 1955'de Muhsin Ertuğrul'un
operadaki muhteşem balosunda yedi yüz elli beş
kişiye hizmet eden de Piknik'ti.

Dolup taşan Tuna Caddesi 1/A'da hepsi sigortalı yüz
kişi çift vardiya çalışıyordu. Günde iki bin beş yüz -

Kızılay Meydanı

üç bin sandviç satıldığı oluyordu. O kadar çok para
kazanıyorlardı ki, Kızılay Meydanı'ndaki "İş Bankası
Kumbarası" şeklindeki saat artık oldukça geç
vakitleri gösterdiğinde, hasılatlarını özel olarak onlar
için bekletilen bir banka görevlisine teslim
ediyorlardı. Koç'tan sonra Ankara'da en yüksek ikinci
vergiyi ödeyen onlardı.

Senenin 364 günü çalışıyorlardı. Piknik'i bir tek 10
Kasım'da kapatıyorlar, şu anda Vahit Önat'ta
bulunan kalpaklı yağlı boya Atatürk tablosunu kırmızı
beyaz karanfillerle süslüyor, üzerini siyah tülle örtüp
vitrine koyuyorlar, akşam da ışıkla aydınlatıyorlardı.

Bir gün dönemin Ankara Valisi Kemal Aygün'den
haber geldi; Cumhurbaşkanı Celal Bayar yürüyerek
Piknik'e gelecekti. Derken Celal Bayar beyaz
eldivenleriyle kapıda belirdi. Meyve suyunu içti ve
bir hatıra fotoğrafı çekti. Bu fotoğrafı
"Cumhurbaşkanımızın Ziyareti Hatırası" diye, 1960
ihtilali sırasında başlarına gelecekleri hiç bilmeden,
sandviç bölümündeki saatin altına astılar.

1960'da, "555 K" günlerinde Kızılay kaynarken,
olaylardan kaçanlar, sanatsevenler - gazeteciler -
hukukçular cemiyetleri arasında yer alan Piknik'e
sığınıyorlardı. Derken 27 Mayıs geldi. Sokağa çıkma
yasağı vardı; ne olduğu, ne olacağı belli değildi ve o
saatin altındaki fotoğraf kalkmalıydı. Mithatpaşa
Caddesi'nde oturan Reşat Önat, sokakta yolunu
kesen askerlere "Piknik'te otomatik aletlerin
olduğunu, bunların tehlike yaratabileceğini"
söyleyerek Piknik'e ulaşabiliyor ve fotoğrafı yerinden
kaldırıyordu. Piknik civarında gece gündüz nöbet
tutan Harp Okulu öğrencilerine sandviç, meşrubat,
su veriyorlardı. Bu arada örfi idare komutanı çağırırdı:
"O fotoğraf neden kalkmıştı?"

Tam "bizler ticaret erbabıyız, bizde siyaset yoktur; o
bir hatıra fotoğrafıydı ve inatlaşmamak için
indirilmişti" diye izahat yapırlarken karşılarında daha
önce hep sivil kıyafetleriyle görmüş oldukları,
Piknik'e gelip harıl harıl bir takım planlar yapan
devamlı müşterileri "Milli Birlik"ci Ekrem Acuner,
Fikret Kuytak ve daha sonra Yassıada Başsavcısı
olacak Ömer Altay Egesel'i buldular; hayret ve
sevinçle kucaklaştılar.

O dönem kuruluş isimlerinin Türkçeleştirilmesi
uygulaması başlamış ve "kendilerine Piknik" isminin
yabancı olduğu, "en geç yarına kadar" değiştirilmesi
söylenmişti. Kara kara düşünürlerken yine
müşterileri olarak gelen, köşkte de doktorluk yapan

Yarbay Kenan Kayır, bir komiye on lira verip yandaki Kültür Kitabevi'nden bir lûgat aldırtmış, Piknik'in tarifiinin olduğu lûgatı ilgililere gösterip, kimbilir neyle değişecek "Piknik" ismini kurtarmıştı. Böylece bulvara bakan, geceleri yemyeşil yanan o neon "Piknik" yazısı da yerinde kalabilmişti.

İsmet İnönü, başbakanken bile bankacılık işlemleri için karşılarındaki İş Bankası'na bizzat kendisi gelirdi. İşlemler devam ederken Paşa'ya mutlaka Piknik'ten greyfurt suyu istenirdi. Bir gün greyfurt suyu yerine, Vahit Bey'in Amerika'lı eşinin öğrettiği, greyfurtun soyulup, meridyenlerinden araya bıçakla girilip, sadece zarın içinde kalanlarının toplandığı tabak ve küçük kaşık gönderildi ve Vahit Bey acele bankaya çağrıldı.

Paşa ellerini açmış;
- "gel, geeeel; anlat, bu nasıl yapıldı?" diye soruyordu.

O zamanlar soğuk hava deposu yoktu ve greyfurtlar Ürgüp'teki mağaralarda muhafaza ediliyordu. Dolayısıyla yaz - kış Piknik'te greyfurt hiç eksik olmazdı. Bu olaydan sonra Piknik, Mevhibe Hanım ve İsmet Paşa'ya her hafta iki sandık greyfurt göndermeye başladı. Metin Toker, Vahit Bey'le karşılaştığında "başımıza öyle bir iş açtın ki" diye takılıyordu. Bir gün Reşat Bey, Paşa'ya sandığı bizzat kendisi götürmüş,
- "ne getirdin evladım?" diye soran Paşa'ya
- "Paşam greyfurt getirdim" dediğinde gözlerindeki katarakt sorunu nedeniyle net göremeyen Paşa;
- "teşekkür ederim; Reşat Bey oğluma da selam söyle" demişti.

Daha sonra bir yaz, Piknik'in girişine, kocaman bir şemsiyenin altına türünün ilk örneği olan yedi yüz elli kiloluk Carpigiani dondurma makinası kondu. Kolu indirildiğinde spiral şekilde külaha akan vanilyalı, çikolatalı dondurmanın tadına bakabilmek için bazen yüz metre ilerideki Büyük Sinema'ya kadar kuyruk oluşuyordu.

Piknik sabahın 06:30'undan gecenin 22:30'una kadar hizmet veriyordu. Çok erken gelen, jambon - yumurta müdavimi Amerikalı'lara, memurlara, çoğu şimdinin yöneticisi öğrencilere, Çetin Altan'lara, Nuri Altınok'lara, Arman Talay'lara, tiyatroculara, limonlu, portakallı pelte seven Bülent Ecevit gibi siyasilere, üst düzey bürokratlara, Celal Atik gibi şampiyonlara, Tanju Okan gibi müzisyen müdavimlerine hizmet veriyorlardı. Hatta Vahit Bey, Tanju Okan'ın düğün şahidi olmuştu. Öğrencilere, öğrenci olduğundan şüphelenilenlere, sarhoş olacağı belli olanlara kesinlikle içki verilmezdi. Ama sarhoş olmuşsa da yanına bir komi verilip evine bıraktırılırdı. Piknik'e gidince, yüzleri kıpkırmızı oluncaya kadar içen pek çok yabancı diplomatla da, Vatikan'daki rahibe okulundan giysileriyle gelmiş öğrencilerle de aynı masayı paylaşmak mümkündü.

Atatürk Bulvar - Batı Blokları

Piknik'e gelen üst düzey bürokratından öğrencisine, bay, bayan, tanıdık, tanımadık, aynı küçük masalarda birlikte otururken herkes birbirlerine son derece saygılı davranırdı.

Amerika'da yayınlanan "Bir Dolara Dünya Turu" (One Dollar Travelling Around The World) isimli kitapta Piknik'ten de söz ediliyordu.

Bazen Şinasi Nahit Berker içkiyi biraz kaçırınca sokaktaki ayakkabı boyacısının motoruna atlayıp gösteri yapardı. Atatürk Lisesi'nin efsane İngilizce hocası Hayri Baba'da (Hayrettin Sağlam) devamlı müşterilerindendi. Sürekli temizlik yapılır, yerlerden talaş eksik olmazdı. Bazen parası çıkmıyan öğrenci olduğunda, Lefter gibi garsonlar, sanki para vermişler gibi masaya tabakla bir de paranın üstünü bırakırdı.

Gar Gazinosu'nda aryalar söyleyen Nico da Castino Bulvar'da yürür, Piknik'in önünden geçerken durup başını içeri uzatır, bir arya okuyup yoluna devam ederdi.

Ankara'nın ilk "Espresso"su Piknik'teydi. Hatta Sevgi Soysal, devrilen kavak ağacını, Piknik'teki sıradan bir günün telaşını, Piknik'in Tuna Caddesi'ne bakan camekanlı bölümünde Espressosu'nu yudumlarken yazıyor, "Yenişehir'de Bir Öğle Vakti"ni Türk Edebiyatı'na armağan ediyordu.

Televizyonun emekleme devrinde Cenk Koray'ın, Üstün Savcı'nın yarışmalarında Piknik soru olarak çıkıyordu.

Bulvarın o noktası artık "Piknik Durağı" olmuştu. Dolmuşta, "Piknik'te inecek var"dı.

Akşam olurken Piknik'in tam önünde birisi; melodisi şu anda bile çok net aklımda olan "Vatan geldi yar - Vataaaan geldiii yaaar" diye şarkı söyleyerek akşam gazetesi Vatan'ı satardı. Pazar günleri aynı yerden "Hadiii; maçaaaaa, maça, maça, maça" diye bağrılarak stadyuma yuvarlak hatlı dolmuşlar kalkardı.

Atatürk Bulvarı'nın Piknik'in olduğu tarafında;

Sıhhiye tarafına doğru: Kültür Kitabevi, Vog Çorapçısı, Me-Ka Bebe, Öztrak'ların Bulvar Pasajı, girişte merdivenle çıkılan belki de papağanı hala sağ olan Bulvar Eczanesi, karşısında Halk Bankası, pasaj içinde Coşkun Kundura, Triko Mısırlı, yine Bulvar üstünde Erler Mağazası, Örücü Süleyman, içi hep kuyumcu dükkanı olan Büyük Çarşı, çok güzel bir sinema olan Büyük Sinema, Meram Pastanesi, Tempo Çamaşır, bina dışında "uçak ile" - "şehir içi" diye piring kapaklı kutularına mektup atılan postane, az ilerisinde ayakkabıcı, MEA, Lufthansa, Pan American havayolu şirketleri ve şu anda Ordu Evi olan Yüksel Palas vardı.

Çankaya tarafına doğru ise: İş Bankası, Milli Piyango, üzerinde Cumhuriyet Gazetesi, Trakya Şarküteri, Hacı Bekir, topu havaya dikmiş 0-1-2 Spor-Toto, Menekşe Mağazası, Fulya Oyuncakçısı, Kamelya Çiçek, Emek Kuruyemişçisi, Ali Nazmi Pasajı köşesinde İstanbul Eczanesi, alt katında

Sağyaşar Plak, yaşlı karı kocanın oyuncakçı dükkanı, dışarıda Erenköy Manavı, Sakarya Caddesi'nde Şefik Goralı'nın Goralı'sı, Köroğlu Şarküteri, Bilgi Kitabevi, Tarhan Kitabevi, Sergen Pastanesi, Derya Mağazası, onun yanında, hala faal olan Foto Güzel, şimdi Soysal Han'ın olduğu köşede bahçesindeki masalarıyla Restoran Cevat, Ziya Gökalp Caddesi köşesinde Ulus Sineması, Flamingo, Penguen pastaneleri şu anda çocukluğumdan hatırlayabildiklerim. Mahmut Macit'in benzincisinin tam karşısındaki "Sandviç" ise daha sonraki dönemlerde açılmıştı.

Yılbaşı yaklaşınca Piknik'te kazanlarla patates kaynar, mayonez elle karıştırılarak hazırlanır, sandviçler ilk defa Piknik'e özgü olarak yağlı beyaz kağıtlara sarılırdı. Paket servislerinde kullanılan beyaz naylon torbaların üzerinde yine bir "ilk" olarak kırmızıyla "Piknik" yazardı. Ankara; Piknik ve Tanas Usta sayesinde Yayın Tava'yla, Uskumru Dolması'yla tanışmıştı. Ankara'da ilk cips imalatı da Piknik'le başlamıştı. Kendi yaptıkları hardalın tadı da unutulmazdı. Bu tad yıllar sonra bir müşteri tarafından o dönemin kasiyeri - şimdiki N.E.T. Piknik'in ortağı Eren Önat'a iki gözü iki çeşme ağlanarak anlatılacaktı.

Kalite daha personel seçiminde başlıyor, müşteriler ile "beyefendi"siz, "hanımefendi"siz konuşulmuyor, lezzet kadar servisin de mükemmel olmasına özen gösteriliyordu.

Şef garson Vasil Lupi, Amerika'ya eğitime gidecek genç Türk subaylarının İngilizce öğrenmelerini teşvik için, Türkçe siparişlerini almıyor, siparişi Türkçe verenden ceza olarak ortaya yirmi beş kuruş atmasını istiyordu. Nasıl Reşat Önat alttan tekme atıyorsa, Vasil de müşteriye teşekkür etmeyi unutan kasiyerin eline cetvelle vuruyordu.

1960'lı yıllarda hem okuyan, hem "Türkiye Gençler Tek ve Çift Erkekler Tenis Şampiyonu" olan, hem de Piknik'in kasa ve işletmesinde çalışan Hayri Ayaz ile Reşat Önat'ın yanyana durdukları ve bir müşterinin yüz elli beş kuruştan, üç yüz on kuruşluk iki bira parasını ödediği siyah beyaz fotoğraftaki ciddiyete, kravatlara bakınca,

2004 yılında artık Petkim'in mali müfettişi olarak emekliye ayrılmış Hayri Ayaz'ın Reşat Önat'ın elini saygıyla öpüşüne de tanık olunca hüzünlennemek, elden avuçtan nasıl bir dönemin kayıp gittiğini farketmemek mümkün değil. Hangi fotoğrafın aslında renkli, hangisinin aslında siyah beyaz olduğunu anlamak da mümkün değil.

Döviz darboğazı yıllarında Pan American gibi şirketlere karidesinden krem karameline kadar verdikleri yemek servisi ile her ay Merkez Bankası'na yaklaşık on bin dolar döviz girişi yaparlarken, bir hastalık sırasında yüz dolar alamayışları da dönemin buruk bir detaydır.

Kasada Eren Önat ve Hayri Ayaz

O krem karamel ki, Ankara'ya ilk Piknik tarafından tanıtılmıştır; Pan American menülerinde Paris - Maxim Mutfağı olarak da yer almıştır.

Piknik çalışanları kendi aralarında patronlarına kod numaraları vermişlerdi. Reşat Bey kilolu, Vahit Bey ise inceydi. Çalışanların gözünde Laurel & Hardy'e benzetiliyorlardı Bu yüzden "14 geliyor" "Reşat Bey geliyor" demekti. "11" ise ince Vahit Önat'ın kod numarasıydı.

Bu arada göçler de oldu; örneğin haymatlos (vatansız) Vasil, Avustralya'ya, Tanas Usta'da Arnavutluk'a gitmişti. Acaba Ankara'lılar Piknik'te sigara içmesine tek karışılmayan Tanas Usta gittikten sonra bir daha böyle güzel Rus salatası yiyebilecekler miydi? Vasil'in yerine şef garson olan Lefter ve Niko'da bir gün ağlaya ağlaya Yunanistan'a gideceklerdi. Kimisi de New Jersey'de, Denver'da şimdi karşınıza "Piknik" olarak çıkacak müesseseleri açmışlardı.

Kasada Eren Önat ve Hayri Ayaz'ın oturduğu o yıllarda günde, yirmi, yirmi beş, bazen de otuz fiçı bira satıyorlardı. Atatürk Orman Çiftliği Bira Fabrikası resmi bir kuruluş olduğu için acil taleplerine mevzuat nedeniyle yetişemiyordu. Parasını ödeseler, kamyonetlerini gönderseler bile çok ihtiyaç duydukları anda birasız kalıyorlardı. Bazen tahta fiçılar patlıyor, tahta parçacıkları ortaya dağılıyordu. Derken Arjantin artık Türkiye'ye yeni gelen Efes olarak sunulmaya başlandı. En iyi müşterisini kaybeden A.O.Ç. Bira Fabrikası'nın çalışanları iş kaygısıyla tekrar Piknik'i kazanmaya çalıştılar ama Piknik'in müşterilerine yeniden "kalmadı" deme korkusunu aşamadılar. Sonra A.O.Ç. Bira Fabrikası da tarihe karıştı.

1972'de Reşat -Vahit kardeşler Ankara'nın unutulmaz lokantası RV'yi kurdular. Öyle bir lokanta ki, devletin en üst yöneticilerinin çok önemli birlikteliklerine mekan olan, kimi zaman Kıbrıs'la ilgili kararlar alındığında, hükümet üyelerinin ve silahlı kuvvetler komutanlarının birlikte yemek yedikleri özel odadan alkış sesleri yükselen, kimi zaman Henry Kissinger'in RV'den dışişleri bakanı Turan Güneşi' telefonla

arayıp harıl harıl Kıbrıs'ı tartıştığı, yine Süleyman Demirel'in favorisi olarak Ankara tarihine geçecekti. RV, günlük hayatta girilen iddialarda "kaybedenin kazanana RV'de yemek ısmarlaması" gibi kavramların geliştiği lüks bir restorandı.

RV'nin kuruluşunda Menderes zamanında Kulüp 47'yi işleten ustabaşları "İmparator" Boris Vasilev'in de katkıları büyüktü. Normalde RV'ye asla basın mensubu alınmazdı; Sophia Loren, televizyonun "Kaçak" Dr. Richard Kimble'ı da RV'nin gelip geçenlerindendi.

Sonunda RV Vahit Bey'in, Piknik ise Reşat Önat'ın ağırlıklı mekanı haline geldi.

Bu arada çalışan personelin ev sahibi olabilmesi amacıyla, Reşat ve Vahit beylerin öncülüğünde bir kooperatif kuruldu. Aşağı Ayrıncı Ali Dede Sokak'ta bir apartman inşa edildi, adı da "Piknik Apartmanı" oldu.

Daha sonra, bir güzel toplum 70'li yılların siyasi rüzgarlarında masumiyetini yitirirken, bir zamanlar herkesin birbiriyle selamlaştığı Kızılay'da, kapısı açılıp içeri aryalar söylenen, her kesim insanın gerektiğinde birbirinin hesabını ödediği Piknik'ten içeriye sloganlar atılmaya, her kesim insan birbirinden hesap sormaya başlamıştı.

Derken aslında alanında "ilk" toplu sözleşmeyi yapmış olan Piknik'te uzun bir grev başladı. Önce

Atatürk Bulvarı'nın önce ve sonrası

şarküteri kısmı kapatıldı, kırk sekiz saatte yılların birikimi kendi elleriyle yıkıldı. O kısım Şekerbank'a bırakıldı - ayak servisi kademeli olarak azaltıldı ve arka komşuları Restoran Bekir'i bünyelerine katmalarına rağmen küçülmüş bir lokanta olarak hizmet sunulmaya başlandı. Bütün Türkiye'de kırk tane Piknik zinciri kurma hayalleri de suya düştü.

Daha sonra büyüklerin köşe kapmaca oynamaya başladığı yıllara gelindi. Küçülmüş Piknik 1982'de, 1953'de girmiş olduğu binadan çıkartıldı ve yerine kocaman, pek çok şeyi simgeleyen yeni bir bina yapıldı. Piknik de var olma mücadelesine İnkılap Sokak'taki yeni yerinde devam etmeye başladı. Ortalık akıl almaz faizlerden, televizyon ekranı banker reklamlarından geçilmezken ödemelerle başa çıkamayan, bu arada ortalığı hala eskisi gibi sanıp herkese güvenen Reşat Önat boş çeklere attığı imzaların kurbanı oldu.

Halbuki babaları Ulus Hali'nin sevilen esnafından eski Komita'cı Musa Önat vefat ettiğinde kasasından çıkan, bütün borçluların çek - senetlerini yırtıp atmış, tüm alacakları helal etmiş insanlardı.

Reşat Bey, 1986'da sokulduğu borç girdabında faizin - faizin - faizlerini ödeyemez duruma gelince önce Piknik'in kapısına asma kilidi astı, 1987'de de - ardında ödemesi mümkün olmayan faiz dağları bırakarak - cebinde bin dolarla, geri dönebilmesi mümkün olmayan Amerika'ya gitti.

Amerika'da yoksul zenci mahallelerindeki dökük lokantalarda garsonluk yaptığı, geceleri lokantanın masalarını birleştirip üzerine de masa örtüsünü örterek uyuduğu yıllar başladı.

Kimi zaman cebindeki bir avuç dolarla otobüs terminallerinde tabelalara bakıp, bundan sonraki belirsiz hayatını nerede yaşayabileceğini aradı.

doğmak için tekrar adım attı.

Müthiş bilgi birikimi ile artık seksenli yaşlarına gelmiş olsa bile ait olduğu dünyada yeniden yeşerip filizlenmeye başladı, bu arada ödeme kolaylığı getirilmiş tüm borçlarını da kapattı.

Ve1953'de dünya daha "fast food" zincirleriyle tanışmamışken açtığı Piknik'i, daracık bütçesi, vefakar kızları Leyla, Gülen ve zor günlerinde omuz vermiş bir can dostlarının desteği ile 16 Ekim 2002'de "Armada Alışveriş Merkezi"nde yeniden açtı.

Belki artık "Arjantin" yoktu ama yepyeni bir kuşağa, başka bir yerde aynıısını yiyemeyecekleri sosis tavaları, Tanas Usta'dan, Bekir Usta'ya uzanan efsane Piknik sandviçlerini tattırmaya başlamışlardı.

Yanlarında kocaman çocukları ile gelenler, nasıl eşleriyle Piknik'te tanıştıklarını anlatırlarken, bir yandan da genel zabıta kontrollerinde Piknik'in ta kendisinin "Piknik" yazan küşatını gösteriyorlardı. Kırk yıl sonra Amerika'dan yolu Türkiye'ye düşmüş eski müşterilerine Tanas Usta'nın "Pudinga"sını hazırlıyorlardı.

Piknik elbette Paris'in Kırmızı Değirmeni Moulin Rouge gibi sanatçıları, politikacıları ağırlayan bir gösteri merkezi değildi ama kendi konusunda Moulin Rouge gibi, bir başkent, bir dönemin simgesi idi.

Ve bir başkent elinden geldiğince simgelerini korumalıydı.

*** **

Bence öykümüz burada bitmiyor, tam tersine asıl burada başlıyor.

Yolunuz Ankara'daki "Armada Alışveriş Merkezi"ne düşerse, en üst katta, el yazısıyla "Piknik" yazan köşeye mutlaka uğrayın.

Orada sizi hala greyfurt sıkın yaşlı bir "yaşayan efsane", kasasında gerektiğinde tüm dükkanı veriverecek güzel kızı, kiminle çalıştıklarını çok iyi bilen, alttan tekme yemeyen personeli ve orijinal Carpigiani marka, yedi yüz elli kiloluk bir dondurma makinası karşılayacak.

Masanızda oturup krem karamelin hasını yerken de gözlerinizi kapatın; bir ülkenin, o ülkenin başkentinin çok özel dönemlerinin hem tanığı, hem sanığı olmuş bu lezzet kültürüne, "bizim" Piknik'imize, bir bakıma sahip çıkmış olmanın "da" tadına varın...

düş hekimi yalçın ergir
http://www.ergir.com

İŞYERİ TEMSİLCİLERİ KOORDİNASYON KOMİSYONU ÇALIŞMA PROGRAMI (2004-2006)

Tezcan Karakuş Candan, H. Ayşen Bayazıt, E. Devrim Kısaalioğlu, Hülya Akboyraz, Selma Sökmen, Mehmet Saner, Ali Hakkan, Hare Küçükkılıç, Evcimen Yütsel

İşyeri temsilcilikleri koordinasyon komisyonu tarafından hazırlanan iki yıllık çalışma programı 29 03 2004 tarihinde Yönetim Kurulu toplantısı'nda ve 01 04 2004 tarihinde İşyeri Temsilcileri toplantılarında değerlendirilerek prensip olarak uygun görülmüştür.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi bünyesinde 1991 yılında başlayan ve dönem dönem aksamalara neden olsa da örgütlenme açısından vazgeçilmez yapılanmalar arasında olan işyeri temsilcilikleri 38. dönemde de çalışma akslarının önemli bir bileşenidir. 37. Dönemde kamu ve üniversitelerde oluşturulan işyeri temsilcilikleri, 38. Dönemde Ankara Şube Coğrafyasındaki temsilciliklerle, özel sektörde ve üniversitelerde mimarlık öğrencilerinin de sürece doğrudan katılımını organize edecek şekilde genişleyerek devam edecektir.

İşyeri Temsilcilikleri

- Üye ile doğrudan ilişki kurabilmenin,
- İşyerlerindeki birikimlerin mimarlık ortamına aktarılmasının,
- Mimarlığın toplumsallaşması sürecinde kamusal hizmetin önceliklerinin tanımlanmasının ve yeni önermelerin ortaya çıkartılmasının,
- Oda politikalarının ve etkinliklerinin doğrudan yaygınlaşmasının,
- Meslektaşlar ve meslektaş adayları arasında dayanışmanın,
- Mimarlık hizmetlerinin verildiği farklı alanların oda üzerinden ilişkileneceğinin,
- Sektörel sorunların tespitinin ve çözüm önermelerinin paylaşılmasının bir aracı olarak şekillenmektedir.

37. Dönemde, kamu ve üniversitelerde haftada iki gün, 4 toplantı şeklinde 39 işyeri toplantısı gerçekleştirilmiş, 39 işyeri temsilciliği, 98 işyeri temsilcisi seçilmiş ve bu toplantılarda 400 üyeyle buluşulmuştur. "Kamu yönetimi reformu ve Kamu Personel Reformu" konulu tartışma başlığıyla Halfeti'de gerçekleşen "Halfeti Buluşması"nın sonuçları işyeri temsilcilikleri koordinasyonunun profesyonel bir kadro ile yürütülmesi gereğini açığa çıkartmıştır. 38. Dönemde oluşturulan program çerçevesinde de bu ihtiyaç hala devam etmektedir.

1.Yeni işyeri temsilciliklerinin oluşturulması

38. Dönemde haftada iki gün, 4 işyeri toplantısı ve temsilcilik seçimlerinin yapılması, işyeri temsilcilerinin ve koordinasyon komisyonunun katılımıyla işyerlerinde gerçekleştirilecektir. Öncelikli olarak gerçekleştirilecek olan işyeri temsilcilikleri aşağıda gösterilmiştir.

1.a Üniversiteler

- Gazi Üniversitesi Öğrencileri 1. 2. 3. ve 4. Sınıf temsilcilikleri
- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık bölümü ve Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
- ODTÜ Mimarlık Fakültesi mimarlık öğrencileri 1. 2. 3. ve 4. sınıf temsilcileri
- Bilkent Üniversitesi
- Erciyes Üniversitesi Yozgat Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi

- Erciyes Üniversitesi Yozgat Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi mimarlık öğrencileri 1. 2. 3. ve 4. sınıf temsilcileri

1.b Kamu Kurumları

- ODTÜ Döner Sermaye
- G.Ü Döner Sermaye
- A.Ü Yapı İşleri
- H.Ü Yapı İşleri
- Merkez Bankası
- Hazine Müsteşarlığı
- Adalet Bakanlığı
- Başbakanlık TOKİ ve PUB
- Turizm ve Kültür Bakanlığı
- Milli Eğitim İl Müdürlüğü
- TBMM
- Sağlık Bakanlığı
- Bayındırlık Bakanlığı İl Müdürlüğü
- Milli Savunma Bakanlığı
- Dış İşleri Bakanlığı
- Kamu ihale kurumu
- BOTAŞ
- OYAK
- Kalkınma Bankası
- EGO
- TEAŞ
- MTA
- Arsa Ofisi
- Keçiören Belediyesi
- Gölbaşı Belediyesi
- Sincan Belediyesi
- Etimesgut Belediyesi

1.c Özel Sektör

- AKTÜRK İnşaat
- MNG
- Tepe İnşaat
- MESA
- Yüksel İnşaat
- Yüksel Proje
- PROKON

1.d Temsilcilikler

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ne bağlı 15 temsilcilik ve 8 oda temsilciliğinde konumlarına göre;

temsilcilik yönetimleri ve Şube Örgütlenme ve Temsilcilikler Komisyonu ile ortak oluşturulacaktır.

2.Var olan işyeri temsilciliklerinin aktive edilmesi

- Her Çarşamba İşyeri Temsilcileri Koordinasyon Komisyonu toplantısı
- Her ayın ilk haftası Çarşamba günü işyeri temsilcileri ile düzenli toplantıların yapılması
- Seçim süresi(2 yıl) dolan işyeri temsilciliklerinin seçimlerinin yenilenmesi
- 15'er günlük periyodlarla her işyerinin kendi çalışma akslarına ilişkin **"Kamu Hizmetinde Mimarlığa Tanıklık"** etkinlik organizasyonları
 1. İller Bankası İşyeri Temsilciliği: "Geçmişten Günümüze İller Bankası"
 2. TCDD İşyeri Temsilciliği: "Cumhuriyet Dönemi İstasyon Binaları"
 3. Ziraat Bankası İşyeri Temsilciliği: "Cumhuriyet Döneminden Günümüze TCZB Binaları Tarihçesi"
 4. Büyükşehir Çevre Koruma İşyeri Temsilciliği: "Ankara'da Çeşmeler"
 5. TRT İşyeri Temsilciliği: "Mimarıyla Birlikte TRT Binası ve Stüdyolara Gezi"
 6. SSK İnşaat Dairesi İşyeri Temsilciliği: "Geçmişten Günümüze SSK Hastane Yapılarının Karşılaştırılması"
 7. Vakıflar Genel Müdürlüğü İşyeri Temsilciliği: "Mimari Eserlerin Korunması"
 8. Sanayi Bakanlığı İşyeri Temsilciliği: "Projelendirme Sürecinde Sanayi Yapıları"
 9. Ulaştırma Bakanlığı İşyeri Temsilciliği: "Havalimanları Mimarisi"
 - 10.Yenimahalle Belediyesi İşyeri Temsilciliği: "Kentsel Katılım Süreçlerinde Semt Birimleri Örgütlenmesi"
 11. Bayındırlık Bakanlığı İşyeri Temsilciliği: "Tip Proje Uygulama Süreçleri"
 12. Çevre Bakanlığı Çevre Koruma İşyeri Temsilciliği:"Projelendirme Süreçlerinde ÇED"
 13. Altındağ Belediyesi İşyeri Temsilciliği: "Ulus ve Çevresi" , "Kazık İçi Bostanları ve MİA Projesi"
 14. Afet İşleri Genel Müdürlüğü İşyeri Temsilciliği: "Doğal Afetler Yönetimi"
 15. Türk Telekom İşyeri Temsilciliği: "İletişim Teknolojisinde Mekansal Düzenleme"
 16. Çankaya Belediyesi İşyeri Temsilciliği: "Kentsel Dönüşümde GEÇAK Projesi"
 17. Köy Hizmetleri Gn.Müd.İşyeri Temsilciliği: "Coğrafi İşletim Sistemleri Projesi ve Mmimarlık Süreçlerinde Kullanılabilirliği"
 18. TEDAŞ İşyeri Temsilciliği: "Enerji Dağıtım ve Alımda Mekansal Şekillenme" Enerji Santrallerine Mimarıyla Birlikte Gezi"
 19. Kültür Bakanlığı İşyeri Temsilciliği: "Koruma Politikaları"

3.Meslek içi eğitim programları

Uygulama süreçlerinde karşılaşılan sorunları en aza indirmek için düzenlenecek olan eğitimler.

- AB ve GATS uyum süreçleri
- İnternet kullanımı
- Bilgisayar destekli tasarım
- İmar yönetmeliği
- İhale şartnamesi hazırlanması süreci
- Yapı denetimi

4.Yasal Düzenlemeler

Oda politikalarının yaygınlaşması

- Kamuda proje elde etme süreçlerinin üyelerimiz tarafından ortak bir söylem haline getirilmesi ve yönetmeliklerimiz açısından değerlendirilerek proje onaylama süreçlerinde oluşacak aksaklıklar konusunda bilgilendirme süreçleriyle oda ile ortak politika belirlenmesi.

Yeni Yasal düzenlemeler

- Kamunun yeniden yapılandırılması sürecinde, kamu işyerlerinde üyelerimiz tarafından yürütülen yasal düzenleme çalışmalarının ortaklaştırılması, uygulanama süreçlerindeki aksaklıklar konusunda ortak politikalar belirlenmesi

Dava süreçleri

- 66 ve 88 sayılı KHK ile Kamu işyerlerinde çalışan mimarların odaya üye olma zorunluluğun kaldırılmasına ilişkin hukuksal düzenlemeye dava açılması,
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Kamu İhale Kanundaki telif haklarının karşılaştırılarak yeniden düzenlenmesi,
- Kamuda çalışan mimarların telif hakları üzerine çalışma.

5.YAYIN

- "Halfeti Buluşması"nın Kitapçık haline dönüştürülmesi
- İşyeri temsilcilikleri ile oluşturulan etkinliklerin yayın haline getirilmesi

6.ETKİNLİKLER

- 2004'ün Ekim ayında bir buluşma organizasyonu
- UİA 2005 Çalışmalarına katılım (UIA komisyonu ile ortak yürütülecek)
- 2005 yılının Ekim ayında ikinci buluşma organizasyonu
- İşyeri Gezileri

NOT 1: Bütün bu süreçlerde kamu, üniversiteler ve özel sektör hem bir arada, hem de kendi içinde ayrı organizasyonlar gerçekleştirecek şekilde koordine edilecektir.

ŞEHRİN GİRİŞ KAPISI OLAN İSTASYON SİLÜETİNDEN BİR BİNA

Gülderen Zegerek

Öncesini bilmiyorum. Dedem babam ve ben. Üç kuşaktır demiryollarına hizmet eden, ekmek parasını bu Kuruluştan sağlayan bir ailenin mimar kimlikli bireyi olarak sizlere demiryolu sevdamı anlatmak için kalemi elime aldım. Ne yapacağımı henüz kafamda toparlamış değilim ama eminim tren dizisindeki vagonlar gibi kelimeler bir biri ardı sıra koşacak. Çünkü ne yazacağımı bilmesem de yazacak çok şeyim var.

Gitmekle kalmak arasında yaşanan çelişkinin, hüznün ve sevincin mekanı, dilimde manzumeleşen garlarımızı, istasyonlarımızı ve müstemilatlarını sizlere daha iyi ifade edebilmek için sanırım yazacaklarımda önceliği demiryollarının tarihçesine ayırmakta fayda var.

Osmanlı imparatorluğunda ilk demiryolu, 1854 yılında İngiliz sermayesi ile kurulan “İzmir-Aydın-Osmanlı demiryolu” Şirketinin faaliyeti ile başlamıştır. Daha sonra, 608 km.'ye çıkarılan bu hattın 130 km.'lik bölümü 1866 yılında işletmeye açılmıştır. Diğer taraftan 1860-1870 yılları arasında ayrıca İzmir-Soma, Manisa-Afyon hatları, 1871-1873 yılları arasında, İstanbul-Edirne, İstanbul-Derince hatları, 1869 yılında Bağdat hattının Afyon-Konya kesimi, 1886 yılında ise Mersin-Ankara kesimi, 1892-1895 yılları arasında Derince-Eskişehir-Ankara ve Eskişehir-Afyon hatları, 1912 yılında Karkamış - Nusaybin hatları tamamlanarak işletmeye açılmıştır.

Çoğu “Dar Hat” olan ve toplam 4000 km.'ye ulaşan demiryolları I. Dünya Savaşı sırasında Hicaz hattı ile birlikte “Askeri Demiryolları Umum Müdürlüğü” nün yönetimine verilmiş, fakat savaştan sonra demiryolları yine yabancı şirketlere bırakılmıştır.

Kurtuluş Savaşı sırasında, Milli Hükümet demiryollarına da el koymuş ve “İşletme Umum Müdürlüğü” eliyle faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir.

1923 yılında çıkartılan bir kanunla Türkiye'de bundan böyle inşa edilecek hatların devlet tarafından inşa ve işletilmesi kararlaştırılmıştır. 24 Mayıs 1924 tarihi ise Milli İradenin demiryoluna el koyuşunun ve Milli Demiryolculuğumuzun önemli ve silinmez bir başlangıç tarihi olmuştur.

31.05.1927 tarih ve 1042 sayılı Kanun'la “Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi” adını almıştır. 1953 yılına kadar katma bütçeli bir devlet idaresi şeklinde yönetilen Kuruluşumuz 29.07.1953 tarihinden itibaren 6186 sayılı Kanun'la “Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi” adı altında Kamu İktisadi Devlet Teşekkülüne getirilmiştir. Son olarak uygulamaya konulan 233 sayılı KHK ile “Kamu İktisadi Kuruluşu” hüviyetini almıştır.

Kemallettin'in Taç Kapısı Yıkılmadan Önce

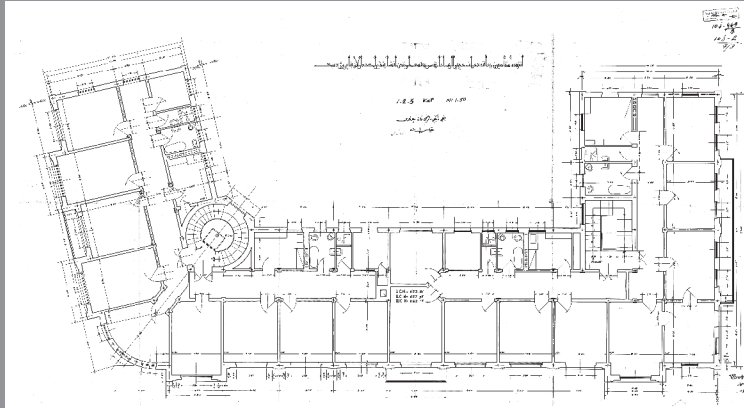
TCDD dergileri ve istatistik yıllıklarından faydalanarak 5 paragrafta tarihçesini özetlemeye çalıştığım 148 yıllık bu Kuruluş “Kültürel Miras” ve “Kamusal Alan” olgularının çakışık olduğu çok önemli değerleri bünyesinde barındırmaktadır.

“Yeni Ankara baş döndürücü bir süratle inkişaf ediliyordu. Taşhan'ın önünden Samanpazarı'na, Samanpazarı'ndan Cebeci'ye, Cebeci'den Yenişehir'e, Yenişehir'den Kavaklıdere'ye doğru uzanan sahalarda apartmanlar, evler, resmi binalar sanki yerden fıskırırcasına yükseliyordu.”¹ Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun anlatımında yer alan bu dönemin penceresinden “Mimarlık-Demiryolları-Ankara” sentezini tanımlayan önemli yapıları bu yazı dizisinde sizlerle paylaşmak demiryolcu bir mimar olarak bana büyük haz veriyor.

Bu yapılar içerisinde ilk durağım “Nedendir bilmem?” demeyeceğim, çünkü nedenini biliyorum Mimar Kemalettin imzalı şu an “TCDD 2.Bölge Müdürlüğü binası” olarak anılan gelecekteki adını ve fonksiyonunu henüz hiç kimsenin bilmediği iş yeri binamı size anlatmak istiyorum.

Cumhuriyetin ilk yıllarında da etkisini sürdüren Ziya Gökalp'in ortaya çıkardığı Türkçülük fikirleri paralelinde Ulusal Bilinci yaratmak yaklaşımlarının korunduğu, ancak dışa açılma eğilimlerinin de filizlendiği bir dönem de inşa edilen Ankara Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi'ne tahsis olunacak binanın inşası Cumhuriyet Anonim Şirketine 23 Mayıs 1927'de ihale edilmiştir. 11 Ağustos 1927'de temeli atılan binanın yapımı 1928 yılının Eylül ayında tamamlanmıştır.²

Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü, Ankara Gar'ı, Ankara Gar Gazinosu, müstemilat binaları ve lojmanlardan oluşan istasyon silüetinin ortasında bulunan kuzey-güney yönünde konumlandırılan bina U tipi plan şemasına sahiptir. Ankara Gar önündeki

meydana bakan cephesindeki tonozla binaya giriş kapılarının açıldığı avluya girilmektedir.

1 bodrum kat, zemin kat ve 3 normal kattan oluşan bina iç mekanda plan şemasını bozmayan tadilatlar dışında özgün yapısını korumaktadır. Biri dairesel olan iki merdiven kovası plan üzerinde iç köşelerde konumlandırılmıştır. Dairesel merdiven kovasını karşılayan dış köşede aynı dairesellikle tamamlanmıştır.

1.Ulusal Mimarlık döneminde egemen mimarlık tutumları Klasik Osmanlı Dönemi yapılarındaki mimarlık öğeleri ile büyük ilişki içindedir. Bu çerçevede ele alınmış olan TCDD 2.Bölge Müdürlüğü binasında da girişe özel önem verilmiş ve ön plana çıkartılmıştır. Betonarme iskelet olarak inşa edilen binada yeni yapım teknikleri ve malzemesi kullanılmakla birlikte dönemin öğelerine yer verebilmek için bu durum dışarı yansıtılmamıştır. Yol kotundan 1.50 m. kotuna kadar kırmızı renkli sert Ankara taşıyla işlenmiş duvarlar 1.50 m. kotundan sonra yer yer anolur halinde sıvalı ve Afyon Seydiköy taş ocağından çıkartılmış olan ince yonu kefeği taşlarla (söveler, balkon altı konsolları, saçak altı kornişleri, kemerler) bezenmiştir.

Beşik kemer ve basit sivri kemerlerin yer aldığı zemin katın üstünde yer alan üç normal katta ve bodrum katta betonarme hatıllı kare forma sahip pencereler mevcuttur.

Avluya geçişi sağlayan tonoz aksı üstünde ve yan cephelerde yer alan balkonları taşıyor görülen konsollar binaya ayrı bir plastik değer kazandırmaktadır.

Bu satırları kaleme aldığım 09.07.2004 tarihinde Bölge binası içinde hummalı bir çalışma süregelmekte, yapılan iş, iş yerinin taşınması adına. Bu günden sonra döneminin nadide yapılarından olan bu yapı artık TCDD'nin kullanımında olmayacak. Söylemek zor da olsa temennim koruma bilincine ulaşmış insanlarca kullanılması.

Kentlerin giriş kapıları olan istasyonlarımızın genel silüeti içinde yer alan gar binaları, istasyon binaları, lojman ve müstemilat binalarından oluşan zengin kültürel varlığımızın yurt genelinde olduğu gibi kuruluşumuz bünyesinde de aşağıda sıralayacağım nedenlerden dolayı yok olmaya yüz tutacağı bir gerçektir.

Bu gerçeğin altında yatanlara baktığımızda karşımıza toplum olarak yeterli kültür düzeyine ve koruma bilincine erişilmemesi en önemli sorun olarak çıkmaktadır. Kültürel miras olarak kabul edilen bu gayri

menkullerimizin değeri ve önemi, bunların korunmasının amacı ve gerekliliği herkese kabul ettirilmediği sürece, bu konudaki çabalar istenilen sonuçları vermekten uzak kalacaktır.

Koruma bilincinin istenilen seviyede olmamasının yanı sıra yatırım harcamalarının kısıtlı olması, tarihi nitelikli yapılarımızın korunmasını, bakımı ve onarımının yapılmasını engelleyen önemli nedenlerdendir.

Yukarıda sıraladığım sorunlar ve istasyonların, kentlerin çekim merkezi olması özelliğini yitirmesi endişesi ile TCDD yeni bir uygulama getirerek istasyon sahalarındaki müstesna yapıları özel sektöre açarak iş birliğine davet etmekte. İlk bakışta çözülmüş gibi görülebilecek bu yaklaşım zaman içinde sorunun odağı haline gelebileceğinden yapılacak olan değerlendirilmelerde konunun, restorasyon ve işletmecilik açısından uzman kişilerden oluşan ekip tarafından ince elenip sık dokunulması gerektiği kanaatini taşımaktayım.

Gazi İstasyonunun aynı yaklaşımla değerlendirildiğini göz önüne aldığımızda söylemek istediklerim daha iyi anlaşılır olacaktır. Hali hazırda restoran fonksiyonu kazandırılmış Gazi İstasyon Binası'nın vaziyet planı içerisinde seçip fark edebilmek için büyütece ihtiyaç olacak. Çünkü portatif imalatlar da olsa; binanın çevresi öylesine dolduruldu ki binayı bilmeyen orada “Mimarlık-Demiryolu-Ankara” sentezinin kilit taşlarından birinin bulunduğunu algılayamaz. Yüklenici firma işletmecilik yaklaşımı ile kendi açısından haklı olabilir. Ancak “Kültürel Miras” özel mülkiyette olsa topluma mal olmuştur.

Yazımın başında da belirttiğim gibi yazacak çok şeyim var. Ancak ...

Tarihi eseri sevmenin özü, zamanın izlerini taşıyan eski bir ahşaba, ya da siyahlaşmış bir taşla dokunmakla duyulan heyecandır ve bu heyecanın içinde de bilgi yatar. Bu gün bu fırsatı yakalamakla şanslı olan bizlerin aynı heyecanı geleceğe taşımamızın bir borç olduğunu bunu ödemenin tek yolunun da tarihi yapılarımıza, tüm çabamızla, en az müdahaleyle, “oldukları gibi” yaşatmak olduğunu kabul etmemiz gerekir.³

¹Y. Kadri Karaosmanoğlu, **Ankara**. Sy.99

²1927 yılı TCDD Dergisi

³S.Sarp TUNÇOKU-Mimarlık Dergisi. Sy. 59

son günlerde ankara'da...

Parktan Apartmana... Dikmen-Çaldağı'nda Plan Değişikliği

ÖZEL MÜLKİYET BU DENLİ 'KUTSAL' OLABİLİR Mİ?

Ankara'nın en önemli tepelerinden biri olan 'Çaldağı'ndaki 67 hektarlık park alanının bir kısmı, 5 Ocak 2004 tarihinde kabul edilen bir plan değişikliğiyle yapılaşmaya açılıyor. Or-An sitesinin sırtlarındaki alan, 1991 yılından beri tüm onaylı planlarda park alanı olarak ayrılmış; Büyükşehir Belediyesi'nin 2003'de açtığı ulusal yarışma ile (Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. kuruluş yıldönümü anısına anıt ve park yarışması; 1. Ödül: Nimet Aydın, Nalan Özkadif, Habibe Aduş, Ferit Özşen, Levent Darı, Mustafa Ünal, Yavuz Güner) alanın kullanım prensipleri belirlenmişti. Buna rağmen aynı Belediye, % 93'ü hazine ve belediye mülkü olan bu alanda park yapmak yerine, "özel mülk sahiplerini mağdur etmemek" gerekçesiyle planı ve yarışma projesini terk ediyor.

Yarışma sürecinde "kamulaştırılacağı" belirtilen (soru-cevaplar 17/18) özel mülkiyetin arsa içindeki oranı % 7; ve bu oranın büyük bir bölümü de tek şahıs mülkü (Mustafa Koza). Dolayısıyla, az sayıda özel mülk sahibinin mağduriyetini önlemek adına, onlara % 0.75-0.80 emsalle çok değerli bir yapılaşma olanağı sağlayan plan değişikliği, bu uğurda "kamu yararı"nı feda ediyor.

Plan değişikliğinin süreci konusunda değerlendirmesine başvurduğumuz Sedvan Teber (Şeh.PI), söz konusu değişikliğin gerek süreç, gerek plan kararları ve tekniği, gerekse plan notları açısından birçok eksik, hata ve tutarsızlık içerdiğini vurgularken, bazı önemli noktalara dikkat çekiyor:

Nazım plana göre Park kullanımını içinde kalan alanda alelacele bir plan üreterek, ilgili hiçbir kurumun görüşü alınmaksızın konu Belediye Meclisi'nde karara bağlanıyor.

Jeolojik zemin ve nitelikleri bakımından yerleşmeye uygun dahi olmayan özel mülkiyetteki alan karşılığı inşaat hakkı oluşturmak amacı ile, yeşil alan azaltılarak, park

kapsamındaki kamu arazisinin özel mülk sahiplerine transfer edilmesi öngörülmektedir.

Yoğunluk hesaplarına göre 0.50-0.60 dolayında gerçekleşmesi gereken inşaat emsali, planda arsalar için $E = 0,75$ olarak belirleniyor ve mülk sahipleri fazladan yapılaşma hakkı edinirken, çevre daha yoğun yapılaşmak ve betonlaşmak durumunda kalıyor. Ayrıca plan notlarında, yasal 'Düzenleme Ortaklık Payı' sınırını aşan alanın Belediye'ye terkedilmesi durumunda emsal 0.80'e yükseltilerek betonlaşma ve rant transferi çoğalıyor.

Azınlıktaki özel mülk sahiplerinin çıkarını gözetmeyi amaçlayan yeni plan, kamu yararını göz ardı ediyor, kalan alanın park olarak kullanımını zorlaştırıyor ve yarışma ile seçilen projenin uygulanmasını devre dışı bırakıyor. Belediye'nin hazırlattığı plan değişikliğinin iptali ve yürütmenin durdurulması için, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından Ankara İdare Mahkemesi'nde dava açıldı.

Raporun tam metni, Şube'nin www.mimarlarodasiankara.org adresindeki web sitesinden incelenebilir.

Eğitim Tarihimizin İlk Özel Okulu Yaşam Savaşı Veriyor

ÇANKAYA BELEDİYESİ KOLEJ'İN İLKÖĞRETİM BÖLÜMÜNE YERLEŞİYOR

TED Ankara Koleji, İncek'de inşaatı süren yeni kampüsüne taşındıktan sonra, eski yapıların nasıl değerlendirileceği konusu sorun oldu. Kaynak sıkıntısı yaşayan ve Kurtuluş'daki boşalan yapılarla ilgili tasarruf yetkisini elinde bulunduran Vakıf yönetiminin "yıkım ve yerine iş merkezi yapımı için yap-işlet-devret" modeli yönünde girişimlerde bulunduğu ortaya çıkınca, Kolej mezunları inisiyatifi ele aldılar: Cumhuriyet dönemi eğitim tarihinin ilk özel okulu olan yapılarının yıkımı kararını kabullenmeyen mezunların, yapıların "kentsel hafıza ve belge değeri" açısından vazgeçilemez olduğuna inanan Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin katılımıyla sürdürdüğü girişimlerin ilk sonuçları alınmaya başladı:

Vakıf yönetimi, 'ilköğretim' bölümündeki yapıları, Haziran ayında imzalanan bir protokolle, beş yıllığına ve 250 milyar TL aylık ile, Çankaya Belediyesi'ne kiraladı. Böylece halka açık bir kamu işlevine hizmet verecek olan yapılara taşınma-yerleşme işlemleri hızla başladı. Ne var ki mezunlar endişeli; yapıların akibetinin Konservatuvar'dan dönüştürülen Mamak Belediyesi'ne benzemesinden korkuyorlar. Mimarlar ise, yapıların Kurtuluş Parkı ile birlikte ele alınarak ve hatta İncesu Deresi'nin de açılarak, kültürel amaçlı bir yeni kullanım modeli gerçekleştirilmesi öngörülerini Belediye'ye benimsetebilmek için biraz daha zaman kazandılar.

Diğer yandan, Kolej yapılarının tescil altına alınması amacıyla Ankara Koruma Kurulu'na Aydan Balamir'in ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin tescil başvurusu henüz sonuçlanmadı. İlköğretim bölümünün tescili konusunda uzlaşa sağlanabildiği, ancak lise bölümünde direnç olduğu anlaşıyor. Tesisin bütünlüğü göz önüne alınarak, tescil gündemli toplantılarına ara veren Kurul'un, kararını yaz ayları sonrasında açıklaması bekleniyor.

son günlerde ankara'da...

Alanın Gerçek Büyüklüğünü Kimse Bilmiyor !!...

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ SAHIPLANILMEYİ BEKLİYOR

"Atatürk Orman Çiftliği Mülkiyetindeki Bir Kısım Arazinin Devredilmesine İzin Verilmesi Hakkında Yasa Tasarısı", konuya duyarlı çevrelerin etkin tepkisi sayesinde şimdilik gündemdeki yerini kaybetmiş görünüyor. 6 Haziran'da Ankara Şube sekreterliğinde TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu'nun alanda düzenlediği **AOÇ'ye Sahip Çıkılma Buluşma'sı**, uçurtma şenliği ve piknik; ardından Haziran boyunca sürdürülen imza kampanyaları ve basının desteği yanısıra, Orman Bakanı'nın da tasarıya karşı olduğunu açıklaması, bu sürecin önemli etkenlerinden oldu.

10 Temmuz Cumartesi günü Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde gerçekleşen ve Şube Başkanı Ali Ulusoy'un yönettiği, konuyla ilgili panel, çok kalabalık bir katılıma sahne olmanın yanısıra AKP ve CHP'den milletvekilleri ile AOÇ ve ilgili odaların yöneticilerini biraraya getirdi.

Panel'deki tartışmalarda iki farklı görüş vardı: Arazinin mevcut "tarımsal üretim" amaçlı kullanımının sürdürülmesi görüşüne karşı, "kentsel yeşil alan" olma yönünde revizyonunu öneren yaklaşım. Ancak her iki görüşün sahipleri de arazinin daha fazla parçalanmasına izin verilmemesi ve zaman içinde oluşmuş özel mülkiyet adacıklarının kamulaştırma yoluyla geriye kazanılması konusunda hemfikir idiler.

Atatürk'ün 1937'de bağışladığı ve tapu kayıtlarının 1938 yılı sonunda yapıldığı belirtilen alana ilgili ne denli eksik ve çelişkili bilginin olduğu, Panel'in çarpıcı verilerindendi: Alanın büyüklüğü konusunda tüm konuşmacılar farklı bir rakam veriyordu. Üzerinde bunca zamandır konuşulan Çiftlik arsası ile ilgili kesin bir envanterin - AOÇ Müdürü dahil kimsede olmayışı, bu denli sahipsiz bırakılmış AOÇ'nin nasıl yağmalanabildiğini açıklıyordu.

Bugün yaklaşık 40 bin hektarlık bir alana sahip olduğu sanılan AOÇ için, 1950'lerin başında belirli bütçelerle hava fotoğrafları çektilirdiği ve kadastral haritalar yaptırıldığı biliniyor. Ancak daha sonra bu arşiv, esrarengiz şekilde kayboluyor. Yıllar sonra çiftlik depolarından birinde, fotoğrafların bir bölümünün harap vaziyette bulunduğu da verilen bilgiler arasında. AOÇ'nin kamu kuruluşları tarafından parça parça işgaline yol açan gelişmeler,

1950'lerin ikinci yarısında başlıyor ve bugüne dek hızını kaybetmeksizin sürüyor.

Panel'den çıkan iki öneriden biri, alan için öncelikle bir master plan yapılması ve kararların buna dayalı verilmesi iken; diğeri, bir yürütücü kurul oluşturularak, yarışmalar yoluyla alanın genel ve lokal ölçeklerde kentsel tasarım projelerinin elde edilmesi oldu. Alanın bütünüyle kamuya açık olarak düzenlenebilmesi amaçlı çalışmaları koordine edecek kurulun oluşturulması çalışmalarını ısrar ve sabırla izlemek gerekiyor. Bu konuda STK'lara önemli sorumluluk düşüyor.

Panel'in bant çözümleri, Ankara Şube'nin www.mimarlarodasiankara.org adresindeki web sitesinden izlenebilir.

Papazın Bağı toplantıları sürüyor...

Ankara kent belleğinin önemli mekanı Papazın Bağı'nın karşı parselinde yapılmak istenen 6 katlı yer altı otoparkı ile ilgili yürütülen çalışma sürüyor. Şubemiz koordinatörlüğünde Çevre Mühendisleri Odası, Ankara Barosu'nun katılımıyla sürdürülen çalışma çerçevesinde önemli toplantılar yapıldı. İlk toplantı Çankaya Belediye Başkanı Sayın Muzaffer Eryılmaz ileydi. Kendisine 18 Haziran 2004'te ilettiğimiz Papazın Bağı Raporu'nun ayrıntılarının anlatıldığı bir brifing formatındaki toplantıda Belediyenin ilgili müdürleri ile çalışma grubumuz temsilcilerinin en kısa zamanda Mimarlar Odası'nda bir araya gelmesi kararlaştırıldı. Bu kapsamda 13 Temmuz'da yapılan bir sonraki toplantıya Çankaya Belediyesi'nden İmar Müdürü Erdal Kurttaş, Zabıta Müdürü Cihat Emre ve Gecekondu ve Sosyal Konutlar Müdürü Hasan Rüzgar katıldı. Toplatıda kısa vadede yapılacaklar ve konu ile ilgili belediyece alınması gerekli tedbirler kararlaştırıldı. Bu toplantının hemen ardından otopark inşaatını yapan firmanın temsilcileri ile bir araya geldik. Toplantıda, Papazın Bağı'nın karşı parselinde yapılmak istenen yer altı otoparkı için alınması gereken izinler olmadan herhangi bir faaliyete girişilmemesi gerekliliği vurgulandı. Konu ile ilgili tespit ettiğimiz yanlışların ayrıntısı ile ortaya konulduğu toplantıda bunların yanında Papazın Bağı gibi önemli bir mekanın hemen yanı başında gerçekleştirilmek istenen bu ölçekteki bir projenin kentlilerle paylaşmadan, ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınmadan yapılmasının yanlışlığı vurgulandı. Şirket temsilcilerinden bir an önce Koruma Kurulu'na başvurmaları ve proje ile ilgili bundan sonraki süreçte kentlileri bilgilendirmek konusunda hassasiyetleri istendi.

Ayrıca, çalışma grubu hazırladığı dava dilekçeleri ve suç duyurusu ile hukuki süreci başlatma hazırlıklarını da tamamladı. Ankara Barosu ve Oda avukatımızın koordinasyonunda yürütülecek davalar için gerekli başvurular 19 Temmuz'da yapılacak

modern çarşı ve hal yıkılıyor mu?

Geçirdiği yangından sonra temizlenmesi ihale yoluyla yaptırılan ve onarımı beklenen Modern Çarşı'nın yıkılması gündemde.

Mülkiyeti yerel yönetime devredilen Modern Çarşı'nın yıkılıp, yanibaşında yer alan Hal binası ve Sulu Han ile birlikte yeniden ele alınarak Büyük Şehir Belediye'sinin yeni "Ulus Turizm ve Ticaret Merkezi Projesi" kapsamında değerlendirileceği söyleniyor. Ulus Tarihi Merkez projesinde de korunması öngörülmüş olan Modern Çarşı'da dükkanı olan esnaflar, çarşının varolan işlevleriyle birlikte korunması istemiyle, ilgili tüm kuruluşlarla, projenin müellifleriyle ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi'yle görüşmeler yapıyorlar.

Ankaralı mimarların en çok maket malzemesi çeşitini bir arada bulabildikleri yer olması dolayısıyla çok yakından tanıdıkları yapı, 1957 yılında düzenlenen sınırlı yarışmada 1. seçilen Y. Mimar Rıza Aşkan tarafından tasarlanmıştı. Üstten ışıktan alan ve sarmaşıklarla sarılı atriumundaki kahvehanede çay içmenin zevkini başka yerlerde bulamayacağımız ve hepimizin mimari alışveriş haritasında yer edinmiş Modern Çarşı'nın, modernliğini ve işlevini koruyarak ancak yangın güvenliği sağlanmış bir şekilde yaşama dönmelerini umuyoruz.

DEPREM ŞURASI 2004 TMMOB MİMARLAR ODASI KURUMSAL YAPILANMA KOMİSYONU SONUÇ RAPORU

H. Ali Ulusoy / Oğuz Gündoğdu
TMMOB Temsilcileri

Deprem Şurası 2004 Kurumsal Yapılanma Komisyonu'nun planlı bütün toplantılarına katılarak çalışmamızı tamamlamış bulunmaktayız. Rapor,* gereksiz tekrarlardan kaçınarak somut tespitlerimizi ve önerilerimizi sıralamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu anlamda **Kurumsal Yapılanma Komisyonu Raportörlüğü'nün, Mayıs 2004 tarihli 15 Haziran 2004** redaksiyonlu özet raporunu temel alarak oluşturduğumu görüş ve öneriler aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

1- Raporun giriş bölümünde ifade edilen; **afet, zarar azaltma, hazırlıklı olma, olaya müdahale, iyileştirme aşamaları, afet yönetimine** ilişkin tanımlamalar komisyon çalışmalarında tespit edilmiş ve bizim de genel anlamıyla katıldığımız tanımlardır.

2- Bölüm 2- **Önceki Çabalar** bölümü'nde a, b, c başlıkları altında sıralanan ve **Bölüm 4-Alınması Gereken Önlemler** başlığı altında sıralanan kavramların hemen hepsinde görüş birliğimiz olmasına karşın **4.1.1'**de kurumsal yapılanma önerileri dahilinde daha önce komisyon çalışmalarında ısrarla ifade ettiğimiz görüşümüzün net ve tam olarak ifade eden bir model önerisine rastlanamamaktadır. Oysa tüm toplantı gündemlerinde ifade ettiğimiz ve **4.1.1-b** maddesinde kısmen yaklaşmış olmakla birlikte önerdiğimiz kurumsal yapılanma modeli tam olarak aşağıdaki gibidir:

Denetleme yönünden Başbakanlığa bağlı, siyasi etkilerden arındırılmış, ayrı bütçesi/fonu olan, ulusal stratejileri ve politikaları hazırlayan, idari açıdan yetki ve sorumluluğa sahip, bünyesinde kamu temsilcilerinin, bilim insanlarının, TMMOB'ye bağlı meslek odaları ve ilgili diğer meslek odaları, sivil toplum örgütü ve çeşitli toplumsal kesimlerin temsilcilerinin yer aldığı "AFET YÖNETİMİ ÜST KURUMU" oluşturulmalıdır. Raporda adı geçen ilgili kurumların tümünün yeni rol ve yetkilerini tanımlama, sistemi yeniden oluşturma yetkisi bu kuruma devredilmelidir. Arzu edilen toplumsal dayanışma ve toplu reaksiyon becerisi ancak böylesi kavrayıcı bir modelle oluşturulabilir.

3- Özet raporun 3-i maddesindeki **"yetkin", "uzman" mühendislik** gibi kavramlar üzerinde **genel bir uzlaş sağlanmadan ve komisyon gündeminde tartışılmadan rapora girmesini doğru bulmuyoruz.** Konunun hassasiyeti ve meslek disiplinleri arasında çatışma ve anlaşmazlıklara da neden olabileceği riski göz önüne alınarak ilgili bölümün rapordan çıkarılması gerektiğini düşünmekteyiz.

4- Özet raporun **4.1.1 Maddesi'nde Afet Yönetimi Stratejik Planı** hazırlanmasındaki çok kurumlu ve çok aktörlü faaliyetlerde görev alacak kurumlar sıralanırken Meslek Odaları denmektedir. Bu faktörün daha açık ve güçlü olarak **TMMOB'ye bağlı Mimar ve Mühendis Odaları** olarak diğer odalardan daha etkin biçimde vurgulanması gerekir. Çünkü konunun öncelikli ve doğal aktörleri içerisinde en başta görev alacak teknik kadroların TMMOB'ye bağlı Mimar ve Mühendis Odaları bünyesinden çıkacağı tartışmasız bir doğrudur ve Planlama ve koordine aşamasının vazgeçilmez unsurlarıdır.

5- Yine özet raporun **4.1.1-k Maddesi'nde** Kızılay Derneği ile ilgili tespitler bulunduğumuz toplantı gündemlerinde tartışılmamış olduğundan rapora komisyon görüşü gibi yansıtılması doğru bulunmamıştır. **Bu eleştirilerin Kurumsal Yapılanma Komisyonu'nun kendisine biçtiği görev tanımı ile olan ilişkisi tarafımızdan anlaşılamamıştır.**

6- Özet raporun 4.1.1-I Maddesi'nde **İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri Odası** kurulmasının gerekliliği vurgulanmaktadır. **Söz konusu alanın** bir meslek alanı gibi değerlendirilmesi ni doğru bulmamaktayız. Yeni bir oda kurma yetkisi yasalarca TMMOB'ye verilmiştir. Ayrıca bu konu da komisyon gündemine gelmemiş ve tartışılmamıştır. **Bu önerinin komisyon raporunun uzlaşmış maddeleri arasından çıkarılması GEREKMEKTEDİR.**

7- Özet rapor **4.2.2-Yerel Düzeyde Alınması Gereken Önlemler** bölümü **b-Maddesi'nde** planlama sürecinde aktörler sayılırken, "meslek odaları" tanımı TMMOB'ye bağlı Mühendis ve Mimar Odaları olduğu özellikle vurgulanmalıdır, TMMOB'ye bağlı Meslek Odaları yetki ve sorumlulukları açısından bu sürecin doğal paydaşı olmalıdır. Ayrıca "İMAR VE ŞEHİRLEŞME YASA TASARISI TASLAĞI" ATÖLYE ÇALIŞMALARINDA da bu görüş benimsenmiştir.

Deprem Şurası Kurumsal Yapılanma Komisyon Çalışmaları'na ilişkin görüşlerimizi dikkate alınması dileğiyle arz ederiz.

"Deprem Şurası - Kurumsal Yapılanma Komisyonu" Çalışma Grubu
Aykut Ülkütekin, Mehmet Emin Çevik,
Nuri Arıkoğlu, Güven Erten, Ali Ulusoy,
Emine Komut, M.Onur Yılmaz,

*Deprem Şurası Kurumsal Yapılanma Özet Raporu'na www.mimarlarodasiankara.org adresinden ulaşabilirsiniz.

Koruma Yasası Değiştirildi

Artık Mimarlar Koruma Amaçlı İmar Planı Yapamayacaklar !

2863 Sayılı Koruma Yasası'ndaki değişiklikler, Meclis'in tatile girdiği 14 Temmuz 2004'de yasalastı. Koruma konusunda kapsamlı değişimler öngören tasarıda, Ankara Şubesi'nin de katılımıyla kimi değişikliklerin yapılması sağlandı. Örneğin, özgün malzeme ve teknolojinin korunması esasına dayanan restorasyon sürecinin, ihale ve Yapı Denetim Kanunları kapsamı dışında kalması, Şube girişimleriyle gerçekleşti. Mecliste sırası gelmediği halde öne alınarak 14 Temmuz akşamı saat 20:00'de başlanan yasa görüşmeleri esnasında Şube Başkanı Ali Ulusoy ile Planlama Komisyonu üyesi ve CHP milletvekili Ali Topuz arasında sürdürülen telefon bağlantısı sonucunda, taşınmaz kültür varlıklarının onarımlarının, Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamından çıkarılarak, mimarları tarafından kontrol edilmelerini sağlayacak ek bir madde ilave edilmesi mümkün oldu.

Diğer yandan, yasanın 8. maddesinde **"Koruma amaçlı imar planları; müellifi şehir plancısı olmak üzere; alanın konumu, sit statüsü ve özellikleri göz önünde bulundurularak mimar, restoratör mimar, sanat tarihçisi, arkeolog, sosyolog, mühendis, peyzaj mimarı gibi meslek gruplarından Bakanlıkça belirlenecek uzmanlar tarafından hazırlanır."** hükmü ile, plancı mimarların koruma amaçlı imar planı yapma yetkileri ellerinden alınmış oldu. 2863 Sayılı Koruma Yasası'nda değiştirilmesi öngörülen maddeleri içeren taslak metin üzerinde Ankara Şube'de sürdürülen tartışmalar sonucunda Doç. Dr. Emre Madran tarafından kaleme alınan rapor; Ankara Şube görüşü olarak parti başkanlarına, tasarıyı hazırlayan komisyon üyelerine ve mimar milletvekillerine iletilmişti. Raporda ağırlıklı üzerinde durulan konulardan biri, "mesleki yetki" tanımlarıydı. Taslak metinde yer alan "Koruma amaçlı imar planları; müellifi şehir plancısı ... tarafından hazırlanır." maddesi, koruma imar planı yapma yetkisini mimarların elinden alıyor, müelliflik hakkını şehir plancılarına veriyor. Koruma amaçlı imar planı, doğrudan mimarlık alanını ilgilendiren, üç boyutlu mekansal bir değerlendirme süreci iken, mimarlığın bu sürecin "tali" alanlarından birine itilmesi, batıdaki yaklaşımların da tersine bir tanım hatası sonucunu doğuruyor. "Müellif" sorununun, hazırlanacak planın niteliğine göre belirlenmesinin daha geçerli ve uygulanabilir bir yaklaşım olacağını ifade eden Mimarlar Odası Ankara Şubesi görüşü ne yazık ki komisyonda ve mecliste benimsenmedi.

Artık Meclis'te kabul edilen yasa tasarısının önündeki tek engel Cumhurbaşkanlığı olarak görünüyor. Şubemizde sürdürülen hararetli çalışma ile müellifin formasyonunun projenin niteliğine göre seçilmesi gereğinin basına ve Sayın Cumhur Başkanı'na iletilmesiyle bu büyük hatanın düzeltileceğini umuyoruz.

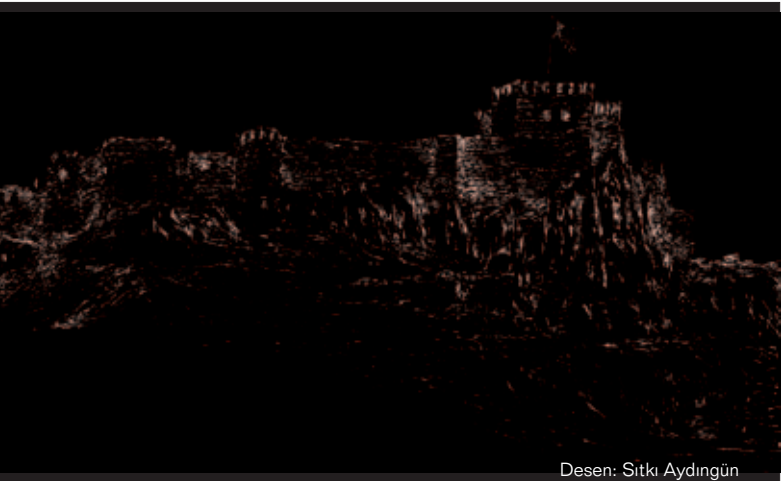
Yasa Değişikliği Komisyonu

Emre MADRAN (yürütücü), Ahmet UZEL, Ali Fuat TEK, Ali ULUSOY, Aslı ÖZBAY, Cevat ERDER, Ege YILDIRIM, Işık AKSULU, Kemal NALBANT, Mehmet TUNCER, Nimet ÖZGÖNÜL, Nuray BAYRAKTAR, Tüba AKAR, M. Ali ÖZGÜN, Meltem Uçar, Semra ENER

TARİHİ eserler üzerinde yazılar da bulunuyor. Yazıların ne olduğunu kimse merak etmediği için bugüne kadar çözülemediği kaydedildi. Ankara'da çok sayıda arkeolog bulunmasına rağmen yazının bugüne kadar okunmaması vatandaşların eleştirilerine hedef olırken, belediye yetkilileri de konuyu araştırmadıklarını kaydettiler.

EDEBİ MEKANLAR

TUTKU 2000, Dalgın Sular I
İskender Savaşır, Metis Yayınları, 1995

Desen: Sıtkı Aydıngün

Bünyamin Ankara'da

1

Bünyamin kaçıyor, içinde suçluluk duygusu mu, endişe mi kestiremediği bir kıpraşma. Tekerleklerin raylar üstündeki aksak ritminin yatıştıramadığı bir hareket...

Bünyamin tutku üzerine düşünüyor. Tutkunun olanaksızlığı üzerine... Gençliğinde de düşünmüş, hatta yazmıştı tutku ve olanaksızlık üzerine. O zaman gençliğe özgü bir abartıyla olanaksızlığı "ölüm," diye adlandırmıştı. *"İki tür ölüm vardır. Tutkunun doruğundaki ölümle tutkunun tortusu olan ölüm".*

Şimdi 45 yaşında. Daha sakın değilse de daha görmüş geçirmiş. Zihninin üzerine, kimilerinin "olgunluk" diye adlandıracığı bir yorgunluk çökmüş.

Bünyamin kaçıyor. İçinde suçluluk duygusu mu, endişe mi olduğunu kestiremediği bir kıpraşma. "Tabii, bir ihtimal daha var," diye düşünüyor. "Tutkunun nefrete dönüşmesi."

Dışarıda bozkır. Bünyamin'in ölümün ve hayalin sükunetiyle özdeşleştirdiği bozkır, şimdi cıvı cıvı, İstanbul'da bir ucu kıştan, bir ucu yazdan ayırt edilmeyen bahar bozkırın en gürbüz mevsimidir. Dirime adanmıştır. Kıraç toprak, kimi zaman makyajı andıran yeşil otlara bürünmüştür. Börtü böcek -ve yılanlar- oynar.

Bünyamin kaçıyor. Bünyamin tutku üzerine düşünüyor. İçinde suçluluk duygusu mu, endişe mi olduğunu kestiremediği bir kıpraşma.

Bozkır baharı onunla alay bile etmiyor.

2

Bir yıldır görüşmemişlerdi. Bünyamin'le annesi. Bünyamin geleceğini haber vermemiştı. Gerek duymadığından. Annesiyse...

Dört ay önce sona eren kemoterapide dökülen saçları yeniden çıkmaya başladı; biliyor. 60 küsur yıllık hayatında atlattığı ikinci kanser.

Tedavinin sonu Bünyamin'in Lilit'le sevişmeye başladığı sıraya rastlamıştı. Ama zaten, tedavi sırasında da Bünyamin annesini ziyarete gitmemiş, her gün telefonla aramakla yetinmişti. Sonra telefonlarını haftada üçe indirdi.

Bünyamin vardığında annesi evde yoktu. Herhalde genel sekreteri olduğu Adsız Alkolikler'in bir toplantısında olmalı. Bünyamin kapıyı kendi anahtarıyla açtı.

İçeri girince bir an için öyle durdu; yıllardır tanıdığı bu manzarayı, annesinin evini içine almak istercesine. Sonra annesinin CD koleksiyonuna doğru yürüdü. "Hayır ne Aida ne Norma," diye düşün­dü. La Forza del Destino.

Sonra gitti kendine bir kahve koydu. Uvertürün 54. ölçüsünde salona geri döndü. Oturduğu koltuğun önüne bir sehpa çekti; ayaklarını uzattı.

Annesi döndüğünde opera daha yeni bitmişti. Bünyamin'i görünce küçük bir çığlık attı. Birbirlerine sarıldılar. Ama sonra, annesinin Bünyamin'in yüzüne bir kere bakması, oğlunun ihtiyacı olduğu sessizliği, mesafeyi anlamasına yetti. Ne de olsa yıllardır birbirlerini tanıyorlar.

Her neyse... Anne içeri, mutfğa gitti. Oğluna sevdiği, sevdiğini bildiği yemekleri yapmaya koyuldu. Şimdi sofradalar. Bünyamin bu sefer tutkuyu değil, kadınları düşünüyor. İçinde "Belki kadınlardan bunalmam, onlarla sevişmekten çok zevk almamam, annemi bu kadar sevmiş olmamla, sevmemle ilgili," diye geçiyor. Böyle düşünüyor ve birden Lilit'in çıplak gövdesinin hayali bir tokat gibi zihnine çarpıyor. Hiç beklemediği bir anda omuzları sarsılmaya başlıyor. Evet, ağlıyor.

Annesi, dokunsa mı dokunmasa mı karar veremiyor. Annelerin meraklılığından beklenmeyecek, sevgiyi ifade eden bir sessizlikten sonra alçak, neredeyse ürkek bir sesle soruyor:

— "Çok mu kötü bu sefer?"

Ama bu kadarı bile Bünyamin'e fazla geldi. Gözyaşı ve hıçkırıklarının arasından,

— “Bu sefer diye bir şey yok," diye terslenmeyi becerebildi.

Annesi başını önüne eğdi. Sonra yerinden kalkıp bulaşıkları toplamaya başladı.

3

Ertesi sabah.

45 yaşında, birdenbire yaşlanmış bir adam, döndüğü şehrin sokaklarında ne yapar; işsiz güçsüz bir adam...? "Beni kurtar!" diye yalvarır doğduğu şehrin sokaklarına.

Böyle düşünüyor Bünyamin, yanında alkolü yükseltilmiş dördüncü bira kutusu, ilişiverdiği bir bahçe duvarının üzerinde. "Ancak Ankara'da varolabilir trafiğin ana arterlerinden birinde yeralmasına karşın varlığını koruyabilen böyle bir bahçe duvarı," diye düşünüyor.

Gelip geçenlerin kendisine takılan yadırgayan bakışlarını hissetmiyor değil. Yine de "Ankara'da insan tek tek binaların yasını tutma imkanını buluyor," diye düşünmeye devam ediyor. "Belki de beni seyretmekle yetinmeye ikna eden İstanbul oldu. Orada, müdahale etme telaşından, yokedilen koca koca mahallelerin bile yasını tutamadık. Çünkü o imha edildikten hemen sonra, sırada başka bir mahalle vardı."

Bu yüzden müdahale edemeyen, denemeleri sonuçsuz kalan Bünyamin seyretmekle yetindi.

Ama şimdi Ankara'da...

...

TMMOB'nin 38. Olağan Genel Kurulu Yapıldı

TMMOB'nin 38.Olağan Genel Kurulu, aynı zamanda kuruluşunun 50. yılının kutlandığı bir dönemde gerçekleşti.

Ankara'da 27-28-29 Mayıs 2004 tarihleri arasında DSI Konferans Salonu'nda 967 delegenin katılımıyla gerçekleştirildi.

Genel Kurulda öncelikle, 37.Dönem Yönetim Kurulu tarafından 38. Olağan Genel Kurul'a sunulmak üzere kabul edilen karar taslakları ile ilgili komisyonlar oluşturularak çalışmalara başlandı.TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği Taslağı, TMMOB Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş ve Çalışma Yönetmeliği Taslağı, TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri (Taslak), Kentler ve Yerel Yönetimler Araştırması ve Alternatif Politikalarının Geliştirilmesi (Taslak), Uzmanlıklar Arasındaki Yetki Sorunlarının Çözümünde Temel Alınacak İlkeler, Mühendislik-Mimarlık Profil Çalışması, TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliği Taslağı komisyon çalışmalarının ardından Genel Kurul'a sunuldu ve kabul edildi. “TMMOB Serbest Müşavirlik, Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği” Genel Kurul'da görüşülmeyerek, üzerinde çalışma yapılmak üzere 38.Dönem Yönetim Kurulu'na devredildi. SMM Çalışma Grubu tarafından hazırlanan TMMOB Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret, Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği'nin 5. Maddesinin ilk fıkrasında değişiklik yapılmasına ilişkin karar taslağı, Genel Kurul'da oluşturulan Komisyon'un önerdiği biçimiyle; **“Yapı üretiminin gerçekleştirilmesine esas, etüt, plan, proje, aplikasyon ve kontrollük hizmetleri uzmanlık ve çalışma konularına göre ilgili Oda üyesi mimar ve mühendisler tarafından yapılır”** şeklinde Genel Kurul'da kabul edildi. Diğer maddeler üzerinde çalışma yapmak üzere, 38. Dönem Yönetim Kurulu yetkilendirildi.

Ayrıca, Genel Kurul'da:Genel Kurul Sonuç Bildirgesi Komisyonu, TMMOB Ana Yönetmeliği Komisyonu, Disiplin Yönetmeliği Komisyonu, Mali İşler ve Bütçe Komisyonu, Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Odalarca Aranacak Koşullar Hakkında Yönetmelik Komisyonu, İKK, İşyeri Temsilciliği Kurulması ve Mühendislik Mimarlık Öğrencileri Kolu Yönetmeliği Komisyonu, kurularak komisyon çalışmaları Genel Kurul'a sunuldu.

29 Mayıs 2004, Cuma günü, saat: 22:30'da tamamlanan Genel Kurul ardından seçimler 30 Mayıs 2004, Pazar günü, TMMOB Mimarlar Odası'nda yapıldı. Seçimlerde 34'ü Mimarlar Odası'ndan olmak üzere 909 delege oy kullandı. Görev bölümünü 12 Haziran 2004 tarihinde yapacak olan yeni Yönetim Kurulu yandaki isimlerden oluşuyor.

ODA ADI		TMMOB YÖNETİM KURULU ÜYELERİ
ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	TEZCAN E. ABAY
	Yedek	HALİL GEZER
	Yedek	KORHAN ALTINDAL
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	HÜSEYİN YEŞİL
	Yedek	OLGUN YURT
	Yedek	HAŞİM AYDINCAK
FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	EKREM POYRAZ
	Yedek	HİKMET YÜKSEL
	Yedek	CASİM AĞCA
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	TUNCAY ŞENYURT
	Yedek	HAKAN AYDOĞDU
	Yedek	
GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	HAKAN GÜNAY
	Yedek	ERDAL ANGLI
	Yedek	
GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	BERRİN ŞENÖZ
	Yedek	ESEF ÖZAT
	Yedek	R. PETEK ATAMAN
HARİTA ve KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	NAIL GÜLER
	Yedek	REŞAT ÜNAL
	Yedek	ZEKİ KARAHAN
İÇ MİMARLAR ODASI	Asıl	NİLGÜN ÇARKAÇI
	Yedek	B. BURAK KAPTAN
	Yedek	İŞİK ÖRSEL
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	SELÇUK ULUATA
	Yedek	MUSTAFA ÇOBANOĞLU
	Yedek	NEVZAT ERŞAN
JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	OĞUZ GÜNDOĞDU
	Yedek	MELİH BAKI
	Yedek	ŞEVKET DEMİRBAŞ
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	İBRAHİM VARDAL
	Yedek	ÇETİN KURTOĞLU
	Yedek	İSMET CENGİZ
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	ALAEDDİN ARAS
	Yedek	ERDEMİR FIDAN
	Yedek	HALİL İBRAHİM GÜMÜŞ
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	SERDAR Ö. KAYNAK
	Yedek	NECMİ ERGİN
	Yedek	ADIL AYTEKİN
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	MEHMET SOĞANCI
	Yedek	ELİF ÖZTÜRK
	Yedek	S. MELİH ŞAHİN
METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	CEMALETTİN KÜÇÜK
	Yedek	HÜSEYİN SAVAŞ
	Yedek	ZEHRA GÜNER AKAD
METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	İSMAIL KÜÇÜK
	Yedek	MUSTAFA DİREN
	Yedek	A. ERHAN ANGI
MİMARLAR ODASI	Asıl	M. SABRİ ORCAN
	Yedek	SALTUK YÜCEER
	Yedek	
PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	ALİ RIZA TANRIVERDİ
	Yedek	HAKAN AÇAR
	Yedek	ŞENŞOY SENER
PEYZAJ MİMARLARI ODASI	Asıl	A. BETÜL UYAR
	Yedek	RAHİME TUNÇTAN AKBAŞ
	Yedek	SONGÜL TOP
ŞEHİR PLANCILARI ODASI	Asıl	M. REMZİ SÖNMEZ
	Yedek	ESER ATAĞ
	Yedek	YASER GÜNDÜZ
TEKSTİL MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	SELÇUK NAZLIAY
	Yedek	
	Yedek	
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	Asıl	BAKİ REMZİ SUIÇMEZ
	Yedek	AHMET ŞEREN
	Yedek	KAMİL BAYRAM

ODA'DA PANEL-FORUM: KAMU İHALE YASASI UYGULAMA SÜREÇLERİ VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

İşyeri Temsilcileri Koordinasyon Komisyonu'nun iki yıllık çalışma programı kapsamında düzenlenen “Kamu İhale Yasası Uygulama Süreçleri ve Karşılaşılan Sorunlar” konulu Panel ve forum 23 Haziran 2004 tarihinde Mimarlar Odası Toplantı Salonunda gerçekleşti. Oturum başkanlığını Ertuğrul ÖZAKDEMİR in üstlendiği etkinlikte, Kamu İhale Kurumu üyesi Nejat ÜNLÜ, Vakıflar Genel Müdür Yardımcısı Ahmet TANYOLAÇ, Restorasyon Uzmanı Saadet SAYIN ve İller Bankası Genel Müdürlüğü, İmar Daire Başkanlığı ihale Şube Müdürü İbrahim Ethem YAZICI panelist olarak katıldı. Meslektaşlarımızın yoğun katılımıyla gerçekleşen etkinliğin ikinci bölümünde karşılıklı sorular ve cevaplarla, mimarların karşılaştığı sorunlar üzerine çözüm önerileri geliştirilmeye çalışıldı. Kamu ihale kurumundan uzmanlarında forum kısmına katıldığı tartışmalarda yaşanan sorunlar üzerine Mimarlar Odası tarafından yapılan çalışmaların ve önermelerin karşılıklı görüşmeler yapılarak değerlendirilebileceği ifade edildi. Meslektaşlarımızdan gelen yoğun talepler üzerine etkinliğin yayın haline dönüştürülmesi ve yasaya ilişkin somut önermelerinde tartışılabileceği, devamı niteliğinde bir etkinliğin organize edilmesi planlama aşamasındadır.

KAMU İHALE YASASI YİNE DEĞİŞİYOR

2003 yılında yürürlüğe giren Kamu İhale Yasası, AKP iktidarı boyunca 2 kez değiştirildikten sonra, bu defa da yatırımları geciktirdiği gerekçesiyle değişiklik yapılmak üzere komisyona havale edildi. Hazineden Sorumlu Devlet Bakanı, Maliye Bakanı ve Bayındırlık ve İskan Bakanı'ndan oluşan komisyon tarafından gözden geçirilip Bakanlar Kurulu'nda değerlendirildikten sonra Meclis'e gidecek kanunda yapılacak düzenleme ile kamu yatırımlarının hızlandırılacağı düşünülüyor. Herhangi bir usulsüzlük iddiası durumunda tüm sürecin Kamu İhale Kurumu'nun denetiminden geçmesini öngören maddelerde değişiklik yapılması da tartışılıyor.

OTURMA İZNİ ALMAK İÇİN SSK PRİM BORCU OLMAMASI ŞARTI KALKTI

Yeni düzenleme ile inşaatı biten yapıların ruhsata uygun ve kullanımında fenni olarak sakınca olmadığı saptanması iskan ruhsatı almak için yeterli oldu. Bugüne kadar iskan ruhsatı almaksızın yapıya yerleşilebilmesine rağmen SSK ile ilişkisizlik belgelenmeden elektrik ve su aboneliği alınamıyordu. Ruhsatsız yapılarda kaçak kullanıma olanak yaratan bu uygulama yüzünden biriken sorunlar geçici olarak çözümlenebiliyordu. Artık müteahhillerin SSK prim borcu sorgulanmadan oturma izni veriliyor.

ACI KAYBIMIZ

Üyemiz Çetin Örsmen [1829]'i kaybettik.

1931 yılında İstanbul'da doğan Örsmen, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. Serbest Mimarlık Bürosu kurarak Ankara, Mersin ve İstanbul'da Mersin Deniz Kuvvetleri Sosyal Tesisleri ve Kültür Merkezi, Babil Tatil Sitesi, İzmit Sosyal Konutları, Gelibolu Boncuk Otel gibi bir çok yapının projelerini üretti. Son yıllarda resim çalışmalarını yoğunlaştırarak kişisel ve karma sergilerde eserlerini sergileyen Çetin Örsmen'i saygı ile anıyor, yakınlarına ve mimarlık ortamına başsağlığı diliyoruz.

ARTIK VİLLALAR YAPI DENETİMİ'NDEN GEÇMEYECEK

Yapı Denetimi hakkındaki 4708 sayılı kanunun 1. Maddesinde değişiklik yapıldı. 30 Haziran'da yürürlüğe giren değişikliğe göre, tek parselde, bodrum katı dışında en çok 2 katlı ve toplam 200m²'yi geçmeyen müstakil yapılar Yapı Denetimi'nden muaf tutulacaklar.

İŞYERİ TEMSİLCİLİK SEÇİMLERİ DEVAM EDİYOR

38.Dönem işyeri temsilcilikleri çalışma programı kapsamında kamuda işyeri temsilcilik seçimleri devam ediyor. Öncelikle kamu işyerlerinde yaşanan değişiklik ve birleştirmelerden kaynaklanan işyerlerindeki temsilcilik seçimleri yenileniyor. Aynı zamanda işyerlerinde üyelerle yapılan toplantılarla, yaşanan sorunlar ve nasıl bir yöntem izleneceği konusunda önermeler geliştiriliyor. Haziran ayı boyunca yapılan işyeri toplantılarında; SSK Sağlık İşleri Genel Müdürlüğü'nde Ayşen BAYAZIT ve M. Erol ATAGÜN asil işyeri temsilciliğine, Diler BAŞTÜRK ise yedek işyeri temsilciliğine seçilmişlerdir. Ulaştırma Bakanlığı'nda Mehmet OKAN ve Sema YILMAZKARDEŞLER, Altındağ Belediyesi'nde Şerife ATİK ve Gülden ATEŞMAN, Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar Müzeler ve Kültür Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü'nde Hare KÜÇÜKKILIÇ, Emel MEMİŞ, Seçkin TAN, Özgür Seyhan AKÇA, İller Bankası Yapı İşleri ve 7.Bölgede ise Demet GÜLHAN, Yasemin ÖZANANAR, Osman CINGILLI, Gülseren TAŞ yeni işyeri temsilcileri olarak seçilmişlerdir.

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN ARASINDA 'ORTAK MİRAS' PROJESİ

Avrupa Komisyonu'nun Sivil Toplum Geliştirme Programı (www.stgp.org) kapsamında kurulan Türk-Yunan Sivil Diyaloğu projesi çerçevesinde, 1923 yılında Türkiye ve Yunanistan arasında gerçekleşen nüfus mübadelesinden kalan mimari mirasın korunmasına yönelik bir proje başlatılmıştır. Lozan Mübadilleri Vakfı'nın öncülük ettiği projeye, Türkiye'den, Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği (KORDER), TMMOB Mimarlar Odası ve Mustafapaşa Belediyesi (Nevşehir), Yunanistan'dan ise, ICOMOS Yunanistan Şubesi, Epimenides (Cultural Society of Panormo-Crete) ortaklırlar. Kısa adı 'Ortak Miras: Birlikte Koruyalım' olan, Türkiye ve Yunanistan'da Nüfus Mübadelesinden Kalan Mirasın Korunması ile ilgili Yerel Bilincin Geliştirilmesi Projesi'nin amacı, mübadillerden geriye kalan mimari mirası değerlendirmek ve koruma ölçütlerini, her iki ülkedeki ilgili sivil toplum örgütleri, yerel temsilciler, yerel halk ve uzmanların birlikte tartışabilmesini sağlamaktır. Bu nedenle, mübadiller ve aileleri, bölgedeki kültürel çeşitliliğin anlaşılmasını sağlayabilmek için hedeflenen sosyo-politik gruplardır.

Projenin ana etkinlikleri, Türkiye'de Mustafapaşa ve Yunanistan'da Girit-Resmo yerleşmelerinde, Eylül ve Ekim aylarında düzenlenecek olan konferans, atölye ve sergiler olacaktır. Atölye çalışmaları kapsamında, oturumlarda ve örnek yapıların bizzat içinde gerçekleşecek olan tartışmalarda, iki taraf arasında, karşılıklı olarak teknik bilgi ('know-how') akışının sağlanması amaçlanacak, yapıların koruma onarım yöntemleri ve yeniden kullanım imkanları gibi konular üzerinde durulacaktır. Sergilerde, yerleşimlerle ve buralardaki yapılarla ilgili plan, çizim ve fotoğrafların

yanısıra, mübadillerin göçerken götördükleri etnografik malzeme, tarihi belgeler ve bilimsel metinler sunulacaktır. Projenin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, atölye çalışmalarının sonuçları ile sergi malzemeleri, internet sitesinde yayınlanarak, veritabanı ve yayınlara dönüştürülecektir.

Bir ilk örnek olarak Türkiye ve Girit'te Yunanistan ve Türkiye'de başlatılan sivil toplum projesinin, ileride gerçekleşecek benzer projelere örnek oluşturacağı beklenmektedir. Proje, iki ülke halkının iletişimini geliştirecek, birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlayacak ve politik önyargıları yok etmek için önemli bir adım olacaktır.

Ayrıntılı bilgi için: Buket Coşkuner, Proje Sekreteri (buketcos@yahoo.com)

TCDD'NİN “TAÇ KAPISI” YIKTIRILDI

TCDD'nin 2. Bölge Müdürlüğü binası olarak kullanılan 1927 yılında Mimar Kemalettin tarafından projelendirilen Erken Cumhuriyet Dönemi yapısını, bina ile bahçeyi kucaklayan TCDD amblemlı “Taç Kapısı” kamyon geçemediği gerekçesiyle 02.07.2004 tarihinde Bölge Müdürlüğü'nce yıktırılmıştır. Konuya duyarlılık gösteren Mimarlar Odası Ankara Şubesi 2863 sayılı kanunun 65/a maddesi uyarınca Kamu Davası açılması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur.

ODA'DA SUNUŞ: ANKYRA TİYATROSU

Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışan ve “Ankyra Kenti Yüzey Araştırması” projesini Dr. Kutalmış Gökay ile birlikte yürüten Dr. Musa Kadioğlu, 'Ankyra Tiyatrosu: Ön Rapor' başlıklı sunuşunu 21 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleştirdi. Antik Ankyra kenti, kentin antik yapıları ve özellikle de kentin tiyatrosu hakkında bilgilendirmeler içeren bu sunuş, Ankara'nın Roma İmparatorluğu Dönemi'nde yaşadığı başka bir “başkent olma” sürecine ışık tuttu. Kentin merkezinde yer alan ve günümüzde yok olmaya yüz tutmuş olan Ankyra Tiyatrosu'nda yapılan yüzey araştırmalarını da anlatan Kadioğlu, yeni rekonstrüksiyon ve tarihleme önerisini sundu. Şubemizde Ankara'ya ilişkin yürütülen çalışmaların başka bir ayağını oluşturabilecek olan bu araştırmanın başka sonuçlarını önümüzdeki günlerde yine izlemeyi umuyoruz.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ'NDE YENİ YÖNETİM GÖREVDE

Tarihi Kentler Birliği 'nin yeni yöneticileri, 05 Haziran 2004'de seçilerek göreve başladılar. Birlik Başkanlığı'na Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhaseki oybirliği ile seçildi. Birlik Başkanvekilliğine Çanakkale Belediye Başkanı Ülgür Gökhan; Encümen üyeliklerine Belediye Başkanları Naif Alibeyoğlu (Kars), M. Rıza Yalçınkaya (Bartın), Osman Gürün (Muğla), Şehmuz Nasıroğlu (Midyat) seçildiler. Birlik Meclisi'nin başkanvekilleri Safranbolu Belediye Başkanı Nihat Cebeci ile Beypazarı Belediye Başkanı Mansur Yavaş olurken, meclis kâtipliklerini ise Erbaa Belediye Başkanı Ahmet Yenihan ile Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı üstlendiler.

YARIŞMA: ANAYASA MAHKEMESİ

Yer görmek için son tarih 27 Ağustos 2004
Proje teslim tarihi 22 Eylül 2004.

DANIŞMAN JÜRİ ÜYELERİ

Haşim KILIÇ: Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili

Recep TÜZEN: Anayasa Mahkemesi Genel

Sekreteri

Mahmut KÜÇÜK: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

Müşteşar Yardımcısı

Sefer AKKAYA: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı

İşleri Genel Müdürü

Yusuf YILDIZ: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı

İşleri Genel Müdürlüğü, Tesiat Dairesi Başkanı

ASIL JÜRİ ÜYELERİ:

Coşkun ERKAL: Y. Müh. Mimar (İ.T.Ü.)

İ.Yalçın İLERİ: Y.Müh. Mimar (İ.T.Ü.)

Harun ÖNALAN: Mimar (G.Ü.M.M.F.)

Ziya TANALI: Mimar (O.D.T.Ü.)

Atıla ERENLER: İnş.Müh. (O.D.T.Ü.)

YEDEK JÜRİ ÜYELERİ:

Cüneyt AKBULUT: Mimar (A.D.M.M.A.)

Onur BEZİRCİ: Mimar (A.D.M.M.A.)

A.Tuna ACAR: İnş.Müh. (G.Ü.M.M.F.)

RAPORTÖRLER:

Raziye ŞAHAN: Mimar (A.D.M.M.A.)

Serap ŞEKER: Mimar (G.Ü.M.M.F.)

Esra TURAN TOMBAK: Mimar (O.D.T.Ü.)

ÖDÜLLER ve MANSİYONLAR:

1. ÖDÜL (NET) : 40.000.000.000.-TL

2. ÖDÜL (NET) : 35.000.000.000.-TL

3. ÖDÜL (NET) : 30.000.000.000.-TL

MANSİYONLAR (NET) : 11.000.000.000.-TL

Yarışma şartnamesi ve eklerini almak için elden veya posta ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğüne 100.000.000.TL yatırıldığını gösteren makbuz ile Yarışma Raportörlüğüne (Vekaletler Caddesi No:1 Bakanlıklar / ANKARA) müracaat edilecektir.

DEVAM EDEN YARIŞMALAR

Her Yaş Grubuna Uygun Bir Toplum: Bütünleşmiş Topluluklar Öğrenci Tasarım Yarışması,
Proje teslim tarihi 31.12.2004

Çuhadaroğlu Alu'2004 Öğrenci Proje Yarışması,
Proje teslim tarihi 05.10.2004

Beyrut Kent Ana Aksı ve Şehitler Meydanı Kentsel Tasarımı,
Proje teslim tarihi 01.10.2004

Anayasa Mahkemesi Binası Mimari Proje Yarışması,
Proje teslim tarihi 22.09.2004

Eski Başiskele Köprülü Kavşağı Ulaşım Sistemi ve Çevre Düzenlemesi Fikir Projesi Yarışması,
Proje teslim tarihi 20.09.2004

“ar+d” ÖDÜLLERİ “Gelişen Mimarlık”,
Proje teslim tarihi 14.09.2004

Paris Olimpik Simgesi Tasarımı için Uluslararası Mimarlık Yarışması,
Proje teslim tarihi 06.09.2004

Bayındır Hastanesi Tıp Ödülü Heykelciği Tasarım Yarışması,
Proje teslim tarihi 31.08.2004

Ecohouse Uluslararası Öğrenci Tasarım Yarışması,
Proje teslim tarihi 31.08.2004

Port Louis Kentsel Gelişimi Uluslararası Fikir Yarışması Mauritius,
Proje teslim tarihi 25.08.2004

UIA 2005 İstanbul Kongresi Kongre Vadisi Mimari Tasarım Yarışması,
Proje teslim tarihi 16.08.2004

Öğrenciler İçin 2004 Uluslararası Velux Ödülü “The Light of Tomorrow”,
Proje teslim tarihi 31.07.2004

Arkitera Genç Mimar Ödülü,
Proje teslim tarihi 30.07.2004

Ayrıntılı bilgi:

<http://www.mimarlarodasiankara.org/>

ÜYELERE e-posta HİZMETİ

Mimarlar Odası Genel Merkezi Oda'ya kayıtlı tüm üyelere e-posta vermeye başlamıştır. E-posta sunucusundan 10 MB'lık alanın kullanımına olanak sağlayan adresler isimsoyad@mimarlarodasi.org.tr şeklinde verilecektir. E-posta adresi alabilmek için Şubemize başvurmanız ve talep formu ile ekli sözleşmeyi doldurmanız gerekmektedir.

DEUTSCHES ARCHITEKTENBLATT'DA HABER

Ali Ulusoy'un Hagen ziyareti sırasında ortak çalışmalar yapmak üzerine ilkesel olarak mutabık kaldığı Kuzey Westfalen Bölgesi Mimarlar Odası yetkilileri ile yaptığı görüşmeler Deutsches Architektenblatt'da haber oldu: “Ankara Mimarlar Odası Başkanı Ali Ulusoy, bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla Nordrhein Westfalen Bölgesi Mimarlar Odası'nı ziyaret etti.

Nordhein Westfalen Bölgesi Mimarlar Odası başkanı Michael Arns ve Mimarlar Odası yöneticisi Hans Ulrich Ruf ile Dusseldorf'da Mimarlar Odası'nda biraraya gelen Ali Ulusoy çeşitli mesleki konularda bilgi aldı. UIA 2005'in İstanbul'da yapılıyor olması nedeniyle İstanbul'da bulunmalarından memnurluk duyacağını ifade etti.”

OĞUZ ÖZER EKİBİNE ULUSLARARASI ÖDÜL

Venedik yakınlarındaki Fiume Veneto Adasının planlanması ile ilgili açılan uluslararası yarışma sonuçları açıklandı. 152 projenin katıldığı yarışmaya Türkiye'den katılan Nevzat Oğuz Özer, Yasemen Say Özer, Tan Kamil Güre ve yardımcıları; Nihan Güzererler Sağman ve Cenk Sağman Jüri Özel Ödülü'nü kazandı. UIA kuralları ile açılan yarışmada Fiume Fiume Nehri'nin kollarının arasında kurulu olan adanın tümünün planlanmasını öngören yarışmada, adanın konutlar, dükkanlar, oditoryum, belediye binası, denizciler anıtı, müze ve spor tesisleri fonksiyonlarını kapsaması isteniyordu.

UIA 2005 İSTANBUL KONGRESİ ÖĞRENCİ YARIŞMASI

ÖN DUYURU

TMMOB Mimarlar Odası'nın evsahipliğinde gerçekleştirilecek olan Uluslararası Mimarlar Birliği'nin, XXII. Dünya Mimarlık Kongresi 2005'de İstanbul'da toplanacaktır. UIA İstanbul 2005 programı kapsamında, büyük ödülü UNESCO tarafından verilecek olan bir uluslararası öğrenci yarışması düzenlenmiştir.

Bu yarışmanın konusunu Kongre Bilim Komitesi, “AŞIRI”: AŞIRI VE OLAĞANÜSTÜ KOŞULLARDA MEKÂN YARATMAK olarak belirlemiştir.

Yarışmada amaçlanan, coğrafi konumları, topografyaları, bitki örtüleri, iklimleri, ekonomik, siyasal ve sosyal koşulları sıra dışı olan, yarışmacıların kendi seçecekleri farklı işlevler için mekânlar yaratma ve güçlükler karşısında yaratıcılıklarının sınırlarını zorlama fırsatını geleceğin mimarlarına sağlamaktır.

Yarışma 1 Eylül 2004 tarihinde ilan edilecek, proje teslimi Mart 2005 içinde olacak, Uluslararası Değerlendirme Jürisi Mayıs 2005'de toplanacaktır.

1 Eylül 2005 tarihinden sonra daha ayrıntılı bilgi için www.uia2005istanbul.org

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şube Yönetiminde Yeni Görev Dağılımı

38. Dönem Yönetim Kurulu'nun 15.07.2004 tarih ve 22 nolu toplantısına göre yeni görev dağılımı şöyledir: H. Ali Ulusoy - Başkan Sema Uygur - İl.Başkan Hatice Üsküdar Özer - Sayman Üye Tazcan Karakuş Candan - Sekreter Üye Kemal Nalbant - Üye Mehmet Saner - Üye M. Onur Yılmaz - Üye

ŞEHRİN ZULASI, ANKARA KALESİ

Oda Lokalinde Kitap Tanıtımı/ İmza Günü gerçekleştirildi...

İletişim Kitabevi'nin “Memleket Kitapları” serisinin sekizinci kitabı olarak Mayıs 2004'te yayınlanan “Şehrin Zulası, Ankara Kalesi” için, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nde yoğun bir katılımla kitap tanıtımı gecesi düzenlendi. Yazarlarının ve kitabın editörü Tanıl Bora'nın katıldığı tanıtım gecesinde; Ankara Kalesi'nin Ankara ve Ankaralı için ne anlama geldiği, Kale'nin tarihinde neler yaşadığı ve Ankaralı olmadan kalenin bir yabancı için nasıl bir sığınak olabileceği üzerinde tartışıldı. Kalenin ve Ankara'nın geleceği'nin nasıl olabileceği ise, farklı ortam ve platformlarda ele alınması gereken önemli bir konu olarak belirlendi. Kitabın içerisindeki fotoğraf albümünde yer alan fotoğraflar da o gece ve ertesindeki bir hafta boyunca Mimarlar Odası Binası'nın 5. katında sergilendi.

Katılımcılara, yazarlara, düşünenlere, kitabın varolmasını sağlayanlara ve emeği geçen herkese teşekkürlerimiz sunuyoruz. Ankara için yazılmış; bir kitabımız daha var artık...

Okumak gerek...

“Şehrin Zulası”nı keşfedin... Gerçek kaşifleri Kale'de bekleyenler de var.

HAZİNE ARAZİLERİ VAKIFLARA YARI FİYATINA

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmelerde kabul edilen önergeye göre Hazine'ye ait arazilerin, harca esas değerinin yarı fiyatı üzerinden vakıf, hastane ve üniversitelere satışı yapılacak. Ancak, eğitim ve sağlık amaçlı hak tesis edilmiş taşınmazlara, tahsis amacı dışında kullanımı önleyen tapu şerhi koyulacak. Ayrıca, Hazine'ye ait arazinin konut amaçlı olarak kullanılmak üzere belediyelere tahsisini düzenleyen maddede de değişikliğe gidildi.

YARIŞMA: BURSA MURADIYE KÜLLİYESİ VE TÜRBELERİ "ÇOK İŞLEVİLİ GİRİŞ ÜNİTESİ TASARIMI"

Son başvuru tarihi: 31 08 2004
Teslim tarihi: 31 08 2004

Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı tarafından Osmanlı tarihinde önemli bir yere sahip olan Bursa Muradiye Külliyesi ve Türbeleri için yaratıcı, kültürel çevreye duyarlı ve fonksiyonel bir giriş ünitesi yapılması konusunda bir konsept ve uygulama yarışması düzenlenmiştir.

Jüri: Tomur Atagök, Yücel Gürsel, Baha Tanman, Uğur Tanyeli, Uşun Tükel

Yarışmanın şartnamesi Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı'ndan veya Vakfın web sitesinden temin edilebilir.

Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı
Tel: 0212 347 24 25 Faks: 0212 347 24 26
e-mail: kb@kulturbilinci.org
web: www.kulturbilinci.org

TÜRKİYE HAZIR BETON BİRLİĞİ ÖDÜLLERİ İLK SAHİPLERİNİ BULDU

THBB Mimarlık Ödülleri ile Türkiye'de uygulanan nitelikli yapıların ve bu yapıları tasarlayan mimarların öne çıkarılması, iyi uygulamaların Türkiye'deki mimarlık ortamına örnek gösterilmesi hedefleniyor. THBB Mimarlık Ödülleri iki senede bir verilecek. Jüri, Alpaslan Ataman, Cengiz Bektaş, Behruz Çinici, Mehmet Konuralp ve Şevki Pekin'den oluşuyordu.

BÜYÜK ÖDÜL:

Cafer Bozkurt

Antalya Golf Kulübü

ONUR ÖDÜLLERİ:

Özden Egel-Hande Egel

Enza-Zaden Tarım Ar-Ge Araştırma Merkezi

Boran Ekinci

ODTÜ Ar-Ge Binası

Semra Uygur-Özcan Uygur

TED Ankara Koleji Yerleşkesi

AÇIKLAMA	24/05/2004 E DEVİR (1) MEVCUTLAK	24/05/2004-30/06/2004 ARASI HAREKETLER				01.07.2004 E DEVİR MEVCUTLAK	KALAN
VE	(2) DOĞLAR	GELİRLER	(4) NAKİT (Kasa Banka+Vize)	(5) ALACAK TAMİNATI	GİDERLER	(7) ÖÇEN BORÇLAR	(8) YENİ BORÇLAR
		(3) ALACAK TAMİNATI			(6) NAKİT		
Devir Kasa	454.939.371						110.069.362
Devir Banka	17.533.712.476						2.032.905.935
Devir Vize	55.151.480.334						58.413.860.334
Birimlerden % 25 Alacak	54.932.067.012	4.780.000.000					59.712.067.012
Alınan Çek							310.000.000
Öyle Kayıt Ödemeleri			320.000.000				
Öyle Alınan			31.163.150.000				
Müşteri Derneği			102.975.590.000				
Büro/İşletim							
Büro Tes.Yeni ve Açık			3.360.000.000				
Bölge Satışları			6.520.000.000				
Bölgesayar kurs giderleri			220.000.000				
Yatırı Satış			74.000.000				
Merkezi adına Mühür tahsilatı			420.000.000				
Merkezi adınaKasas tahsilatı			410.000.000				
Bölgesayar adına tahsilat							
Mimarlar Derliği Adına tahsilat	108.700.000						108.700.000
İKK adına tahsilat		3.510.000.000		3.510.000.000			
Raklet İhracı	4.965.900.000				4.965.900.000		0
Amasya Gezisi		1.725.000.000		1.725.000.000			0
İstanbul Gezisi		2.520.000.000		240.000.000			0
Konya Gezisi		70.000.000		35.000.000			0
Kırsal Avantaj İdaresi		4.431.662.000					0
Lokali Avantaj				10.305.000.000			
Genel Kurul Harcamaları	1.159.454.797				1.159.454.797		
Profesyonel çalışan sekreter Üye ücreti				2.838.900.003			0
Yönetici Yollukları	348.000.000			551.898.940	348.000.000		
Kahve+Çay							
Çiğir+Yeni+İhr	1.737.353.343			1.312.340.000	1.653.000.000	5.989.324.474	6.073.627.817
Konferans Sempozyum	19.018.187.528			2.823.442.520	0.128.747.997	7.163.017.667	19.852.457.198
Personel Ücretleri				24.317.266.509			
Prs Tazminatı				2.853.932.376			
Bölgesayar kurs giderleri	143.960.000			1.701.336.747			143.960.000
Personel Yollukları				351.800.000			
Posta-Kargo-Telefon-İnternet	10.847.998.121			5.750.178.972	5.668.228.000	543.401.640	5.723.169.761
Korfez	4.349.904.813			7.066.745.369	2.628.807.430	3.724.458.718	5.445.553.901
Ödenen KDV				634.000.000			
Ödenen Mühürler				6.324.750.000			
Ödenen SGK				10.096.021.662			
Bina İhtisabı Giderleri	2.209.065.140			3.009.224.206	1.911.000.000	461.864.406	639.929.540
Yatırı ve Yatırı Alın giderleri	13.922.797.366			641.250.000	10.233.600.000	5.670.509.077	9.360.056.243
Genel Meriye % 20 Pay	96.136.815.798			599.010.042	37.874.725.000	28.800.579.432	86.862.689.730
Genel Meriye Adına Bana					705.640.000		705.640.000
Demirbağ Alınan				1.000.000.000		2.635.500.000	2.635.500.000
Bölgesayar Ödenen				421.000.000			
TOPLAM	128.082.229.193	155.628.164.706	4.780.000.000	157.719.402.000	0.95.423.125.326	74.571.573.224	55.494.802.214
	290.581.631.193						120.586.932.643
	290.581.631.193						136.765.393.896
	0						